

ΑΡΧΙΜ. ΔΑΝΙΗΛ Γ. ΑΕΡΑΚΗ
ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΟΣ

ΓΙΟΥΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥΣ

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ Α.....	11
Η θέωσις τού «προσλήμματος»	11
Ήλιος από τον ουρανό της Θεοτόκου	12
Ήλιος άναρχος	12
Ανθος από τον παράδεισο της Παρθένου	13
Στο πρόγραμμα του Θεού	14
ΕΙΣΑΓΩΓΗ Β	16
Νύμφη ανύμφευτος.....	18
Ακολουθίες Μεγ. Σαρακοστής	18
Πρώτη ένωσις	19
Δεύτερη ένωσις Νύμφη ανύμφευτος ή Παναγία	20
Συμβολίζει δύο ανύμφευτες	21
Τρίτη ένωσις Πιστοί μέ τόν Κύριο	22
Στολή κατάλληλος	22
Ο άγγελος Γαβριήλ.....	23
Μας έφερε την επιταγή.....	23
Έμπιστος του θεού ο Γαβριήλ	24
Ασώματος για τη σωμάτωση του Ασωμάτου	24
Άγγελος στην υψηλότερα των Αγγέλων	25
Παρθενική αντίρρησης.....	26
Άγγελοι χαράς.....	27
Η έκστασις.....	28
Πρωτοστάτης προς Παρθένο	28
Δέος και έκστασις.....	28
Βλέπει σωματούμενο τον θεό	29
Όλα θάμβος στον Χριστό.....	30
Μόνο θαυμαστικό	31
Η σύλληψις του θεού.....	32
Άγια σύλληψις	32
Σύλληψις που ελευθερώνει	33
Άγια εν αγνεία	33
Το δυσπαράδεκτο.....	34

Πίστις στο μυστήριο	35
Ασπορος σύλληψις	37
Οι δύο διάλογοι.....	37
Σύλληψις μέ λόγο	37
Ασπορος σύλληψις.....	38
Γάμος ή άσπορος σύλληψις!.....	40
Ευμήχανος	40
Μύστις – Πίστις.....	42
Παρέμβασης και επέμβαις.....	42
Βουλές ανθρώπινες	42
Η βουλή του Θεού	43
Η πρώτη μύστις	44
Μυστήριο: Σιγή - πίστις.....	45
Πίστις	45
Προοίμιο και σύνοψις.....	46
Πιστεύετε στο θαύμα;	46
Ο πρόλογος των θαυμάτων.....	46
Το θαύμα του Ευαγγελισμού	47
Συγκεφαλαίωσις - Θεοτόκος	48
Εμείς ο επίλογος	49
Σπορά και θερισμός	51
Αρδευσις.....	51
«Εύκαρπος νηδύς» ή Παρθένος.....	52
Θερισμός ή σωτηρία.....	53
Διαβολοσπορά - Ακαρπία.....	54
Τα δύο δρεπάνια	55
Θυμίαμα και ιλασμός	56
Προσφορά θυμιάματος.....	56
Το θυμίαμα της Παρθένου	56
Το ιλαστήριο της Κιβωτού	58
Η εξιλαστήριος θυσία.....	59
Μοναδική σε αξία και έκταση.....	59
Το θυμίαμα της πρεσβείας.....	60
Αστέρι άδυτο.....	61

Αρά και χαρά	61
Δημιουργικός και σαρκωμένος Λόγος	62
Όλα τα άστρα δύνουν	62
Μητέρα του Φωτός	63
Ήλιος της νέας πολιτείας.....	64
Απάνθρωπος και Φιλάνθρωπος	66
Μεταπολίτευσις	66
Απάνθρωπος ο Διάβολος	67
Ο φθόνος του απανθρώπου.....	68
Εκθρόνισις του απανθρώπου	68
Ο φιλάνθρωπος Χριστός	69
Παναγία η πυροσβέστρια	71
Πυροσβέστρια	71
Πυρολατρεία	71
Το πύρ της θεότητας.....	72
Πυρομανείς.....	73
Δροσοβόλος χάρις - Φωτιά του Χριστού	74
Ανόρθωσις και κατάπτωσις	76
Θαύμα ο άνθρωπος.....	76
Θρήνος για την πτώση.....	76
Τί στοίχισε η πτώσις;	77
Ο Χριστός «αίρων»	78
Πολεμική κατά του ανθρώπου	78
Ανάστασις και αθανασία.....	79
Παλαιά και νέα κτίσις	80
Νέο τραγούδι.....	80
Το υλικό σύμπαν	80
Ο άνθρωπος.....	81
Βόμβα στην οικοδομή	82
Ανάπλασις - Αναγέννησις	82
Γκρεμίστε και κτίστε	83
Αμνός και ποιμένας	84
Αγγελικό τραγούδι.....	84
Πρόβατο και τσοπάνος.....	84

Αμνός: Αναμαρτησία και θυσία	85
Ποιμένας.....	86
Αυλή προβάτων	87
Βελανίδια!...	87
Τύπος Αναστάσεως.....	88
Θεός και άνθρωπος αντάμωσαν	88
Προτυπώθηκε η Παναγία	88
Προσμονή αναστάσεως.....	89
Πώς θα είναι οι αναστημένοι;.....	90
Λάμπει πιο πολύ από τους αγγέλους	90
Προβολή αγγελικού βίου	91
Στον ουρανό	92
Η έκτη αίσθησις.....	92
Θαύμα ο Ακάθιστος Ύμνος	92
Χοίροι και αετοί.....	93
Στον κόσμο, αλλ' όχι κόσμος	94
Κοινωνικός ο χριστιανός	95
Ανελκυστήρας.....	95
Όλος για όλους	97
Απουσίες.....	97
Απερίγραπτος Λόγος	97
Και στον ουρανό και στη γη	98
Όλος θεός, όλος άνθρωπος.....	99
Ο αδαπάνητος παρών!	100
Τα πάντα στόν Χριστό.....	100
Όχημα πανάγιον	101
Το αυτοκίνητό σας.....	101
Όχημα ή Παναγία	101
Ο μοναδικός επιβάτης.....	103
Ο εποχούμενος επί των Χερουβίμ	103
Ο αίρων και προσλαβόμενος	104
Όχημα Χριστού	105
Παράβασις – Παράδεισος	106
Αμαρτία-Σωτηρία: Εύα-Παναγία.....	106

Έσπασε το κόκκινο φανάρι!	106
Απαγορεύτηκε η είσοδος!.....	107
«Έλύθη ή παράβασις»	108
Ανοιξε ο παράδεισος	109
Έγκληματική αμέλεια	109
Τεχνολογία και φιλοσοφία	110
Τεχνολογικό αριστούργημα	110
Τεχνολογία και πίστις.....	111
Στη χρήσι του κακού	111
Φιλόσοφοι άσοφοι.....	112
Η σοφία του Θεού	113
Η Αγία Σοφία	115
Ναός Αγίας Σοφίας	115
Θεά της Σοφίας!	115
Η ενυπόστατος Σοφία του Θεού	116
Σοφός ο τρόπος της σαρκώσεως.....	117
Ταμείο χωρίς χρεωκοπία.....	118
Δοχεία	119
Ηλθε να μας σώση	120
Ηλθε, είδε και έσωσε	120
Αυτεπάγγελτος	120
Κοσμήτωρ	121
Χαρίζει σωτηρία	122
Πρεσβεύει για τη σωτηρία μας	123
Τείχος των παρθένων	124
Εικόνες	124
Τείχος απόρθητο	124
Απρόσβλητη ή παρθενία της.....	125
Απυρόβλητος ή αειπαρθενία της.....	126
Προστατευτικό τείχος των παρθένων	126
Τα οχυρά πέφτουν!	128
Αντίστασις.....	128
Σύλληψις και σύλησις	130
Η σύλληψις της Θεοτόκου.....	130

Μυστήριο: Ασπορος ή σύλληψις	130
Αμαρτωλές συλλήψεις	131
Οι τρεις σφραγίδες	132
Ιεροσυλία.....	133
Έλλαμπόμενος νους.....	133
Τύπος και ρύπος	135
Τύπος - Νέα έκδοσις.....	135
Υπογραμμός και προτύπωσις.....	135
Τύπος της κολυμβήθρας ή Παναγία	136
Ψυχορρύπανσις.....	137
Μοναδικό απορρυπαντικό.....	138
Το λουτρό της συνειδήσεως.....	138
Χωνευτήριο των αμαρτιών.....	139
Ευωδία και ευωχία	140
Πνευματικό κέρασμα	140
Αλάβαστρο ευωδίας ή Παναγία.....	141
Μύρον ο Ιησούς Χριστός.....	142
Αποσμητικό τα δάκρυα	142
Ευωχία στο τραπέζι του Θεού.....	143
Η ευωχία της βασιλείας των ουρανών	144
Κιβωτός σωτηρίας.....	145
Τραγούδι αγάπης και προσευχής	145
Κιβωτός του κατακλυσμού.....	145
Σκηνή του μαρτυρίου	146
Κιβωτός της Διαθήκης	147
Όλόχρυση	147
Κάθε πιστός κιβωτός	148
Προσφορά, όχι συμφορά.....	149
Πρόσφορο και προσφορά.....	149
Η προσφορά του Υιού του Θεού.....	149
Η προσφορά της Θεοτόκου.....	150
Ατομικές και γενικές συμφορές	151
Η συμφορά της αμαρτίας.....	152
Αντιπαροχή.....	152

Ρόδον το αμάραντον.....	154
Δύο ανθοδέσμες.....	154
Ο Χριστός το ρόδον	154
Η τραγωδία και η λύτρωσις.....	155
Εκ Παρθένου εβλάστησεν	156
Η Παναγία το ρόδον	156
Το ροδόμηλον της Εκκλησίας.....	157
Τράπεζα και πηγή	158
Εστιατόριο πνευματικό	158
Αγεώργητος χώρα	159
Τράπεζα άρτου	160
Πηγή - Νερομάνα	161
Ουρανός, γη, θάλασσα	162
Πώς ταξιδεύετε;.....	162
Ουράνιο φυτό.....	162
Τα φτερά της ταπεινώσεως.....	164
Θεμέλιο ο Ιησούς Χριστός.....	164
Υποδοχή ή σφαγή;	167
Ετοιμασία και υποδοχή	167
Χαρά για την υποδοχή του Χριστού.....	167
Ανεπιθύμητος ο Χριστός	168
Βάρος, άλλ' όχι ασήκωτο!	169
Ποιός τρέφει;.....	169

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ξεχωριστή θέση κατέχει στην Ορθόδοξο Εκκλησία ή Θεοτόκος. Τόσο στη διδασκαλία, όσο και στη λατρεία της, κατέχει την τιμητικώτερη μετά τον Κύριο Ιησού Χριστό θέση. Αλλωστε αυτή είναι, πού και στον ουρανό είναι ή « Πρώτη μετά τον Ένα» και κατέχει «τα Δευτερεία της Τριάδος», κατά τον άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό.

Βεβαίως στις μαρτυρίες, που έχουμε για τη ζωή της Εκκλησίας των πρώτων αιώνων, δεν βλέπουμε να γίνεται πολύς λόγος για την Παναγία Μητέρα του Κυρίου μας, όσος τουλάχιστον γίνεται στους μετέπειτα αιώνες, και ιδίως μετά τον 7ον. Η ερμηνεία του φαινομένου ότι δεν έχουμε θεολογική ανάπτυξη θεμάτων γύρω από την Θεοτόκο, είναι, νομίζουμε, το γεγονός ότι δεν είχαν αναφανή οι αιρέσεις εκείνες, που αμφισβητούσαν το μοναδικό ρόλο της Παναγίας και τη μοναδικότητα του προσώπου της.

Θα μπορούσαμε ακόμη να πούμε, ότι για την Εκκλησία συνέβη στους πρώτους αιώνες ό,τι συνέβη για την Παναγία στα πρώτα χρόνια της επιγείου ζωής του Χριστού. Λέγει χαρακτηριστικά ο Ευαγγελιστής: «Η δε Μαρία πάντα συνετήρει τα ρήματα ταύτα συμβάλλουσα εν τη καρδιά αυτής» (Λουκ. 2,19). Το ίδιο επαναλαμβάνει ο Ευαγγελιστής και μετά την Ύπαπαντή, όταν άκουσε η Παναγία καταπληκτικές προφητείες για τον Υιό της (Λουκ. 2,51). Στα βάθη της καρδιάς της διατηρούσε τα θαυμαστά λόγια για τον Χριστό, χωρίς να εκδηλώνεται. Σιγά - σιγά μέσα στον αγρό της ψυχής της ή χάρις του Θεού καλλιεργούσε την ορθή δόξα για τον μονογενή της Υιό. Έτσι και η Εκκλησία, της οποίας τύπος είναι η Παναγία. «Διетήρει», «συνετήρει» μέσα στα σπλάγχνα της, μέσα στην καρδιά της, μέσα στην πίστι της τα μυστικά νοήματα για τη Θεοτόκο. «Συνετήρει» το μυστήριο της Αειπαρθένου Μαρίας. Και όταν ήλθε η κατάλληλη ώρα, το μυστήριο φανερώθηκε με το σχετικό θεολογικό λόγο και με την ανάλογη τιμή στην εκκλησιαστική λατρεία.

Ανήκει τιμή σ' εκείνην, που αξιώθηκε να γίνη Μητροπάρθενος. Η Παναγία είναι και λέγεται Θεοτόκος όχι μόνο διότι εκείνος, τον οποίον συνέλαβε και γέννησε, είναι ο σαρκωμένος Θεός, αλλά και διότι μετά τη σύλληψη κατά την ημέρα του Ευαγγελισμού έγινε και η δική της θέωσις. Λέγει σχετικά ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός: «Αυτός γάρ ο Λόγος σάρξ εγένετο, κηθείς μέν εκ της Παρθένου, προελθών δε ο Θεός μετά της προσλήψεως, ήδη και αυτής ύπ' αυτού θεωθείσης άμα τη εις το είναι ταύτης παραγωγή, ως όμου γενέσθαι τα τρία, την πρόσληψιν, την ύπαρξιν, την θέωσιν αυτής υπό του Λόγου» (Ε.Π.Ε. 1,336).

Από όλες τις ιερές Ακολουθίες της Ορθοδόξου λατρείας, που εξυμνούν την Θεοτόκο, ή δημοφιλέστερη είναι ή των Χαιρετισμών. Ψάλλονται σχεδόν πάντοτε μαζί με το Μικρό Απόδειπνο. Λαμπρότερα όμως ψάλλονται κατά τις Παρασκευές της Μεγ. Τεσσαρακοστής. Η ακολουθία περιλαμβάνει τα 24 γράμματα του Ακαθίστου Ύμνου και τον Κανόνα με τις οκτώ ωδές, που αρχίζει με το «Ανοιξω το στόμα μου».

Ός μικρά προσφορά προς την μεγάλη Μητέρα άς θεωρηθή το βιβλίο αυτό. Περιέχει ομιλίες πάνω σε μερικά από τα «Χαίρε» του Ακαθίστου και σε ώρισμένες από τις υπέροχες εικόνες του Κανόνος. Διαλέξαμε εκείνες τις ομιλίες, που κατά τη γνώμη μας έχουν και θεολογικά νοήματα και πρακτικές προεκτάσεις στη σύγχρονη ζωή των χριστιανών.

Ἡ αφιέρωσις ἀς εκκληφθῆ ὡς ελάχιστο ἀντίδωρο στην ἀγάπη του ἀνθρώπου ἐκείνου, με τον οποίον μᾶς συνέδεε φιλία ἐν Χριστῷ 35 περίπου ἐτῶν, ἀλλά και ο οποίος υπῆρξε γιά τόν γράφοντα πολλές φορές βακτηρία και παραμυθία. Πρόκειται για τον μακαριστό Γέροντα π. Επιφάνιο Θεοδωρόπουλο, που ἀφήσε τα ἐπίγεια και ἀναχώρησε για τα ουράνια στις 10 Νοεμβρίου 1989. Για πολλούς ἀνθρώπους ο π. Επιφάνιος υπῆρξε το «παρόν» της ἀγάπης. Ἀλλ' ο καθένας ἀπό ἐκείνους που τον γνῶρισαν, και ἐγώ, ἔχει ἐιδικούς λόγους να τον ευγνωμονή για την «ἀνυπόκριτον ἀγάπην» του. Θα μπορούσα να εἶπω, ὅτι μας ἀγαπούσε, καίτοι δεν το ἀξίζαμε, τόσο πολύ, «ὥστε υπέρ της ψυχῆς ἡμῶν τόν εαυτου τράχηλον υπέθηκεν» (Ρωμ. 16,4).

Ο π. Επιφάνιος ἔφυγε ἀπό τη γη. Μας ἀφήσε ὁμως, πέραν ἀπό τόσα ἄλλα, και τα βιβλία του. Ο Ἀκάθιστος Ὑμνος ἦταν ἀπό τις ἀκολουθίες, που πολύ ἀγαπούσε. Καθημερινῶς ἔλεγε τους Χαιρετισμούς. Ἀλλά, το σπουδαιότερο ἐν προκειμένῳ, μας δῶρισε την ωραιότερη μέχρι τώρα ἐρμηνεία του Ἀκαθίστου. Οι ομιλίες του βιβλίου αὐτοῦ ἔχουν πάρει πολλές ἀφορμές ἀπό τις υπέροχες 80 «Σημειώσεις», που περιέχονται στο τέλος της ἐρμηνείας του Ἀκαθίστου Ὑμνου του π. Επιφανίου. Του ἔλεγα πολλές φορές, ὅτι «τόν κλέβω». Και μειδιούσε. Ἀς μου ἐπιτρέψη ἀπό ἐκεῖ που τώρα βρίσκεται και ἀναπαύεται να του ἀφιερῶσω το βιβλίο αὐτό, το πρῶτο που ἐκδίδω μετὰ την ὄσιακή κοίμησί του. Ἀν ζούσε, θα εὔρισκε πολλές θεολογικές και ἄλλες ἀτέλειες. Ἀς μου τις συγχωρήσουν και οι ἀγαπητοί ἀναγνώστες.

Ἀθήνα 25 Ἰανουαρίου 1990, εορτή του ἀγίου Γρηγορίου του Θεολόγου

Ἀρχιμ. Δανιήλ Γ. Αεράκης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ Α

Τί σέ καλέσωμεν, ώ Κεχαριτωμένη;

Η θέωσις τού «προσλήμματος»

Ο Ακάθιστος Ύμνος, με τον οποίον ασχολείται το παρόν βιβλίο, είναι ύμνος της Μητρός και του Υιού. Δέν θά υμνούσαμε την Παναγία Μητέρα, αν δεν σαρκωνόταν ο Υιός του Θεού και δεν γινόταν Υιός του ανθρώπου. Πώς να εγκωμιάσουμε το Παιδί και τη Μητέρα; Το παιδί δέν είναι μόνο άνθρωπος είναι Θεάνθρωπος. Η μητέρα δέν είναι μόνο μητέρα είναι και παρθένος. Είναι μητροπάρθενος. Και τα δύο καταπληκτικά. Το ένα γέννησε το άλλο. Αν η Παρθένος Μαρία γέννησε τον Υιό και Θεό της, ο Υιός της γέννησε το θαύμα της Μητέρας του. Έχουμε ένα δώρο της Μητέρας και ένα δώρο του Υιού.

Η Μητέρα, η Θεοτόκος, έκανε σε μάς τους ανθρώπους το μεγαλύτερο δώρο. Μάς προσέφερε τον Ωραίο του κόσμου, τον Σωτήρα των ψυχών μας. Πώς να της ανταποδώσουμε το δώρο; Αν άλλοι πληρώνουν την Παρθένο θεοτόκο μέ τή βέβηλη γλώσσα τους και την βλασφημούν, εμείς άς την αμείψουμε, όχι βέβαια επάξια, με την καθαρή γλώσσα, μέ τούς ύμνους μας.

Αλλά το μεγάλο δώρο στην Παναγία το έκανε ο Υιός της, Τα παιδιά συνηθίζουν να προσφέρουν δώρα στους γονείς, και μάλιστα στη μητέρα. Αλλά κανένα παιδί δεν μπορεί να προσφέρει δώρο ανώτερο από εκείνο που χάρισε σ' αυτό ή μητέρα του. Του χάρισε τη ζωή. Τί ανώτερο δώρο από τη ζωή; Μόνο ένα παιδί έκανε δώρο στη μητέρα του ανώτερο από εκείνο που εκείνη του έκανε. Και το παιδί αυτό είναι ο Ιησούς Χριστός.

Φαντάσου να σου δώση κάποιος χώμα, και συ να του το επιστρέψης χρυσάφι. Αυτό έκανε ο Χριστός. Πήρε από τη μητέρα του την ανθρωπίνη φύσι. Χωματένια ήταν. Και της την επέστρεψε χρυσαφένια. Αυτό πού πήρε ο Χριστός από την Παρθένο Μαρία ονομάζεται στη θεολογική γλώσσα πρόσλημμα. Μάς προσέλαβε όλους. Προσέλαβε ολόκληρη την ανθρωπίνη φύσι. Και την χρύσωσε; Ακόμη ανώτερο την θέωσε. «Και Θεός άνθρωποις, εκ Παρθένου, πεφανέρωται, μορφωθείς τό καθ' ημάς και θεώσας το πρόσλημμα» (ιδιόμελο α' ώρας Χριστουγέννων).

Και στον πρώτο άνθρωπο, στον οποίο χάρισε το θεωμένο πρόσλημμα, την θέωσι, είναι η Μητέρα του. Ο Θεός έγινε άνθρωπος κατά φύσιν, γιά να γίνουμε εμείς θεοί κατά χάριν. Είναι γνωστή η ρήσις του Μεγ. Αθανασίου για το σκοπό της σαρκώσεως του θεού Λόγου: «Αυτός γάρ ενηθρώπησεν, ίνα ημείς θεοποιηθώμεν και αυτός εφανέρωσεν εαυτόν διά σώματος, ίνα ημείς του αοράτου Πατρός έννοιαν λάβωμεν και αυτός υπέμεινε την παρ' ανθρώπων ύβριν, ίνα ήμείς αθανασίαν κληρονομήσωμεν» (Ε.Π.Ε. 1,366).

Ο άνθρωπος γίνεται θεός! Το σκουλήκι γίνεται αετός. Ο παράλυτος γίνεται αστροναύτης. Ό πεζοπόρος γίνεται ουρανοπόρος. Μπορείς να μετρήσης την απόσταση που χωρίζει τη γή από το πιο μακρυνό αστέρι του σύμπαντος; Άλλο τόσο μπορείς να μετρήσης τη διαφορά του ανθρώπου από τον εν Χριστώ άνθρωπο, από τον έγχριστωμένο άνθρωπο, από τον θεανθρωποποιημένο άνθρωπο. Από ποιά αθλιότητα μας παίρνει και σε ποιό μεγαλείο μάς άνεβάζει! Αν μπορείς να μετρήσης τα κύματα της θάλασσας, άλλο τόσο μπορείς να μετρήσης τα ευεργετικά αποτελέσματα της ενανθρωπήσεως του θεού Λόγου. Και

κορυφαίο αποτέλεσμα είναι η θέωσις. Και ο πρώτος θεωμένος άνθρωπος είναι η Θεοτόκος. Σάν νά τής λέγη ο Χριστός:

-Πάρε αυτό που μου έδωσες, την ανθρωπίνη ζωή, αλλά πάρε την θεωμένην, άφθαρτη, αιωνία!

Ηλιος από τον ουρανό της Θεοτόκου

Αλλ' άν ο Υιός της και θεός της προσέφερε στην Παναγια το δώρο της θεϊκής, της ουρανίου δόξης, εμείς, κατάπληκτοι μπροστά στο θαύμα της Παρθένου, άς της προσφέρουμε ώρισμένα ύμνολογικά εγκώμια. Αλλωστε το παρόν κείμενο είναι εισαγωγή σε βιβλίο, που ασχολείται με το ωραιότερο εγκώμιο στην Παρθένο Μητέρα, με τον Ακάθιστο Ύμνο.

Ο ιερός ύμνογράφος απορεί: «Τί σε καλέσωμεν, ώ Κεχαριτωμένη;». Αμέσως όμως ο ίδιος δίνει κάποια απάντησι. Ψάχνει να βρή γήινες εικόνες, κατάλληλες για να υμνήση τη Μητέρα του Σωτήρος, καί δέν βρίσκει. Και επιστρατεύει εικόνες ουράνιες. Τί είναι η θεοτόκος; Είναι Ουρανός. Είναι Παράδεισος. Είναι Παρθένος. Είναι Μητέρα. *«Τί σε καλέσωμεν, ώ Κεχαριτωμένη; Ουρανόν, ότι ανέτειλας τον ήλιον της δικαιοσύνης. Παράδεισον, ότι έβλάστησας το άνθος της αφθαρσίας. Παρθένον, ότι έμεινας άφθορος. Αγνήν Μητέρα, ότι έσχες σαις αγίαις αγκάλαις υιόν, τον πάντων θεόν».*

1. Ουρανός ή Παναγια. Υπάρχουν άγιοι, που μετέβαλαν τη γη σε ουρανό. Είναι «οι την γήν ουρανώσαντες». Αυτό ταιριάζει περισσότερο στην Παναγια. Πατούσε τη γή, αλλά ζούσε στον ουρανό, σε ύψη αρετής και αγιότητας. Είναι «η υψηλοτέρα των ουρανών». Αλλ' εδώ ο ύμνογράφος την αποκαλεί ουρανό εν σχέσει με τον ήλιο.

Από τον ουρανό ανατέλλει ο ήλιος. Από την Παναγια ανέτειλε ο ήλιος της δικαιοσύνης, ο Θεάνθρωπος Ιησούς, ο ένας της Τρισηλίου θεότητας. Είναι ήλιος ο Χριστός, διότι είναι η πηγή του φωτός. Είναι δε ήλιος ασύγκριτος. Ο φυσικός ήλιος κάθε ημέρα δύει και ύστερα ανατέλλει. Ο ήλιος Χριστός ανέτειλε, αλλά ποτέ δεν δύει στό στερέωμα της Εκκλησίας. Ο ήλιος μία ημέρα θα σβήση, όταν θα έλθη η συντέλεια του κόσμου. Ο ήλιος Χριστός δέν δύει και δέν θά δύση ποτέ. Υπάρχουν άνθρωποι μεγάλοι, πού τούς επέβαλε η αξία τους και άλλοι που επεβλήθησαν με τη βία ή την κολακεία. Πέρασαν από το στερέωμα της ιστορίας σαν αστέρια λαμπερά, σαν ήλιοι. Αλλά μετά από μερικά χρόνια άδοξα έγειραν στη δύσι και εξαφανίσθηκαν. Όλοι παρακολουθήσαμε το πώς ήλιοι πολιτικής εξουσίας σε κράτη της Ανατολικής Ευρώπης έσβησαν μέσα σ' ένα μήνα και βυθίσθηκαν στο σκοτάδι της λήθης ή της γενικής κατακραυγής. Οι ήλιοι του κόσμου δύουν. Οι θεοί της γής πεθαίνουν! Ένας θεός ζή και θα ζή: ο αληθινός θεός, ο Ιησούς Χριστός. Ο ήλιος Χριστός δεν θα σβήση ποτέ. Ας το καταλάβουν όσοι ματαιοπονούν να τον εξαφανίσουν.

Ηλιος άναρχος

2. Ξέρετε γιατί ο Χριστός θα είναι πάντοτε ανατολή και πάντοτε μεσουράνημα; Διότι ανέτειλε πριν από τη μητέρα του! «Ανέτειλας, Χριστέ, εκ Παρθένου, νοητέ Ήλιε της δικαιοσύνης».

Ανέτειλε! Αυτό δεν σημαίνει, ότι δεν υπήρχε πριν ν' ανατείλη. Ο ήλιος γεννάται με την ανατολή του, αλλ' αυτό δεν σημαίνει ότι πριν δεν υπήρχε. Γεννάται για μας. Υπήρχε για

έναν άλλο κόσμο. Ο Ιησούς Χριστός σαρκώνεται στην Παρθένο και γεννάται από την Παρθένο για μάς υπήρχε όμως πρίν. Υπήρχε πάντοτε. Είναι ο Ών. Είναι εκείνος, που δεν έχει αρχή. Είναι η αρχή, δεν έχει αρχή. Υπάρχουν κορυφές, που οι ορειβάτες μπορούν ν' ανέβουν και να τις καταλάβουν. Αλλ' υπάρχει και μία κορυφή, πού κανένας ορειβάτης, και ο πιο σπουδαίος, κανένας αεροπόρος δεν μπορεί να την καταλάβη. Είναι απάτητη κορυφή. Έτσι και στη ζωή του θεανθρώπου Ιησού Χριστού. Υπάρχουν κορυφές αρετής, που οι άνθρωποι, με τη χάρι του Θεού και με τον αγώνα το δικό τους, ορειβάτες του πνεύματος, σάν αεροπόροι της πίστεως, κατορθώνουν και τις κατακτούν. Αλλ' υπάρχει μία κορυφή, που κανένας άνθρωπος, ούτε η Παναγία, μπορεί να την καταλάβη. Ακατάληπτη και από πλευράς νοήσεως, διότι δεν κατανοείται, και από πλευράς ζωής, διότι δεν προσεγγίζεται. Και η κορυφή αυτή είναι η αρχή. Ο Χριστός δεν έχει αρχή. Ήταν στην αρχή. «Εν αρχή ην ο Λόγος...» (Ιωάν. 1,1).

Λέγει σχετικά ο Μ. Βασίλειος: «Αρχής ή κορυφή ου καταλαμβάνεται: αρχής το εξώτερον ούχ εύρίσκεται» (Ε.Π.Ε. 7,46). Υπάρχουν πολλές αρχές. Αλλά μία αρχή «επί πάντων, ή επέκεινα» (Ε.Π.Ε. 7,46). Ο Χριστός ως θεός, για τον εαυτό του, είναι η Αρχή χωρίς τέλος. Είναι ο Αναρχος θεός. Αυτή η αρχή, ή προαιώνιος αρχή, ο θεός Λόγος, ο Ιησούς Χριστός, δέν δεσμεύεται από το χρόνο, δέν περιορίζεται από καμμία άλλη αρχή. «Ου μήν κακείνη τοιαύτη ή αρχή. Ουδενί γάρ προσδέδεται, ουδενί δουλεύει, μετ' ουδενός θεωρείται, αλλ' ελευθέρα εστίν» (Ε.Π.Ε. 7,46).

Και όμως, αυτός ο άναρχος Θεός πήρε αρχή. Νά κάτι, που δεν το είχε πάρει από τον Θεό Πατέρα και το πήρε από την αγία Μητέρα. Πήρε αρχή. Η επίγεια ζωή του έχει αρχή. Αρχίζει με τον Ευαγγελισμό, εμφανίζεται με τα Χριστούγεννα, αποκαλύπτεται με τα Θεοφάνεια, κορυφώνεται στο Σταυρό, στεφανώνεται στην Ανάστασι, θριαμβεύει στην Ανάληψι, συνεχίζεται στα δεξιά του θεού Πατρός. Πήρε αρχή, αλλά και μπήκε κάτω από αρχή, κάτω από αρχές και νόμους. «Ότε ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, εξαπέστειλεν ο θεός τον υιόν αυτού, γενόμενον εκ γυναικός, γενόμενον υπό νόμον...» (Γαλ. 4,4).

3. Ώς ήλιος, λοιπόν, ο Χριστός, ως θεάνθρωπος, ανέτειλε από τον ουρανό της Παναγίας. Είδατε ποτέ να κρεμάμε χρυσαφικά και άλλα κοσμήματα και στολίδια στον ήλιο;

Ο ήλιος λάμπει με την αστόλιστη απλότητά του. Έτσι και ο Χριστός. Λάμπει μέσα στην απλότητά του. Μέσα στα άχυρα της φάτνης. Δέν θέλει χρυσά στολίδια και πολυτέλεια ο Χριστός. Είναι θεός. «Ανενδεές δε το Θείον». Τα πλούτη και τα στολίδια τα θέλουν οι αδελφοί του Χριστού, οι ενδεείς...

Ανθος από τον παράδεισο της Παρθένου

Ας δούμε και τα άλλα εγκώμια τού ύμνογράφου για την Παρθένο. «Παράδειςον, ότι έβλάστησας το άνθος της αφθαρσίας». Η Παναγία είναι παράδεισος, κήπος χαρίτων. Κάθε μητέρα είναι ένας κήπος. Μερικές όμως μητέρες απαγορεύουν λουλούδια στον κήπο της μητρότητος κι αυτό το κάνουν με τη λεγομένη αποφυγή της τεκνογονίας. Άλλες γυναίκες ξερριζώνουν τα λουλούδια της παιδικής ζωής, μόλις αντιληφθούν ότι ανθίζουν μέσα τους. Και άλλες γεννούν τα λουλούδια της παιδοποιΐας, άλλ' ο κόσμος, σάν μεγαλώσουν τα παιδιά, τα μεταβάλλει σε αγκάθια. Η Παναγία είναι ο παρθενικός κήπος, όπου βλάστησε ο

Χριστός, το λουλούδι που μένει πάντοτε λουλούδι, γιατί δεν μαραίνεται ποτέ. Είναι το άνθος της αφθαρσίας.

Η Παναγία ουρανόσ, η Παναγία παράδεισος. Έτσι την είδαμε μέχρι τώρα. Και όμως ανώτερο και από τα δύο αυτά είναι το τρίτο εγκώμιο του Ι. ύμνογράφου. «Παρθένον, ότι έμεινας άφθορος». Ο ουρανόσ έχει δείξει και άλλες ανατολές. Ο παράδεισος έχει και αυτόσ κάποτε ξαναζήσει στη γή. Αλλά παρθένοσ να γεννάη Υιόν, αυτό είναι πρωτοφανές. Και τί παρθένοσ; Παρθένοσ, που έμεινε άφθοροσ, παρέμεινε άειπάρθενοσ. Τό να είναι καθαρόσ ο ουρανόσ, χωρίς καυσαέρια αμαρτίας, αυτό το καταλαβαίνουμε. Τό να έχη λουλούδια και κήποσ του παραδείσου, και αυτό το καταλαβαίνουμε. Τό να παραμένη όμως απόλυτα παρθένοσ μία κόρη, απόλυτα αμόλυντοσ μέσα στη βρωμιά της γής, αυτό είναι καταπληκτικό θαύμα. Και να γίνεται η παρθένοσ Μητροπάρθενοσ, αυτό είναι ακόμη καταπληκτικώτερο.

«Μητέρα, ότι έσχεσ σαισ αγίαισ αγκάλαισ υιόν, τόν πάντων Θεόν». Στην αγκάλη της η Παναγία κράτησε το παιδί της, που δεν ήταν άλλοσ, παρά ο Θεόσ όλου του κόσμου. Δεν υπάρχει ωραιότερο φαινόμενο στον κόσμο από τη μητρική αγκάλη, όταν αυτή σφίγγη με στοργή αθώο βρέφοσ. Αλλά δυστυχώσ σήμερα άδειασαν οι αγκαλιές. Υπάρχουν μητρικές αγκαλιές χωρίς παιδιά. Υπάρχουν κούνιεσ χωρίς βρέφη. Υπάρχουν οικογένειεσ χωρίς νήπια. Ποιόσ τα εξαφάνισε; Ό βέβηλοσ Ηρώδησ της φυγοπαιδείασ. Ο Θεόσ νηπίασε, έγινε παιδί. «Και παιδίον γέγονεν ό πρό αιώνων υπάρχων Θεόσ ημών». Αλλά τα παιδιά είναι στις ημέρεσ μασ ανεπιθύμητα. Μητέρεσ δεν γεννούν παιδιά, διότι δεν τα θέλουν. Έτσι επιτάσσει ο προγραμματισμόσ ο δικόσ τους, ένα προγραμματισμόσ, που θέτει στο περιθώριο τον Θεό!

Στο πρόγραμμα του Θεού

Προγραμματισμόσ! Ναι, κι εμείσ ως χριστιανοί είμεθα υπέρ του προγραμματισμού, αλλά ποιού; Το κομπιούτερ λειτουργεί με βάση το πρόγραμμα, που κατασκευάζει ο προγραμματιστήσ. Η Παναγία λειτούργησε το μυστήριο της σαρκώσεωσ του θεού Λόγου, το μυστήριο της αγάπησ, διότι εκούσια παραδόθηκε σ' εκείνον, πού «πρό καταβολήσ κόσμου» είχε σχεδιάσει και είχε προγραμματίσει τη σωτηρία μασ. Το πώσ η Παναγία έγινε εκούσιο όργανο στό πρόγραμμα της αγάπησ του θεού φαίνεται θαυμάσια στόν Ακάθιστο Ύμνο.

Ωσ χριστιανοί ένα προγραμματιστή αναγνωρίζουμε, τόν παντοδύναμο και πανάγαθο Θεό, που έστειλε τον Υιό του και καρφώθηκε πάνω στο Σταυρό για μάσ. Δεν θά κάνουμε ό,τι επιτάσσει ή ψυχρή λογική, ό,τι επιβάλλει η τσέπη, ό,τι διατάσσει ή μόδα, ό,τι καταπιεστικά ζητάει η γνώμη του κόσμου. Θα κάνουμε ό,τι θέλει ο Θεόσ. Εκείνη, η Παρθένοσ Θεοτόκοσ, υποτάχθηκε πλήρωσ στο θέλημα του Θεού: «Ίδού η δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατά το ρημά σου», είπε στόν άγγελο Γαβριήλ, κι έτσι άρχισε να λειτουργήται το μυστήριο της ενσάρκου οικονομίασ. Το θέλημα του Θεού άσ αγωνιζώμεθα να κάνουμε πάντοτε, ώστε να δούμε τον Ούρανό και τον Παράδεισο.

Πὼς μὴ θαυμάσωμεν τὸν θεανδρικὸν σου Τόκον, Πανσεβάσμιε; Πεῖραν γάρ ἀνδρός μὴ δεξαμένη, Πανάμωμε, ἔτεκες ἀπάτορα Υἱὸν ἐν σαρκί, τὸν πρό αἰώνων ἐκ Πατρὸς γεννηθέντα ἀμήτορα, μηδαμῶς ὑπομείναντα τροπὴν ἢ φερμὸν ἢ διαίρεσιν, ἀλλ' ἐκατέρας οὐσίας τὴν ιδιότητα σώαν φυλάξαντα. Διὸ Μητροπάρθενε Δέσποινα, αὐτὸν ἰκέτευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς τῶν ὀρθοδόξων, Θεοτόκον ὁμολογούντων σε.

(Καὶν νῦν στιχηρῶν ἔσπερ. Σαββάτου γ' ἤχου)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ Β

Ο Ακάθιστος Ύμνος

(Από το βιβλίο του μακαριστού Γέροντος π. Επιφανίου Θεοδωροπούλου «Ο Ακάθιστος Ύμνος μετά έρμηνείας» αναδημοσιεύουμε μέρος της Εισαγωγής του, που αναφέρεται στο ιστορικό πλαίσιο του Ακαθίστου Ύμνου. Διατηρείται η γλώσσα του κείμενου).

Ο Ακάθιστος Ύμνος είχε «Κοντάκιον». «Κοντάκια» παλαιότερον ελέγοντο ολόκληροι ύμνοι, ανάλογοι προς τούς «Κανόνες». Η ονομασία οφείλεται μάλλον εις το κοντόν ξύλον, επί του οποίου ετυλίσσεται ή μεμβράνα που περιέχει τον ύμνον. Το πρώτον τροπάριον ελέγετο «προοίμιον» ή «κουκούλιον» και τα ακολουθούντα ελέγοντο «οίκοι», ίσως διότι ο όλος ύμνος εθεωρείτο ως σύνολον οικοδομημάτων αφιερωμένων εις μνήμην αγίου τινός. Κοντάκιον λέγεται συνήθως σήμερα το πρώτον τροπάριον ενός τοιούτου ύμνου (Κοντακίου).

Ο Ακάθιστος Ύμνος περιέχει προοίμιον και 24 «οίκους». Το προοίμιόν του παλαιότερον δεν ήτο το «Τή Υπερμάχω Στρατηγή», που είχε σήμερα, αλλ' έτερον. («Το προσταχθέν μυστικώς λαβών εν γνώσει».) Η «ακροστιχίς» του ύμνου είχε αλφαβητική. «Έφύμνια» έχει δύο: Το «Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε» και το «Αλληλούϊα». Το πρώτον άπαντα εις το προοίμιον και εις τους περιττούς «οίκους» (1, 3, 5, 7, κ.τ.λ.), το δε δεύτερον εις τους αρτίους «Οίκους» (2, 4, 6, 8, κ.τ.λ.). «Έφύμνιον» λέγεται η τελευταία λέξις ή φράσις τού ύμνου, την οποίαν ο λαός επανελάμβανεν, αφού βεβαίως οι ψάλται έψαλλον ολόκληρον τον ύμνον.

Ο Ακάθιστος Ύμνος αρχίζει με τον Ευαγγελισμόν της Παρθένου και έπειτα αναφέρεται εις τα εν συνεχεία γεγονότα. Όμιλεί περί της επισκέψεως της Παρθένου εις την Ελισάβετ, περί των υποψιών του προστάτου της Παρθένου Ιωσήφ, περί της προσκυνήσεως του Κυρίου υπό των ποιμένων και των μάγων, περί της φυγής του Χριστού εις Αίγυπτον και περί της Υπαπαντής του Κυρίου. Αυτά εις το πρώτον ήμισυ. Είς το δεύτερον ήμισυ του ύμνου γίνεται λόγος περί της σαρκώσεως του Κυρίου, της θεώσεως των ανθρώπων και της θεομητορικής αξίας της Παναγίας.

Ποίος ο ποιητής του Ακαθίστου Ύμνου; Είς το ερώτημα αυτό δεν εδόθη μέχρι σήμερα απάντησις, πού νά μή επιδέχεται αντιρρήσεις. Παρ' όλας τας έρευνας και τας συζητήσεις, το πρόβλημα παραμένει ακόμη πρόβλημα. Άλλοι -και είχε οι περισσότεροι- θεωρούν τον Ύμνον ως έργον του Ρωμανού του μελωδού. Άλλοι θεωρούν αυτόν ως έργον τού Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Σεργίου. Άλλοι τον αποδίδουν εις τον Γεώργιος Πισίδην και άλλοι εις άλλους αρχαιότερους των δύο τούτων (Σεργίου και Γεωργίου).

Ο λόγος, διά τον οποίον ο Ύμνος ωνομάσθη «Ακάθιστος», είχε ο εξής, συμφώνως προς την παράδοσιν:

Κατά το έτος 626 η Κωνσταντινούπολις επολιορκήθη υπό των Περσών και των Αβάρων, επί τινος μήνας. Ο βασιλεύς Ηράκλειος απουσίαζεν εις Μικράς Ασίαν, πολεμών εκεί τους Πέρσας. Όταν έμαθεν ότι η πόλις πολιορκείται, έστειλεν εκ του στρατού του 12 χιλιάδας άνδρας εις τον φρούραρχον της Κωνσταντινουπόλεως Βώνον διά να υπερασπίσουν, μαζί με την φρουράν, την πρωτεύουσας της αυτοκρατορίας. Ο Βώνος μετά του Πατριάρχου Σεργίου εξώπλισαν και όσους εκ των πολιτών ήδύναντο να φέρουν όπλα. Όλοι απεφάσισαν

να αντισταθούν μέχρι εσχάτων. Ο Πατριάρχης περιέτρεχε την πόλιν και ενεθάρρυνε τα πλήθη και τους μαχητάς.

Η πόλις ολόκληρος είχε εναποθέσει τις ελπίδας της εις την Προστάτριάν της, την «Υπέρμαχον Στρατηγόν», την Υπεραγίαν Θεοτόκον. Η πολιορκία ήτο στενή και ισχυρά. Παρά ταύτα ή πόλις ανθίστατο εις τας επιθέσεις των πολιορκητών. Αλλά και αυτοί επέμενον εις την πολιορκίαν. Αιφνιδίως όμως φοβερός ανεμοστρόβιλος καταστρέφει τον στόλον των και τοιουτοτρόπως αναγκάζονται κατά την νύκτα της 7ης προς 8ης Αυγούστου να λύσουν την πολιορκίαν και να φύγουν άπρακτοι. Η βασιλεύουσα εσώθη!

Ο λαός της πόλεως, πανηγυρίζων την σωτηρίαν του, την όποιαν ώφειλεν εις την προστασίας της Θεομήτορος, συνηθροίσθη εις τον έν Βλαχέρναις Ναός της Παναγίας, όπου ετελέσθη, προεξάρχοντος του Πατριάρχου Σεργίου, όλονύκτιος ευχαριστήριος Ακολουθία. Τότε «όρθοστάδην» άπας ο λαός έψαλε τον Ύμνον, ο οποίος διά τούτο έκτοτε ωνομάσθη «Ακάθιστος».

Βεβαίως ο ύμνος προϋπήρχε και εψάλλετο προς τιμήν της Υπεραγίας Θεοτόκου, αλλά κατά την νύκτα εκείνην καθιερώθη πλέον κατά τρόπον επίσημον και πανηγυρικόν εις την Εκκλησίας μας. Το τροπάριον «Τη Υπερμάχω Στρατηγώ» (το οποίον αντικατέστησε το προϋπάρχον «Τό προσταχθέν μυστικώς») συνετέθη αναμφιβόλως κατ' εκείνας τας ώρας. Δι' αυτού ολόκληρος ή λυτρωθείσα έκ τής συμφοράς πόλις «ανέγραψε τα νικητήρια», απέδωσε δηλαδή ευγνωμόνως την νίκην, εις την Προστάτριάς αυτής Θεοτόκον.

Νύμφη ανύμφευτος

«Χαίρε, παστάς άσπόρου νυμφεύσεως - χαίρε, πιστούς Κυρίω αρμόζουσα»

(Από το γράμμα Τ του Ακαθίστου)

Ακολουθίες Μεγ. Σαρακοστής

Η νύμφη και ο Νυμφίος. Η περίοδος της Μεγάλης Σαρακοστής πολύ έξυμνεί τη Νύμφη και το Νυμφίο. Κάθε Παρασκευή βράδυ ψάλλουμε τους Χαιρετισμούς. Απευθύνουμε το «Χαίρε» σ' εκείνην που είναι «Νύμφη ανύμφευτος». 144 είναι τα «Χαίρε», οι χαιρετισμοί της αγάπης και του θαυμασμού μας στην Παναγία, πού καμμία νύμφη στον κόσμο δεν μπορεί σε ομορφιά να συγκριθή μαζί της.

Στο τέλος δε της Μεγ. Σαρακοστής, τη Μεγάλη Εβδομάδα, έχουμε τις ακολουθίες του Νυμφίου. Αν μία φορά θαυμάζουμε την ωραιότητα της Νύμφης, της Παναγίας, άπειρες φορές θαυμάζουμε την ωραιότητα του Υιού της, του Νυμφίου, του Ιησού Χριστού. Τιμάμε την Παναγία, διότι έγινε η γέφυρα που ήλθε στον κόσμο ο Νυμφίος. Χωρίς την Παναγία δεν θα μπορούσαμε να ψάλλουμε: «Ίδού ο Νυμφίος έρχεται εν τω μέσω της νυκτός».

Φαντασθήτε να έχετε μοναχοκόρη στο σπίτι και να θέλετε να την δώσετε σε κάποιον νυμφίο, και ξαφνικά ακούτε μία φωνή: «Έρχεται ο νυμφίος»! Και βλέπετε ένα χρυσοστόλιστο αμάξι, που μεταφέρει το νυμφίο. Είναι υπέροχο πρόσωπο ο νυμφίος. Ήραιος στην όψη, θαυμάσιος στην ψυχή. Μένετε κατάπληκτοι μπροστά στο κάλλος του. Τον θαυμάζετε. Αλλά θαυμάζετε και το όχημα, που τον έφερε...

Θαυμάζουμε, και καλά κάνουμε, την Παναγία. Αλλ' ή Παναγία είναι απλώς το όχημα, που μας έφερε στον κόσμο τον ουράνιο Νυμφίο. Έτσι λέγει ο 'Ακάθιστος: «Χαίρε, όχημα πανάγιον του επί των Χερουβίμ...». Μή σταματάτε όμως στο όχημα. Προχωρήστε στον εποχούμενο, εκείνον, που ήλθε με το όχημα της Παναγίας. Ποιός είναι; Είναι ο Νυμφίος! Θαυμαστός Νυμφίος!

Διότι είναι ο ωραιότερος. Ο Χριστός είναι ο «ωραίος κάλλει παρά πάντας βροτούς».

• Διότι ζήτησε για νύμφη του τη μοναχοκόρη μας. Και μοναχοκόρη μας είναι η ψυχή μας. Ό πιό ωραίος Νυμφίος ζητάει για νύμφη του την πιό άσχημη κόρη, την αμαρτωλή και βρωμερή ψυχή μας.

• Διότι αγάπησε την ψυχή μας τόσο παράφορα, ώστε γι' αυτήν υπέμεινε βασανιστήρια και πάθη και σταυρό. Άλλοι, εραστές του κόσμου, σκοτώνονται για να κατακτήσουν μία γυναίκα που αγάπησαν. Και ο Χριστός σταυρώθηκε και πέθανε για μία ψυχή που αγάπησε. Λέγει για το θείο εραστή ο ιερός Χρυσόστομος: «Και τί θαυμαστόν, εί προς τήν νυμφην ήλθεν, όπου γε και την ψυχήν θεΐναι υπέρ αυτής ου παρητήσατο; Καίτοι γε ουδείς νυμφίος υπέρ νύμφης ψυχήν έθηκεν ουδείς γάρ, ουδείς εραστής, κάν σφόδρα ή μανικός, ούτω της ερωμένης περικαΐεται της εαυτού, ως ο Θεός της σωτηρίας των ημετέρων εφΐεται. Κάν έμπτυσθήναι, φησί, δέη, κάν ραπισθήναι, κάν εις αυτόν αναβήναι τον σταυρόν, ουδέ σταυρωθήναι παραιτήσομαι, ώστε την νύμφην λαβείν. Ταύτα δε έπασχε και υπέμεινεν ουχι το κάλλος αυτής θαυμάσας: ουδέν γάρ ταύτης αισχρότερον ουδέ ατερπέστερον ήν πρό τούτου» (Ε.ΠΕ. 30,602).

- Διότι έκανε την ψυχή μας βασίλισσά του. Φαντασθήτε ανώτατο άρχοντα, βασιλιά, να παίρνη μία «γύφτισσα» και να την καθιστά βασίλισσα. Αυτό, και απείρως σπουδαιότερο, έκανε ο Χριστός. Έλθε και πήρε τη βρωμερή ψυχή μας, την έντυσε με καθαρά ιμάτια και μετά την ωνόμασε βασίλισσα.

Ας ακούσουμε τον ιερό Χρυσόστομος: «Έλθών και εύρών την μέλλουσαν αυτό νυμφαγωγείσθαι γυμνήν και άσχημονούσαν, ιμάτιον αυτήν περιέβαλε καθαρόν, ου την λαμπρότητα και την δόξαν ουδείς ου λόγος, ού νους παραστήσαι δυνήσεται... Βασίλισσα αθρόον γέγονεν ή πτωχή και απερριμμένη και πλησίον έστηκε του βασιλέως» (Ε.Π.Ε. 30,602).

Πρώτη ένωση

Η σχέση Νύμφης και Νυμφίου υπάρχει στον Ακάθιστο Ύμνο. Θα μπορούσαμε να ονομάσουμε τον Ακάθιστο Ύμνο τραγούδι του γάμου. Τί είναι γάμος; Μία κοινωνία. Και όταν λέμε κοινωνία, δεν εννοούμε επικοινωνία ή συγκοινωνία, αλλά πλήρη ένωση. Οι δύο γίνονται ένα. Αυτό το βλέπουμε τρεις φορές μέσα στον Ακάθιστο. Θαυμάζουμε τρεις ενώσεις.

Ας δούμε την πρώτη. Φαντάσου σκουριασμένο σίδηρο, λερωμένο και πεταμένο. Κάποιος το παίρνει και το βάζει σε φωτιά υψηλής θερμοκρασίας. Το σίδηρο κοκκινίζει, πυρακτώνεται, καθαρίζεται και λαμπρύνεται. Φωτιά και σίδηρο ενώνονται, γίνονται ένα πράγμα... Έτσι η φωτιά της Θεότητας θέλησε να ενωθή με τη σκουριασμένη και λερωμένη ανθρωπίνη φύσι. Τα δύο ενώνονται και γίνονται ένα. Η θεότητα ενώνεται με την ανθρωπότητα και γίνεται ένα πρόσωπο, ο Θεάνθρωπος Ιησούς. Στον Ιησού βλέπουμε μία ένωση μυστηριώδη, μία κοινωνία, ένα πάντρεμα της θείας και της ανθρωπίνης φύσεως. Ο Θεός ενώθηκε με τον άνθρωπο! Νύμφευσι, γάμο, δηλαδή, ονομάζει ο Ακάθιστος αυτή την ένωση. «Χαίρε, παστάς άσπόρου νυμφεύσεως». Χαίρε, Παναγία, που έγινες ο νυφικός θάλαμος, όπου πραγματοποιήθηκε ο υπερφυσικός γάμος, ή κοινωνία του Θεού με τον άνθρωπο. Η ουσία του Θεού ενώθηκε με την ουσία του ανθρώπου.

Αυτός ο υπερφυσικός γάμος είναι ο «γάμος των αιώνων». Καταπληκτική αυτή η ένωση. Γιατί;

- Τό να ενώνονται όμοια πράγματα, δεν είναι και τόσο καταπληκτικό. Το να ενώνονται ανόμοια πράγματα, αυτό είναι θαυμαστό. Το να ενώνεται άνθρωπος με άνθρωπο, αυτό είναι βεβαίως θαυμαστό, αφού η αμαρτία διασπά και διχάζει τούς ανθρώπους. Αλλ' απείρως θαυμαστότερο το να ενώνεται ο Θεός με τον άνθρωπο και να εμφανίζεται ένα πρόσωπο, ο Θεάνθρωπος.

- Φαντασθήτε μία γυναίκα να πάρη διαζύγιο από τον υπέροχο άνδρα της, αφού τον απάτησε. Μετά από πολύ καιρό έρχεται ο απατημένος και δέχεται και καταδέχεται να ενωθή μαζί της. Πόσο αγάπη πρέπει να έχη ο απατημένος σύζυγος για να προβαίνη σ' αυτή την πράξι!... Διαζύγιο από τον Θεό πήρε ο άνθρωπος. Τόν απάτησε ο Διάβολος, ο άντεραστής της ψυχής μας. Με τη σειρά του ο άνθρωπος απάτησε τον Θεό, απάτησε την αγάπη του Θεού. Το αποτέλεσμα; Ο άνθρωπος αλλοτριώθηκε, αποξενώθηκε, έγινε ξένος του Θεού. Και έρχεται ο ίδιος ο Θεός, ή απατημένη αγάπη, και ξαναγκαλιάζει τον άνθρωπο, και γίνεται σαρκωμένη Αγάπη. Ενώνεται ο Θεός με τον άνθρωπο, άρρητα και άρρηκτα.

Κανέννας δεν μπορεί πλέον να ξεκολλήσει τον Θεό από τον άνθρωπο. Αποτέλεσμα; Ο άνθρωπος ξαναγίνεται οικείος του Θεού. Ξαναγουρίζει στο σπίτι του Θεού Πατέρα. «Άρα ούν ουκέτι εστε ξένοι και πάροικοι, αλλά συμπολίται των αγίων και οικείοι του Θεού» (Έφεσ. 2,19).

- Φαντασθήτε βασιλικούς γάμους να γίνονται μέσα σε περίλαμπρο ναό. Η Παναγία είναι ο Ναός, όπου τελέσθηκε το μυστήριο της μυστικής ενώσεως. Γι' αυτό τιμάμε την Παναγία, διότι μέσα της ενώθηκε ή άκτιστος Θεότητα με την κτιστη ανθρωπίνη φύσι. Λέγει ένας ύμνος της Εκκλησίας μας: «Ο βασιλικός θάλαμος (είναι η Παναγία), ενώ το παράδοξον της απορρήτου ενώσεως των συνελθουσών επί Χριστού φύσεων ετελεσιουργήθη μυστήριον» (Δοξαστικό έσπερινού 8ης Σεπτεμβρίου).

Δεύτερη ένωσις Νύμφη ανύμφευτος ή Παναγία

Είπαμε για την πρώτη ένωση, την οποία βλέπουμε στον Ακάθιστο. Είναι η ένωσις του Θεού με τον άνθρωπο, που πραγματοποιήθηκε μέσα στην Παρθένο Μαρία. Η δεύτερη είναι η ένωσις της ίδιας της Παρθένου με τον ουράνιο Νυμφίο. Κάθε ψυχή μπορεί να γίνη νύμφη Χριστού. Αλλ' ή ωραιότερη Νύμφη του Χριστού είναι η Παρθένος της Ναζαρέτ. Στα καλλιστεία της γης βγαίνει πρώτη γυναίκα με σωματικά κάλλη. Στα καλλιστεία του ουρανού πρώτη βγήκε η γυναίκα με το ωραιότερο ψυχικό κάλλος. Και η γυναίκα αυτή είναι η Παναγία. Τά καλλιστεία αυτά είδε προφητικά ό ψαλμωδός Δαβίδ και ειδοποίησε την Παρθένο: «Ακουσον, θύγατερ, και ίδε και κλίνον το ους σου και επιλάθου του λαού σου και του οίκου του πατρός σου και επιθυμήσει ο βασιλεύς του κάλλους σου» (Ψαλμ. 44,11). Αν οι άνθρωποι, ρίχνοντας μία ματιά στο ουράνιο στερέωμα, θαυμάζουν τον ήλιο ως το λαμπρότερο αστέρι, ο Θεός έρριξε μία ματιά στον επίγειο κόσμο και θαύμασε την κόρη της Ναζαρέτ, που λάμπει και αστράφτει η αρετή της περισσότερο «λαμπηδόνων ηλιακών».

Τήν Παναγία, λοιπόν, διάλεξε, ως πρώτη Νύμφη του ό ουράνιος Νυμφίος, ο Θεάνθρωπος Κύριος. Τί είχε η Νύμφη αυτή;

- Πέπλο της ή ταπείνωσις.
- Στεφάνι της ή υπακοή.
- Αρωμά της ή χάρις.

Γυναίκες, που με τα αμαρτωλά θέλγητρά σας σαγήνεύετε άνδρες και τους παρασύρετε στην αμαρτία, ελάτε να θαυμάσετε μία γυναίκα, που σαγήνευσε τον ίδιο το Θεό. Είναι η Παναγία. Έγινε η Παναγία «Νύμφη ανύμφευτος».

Ανύμφευτος, διότι δεν ήλθε σε σαρκική σχέση, σε σαρκικό γάμο με ανθρώπους. Παρέμεινε ανύμφευτος, διότι παρέμεινε παρθένος, αειπάρθενος.

Ας φλυαρούν όσο θέλουν οι Χιλιαστές και οι Προτεστάντες (Ευαγγελικοί), λέγοντας, ότι η Μαρία ήταν μέν Παρθένος, αλλά δεν έμεινε για πάντα παρθένος. Λέγουν οι αιρετικοί αυτοί, ότι η Μαρία ως παρθένος γέννησε τον σαρκωμένο Υιό, αλλά μετά νυμφεύθηκε με άνθρωπο και απέκτησε σαρκικά παιδιά! Λάθος! Βλασφημία! Ή Νύμφη του Θεού έμεινε ανύμφευτος. Δέν νυμφεύθηκε άνθρωπο. Θα έπαιρνες σύ ένα ποτήριο, που χρησιμοποιείται για τη θεία Κοινωνία, ένα δισκοπότηρο, να το γεμίσης με απλό νερό, να το κάνης

νεροπότηρό σου; Ασφαλώς όχι! Οι άνθρωποι, και μάλιστα οι γυναίκες, οι μητέρες του κόσμου, είναι τα δοχεία, με τα οποία διοχετεύεται το νερό της ζωής. Νερομάνες είναι οι γυναίκες. Αλλοίμονο δε σ' εκείνον, πού φράσσει την πηγή της ζωής και στερεύει τη ζωή με την αποφυγή της τεκνογονίας. Μή στερεύετε το νερό της παιδοποιΐας!...

Νερομάνες οι γυναίκες του κόσμου. Μία γυναίκα δεν ήταν απλώς νερομάνα. Ήταν και είναι θεομάνα, η Παναγία. Είναι το πρώτο άγιο Ποτήριο, όπου τελέσθηκε η πρώτη θεία Λειτουργία με τη θεία Κοινωνία. Μέσα της σκήνωσε ολόκληρος ο Θεάνθρωπος Ιησούς. Πώς, λοιπόν, το δυσκοπότερο, που ονομάζεται Παναγία, θα επέτρεπε ο Θεός να χρησιμοποιηθεί για κοινή χρήση;

Συμβολίζει δύο ανύμφευτες

Ανύμφευτος ή Παναγία, διότι παρέμεινε άγαμος, χωρίς οιαδήποτε συνάφεια με άνθρωπο, αφού είναι άνανδρος, χωρίς άνδρα. Αλλ' είναι και Νύμφη. Δεν έχουμε αντίφασι. Δέν ενώθηκε με άνθρωπο. Ενώθηκε με τον Θεό. Έγινε θεόνυμφος. Έγινε και είναι Νύμφη και για ένα άλλο λόγο.

Ή Νύμφη γίνεται Μητέρα. Και η Παναγία έγινε Μητέρα. Έγινε Μητέρα του Θεού Λόγου, του Ιησού Χριστού. Επειδή είναι Παρθένος, ονομάζεται Παρθενομήτωρ. Επειδή γέννησε χωρίς άνδρα, ονομάζεται «Μήτηρ απείρανδρος». Θαυμάσια παρουσιάζεται το θαύμα αυτό, ή μάλλον το μυστήριο, στον ειρμό της θ' ωδής του Μεγάλου Κανόνος: «Ασπόρου συλλήψεως ο τόκος ανερμήνευτος Μητρός ανάνδρου. Ασπορος ή κύησις, Θεού γάρ ή γέννησις, καινοποιεί τας φύσεις. Διό σε πάσαι αι γενεαί ως θεόνυμφον Μητέρα ορθοδόξως μεγαλύνομεν».

Ός Νύμφη ανύμφευτος ή Παναγία συμβολίζει και δύο άλλες πραγματικότητες.

- Η μία είναι η Εκκλησία. Ός Νύμφη του Χριστού παρουσιάζεται η Εκκλησία. Νύμφη ανύμφευτος. Είναι ανύμφευτος η Εκκλησία, διότι δεν έχει σχέση με τον κόσμο, είναι άμικτος, καθαρή ή Εκκλησία. Κανένας άνδρας δέν αγάπησε ποτέ τη γυναίκα του, όπως ο Χριστός την Εκκλησία. «Ο Χριστός ηγάπησε την Εκκλησίαν και εαυτόν έδωκεν υπέρ αυτής» (Εφεσ. 5,25). Αφιερωμένη στον Ιησού Χριστό ή Εκκλησία. Προσκολλημένη στην Αλήθεια. Όπως μία γυναίκα, προσκολλημένη στον άνδρα της, δεν επιτρέπεται ν' ασχολήται, πώς ν' αρέση και σ' άλλον άνδρα, έτσι και η Εκκλησία. Προσκολλημένη στον Ιησού Χριστό, δεν αλλοιορίζει στην αίρεσι, στην πλάνη. Η Εκκλησία υπάρχει για τον Χριστό. Όλοι εμείς υπάρχουμε για τον Χριστό.

- Ή άλλη είναι η παρθενική αφιέρωσης για την αγάπη του Χριστού. Η Παναγία είναι πρόδρομος των παρθένων, των αφιερωμένων ψυχών, των αγνών υπάρξεων. Είναι αλήθεια, ότι τα σκουλήκια που κυλιούνται στη λάσπη δέν μπορούν να φαντασθούν πώς υπάρχουν και λευκά περιστέρια που πετούν πάνω από τη λάσπη... Οι άνθρωποι της σάρκας, που έχουν θεοποιήσει το σέξ, δέν μπορούν να φαντασθούν και να πιστεύσουν ότι υπάρχουν και ψυχές αφιερωμένες στον Θεό, με σώματα αγνά.

Αν η λάσπη καταργή τον ουρανό, άν οι πεζικάριοι καταργούν τους αστροναύτες, και οι σαρκικοί άνθρωποι καταργούν τούς αγνούς και παρθένους. Υπάρχουν οι αφιερωμένες ψυχές. Αλλ' αφιερωμένη ψυχή, ανύμφευτος, γίνεται μόνο η ψυχή που είναι νύμφη. Πρέπει

πρώτα να γίνης νύμφη, γιά να γίνης ανύμφευτος. Δηλαδή, πρώτα θ' αγαπήσης τον Χριστό, θα ερωτευθής με θεϊκό έρωτα τον ουράνιο Νυμφίο, και ύστερα θά γίνης αληθινά ανύμφευτος.

Τρίτη ένωση Πιστοί μέ τόν Κύριο

Θα ρωτήσετε ίσως:

-Μόνο οι αφιερωμένοι ενώνονται με τον ουράνιο Νυμφίο;

Ασφαλώς όχι. Ο Ακάθιστος μιλάει και για τρίτη μυστική ένωση, που αφορά σε όλους τους πιστούς, γάμους και εγγάμους, αφιερωμένους και παντρεμένους. «Χαίρε, πιστούς Κυρίω αρμόζουσα».

Ο σκοπός της ζωής μας είναι η ένωσίς μας με τον Θεό, να γίνουμε κοινωνοί του Θεού. Σ' αυτό πολυ βοηθά η Θεοτόκος. Στο γάμο υπάρχει το πρόσωπο, που παίρνει τη νύμφη και την οδηγεί στό νυμφίο. Λέγεται νυμφαγωγός. Πρώτος νυμφαγωγός μας έγινε η Παναγία. Αυτή πήρε όλο το ανθρώπινο γένος και το ένωσε μέ τόν Χριστό.

Αν η πρώτη Εύα μας απέσπασε με την παρακοή της από τον Θεό και μας έρριξε στην αγκαλιά του θανάτου, η νέα Εύα, ή Θεοτόκος, με την υπακοή της, μας έφερε πάλι στο Νυμφίο μας και μας έρριξε στην αγκαλιά της αιωνίου ζωής. Και το ρόλο του νυμφαγωγού τον συνεχίζει η Παναγία. Με τις πρεσβείες της μας οδηγεί στον Χριστό.

Και ο ρόλος όλων των διακόνων της Εκκλησίας νυμφαγωγικός είναι. Και το κήρυγμα σ' αυτό αποβλέπει, στό να νυμφαγωγήση ψυχές, να τις οδηγήση στόν Κύριο. Ο μεγάλος κήρυκας του Ευαγγελίου και νυμφαγωγός χιλιάδων ψυχών, ο θεϊός Παύλος λέγει: «Ζηλώ υμάς Θεού ζήλωσ ήρμοσάμην γάρ υμάς ενί ανδρί, παρθένον αγνήν παραστήσαι τώ Χριστώ» (Β' Κορ. 11,2).

Στολή κατάλληλος

Αγαπητοί! Είδατε ποτέ νύμφη, ενώ την περιμένει ο νυμφίος, εκείνη να πηγαίνη απροετοίμαστη, αστόλιστη, βρώμικη, με ρούχα λερωμένα και κουρελιασμένα; Όχι! Η νύμφη φοράει λευκό ρούχο και στολίζεται... Μας περιμένει ο Νυμφίος μας, ο Ιησούς Χριστός. Πώς θα πλησιάσουμε; Μέ λερωμένα τα ρούχα της ψυχής μας; Εκείνος μας θέλει καθαρούς. Και γι' αυτό μας χάρισε δωρεάν πλυντήριο, που πλένει και καθαρίζει την ψυχή μας. Είναι η εξομολόγησις. Ας καθαρίζουμε την ψυχή μας, άς την στολίζουμε με τα στολίδια των αρετών, και μάλιστα της αγάπης. Έτσι θα πορευόμεθα για το γάμο!

Πρίν να γίνη ένας γάμος προηγείται ο αρραβώνας και το λογοδόσιμο.

- Το λογοδόσιμο με τον ουράνιο Νυμφίο γίνεται πως; Με την πίστι.
- Ο αρραβώνας με τον ουράνιο Νυμφίο γίνεται πως; Με τη θεία Κοινωνία.
- Ο γάμος μέ τον ουράνιο Νυμφίο; Αυτός δεν γίνεται εδώ. Ο γάμος, ή τελεία ένωσίς μας με τον Θεό, ή θέωσις, θα πραγματοποιηθή εκεί, στον Ουρανό, στην άλλη ζωή, στη βασιλεία των ουρανών.

Ο άγγελος Γαβριήλ

«Άγγελος πρωτοστάτης ουρανόθεν επέμφθη ειπεῖν τη Θεοτόκω το Χαίρε»

(Από το γράμμα Α του Ακαθίστου)

Μας έφερε την επιταγή

Ένα χρέος επιθυμώ να ξοφλήσουμε. Κάθε Παρασκευή της Μεγ. Σαρακοστής μέ τούς ύμνους μας προσπαθούμε να εξοφλήσουμε το χρέος μας στη μεγαλύτερη Ευεργέτιδα του κόσμου. Και η μεγαλύτερη Ευεργέτιδα είναι η Παναγία. Αν μία φορά ευεργέτες είναι οι δωρητές σώματος, εκείνοι που δωρίζουν για μεταμόσχευσι κάποιο μέλος τους, τα νεφρά, τα μάτια, τούς πνεύμονες, την καρδιά, άπειρες φορές ευεργέτιδα είναι η Θεοτόκος Παναγία, η δωρήτρια όχι ανθρωπίνου σώματος απλώς, αλλά θεανθρωπίνου. Η Παναγία μας δώρισε το Σώμα του Χριστού, το Σώμα, που μεταμοσχεύεται μέσα στον κάθε πιστός το Σώμα, που κάνει τη μεγάλη μεταποίηση από άνθρωποι θνητοί, όσοι πιστεύουν και δέχονται το Θεανθρώπινο Σώμα που πήρε ο Χριστός από την Παναγία, μεταποιούνται και γίνονται αθάνατοι και αιώνιοι.

Αλλ' ενώ κάπως εξοφλούμε το χρέος μας προς την Παναγία, την οποία παρουσιάζει ο Ακάθιστος Ύμνος, λησμονούμε το χρέος μας σ' εκείνον, με τον οποίον αρχίζει ο Ακάθιστος. Με ποιόν αρχίζει ο Ακάθιστος; Μέ τον Άγγελο: «Άγγελος πρωτοστάτης ουρανόθεν επέμφθη ειπεῖν τη Θεοτόκο το Χαίρε».

Όταν περιμένης κάποια σπουδαία επιταγή και επί τέλους στην φέρνη κάποιος ταχυδρόμος, τόση είναι η χαρά σου, ώστε όχι μόνο τον ευχαριστείς, αλλά και του προσφέρεις κάποιο δώρο. Ταχυδρόμος του Θεού ο άγγελος Γαβριήλ. Μας έφερε την επιταγή, πού αιώνες περιμέναμε. Είναι η επιταγή της σωτηρίας μας. Του την έδωσε ο Θεός και την έφερε στη γή. Με την επιταγή εισπράτουμε ένα ποσό χρημάτων. Με τη βουλή του Θεού, που μετέφερε ο Γαβριήλ, εισπράτουμε τη λύτρωσί μας, την αιώνιο ζωή.

Επιταγή σωτηρίας! Γιατί ήταν επιτακτική η ανάγκη να σωθούμε από την αμαρτία και το θάνατο. Επιταγή σωτηρίας! Γιατί ο Θεός παραγγέλλει τη σωτηρία του ανθρώπου. Και η επιταγή αυτή για τη σάρκωση του Υιού του Θεού εξαργυρώνεται μέσα στην Παρθένο και μέσα στην Εκκλησία.

Σ' αυτόν, λοιπόν, τον άγγελο Γαβριήλ, σ' αυτόν τον ταχυδρόμο του Θεού, τι προσφέρουμε; Παίρνουμε το μήνυμά του, το μήνυμα της χαράς, που μας εκόμισε, καί δέν του ανταποδίδουμε την προσφορά του. Παίρνουμε το «Χαίρε», που απήυθνε στην Παρθένο, το κάνουμε δικό μας τραγούδι, αλλά δεν τον ευχαριστούμε, δέν τον ευγνωμονούμε. Αν δεν ήταν ο άγγελος Γαβριήλ, ή χαρά θα έμενε χρώμα μόνο τ' ουρανού. Η γή θα έμενε με το μουντό χρώμα της λύπης.

Μικρό αντίδωρο ας προσφέρουμε σ' εκείνον, που μας έφερε το μεγάλο δώρο, τη βουλή, την απόφαση της αγάπης του Θεού. Είναι σαν να μας λέγει ο Γαβριήλ:

-Άνθρωποι, θα σωθήτε! Άνθρωποι, χαρήτε! Έρχεται ο Λυτρωτής...

Εμπιστος του Θεού ο Γαβριήλ

Ποιός είναι ο άγγελος Γαβριήλ; Τα στοιχεία της ταυτότητός του. Ο ίδιος αυτοσυσταίνεται. «Εγώ είμι Γαβριήλ ο παρεστηκώς ενώπιον του Θεού, και απεστάλην λαλήσαι προς σε και ευαγγελίσασθαί σοι ταύτα» (Λουκ. 1,19). Θεωρείτε σπουδαίο το να είναι κάποιος ιδιαίτερος του υπουργού, του πρωθυπουργού, του αρχηγού του κράτους; Ο Γαβριήλ είναι ο ιδιαίτερος του Θεού. Είναι ο πρώτος των αγγέλων. Είναι ο αυλικός του Θεού.

Αν ο Θεός είναι το πρώτο Φώς, ο άγγελος Γαβριήλ είναι το δεύτερο φώς. Πάνω του πέφτει απ' ευθείας το Φώς του Θεού. «Λαμπρυνόμενος μεθέξει, Αρχιστράτηγε, πρώτου Φωτός μυστικώς, δεύτερον φώς αληθώς ώραθης» (ωδή ζ' κανόνος 26ης Μαρτίου).

Πρωτοστάτης άγγελος ο Γαβριήλ. Που φαίνεται αυτό; Στις έκτακτες αποστολές, που του εμπιστεύεται ο Θεός. Τέσσερις αποστολές του Γαβριήλ βλέπουμε στην Αγία Γραφή, τίς δύο στην Παλαιά και τις δύο στην Καινή Διαθήκη.

- Στην Παλαιά βλέπουμε τον άγγελο Γαβριήλ ν' αποστέλλεται από τον Θεό στον προφήτη Δανιήλ. Είδε όραμα ο Δανιήλ. Είδε με μορφή διαφόρων ζώων τις βασιλείες της γης. Ζητούσε δε ερμηνευτή. Και ερμηνευτής έρχεται. Είναι ο άγγελος Γαβριήλ. Ο άγγελος του Θεού στον άνθρωπο του Θεού, τον Δανιήλ. Τόσο θαμπώθηκε ο προφήτης από τη θέα του αγγέλου, ώστε έπεσε στη γη και προσκύνησε. «Και εν τω ελθείν αυτόν έθαμβήθην, και πίπτω επί πρόσωπόν μου» (Δαν. 8,15-18). Μόνο άγγελος ερμηνεύει τα μυστήρια του Θεού. Καθαρός ως άγγελος πρέπει να είναι εκείνος, που θέλει να εμβαθύνη στα μυστήρια του Θεού, να ερμηνεύη το λόγο του Θεού.

- Σε λίγο ξανάρχεται ο άγγελος Γαβριήλ στον προφήτη Δανιήλ. Ο Δανιήλ προσεύχεται θερμά στον Θεό. Προσεύχεται εν εξομολογήσει. Με μετάνοια προσεύχεται. «Ημάρτομεν, ήδικήσαμεν, ήνομήσαμεν και απέστημεν και εξεκλίναμεν από των εντολών σου και από των κριμάτων σου» (Δαν. 9,5). Προσευχή μετάνοιας, προσευχή ταπεινή και θερμή ανεβαίνει ψηλά στο θρόνο του Θεού. Μία τέτοια προσευχή κατεβάζει αγγέλους από τον ουρανό. Και κατεβαίνει ο άγγελος Γαβριήλ, για ν' αποκαλύψη στον Δανιήλ το χρόνο του ερχομού του Μεσσία. Του μιλάει για τίς εβδομήκοντα εβδομάδες. «Και έτι εμού λαλούντος εν τη προσευχή και ιδού ανήρ Γαβριήλ, όν είδον εν τη οράσει εν τη αρχή, πετόμενος και ήψατό μου ωσει ώραν θυσίας εσπερινής» (Δαν. 9,21).

- Η Παλαιά Διαθήκη φθάνει στο τέλος. Πλησιάζει ο καιρός της Καινής Διαθήκης. Πρίν από τον Μεσσία Χριστό θα έλθη ο Πρόδρομος Ιωάννης. Ποιός θα μεταφέρει το μήνυμα; Ποιός άλλος; Ο έμπιστος άγγελος, ο Γαβριήλ. Αν ο Ιωάννης είναι ο Πρόδρομος του Χριστού, ο Γαβριήλ είναι ο πρόδρομος του Προδρόμου. Εμφανίζεται στο Ζαχαρία, τον πατέρα του Προδρόμου και δίνει την ταυτότητά του, τα στοιχεία της ζωής του. Τί θα είναι ο Ιωάννης; Θα είναι «χαρά και αγαλλίασις» (Λουκ. 1,14). Θα είναι «μέγας ενώπιον του Κυρίου» (Λουκ. 1,15). Θα είναι γεμάτος από Πνεύμα "Αγιο (Λουκ. 1,15).

Ασώματος για τη σωματώση του Ασωμάτου

- Αν μάς κάνη εντύπωση, ότι ο Γαβριήλ δίνει τα στοιχεία του Ιωάννου του Προδρόμου, περισσότερη ασφαλώς εντύπωση μας κάνει, ότι δίνει τα στοιχεία της ταυτότητος του Ιησού Χριστού. Ο Γαβριήλ κατέχει ένα ρεκόρ. Είναι ο πρώτος, που γνώρισε το μυστήριο της

σαρκώσεως του Θεού. Απόρρητο και άγνωστο το μυστήριο. Είναι σχεδιασμένο πρό καταβολής κόσμου. Το γνωρίζει μόνο ο Θεός. Είναι κρυμμένο και από τους αγγέλους. Είναι «το απ' αιώνος απόκρυφον και αγγέλους άγνωστον μυστήριον». Οι άγγελοι απορούν, πως ο Θεός της αγάπης δέχεται να βασανίζεται το πλάσμα του, ο άνθρωπος. Απορούν, γιατί δεν γνωρίζουν το σχέδιο του Θεού. Και απορούν ακόμη περισσότερο, όταν ο άγγελος Γαβριήλ καλείται από τον Θεό εκτάκτως.

Ο πρώτος, που έμαθε το μυστικό του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου, είναι ο άγγελος Γαβριήλ. «Το πρό αιώνων όρισθέν φρικτόν, όντως, σοί Γαβριήλ, πεπίστευται Μυστήριον» (από τον όρθρο της 25ης Μαρτίου). Αξιόπιστος άγγελος ο Γαβριήλ.

Παίρνει το μήνυμα από τον Θεό και στα λευκά φτερά του μεταφέρει την είδηση, ότι και πάλι κατάλευκος θά γίνη ο άνθρωπος. Λευκός άγγελος επισκέπτεται τη μοναδική ύπαρξη στον κόσμο που είναι λευκή και καθαρή. Επισκέπτεται την Παρθένο. Ο Γαβριήλ γίνεται ο μετασηματιστής, ο αναμεταδότης της βουλής του Θεού.

Ιδιαίτερη θεολογική σημασία έχει η επίσκεψις αυτή του Αγγέλου.

- Ο Ασώματος επισκέπτεται την Παρθένο. Ασώματος ο Γαβριήλ μιλάει για τη σωματώση του Ασωμάτου Θεού. Πώς μιλάει ο Ασώματος; Θαύμα. Πώς θα συλλάβη ή Παρθένος; Μεγαλύτερο θαύμα. Πώς θα σωματωθή ο Ασώματος Θεός; Ακόμη μεγαλύτερο θαύμα. Από θαύμα σε θαύμα πηγαίνει το μυστήριο του Ευαγγελισμού. «Και σύν τη ασωματώ φωνή σωματούμενόν σε θεωρών, Κύριε, εξίστατο και ίστατο...»..

Μιλάει ο ασώματος άγγελος. Λόγος στόν ασώματο! Μα τί είναι αυτό μπροστά στο θαύμα, που την ίδια στιγμή γίνεται μέσα στην Παρθένο. Αν ο πύρινος άγγελος εξωτερικά την επισκέπτεται και της μιλά, όχι πύρινος άγγελος, αλλ' ολόκληρο το πύρ της θεότητας, ολόκληρη η φωτιά της θεότητας εσωτερικά επισκέπτεται την Παρθένο. Και όχι απλώς όμιλεί, αλλά κοινωνεί, γίνεται ένα με την Παρθένο. Ο άσαρκος θεός σαρκώνεται, παίρνει σάρκα από τα αγνά αίματα της Παρθένου Μαρίας. Και αυτή η σάρκωσις γίνεται ακριβώς τη στιγμή που ο άγγελος απευθύνει στην Παρθένο το «Χαίρε». «Του Γαβριήλ φθεγξαμένου σοι, Παρθένε το Χαίρε, σύν τη φωνή εσαρκούτο και των όλων Δεσπότης: εν σοί, τη αγία Κιβωτό...» (Θεοτοκίον α' ήχου).

Άγγελος στην υψηλότερα των Αγγέλων

- Αν ο σκοτεινός άγγελος, ο Σατανάς, πυροδότησε διά μέσου της γυναίκός, της πρώτης Εύας, τη φωτιά της αμαρτίας, ο φωτεινός άγγελος, ο Γαβριήλ, πυροδότησε διά μέσου της νέας Εύας, της Παναγίας, τη σωτηρία και τη λύτρωσι.

- Αν ο διάλογος του Σατανά με την Εύα έφερε το παράλογο της αμαρτίας, ο διάλογος του Γαβριήλ με την Παναγία έφερε τον Λόγο, τον Θεό Λόγο στη γή. Έφερε τη σωτηρία.

- Αν άγγελος χρειάσθηκε να καθαρίση τα χείλη του προφήτου Ησαΐα και να γίνουν το μεγάφωνο του Θεού, άγγελος χρειάσθηκε να έλθη και να καθαρίση πλήρως την Παρθένο Μαρία για νά γίνη κατοικητήριο του Θεού.

- Αν η Παναγία είναι επίγειος άγγελος, ουράνιος άγγελος, ο Γαβριήλ, έπρεπε να της μεταφέρει το μήνυμα, τον χαιρετισμό του Θεού.

- Αν η Παναγία είναι ανώτερη από τους αγγέλους, ο πρώτος άγγελος, ο Γαβριήλ, έπρεπε να έλθη και να την ενημερώση για τη μεγάλη εκλογή του Θεού.

- Αν η Παρθένος Μαρία ήταν ο μόνος πέρα για πέρα άνθρωπος του Θεού, έπρεπε να την επισκεφθή ο άγγελος Γαβριήλ, που το όνομά του σημαίνει «άνθρωπος του Θεού». Άγγελος ο Γαβριήλ με ανθρώπινο όνομα, γιατί διακονεί τούς ανθρώπους. Άνθρωπος ή Παναγία με ουράνιο όνομα, γιατί γίνεται Νύμφη του Θεού. Μαρία σημαίνει Κυρία, Βασίλισσα. Ένας ο Βασιλεύς των βασιλευόντων και Κύριος των κυριευόντων, ο Θεός. Και η Παρθένος Μαρία, καίτοι άνθρωπος της γής, αναδεικνύεται βασίλισσα των ουρανών, κυρία των αγγέλων.

- Άγγελος έρχεται να γίνη ευάγγελος. Χωρίς άγγελο, ευαγγελισμός δεν γίνεται. Το μήνυμα της χαράς μόνο άγγελος μπορεί να μεταφέρει. Και ποιό το μήνυμα της χαράς; Είναι αυτό, που μόνο ο Γαβριήλ το γνωρίζει και το αποκαλύπτει στην Παρθένο: «Μή φοβού, Μαριάμ' εύρες γάρ χάριν παρά τω Θεώ. Και ιδού συλλήψη εν γαστρί και τέξη υιόν, και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν» (Λουκ. 1,30-31). Ιησούς! Αυτός είναι το Ευαγγέλιο! Αυτός ή Χαρά! Αυτός ή χαρμόσυνη αγγελία! Αυτός ο ευαγγελισμός! Ιησούς! Αυτός είναι η νέα Αγάπη. Αυτός ο Βασιλιάς. «Και της βασιλείας αυτού ουκ έσται τέλος» (Λουκ. 1,33). Απεσταλμένος του Βασιλέως Θεού ο Γαβριήλ, αναγγέλλει το γεγονός της σαρκώσεως. «Και Γαβριήλ την χάριν ευαγγελίζεται».

Παρθενική αντίρρησης

Θαυμάζουμε τον άγγελο Γαβριήλ. Θαυμάζουμε τη συνάντησί του με την Παρθένο. Θαυμάζουμε την υπακοή της Παρθένου. Αλλά θαυμάζουμε και την αντίρρηση, που προηγείται της υπακοής. Δέν είναι η πρώτη φορά, πού ο άγγελος Γαβριήλ συναντά ανθρώπινη αντίρρηση στο θεϊκό μήνυμά του. Λίγο πριν ο Ζαχαρίας είχε φέρει και εκείνος αντίρρηση, σαν τουπε ο Γαβριήλ, ότι θα γεννήση ή στείρα Ελισάβετ. Νά ή αντίρρησης: «Κατά τη γνώσομαι τούτο; Εγώ γάρ ειμι πρεσβύτης και η γυνή μου προβεβηκυία» (Λουκ. 1,18). Αντίρρησης φέρνει τώρα και η Παρθένος Μαρία: «Πώς έσται μοι τούτο, επεί άνδρα ου γινώσκω;» (Λουκ. 1,34). Και όμως, ο Ζαχαρίας τιμωρήθηκε για την αντίρρησί του. Έμεινε άλαλος από την ώρα εκείνη, μέχρι να γεννηθή το παιδί, ο Ιωάννης. Η Παρθένος Μαρία όχι μόνο δεν τιμωρείται για την αντίρρησί της, αλλά και ευλογείται. Γιατί;

- Ο Ζαχαρίας έπρεπε αμέσως να πιστέψη, διότι αυτό που του έλεγε ο άγγελος δεν ήταν πρωτόγνωρο. Ηταν ένα θαύμα, που είχε ξαναγίνει στην Παλαιά Διαθήκη. Και άλλες στείρες, σαν την Ελισάβετ, είχαν θαυματουργικά αποκτήσει παιδί. Ενώ αυτό που θα γινόταν στην Παρθένο ήταν πρωτόγνωρο. Πρώτη φορά ακούσθηκε, ότι παρθένος θα γεννούσε παιδί. Το ένα είναι θαυμαστό γεγονός, ή γέννησις παιδιού από στείρα μητέρα. Το άλλο είναι υπερφυσικό γεγονός, η γέννησις παιδιού από παρθένο μητέρα.

- Ο Ζαχαρίας έβλεπε μπροστά του επίσκεψι αγγέλου. Ε, ο θεός, που του έστειλε άγγελο, δέν μπορούσε να του στείλη ένα παιδί; Ενώ η Παρθένος Μαρία άγγελον έβλεπε, κι έπρεπε να πιστέψη ότι θα δεχόταν την επίσκεψη του ίδιου του Θεού.

- Αλλ' ή αντίρρησης της Παρθένου έχει και άλλη δικαιολογία. Φοβόταν, μήπως το όραμα δέν είναι από τον Θεό. Και η Εύα άνοιξε διάλογο με άγγελο, και απατήθηκε. Μήπως, λοιπόν, κάποια τέτοια απάτη κρύβει και η επίσκεψις αυτή; Μήπως κάτω από το αγγελικό προσωπίο κρυβόταν ο Σατανάς; Αφού κατά τον απόστολο Παύλο, «και αυτός ο Σατανάς

μετασχηματίζεται εις άγγελον φωτός»; (Β' Κορ. 11,14-15). Γι' αυτό και ο ύμνογράφος, ερμηνεύει την ταραχή της Παρθένου σάν αποστροφή: «Απιθι πόρρωθεν, μή πλανήσης, άνθρωπε, ώσπερ πρίν Εύαν την προμήτορα ο όφιος ο δόλιος» (απόστιχο εσπερινού 26ης Μαρτίου). Κάθε αγνός και παρθένος αντιδρά στο διάλογο κάποιου άλλου προσώπου. Αλλ' όταν η Παρθένος διαπιστώνη, ότι ο άγγελος Γαβριήλ δέν είναι δόλος του Διαβόλου, αλλ' είναι δούλος του Θεού, αμέσως υποτάσσεται.

Άγγελοι χαράς

Αγαπητοί! Ο Γαβριήλ είναι ο λειτουργός της πρώτης θείας Λειτουργίας. Φαντασθήτε να λειτουργούσαν άγγελοι στο ι. Θυσιαστήριο. Κανένας δεν θα τολμούσε να πλησιάση. Μία φορά μόνο λειτούργησε άγγελος. Στη λειτουργία του Ευαγγελισμού, που τελέσθηκε η πρώτη θεία Λειτουργία, όπου έγινε η πρώτη θεία Κοινωνία, όπου ο Θεός έγινε κοινωνός της ανθρωπίνης φύσεως. Γιατί; Στη λειτουργία αυτή ένας άνθρωπος μετέχει άνθρωπος όχι ακάθαρτος σαν κι εμάς, αλλά καθάρως. Είναι η πάναγνος Κόρη της Ναζαρέτ. Γι' αυτό άγγελος διακονεί το μυστήριο.

Άγγελος χαράς ο Γαβριήλ. Τά φτερά του τα άφησε στη γή. Κάθε χριστιανός μπορεί να τα φορέση και να διακονήση το μυστήριο της σωτηρίας. Φορέστε τα φτερά της πίστεως και της αγάπης και τρέξτε σ' ένα κόσμο θλιμμένο, λυπημένο, προβληματισμένο, να μεταδώσετε το μήνυμα της χαράς.

Η έκστασις

«Και συν τη ασωμάτω φωνή σωματούμενόν σε θεωρών, Κύριε, εξίστατο και ίστατο...»

(Από το γράμμα Α του Ακαθίστου)

Πρωτοστάτης πρὸς Παρθένο

Ἐκστασι παρουσιάζει ο Ακάθιστος Ὕμνος. Τι θα πη έκστασις; Φάντασμα; Ὁχι! Τό φάντασμα είναι ανύπαρκτο γεγονός, αποκύημα αρρωστημένης διανοίας. Τι θα πη έκστασις; Ὀνειρο; Ὁχι. Τό όνειρο είναι φαινόμενο του ψυχικού κόσμου, που αντικειμενικά δεν υπάρχει. Τι θα πης έκστασις; Καταπληκτικό γεγονός, υπερφυσικό γεγονός, που συμβαίνει πραγματικά και το αντιλαμβάνεται κανείς με τις σωματικές του αισθήσεις και τις ψυχικές του δυνάμεις.

Ἐνα θαύμα είναι η έκστασις. Και αυτό, που συνέβη την ημέρα του Ευαγγελισμού στη Ναζαρέτ, είναι ένα θαύμα. Επίσκεψις παράδοξος. Ἐχουμε κάνει και έχουμε δεχθή πολλές επισκέψεις. Αλλά ποτέ δεν ζήσαμε τέτοια επίσκεψι, πού έζησε η Παρθένος Μαρία. Τό φτωχικό της σπίτι άστραψε από ουράνιο φώς. Μπροστά της στάθηκε άγγελος πρωτοστάτης, ο Γαβριήλ. Πρωτοστάτης στον ουρανό ο Γαβριήλ. Σε πρώτη θέση ανάμεσα στους αγγέλους. Στέκει πρώτος μπροστά στον Θεό. Είναι πρώτος τη τάξει, πρώτος στην ουράνιο ιεραρχία. Και αυτός ο πρωτοστάτης στον ουρανό παίρνει εντολή από τον Θεό να σταθή μπροστά στην Παρθένο. «Απεστάλη ο άγγελος Γαβριήλ υπό του Θεού εις πόλιν της Γαλιλαίας, ή όνομα Ναζαρέτ» (Λουκ. 1,26).

Φαντασθήτε βασιλιά της γης ή άρχοντα του κόσμου να δίνη εντολή στον ιδιαίτερό του, στό πιό έμπιστο και τιμημένο κοντά του πρόσωπο, να μεταβή στη φτωχική καλύβα μιας γυναίκας! Τί μεγάλη τιμή! Αλλ' απείρως μεγαλύτερη η τιμή, που κάνει ο Θεός. Τόν πιο τιμημένο άγγελό του, τον αρχάγγελο Γαβριήλ, τον στέλνει στο φτωχικό σπίτι της Παρθένου της Ναζαρέτ.

Δέος και έκστασις

Για τον άθεο και υλιστικό κόσμο φαίνεται τούτο απίστευτο. Αν μπορή το ζώο που κυλιέται στη λάσπη, ο χοίρος, να αισθανθή την ευωδία των λουλουδιών, άλλο τόσο μπορούν άνθρωποι υλιστές, βουτηγμένοι στην ύλη και στην ιλύ, να αισθανθούν και να πιστέψουν ουράνια και υπερφυσικά πράγματα, ουράνιες επισκέψεις, όπως εκείνην του αγγέλου Γαβριήλ. Για τους πιστούς όμως τα γεγονότα αυτά είναι ζωντανές πραγματικότητες. Αλλωστε σε ποιό γεγονός είναι αφιερωμένη η εορτή του Ευαγγελισμού; Στην επίσκεψη του αγγέλου Γαβριήλ. Για ποιο λόγο μαζευόμεθα κάθε Παρασκευή της Μεγ. Σαρακοστής στους Ναούς; Για να παρακολουθήσουμε τον Ακάθιστο Ὕμνο, πού δέν είναι τίποτε άλλο, παρά μία θαυμασία ποιητική απόδοσις της αγγελικής επισκέψεως. Και οι πιστοί αρέσκονται τόσο πολύ σ' αυτή την ουράνια επίσκεψι, ώστε κάθε βράδυ μαζί με το Μικρό Απόδειπνο διαβάζουν και τους Χαιρετισμούς.

Γεμάτοι δέος και συγκίνησι παρακολουθούμε την έκστασι, που αποτελεί η παράστασις του αγγέλου και ο διάλογός του με την Παρθένο. Γεμάτη δέος και κατάπληξι ήταν η ίδια η Παρθένος, σαν αντίκρουσε μπροστά της τον ολόφωτο άγγελο και άκουσε το «Χαίρε» από το

στόμα του. «Διεταράχθη και διελογίζετο ποταπός εἶη ὁ ἀσπασμός του ἀγγέλου» (Λουκ. 1,29).

Μιλώντας στην αρχή του Ακαθίστου ο ύμνογράφος γιά έκστασι, δεν εννοεί την παρουσία, τη θέα του ἀγγέλου. Εννοεί το παράδοξο που εἶδε ὁ ἀγγελος. Πολλά παράδοξα και καταπληκτικά βλέπουν οἱ ἀγγελοὶ στον ουρανό. Εἶναι θεόπτες. Βλέπουν τη δόξα του Θεοῦ. Εκείνα, που εμεῖς τώρα απλῶς τα πιστεύουμε και ἐλπίζουμε μία ἡμέρα να τα δούμε και να το ἀπολαύσουμε, τα βλέπουν οἱ ἀγγελοὶ στον ουρανό. Κι αυτό, διότι εἶναι καθαρὰ πνεύματα και ἡ ὄρασίς τους ἔχει ἀπειρες διαστάσεις. Ατενίζουν την Τρισήλιο Θεότητα τα «πολυόμματα Χερουβὶμ».

Και ὁμως, ποτέ ἀγγελος δέν εἶδε καταπληκτικώτερο γεγονός ἀπὸ ἐκεῖνο που εἶδε ὁ ἀγγελος Γαβριήλ κατὰ τη στιγμή του Ευαγγελισμοῦ. Τί εἶδε; Εἶδε την Παρθένο Κόρη; Ναι, ὄντως θαυμαστό φαινόμενο ἢ Παρθένος Μαρία. Σπάνιο λουλούδι ἢ παρθενία στὸν πρό Χριστοῦ κόσμο. Ἐνα τέτοιο λουλούδι ἦταν ἡ Παρθένος Μαρία. Το πιὸ ἀγνό και καθαρὸ, το πιὸ ωραῖο και ευωδιαστὸ. Ἐνα λουλούδι, που ἀνθισε πάνω στην κοπριά του ἀρχαίου κόσμου. Δεν ἦταν ἡ Παρθένος απλῶς μία ἐνάρετη Κόρη. Δέν ἦταν απλῶς μία αγία. Ἦταν Παναγία. Εἶχε ὅλη την αγιότητα. Ἡ ἀρετὴ της ἐλάμπε περισσότερο ἀπὸ τις ἀκτίνες του ἡλίου. Το ὕψος της ἦταν πάνω ἀπὸ τα ἀγγελικά πνευματικά ὕψη. Καταπληκτικὸ, λοιπόν, αὐτὸ που εἶδε ὁ Γαβριήλ μπροστά του: Ἐναν ἀνθρωπο με ἀγγελική ζωή.

Βλέπει σωματούμενο τον Θεό

Αλλά πιὸ καταπληκτικὸ εἶναι κάτι ἄλλο, που ἐπίσης διακρίνει. Βλέπει μπροστά του τὸν Θεό! Αλλά, θά πητε, και πρὶν δεν τον ἐβλεπε τον Θεό; Τὸν ἐβλεπε, ὅσο φυσικά γίνεται και στα ἀγγελικά ἀκόμη μάτια να εἶναι ορατός ὁ Θεός, ἀλλά τον ἐβλεπε ἀσώματο. Τώρα βλέπει κάτι που ποτέ του δεν το εἶχε δει, διότι ποτέ δεν εἶχε ξανασυμβῆ. Βλέπει τον Θεὸ ὄχι ἀσώματο, ἀλλά «σωματούμενον». Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐκστασις του ἀγγέλου. Το να βλέπη ὁ ἀσώματος ἀγγελος τον ἀσώματο Θεό, εἶναι γι' αὐτὸν κάτι φυσικό. Αλλά το να βλέπη τον ἀσώματο Θεὸ να γίνεται σωματούμενος, να γίνεται ἀνθρωπος, να ντύνεται την υλικὴ σάρκα, αὐτὸ εἶναι καταπληκτικὸ. Αὐτὸ εἶναι υπερφυσικό, πρωτάκουστο. Αὐτὸ εἶναι μυστήριο.

Και αὐτὸ το μυστήριο ἦρθε να διακονήση, να λειτουργήση, ὁ ἀγγελος Γαβριήλ. «Και σύν τη ἀσωμάτῳ φωνῇ σωματούμενόν σε θεωρών, Κύριε, ἐξίστατο και ἰστατο...». Εἶναι το μυστήριο της σαρκώσεως του Θεοῦ. Ὁ Υἱὸς του Θεοῦ γίνεται Υἱὸς του ἀνθρώπου. Ὁ Θεός γίνεται κάτι που δεν ἦταν γίνεται ἀνθρωπος, γιὰ νὰ γίνῃ ὁ ἀνθρωπος κάτι που ἔπρεπε να ἔχη γίνῃ να γίνῃ Θεός κατὰ χάριν, μικρόθεος. Ὁ υπερούσιος Θεός παίρνει δούλου μορφή. «Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο και ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν» (Ἰωάν. 1,14).

Ὁ Θεός, που ἔχει θρόνο του τον ουρανό, καταδέχεται να κάνῃ θρόνο του τη γαστέρα της Παρθένου. «Τὴν γάρ σην μήτραν θρόνον ἐποίησεν». Ὁ Θεός ἐγίνε κοινωνός της ἀνθρωπίνης φύσεως, γιὰ νὰ γίνῃ ὁ ἀνθρωπος κοινωνός της θείας φύσεως. Πῶς ἐγίνε αὐτό; Ἐχει ἀντιρρήσεις ἢ λογικὴ σου; Μα γιατί τα μετράς ὅλα με τον πῆχυ της λογικῆς σου; Γιατί θέλεις να μετρήσης τα ἀμέτρητα, να συλλάβῃς τα ἀσύλληπτα, να πιάσης τα ἀπιαστα, να ἐρμηνεύσης τα ἀνερμήνευτα, να λύσης τα μυστήρια; Ρωτὰς πῶς; Μὰ ὑπάρχει «πῶς» για την παντοδυναμία του Θεοῦ; «Οὐκ ἀδυνατίζει παρά τῷ Θεῷ πᾶν ρῆμα» (Λουκ. 1,37).

Ρωτάς πως; Ό Θεός, που από την ανυπαρξία δημιούργησε τον κόσμο, δεν μπορεί ο ίδιος να γίνη και άνθρωπος για να σώση τον άνθρωπο; Ό παντοδύναμος Θεός, που από την ανυπαρξία μας έφερε στη ζωή, δέν μπορεί να βρή τρόπο να μας σώση από το θάνατο και να μας χαρίση την αιώνιο ζωή;

Ανθρώπους με σώμα ήθελε να σώση ο Θεός. Γι' αυτό ήταν ανάγκη ο ίδιος να σαρκωθή, να λάβη σώμα. Πήρε το μικρό, μας έδωσε το μεγάλο. Ντύθηκε εκείνος σάρκα, για νά ντυθούμε εμείς τη στολή της θεώσεως. «Ό Υιός του Θεού Υιός άνθρωπου γίνεται, ίνα του χείρονος μεταλαβών, μεταδώ μοι του βελτίονος. Έψεύσθη πάλαι Αδάμ και Θεός επιθυμήσας ου γέγονεν. Άνθρωπος γίνεται Θεός, ίνα Θεόν τον Αδάμ απεργάσηται» (Δοξαστικό όρθρου του Ευαγγελισμού).

Όλα θάμβος στον Χριστό

Αυτό το καταπληκτικό γεγονός βλέπει ο άγγελος Γαβριήλ μπροστά του, και, όπως λέγει ο ι. ύμνογράφος, «εξίστατο και ίστατο». Μπροστά του δεν βλέπει μία παρθένο απλώς, αλλά το δοχείο του σαρκωθέντος Θεού. «Ϊδού –της λέγει- συλλήψη εν γαστρί, και τέξη υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν» (Λουκ. 1,31). Καθαρή ή Παρθένος. Άλλ' από τη στιγμή, που σαρκώθηκε μέσα της ο Λόγος του Θεού, έγινε καθαρώτερη, καθαρή σε απόλυτο βαθμό. Ένα πολύτιμο, ευγενές μέταλλο, σάν περάση από καμίνι υψηλής θερμοκρασίας, γίνεται καθαρώτερο και λαμπρότερο. Η πίο ευγενής ύπαρξις είναι η Παναγία. Άλλά σάν πέρασε από μέσα της το πυρ της Θεότητας, η φωτιά του σαρκωθέντος Θεού, έγινε απείρως λαμπρότερη και καθαρώτερη.

Το μυστήριο της σαρκώσεως του Θεού Λόγου προκαλεί κατάπληξι σ' όλους τούς χορούς των αγγέλων. Ψάλλουμε σ' έναν ύμνο της Παρακλητικής: «Κατεπλάγησαν, Αγνή, πάντες Αγγέλων οι χοροί, το μυστήριο της σής κυοφορίας το φρικτόν. Πώς και τα πάντα συνέχων νεύματι μόνο, αγκάλαις ως βροτός, ταις σαις συνέχεται, και δέχεται αρχήν ο Προαιώνιος, και γαλουχείται σύμπασαν ό τρέφων πνοήν αφάτω χρηστότητα και σε ως όντως, Θεού Μητέρα, ευφημούντες δοξάζουσι» (Θεοτοκίον καθισμάτων όρθρου Κυριακής δ' ήχου).

Έκστατικός, λοιπόν, ο άγγελος μπροστά σ' εκείνο που βλέπει. Ο σαρκωμένος Θεός, ο Ιησούς Χριστός, αυτός είναι η έκστασις, αυτός είναι το θάμβος, αυτός είναι η μεγάλη έκπληξις του κόσμου, αυτός είναι το θαύμα των αιώνων. Ποιός ατένισε με αντικειμενικότητα και χωρίς προκατάληψη τον Ιησού Χριστό, καί δέν μαγεύτηκε από το κάλλος και το μεγαλείο του; Όλα πάνω στον Ιησού Χριστό προκαλούν κατάπληξι.

Καταπληκτική η ζωή του. «Εκάλυψεν ουρανούς ή αρετή σου, Χριστέ». Στόν ήλιο μπορεί να βρή κανείς κηλίδες. Στό κατάλευκο χιόνι μπορεί να βρή κάποιο μαύρο σημαδάκι. Άλλά στη ζωή του Χριστού δέν μπορεί κανείς να βρή μώμο ή κηλίδα. Είναι ό Αναμάρτητος.

Καταπληκτικά τα θαύματά του. «Και εξέστησαν έκ.. στάσει μεγάλη» (Μάρκ. 5,42). Τα πλήθη εξίσταντο από τα πολλά θαύματα του Ιησού. Μετράς τα άστρα του ουρανού;

Μετράς την άμμο της θάλασσας. "Άλλο τόσο μπορείς να μετρήσης τα θαύματα του Ιησού Χριστού.

Καταπληκτικά τα έργα του. «Εξίσταντο πάντες οι όχλοι» (Ματθ. 12,22).

Καταπληκτική η σοφία του. Δωδεκαετής ακόμη στο Ναό, προκαλεί τον θαυμασμό των σοφών του Νόμου. «Ἐξίσταντο πάντες οι ακούοντες αυτού επί τη συνέσει και ταις αποκρίσεσιν αυτού» (Λουκ. 2,47).

Καταπληκτική ή Ανάστασής του. Όταν οι Μυροφόρες τον αντίκρυσαν αναστημένο, έμειναν εκστατικές. «Είχε δε αυτάς φόβος και έκτασις» (Μάρκ. 16,8).

Μόνο θαυμαστικό

Ο Ιησούς Χριστός! Ποιός, αγαπητοί, αντέχει σε σύγκριση μαζί του; Ας σταθή δίπλα του. Βάλτε οποιοδήποτε πρόσωπο που θαυμάζετε δίπλα από τον Ιησού Χριστό. Αμέσως χάνει την αξία του. Όλοι είναι μικροί, νάνοι, μηδενικά, μπροστά στον Χριστό. Όλοι έρχονται και παρέρχονται. Εκείνος μένει. Είναι, όπως λέγει ο ιερός Αυγουστίνος, «η μαγεία και το θάμβος των αιώνων».

Για όλους τούς ανθρώπους υπάρχουν πολλοί που θέτουν ερωτηματικό. Και κάπου όλοι βάζουν τελεία και παύλα. Μόνο για τον Χριστό δέν αρμόζει το ερωτηματικό. Δίπλα από το όνομά του ούτε ερωτηματικό ούτε τελεία μπαίνει. Μόνο θαυμαστικό! Θαμπωμένοι από το μεγαλείο, από την θεότητα του Ιησού Χριστού άς ζούμε πάντοτε. Τα θέλγητρα του κόσμου έρχονται και φεύγουν. Τα είδωλα του κόσμου πέφτουν. Μόνος ο Χριστός παραμένει. Ο Χριστός, το θαύμα της ψυχής μας, το θάμβος των ματιών μας, η αγάπη της καρδιάς μας...

Η σύλληψις του Θεού

«Βλέπουσα ή αγία έαυτήν εν αγνεία...»

(Από το γράμμα Β του Ακαθίστου)

Αγία σύλληψις

Φυλακίζεται ο Θεός; Παράξενο ερώτημα. Ό Θεός είναι ελεύθερος. Κι επειδή είναι ελεύθερος, γι' αυτό και είναι αχώρητος. Κι επειδή είναι αχώρητος, γι' αυτό είναι και ασύλληπτος. Υπάρχουν βέβαια πολλοί, ανόητοι στην πραγματικότητα, που νομίζουν ότι σκότωσαν το Θεό. Φυλάκισαν το Θεό στη φυλακή της ανυπαρξίας! «Δεν υπάρχει Θεός», λένε. Αλλ' άν μπορώ κάποιος μ' ένα περιστροφo να τουφεκίση τον ήλιο και να τον εξαφανίση, άλλο τόσο μπορούν οι άθεοι με τα όπλα της απιστίας να τουφεκίσουν και να εξαφανίσουν τον Θεό. Αν μπορή κάποιος να πιάση και να φυλακίση τον αέρα, άλλο τόσο μπορεί να συλλάβη και να φυλακίση τον Θεό. Οπως ζούμε μέσα στον αέρα, χωρίς να τον βλέπουμε, έτσι ζούμε μέσα στον Θεό χωρίς να τον βλέπουμε. «Έν αυτώ γάρ ζώμεν και κινούμεθα και εσμεν» (Πράξ. 17,28). Και όπως χωρίς τον αέρα δεν μπορούμε να ζήσουμε, έτσι και χωρίς τον Θεό δεν μπορούμε να ζήσουμε. «Μνημονευτέον του Θεού μάλλον ή αναπνευστέον» (Γρηγόριος Θεολόγος). Ό Θεός είναι η ζωή μας, ή αναπνοή μας.

Αλλά γιατί αρχίσαμε με τη σύλληψη και τη φυλάκιση του Θεού; Επειδή το θέμα παρουσιάζει κάποια επικαιρότητα; Ασφαλώς όχι. Ζούμε βεβαίως σε ημέρες, που γίνονται συλλήψεις και φυλακίσεις. Μέχρι χθές ψευτοθεοί της κρατικής εξουσίας, αληθινοί δικτάτορες, συλλαμβάνονται τώρα και δικάζονται και φυλακίζονται και απειλούνται με θανατική ποινή. Πρόκειται για ανθρώπους, που καταπίεσαν τις ελευθερίες τόσων λαών της Ανατολικής Ευρώπης. Πρόκειται για απατεώνες. Η απάτη, όσο είναι κρυμμένη, παραμένει ασύλληπτη. Όταν αποκαλυφθή, την συλλαμβάνει η δικαιοσύνη και την φυλακίζει.

Αλλ' άν εδώ μιλάμε για σύλληψη, αυτό γίνεται διότι ο Ακάθιστος Ύμνος μιλάει για σύλληψη. Τί είναι ο Ακάθιστος Ύμνος; Είναι το τραγούδι της συλλήψεως. Βλέπουμε μία αγία σύλληψη, την αγιωτέρα σύλληψη. Συλλαμβάνεται όχι άνθρωπος κακοποιός, όχι άνθρωπος άγιος, όχι άγγελος. Συλλαμβάνεται ο ίδιος ο Θεός. Συλλαμβάνεται όχι η απάτη, αλλ' η αγάπη. Οχι μία οποιαδήποτε αγάπη, αλλ' η αγάπη του Θεού. Και όπως ή απάτη, μόλις αποκαλυφθή, αμέσως συλλαμβάνεται από τη δικαιοσύνη, έτσι η αγάπη του Θεού, μόλις αποκαλύφθηκε σε όλο της το μεγαλείο, συλλαμβάνεται όχι από τη δικαιοσύνη, αλλά για τη δικαιοσύνη.

Ποιός είναι η αγάπη; Ο Θεός. Και πώς συλλαμβάνεται ο Θεός; Συλλαμβάνεται και φυλακίζεται στην αγνότερη φυλακή, στη μήτρα της Παρθένου. Η αγάπη κάνει τον Θεό άνθρωπου τον κάνει Θεάνθρωπο. Και ως Θεάνθρωπος πρέπει να έλθη στον κόσμο. Αλλά για να έλθη στον κόσμο, πρέπει να γεννηθή. Και για να γεννηθή, πρέπει να συλληφθή. Αυτό το μυστήριο της συλλήψεως του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού εξυμνεί ο Ακάθιστος, που είναι μία ποιητική κυρίως απόδοσις του γεγονότος του Ευαγγελισμού. Ο αχώρητος Θεός κλείνεται μέσα στην παρθενική ύπαρξη της Παναγίας Θεοτόκου. Ο ασύλληπτος Θεός συλλαμβάνεται και γίνεται κυοφορούμενο Βρέφος.

Σύλληψις που ελευθερώνει

Τη σύλληψι αυτή είδε προφητικά ο Ησαΐας και είπε: «Ιδού ή Παρθένος εν γαστρί έξει, και τέξεται υιόν, και καλέσεις το όνομα αυτού Εμμανουήλ» (Ησ. 7,14). Και όταν έγινε η σύλληψις, ή σάρκωσις του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού, ο Ησαΐας καλείται να χαρή και νά σκιρτήσει: «Ησαΐα, χόρευε, ή Παρθένος έσχεν εν γαστρί και έτεκεν υιόν, τον Εμμανουήλ», Θεόν τε και άνθρωπον».

Τη σύλληψη αυτή παρουσιάζει το γεγονός του Ευαγγελισμού, που συνέβη στη Ναζαρέτ. Για να γίνη μία σύλληψις, χρειάζεται ένταλμα συλλήψεως, που το μεταφέρει κάποιος απεσταλμένος της δικαιοσύνης. Έτσι βλέπουμε τον απεσταλμένο του Θεού, τον άγγελο Γαβριήλ, να επιδίδη το ένταλμα συλλήψεως στην Παρθένο. Δέν συλλαμβάνεται η Παρθένος, διότι είναι αγνή και αγία. Συλλαμβάνεται μέσα στην Παρθένο ο Θεός Λόγος, που είναι μέν αναμάρτητος, αλλά που μπορεί να σώση τόν αμαρτωλό άνθρωπο. Φαντασθήτε κάποιον άνθρωπο να είναι ένοχος, κακοποιός, και δίκαια να βρίσκεται μέσα στη φυλακή. Και ξαφνικά τον επισκέπτεται κάποιος και του προτείνει:

-Βγές εσύ, να μτώ εγώ! Ελευθερώνεσαι... Απορεί ο κατάδικος και ρωτάει: -Ποιός είσαι; Και πώς μπορεί να μ' ελευθερώσης; Και παίρνει την απάντηση:

-Είμαι ο Αθώς. Κι έχω τρία μυστικά, με τα οποία μπορώ και εγώ να φυλακιστώ και σύ ν' αποφυλακισθής και τον δεσμοφύλακα να τον τακτοποιήσουμε, και τελικά κι εγώ ν' αποφυλακισθώ, αποφυλακίζοντας όχι μόνο εσένα, αλλά και όλους τους φυλακισμένους. Τα τρία μυστικά ονομάζονται: Σοφία – Αγάπη – Δύναμις...

Ο κατάδικος ελευθερώνεται. Ο αθώς φυλακίζεται. Αδελφοί μου, καταλάβετε; Κατάδικος ο άνθρωπος κατάδικος σε θάνατο. Κι έρχεται ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός με τα τρία μυστικά του, με την αγάπη, τη σοφία και τη δύναμη, και μας ελευθερώνει από το σκλαβοπάζαρο της αμαρτίας και του θανάτου. Πώς; Καταδικάζεται ο ίδιος, ο Αθώς Ιησούς. Καταδικάζεται επί Ποντίου Πιλάτου και σταυρώνεται πάνω στο ξύλο του Γολγοθά. Συνελήφθη από τους Ιουδαίους και μαστιγώθηκε και φυλακίσθηκε. Είναι η σύλληψις του πάθους.

Πρίν από τη σύλληψη του πάθους έγινε η σύλληψις της σαρκώσεως. Αυτή τη σύλληψη ήλθε ο άγγελος να μεταφέρει στην Παρθένο: «Και ιδού συλλήψη εν γαστρί και τέξη υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν» (Λουκ. 1,31).

Αγία εν αγνεία

Μυστήριο αυτή η σύλληψις. Μυστήριο, που είναι η αρχή όλων των μυστηρίων της θείας οικονομίας. Μυστήριο, διότι ξεπερνά τούς φυσικούς νόμους και τη λογική.

Η γέννησις κάθε παιδιού είναι ένα θαύμα. Αρκεί να σκεφθή κανείς πως συλλαμβάνεται, πώς κυοφορείται, πως αναπτύσσεται ένα κυοφορούμενο, πώς γίνεται ένα παιδί, αρκεί αυτό για να πιστεύση στο θαύμα, να πιστεύση ότι υπάρχει Θεός. Αλλ' άν ή γέννησις ενός, οποιουδήποτε παιδιού, είναι ένα θαύμα, η γέννησις του σαρκωμένου Υιού και Λόγου του Θεού, του Ιησού Χριστού, είναι όχι απλώς ένα θαύμα είναι ένα μυστήριο. Πώς ο Θεός γίνεται άνθρωπος; Πώς ενώνεται η θεία με την ανθρωπίνη φύσι; Πώς συλλαμβάνεται μέσα σε παρθένο απείρανδρο; Πώς μέσα στην Παρθένο το συλληφθέν είναι τέλειος Θεός και

τέλειος άνθρωπος; Όλα αυτά τα «Πώς;» αποτελούν το μυστήριο της σαρκώσεως του Θεού. Και όλα αυτά συνοψίζονται σ' εκείνο το «Πώς;», πού ή αγνότητα της Παρθένου με παιδική απλότητα προβάλλει στον άγγελο Γαβριήλ: «Πώς είναι μοι τούτο, επεί άνδρα ου γινώσκω;» (Λουκ. 1,34).

Αυτό το «Πώς;» παρουσιάζει το δεύτερο γράμμα του Ακαθίστου Ύμνου, το Β. «Βλέπουσα ή αγία εαυτήν εν αγνεία, φησί τω Γαβριήλ θαρσαλέως: Το παράδοξόν σου της φωνής δυσπαράδεκτόν μου τη ψυχή φαίνεται. Ασπόρου γάρ συλλήψεως την κύησιν πώς λέγεις Αλληλούϊα». Φωνή του Θεού, ψυχή του ανθρώπου! Παράδοξο, δυσπαράδεκτο. Ακούει η Παρθένος φωνή, απόφασι Θεού. Η απόφασις αυτή είναι η σπουδαιότερη απόφασις του Θεού για τον άνθρωπο. Είναι η απόφασις της χάριτος. Ο Θεός δίνει χάρι και σώζει τον άνθρωπο.

Μία τέτοια απόφασις γιατί προκαλεί την ευγενή αντίδρασι της Μαρίας. Η Μαρία είναι αγία. Όχι απλώς αγία είναι παναγία. Δεν είναι, όπως λένε οι αιρετικοί Χιλιαστές και οι Προτεστάντες, μία απλώς γυναίκα, μία απλώς Μαρία. Είναι η χαριτωμένη Μαρία η «κεχαριτωμένη Μαρία». «Χαίρε, κεχαριτωμένη ο Κύριος μετά σου» (Λουκ. 1,28). Οι προφήτες και οι άγιοι είναι απλώς δοχεία του Αγίου Πνεύματος. Η Παναγία ήταν άξιο δοχείο, πεντακάθαρο δοχείο του Αγίου Πνεύματος.

Και η αγιότητά της παρουσιάζεται έκπαγλος σε μία αρετή της κυρίως: στην αγνότητα. Υπάρχει κανείς από μας, που ν' αντέχη να δή το πρόσωπό του στον καθρέφτη της αγνότητος; Και ο πλέον άγνός, και ο πλέον όσιος, μπροστά στον καθρέφτη της αγνότητος βλέπει πολλές επάνω του ασχήμιες και κηλίδες. Αισχροί λογισμοί, άσχημες σκέψεις, έχουν μολύνει τον άνθρωπο, κάθε άνθρωπο. Ποίός μπορεί να δη τον εαυτό του καθαρό πέρα για πέρα στον καθρέφτη της αγνότητος; Μόνο ένας άνθρωπος ή Παναγία. Είχε συνείδηση της αγνότητός της. Όπως το χιόνι πάνω στην κορυφή είναι πάλλευκο και απάτητο, έτσι και η Παναγία ήταν πάλλευκη σαν το χιόνι: κορυφή, που δεν μπόρεσε να την πατήση ο Διάβολος και ν' αφήση τις μαύρες του πατημασιές. Γι' αυτό λέγει ο ύμνογράφος: «Βλέπουσα ή αγία εαυτήν εν αγνεία». Αγνεία σημαίνει αγνότητα.

Εμείς βλέπουμε στον εαυτό μας και τους άλλους όχι μόνο να λείπη ή αγνότητα, αλλά και να θεοποιηται ή αισχροτήτα. Και βλέπουμε και κάτι πολύ χειρότερο. Βλέπουμε λουλούδια που μοσχοβολούν, λουλούδια πανέμορφα, και μερικά ζώα ακάθαρτα, έτοιμα να τα σταλαπατήσουν και κανέννας δεν τα προφυλάσσει! Τα μικρά παιδιά, που ακόμη παραμένουν λουλούδια αγνότητος και παρθενίας. Αλλ' έως πότε; Η κοινωνία με τη διαφθορά της ελλοχεύει να μπή μέσα στον κήπο της ψυχής των παιδιών και των νέων και να τσαλαπατήση τα ωραία λουλούδια της αγνότητος.

Το δυσπαράδεκτο

Η αγνότητα της Παναγίας είναι σύμβολο για κάθε αγνό και καθαρό άνθρωπο. Και αυτή η αγνότητα της έδινε θάρρος. «Φησί τω Γαβριήλ θαρσαλέως». Εμείς δεν έχουμε θάρρος να μιλήσουμε, να ελέγξουμε το κακό. Κι αυτό, διότι μας λείπει ή καθαρότητα. Δεν μπορούν οι βρώμικοι να μιλάνε για κάθαρσι. Δεν μπορούν οι κλέφτες να καυτηριάζουν τους απατεώνες. Τό θάρρος πηγάζει από την αρετή. Και η αρετή κουβεντιάζει με τους αγγέλους, και με τον ίδιο τον Θεό. Η αρετή δίνει την παρησιία. Η Παναγία, παρ' όλη την ντροπαλότητα

και σεμνότητά της, με θάρρος μιλάει στον άγγελο. Ο επίγειος άγγελος, η Παναγία, μιλάει στον ουράνιο άγγελο, τον Γαβριήλ.

Και τί λέγει; Οτι αυτό είναι «δυσπαράδεκτον» αυτό που της παραγγέλλει. «Τό παράδοξόν σου της φωνής δυσπαράδεκτόν μου τη ψυχή φαίνεται». Υπάρχουν δρόμοι εύκολοι και δρόμοι δύσκολοι. Ο δρόμος της πίστεως είναι ο δυσκολότερος. Είναι δρόμος μετ' εμποδίων. Τά εμπόδια τα βάζει ή ψυχρή λογική. Τό να τρέξη νερό από κατάξερο βράχο, το να φυτρώσουν λουλούδια πάνω στη θάλασσα, το να βγή ο ήλιος τα μεσάνυκτα, το να προέλθη παιδί από παρθένο γυναίκα, αυτά υπερβαίνουν τη λογική. Είναι υπερφυσικά πράγματα. Για έναν άνθρωπο, που λειτουργεί ομαλά, είναι φυσιολογικός, και γνωρίζει τα μέτρα του, αλλά και τα μέτρα της λογικής και των φυσικών νόμων, είναι πολύ φυσικό να εξίσταται μπροστά στην εξαγγελία υπερβατικών ενεργειών.

Το δυσπαράδεκτο στην περίπτωση της Παρθένου φανερώνεται με το «Πώς;». Και δείχνει την απλότητα, αλλά και τη φυσικότητα της ευαγγελικής διηγήσεως για την άσπορο σύλληψη της Παρθένου. Δέν θά ήταν φυσικό, άν για την Παρθένο δέν ήταν «δυσπαράδεκτον» αυτό που της έλεγε ο άγγελος. - Και αυτό γιατί; Αν δεν ήταν «δυσπαράδεκτον», τότε η Μαρία θα είχε μεγάλη ιδέα για τον εαυτό της, κάτι που αντιβαίνει στην ταπείνωσί της, το βασικό στοιχείο υποδομής για τη σάρκωση του Θεού μέσα της. Θα σήμαινε ακόμη, ότι η Μαρία είχε γνώση του πράγματος. Αλλά το θέλημα του Θεού προετοίμαζε την Παναγία για το ρόλο της Μητροπαρθένου, χωρίς να γνωρίζη εκείνη τίποτε. Έτσι της φαίνεται «δυσπαράδεκτον».

Αλλ' άν το εξαγγελώμενο από τον Γαβριήλ είναι «δυσπαράδεκτον», δέν είναι όμως απαράδεκτο. Τό δυσπαράδεκτο κρύβει και ταπείνωσι και ερευνητική διάθεση, κάτι πολύ φυσικό για τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος δεν είναι ούτε άπιστος ούτε δύσπιστος. Είναι πιστός. Πιστεύει δε, διότι στηρίζεται σε ώρισμαμένα πράγματα. Έτσι και η Παναγία πίστευσε τελικά στο θαύμα που της φανέρωσε ο άγγελος, διότι δέχθηκε σαν πολύ πειστική την εξήγησί του: «Πνεύμα Αγιον επελεύσεται επί σέ και δύναμις υψίστου επισκιάσει σοι» (Λουκ. 1,35). Ο λόγος αυτός θύμιζε τόσα άλλα δυσπαράδεκτα γεγονότα, που όμως συνέβησαν στην Παλαιά Διαθήκη. Όλα αυτά ήσαν τύποι και προεικονίσεις του μεγάλου, του αφράστου θαύματος, που θα συνέβαινε σ' αυτήν.

Απαράδεκτο είναι το παρά φύσιν. Όχι το υπέρ φύσιν. Για τον Θεό, που είναι υπέρ λόγον, όλα είναι δυνατά. Όποιος, λοιπόν, πιστεύει ότι πέρα από τη δική του λογική υπάρχει η λογική του Θεού, τα όσα λέγει ο Θεός δέν μπορεί να είναι απαράδεκτα.

Πίστις στο μυστήριο

Η σύλληψις του Θεού μέσα στην Παρθένο είναι το μεγαλύτερο μυστήριο, που γνώρισε ο κόσμος. Για μας το μυστήριο αυτό δεν είναι απαράδεκτο, αλλ' ούτε και δυσπαράδεκτο. Είναι «πάσης αποδοχής άξιον» (Α' Τιμ. 1,14). Έχουμε τόσες αποδείξεις για τα σωτηριώδη αποτελέσματα αυτού του μυστηρίου, ώστε δεχόμεθα με πίστι την Παναγία Θεοτόκο και ψάλλουμε μαζί με τον ί. ύμνογράφο: «Τήν ουράνιον πύλην και κιβωτόν, το πανάγιον όρος, την φωταυγή νεφέλην υμνήσωμεν, την ουράνιον κλίμακα, τον λογικόν παράδεισον, της Εύας την λύτρωσιν, της οικουμένης πάσης το μέγα κειμήλιον: ότι σωτηρία εν αυτή διεπράχθη το κόσμο και άφεις των αρχαίων εγκλημάτων. Διά τούτο βοώμεν αυτώ

Πρέσβευε τω σώ Υιώ και Θεώ, των πταισμάτων άφεσιν δωρήσασθαι, τοίς ευσεβώς προσκυνούσι τον πανάγιον Τόκον σου» (Θεοτοκίον καθισμάτων Κυριακής πλ. δ').

Το θάρρος να πιστεύουμε μας το δίνει η Εκκλησία με τις ποικίλες αποδείξεις της. Θα είχαμε δε πολύ μεγαλύτερο θάρρος, αν είχαμε και καθαρότερο βίο. Όσο καθαρότερα είναι τα κυάλια, τόσο μεγαλύτερη ορατότητα έχουμε. Και όσο καθαρότερη είναι η ψυχή μας, τόσο βλέπουμε εναργέστερα το μυστήριο της σαρκώσεως του Θεού Λόγου. Όσο υψηλότερα ανεβαίνουμε, τόσο μακρύτερα βλέπουμε. Και όσο με τη μετάνοια και τη χάρι ανεβαίνουμε σε πνευματικά ύψη αρετής, τόσο μακρύτερα βλέπουμε τόσο ο ουρανός έρχεται κοντήτερα σε μας.

Κανένας μας δεν έχει την αυταπάτη, ότι έχει ανεβή στην κορυφή των κορυφών της αρετής, ώστε να μπορεί να δέχεται αποκαλύψεις και εξηγήσεις των θείων μυστηρίων. Τήν κορυφή των κορυφών από ανθρωπίνης πλευράς μόνο η Παναγία την κατέχει. Εμείς αγωνιζόμεθα. Και όσο σιγά-σιγά ανεβαίνουμε, τόσο τα δυσπαράδεκτα γίνονται πίο πιστευτά. Προοδεύει ή πίστις. Γίνεται επίγνωσις. Και ελπίζουμε, ότι κάποια ημέρα θά γίνη και θέα των νυν πιστευομένων. Λέγει σχετικά ο Μέγας Βασίλειος: «Τη δε περί την ευσέβειαν προθυμία έτερος ετέρου διενηνόχαμεν, ουδείς δε ούτως τετύφλωται και φρεναπατά έαυτόν, ώστε οίεσθαι επί τό ακρότατον αναβεβηκέναι της καταλήψεως, αλλ' όσωπερ άν δόξη προκόπτειν επί την γνώσιν, τοσοούτω πλέον αυτού της ασθενείας αισθήσεται» (Ε.Π.Ε. 7,32).

Η κατάληψις της αρετής συμβαδίζει με την κατάληψη του μυστηρίου. Και έκθαμβοι μπροστά στο μυστήριο της αγάπης του Θεού, τίποτε άλλο δεν μπορούμε να πούμε, παρά να ψάλλουμε κι εμείς το «Αλληλούϊα».

Ασπορος σύλληψις

«Ασπόρου γάρ συλλήψεως την κύησιν πώς λέγεις, κράζων Αλληλούϊα»

(Από το γράμμα Β του Ακαθίστου)

Οι δύο διάλογοι

Είσθε υπέρ του διαλόγου ή υπέρ του μονολόγου; Είσθε υπέρ της πολυφωνίας ή υπέρ της μονοφωνίας; Είσθε υπέρ του μονοκομματισμού ή υπέρ της συμπράξεως και υπέρ συμμαχικών κυβερνήσεων; Ερωτήματα επίκαιρα, διότι ουσιαστικά βρισκόμαστε σε προεκλογική περίοδο. Βεβαίως οι περισσότεροι μιλάνε υπέρ του διαλόγου, έστω και αν τον διάλογο τον θέλουν τελικά ως επιβολή της δικής τους απόψεως. Είναι υπέρ της πολυφωνίας και του λεγομένου πλουραλισμού, έστω και αν η πολυφωνία δεν γίνεται επί ίσοις όροις. Είναι υπέρ της συμμαχίας, έστω και αν στά λόγια μόνο μιλάνε για σύμπραξι, ενώ στην πραγματικότητα επιβάλλουν τον μονοκομματισμό.

Γιατί αρχίσαμε με το θέμα του διαλόγου; Διότι ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, με τον οποίον ουσιαστικά ασχολείται ο Ακάθιστος Ύμνος, ήλθε ν' απαλλάξη το ανθρώπινο γένος από το μονοκομματικό κράτος. Αν κατά τον απόστολο Παύλο, ο Διάβολος και στην Καινή Διαθήκη, μετά Χριστόν, είναι και ονομάζεται «κοσμοκράτωρ», στην Παλαιά Διαθήκη, πρό Χριστού, ο Διάβολος ήταν μονοκράτωρ. Ζούσε ο άνθρωπος στο μονοκομματικό κράτος του Διαβόλου και δεν είχε δυνατότητα επιλογής. Σερνόταν με τη βία στην αμαρτία και το θάνατο.

Και να φαντασθή κανείς, ότι στο μονοκομματικό του κράτος ο Διάβολος ξεκίνησε μ' ένα διάλογο. Ο διάλογος εκείνος ήταν διάλογος καταλυτικός της ελευθερίας και καταστρεπτικός. Ό διάλογος του Ευαγγελισμού σέβεται την ελευθερία και είναι λυτρωτικός. Έχουν ένα κοινό και ένα διαφορετικό στοιχείο οι δύο διάλογοι.

Τό κοινό: Και στους δύο διαλόγους διαλέγονται μία γυναίκα και ένας άγγελος. Η αρχαία Εύα δέχεται να κάνει διάλογο με άγγελο, μόνο που ο άγγελος αυτός είναι σκοτεινός είναι άγγελος Σατάν. Στον δεύτερο διάλογο ή νέα Εύα, ή παρθένος Μαρία, δέχεται την επίσκεψη φωτεινού αγγέλου, του Γαβριήλ, και κάνει διάλογο μαζί του. Δύο γυναίκες, δύο διάλογοι.

Τό διαφορετικό σημείο: Ο πρώτος είναι διάλογος απάτης. Ο δεύτερος είναι διάλογος αγάπης. Στον πρώτο διάλογο εμπνευστής είναι ο αρχέκακος δαίμων, ο αρχηγός της ψευτιάς και της κακίας. Στον δεύτερο διάλογο εμπνευστής είναι ο Θεός της αλήθειας και της αγάπης. Στον πρώτο υπάρχει δόλος. Στον δεύτερο υπάρχει θυσία.

Σύλληψις μέ λόγο

Και οι δύο διάλογοι καταλήγουν σε σύλληψι. Ο πρώτος διάλογος, του διαβόλου με την πρώτη Εύα, ώδήγησε στη σύλληψη της επιθυμίας. Μέσα στην Εύα ήταν ασύλληπτο το κακό. Παρθένος ή Εύα, δέν είχε συλλάβει μέ τό μυαλό της το κακό, την κακή επιθυμία. Και όπως η σύλληψις ενός ανθρώπου γίνεται με σπορά, ή σύλληψις του κακού μέσα στην Εύα έγινε με τη σπορά του λόγου.

Ο λόγος είναι μία σπορά, που πέφτει μέσα στο μυαλό και την καρδιά του ανθρώπου και κυοφορεί το κακό και γεννά την αμαρτία. Αυτό συνέβηκε με την Εύα. Και έκτοτε οι συλλήψεις του κακού μέσα στον άνθρωπο είναι φοβερές. Βλέπετε τις ατιμίες που γίνονται και τα αίσχη; Είναι ο τοκετός κάποιας συλλήψεως. Και η σύλληψις είναι καρπός κάποιας σποράς λόγου. Βλέπετε τα εγκλήματα; Προτού να διαπραχθούν, έχουν συλληφθή μέσα στη διάνοια των δολοφόνων. Γι' αυτή τη σύλληψη και κυοφορία μιλάει ο αδελφόθεος Ιάκωβος: «Η επιθυμία συλλαβούσα τίκτει αμαρτίαν, ή δέ αμαρτία αποκύει θάνατον» (Ιακ. 1,15).

Ο δεύτερος διάλογος, που βλέπουμε στον Ευαγγελισμό, ώδήγησε ακριβώς στο αντίθετο. Εκεί βλέπουμε, ότι η επιθυμία «συλλαβούσα τίκτει αμαρτίαν». Εδώ βλέπουμε «την αγάπην συλλαβούσαν», να τίκτη τον αναμάρτητο Θεάνθρωπο. Έχουμε μία αγάπη, που συλλαμβάνει τον Θεό αιχμάλωτο και τον ντύνει με την ανθρωπινή φύση και τον κλείνει στην άγιωτερη φυλακή, στη μήτρα της Παρθένου Μαρίας. Συλλαμβάνεται ο σαρκωμένος Θεός Λόγος, ο Ιησούς Χριστός. Γιατί; Εκεί βλέπουμε, ότι «η αμαρτία αποκύει θάνατον». Εδώ βλέπουμε, ότι ο Θεάνθρωπος αποκύει αθανασίαν και ζωήν. Έχουμε, λοιπόν, το σχήμα: Αγάπη – Θεάνθρωπος – Ζωή. Ενώ εκεί έχουμε το σχήμα: Απάτη - Αμαρτία - Θάνατος.

Όπως δέ η σύλληψις της αμαρτίας στην πρώτη Εύα έγινε με το λόγο του Διαβόλου, έτσι η σύλληψις του αναμαρτήτου Θεανθρώπου στην δευτέρα Εύα, την Μαρία, γίνεται με το λόγο του αγγέλου: «Και ιδού συλλήψη εν γαστρί και τέξη υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν» (Λουκ. 1,31). Στην περίπτωση της παλαιάς Εύας ο λόγος είναι αντίλογος στον Θεό και κάθε αντίλογος στον Θεό είναι παράλογος. Στην περίπτωση της νέας Εύας, της Παρθένου, ο λόγος του αγγέλου είναι αντίλαλος του Θεού. Και κάθε λόγος – αντίλαλος του ουρανού είναι υπέρλογος. Το παράλογο οδηγεί στη διαστροφή. Το υπέρλογο οδηγεί στο θαύμα.

Άσπορος σύλληψις

Ο διάλογος του αγγέλου Γαβριήλ ώδήγησε στο θαύμα της συλλήψεως. Τί είπε; Στο θαύμα; Θαύμα είναι η σύλληψις και η κυοφορία και η γέννησις οποιουδήποτε παιδιού. Η σύλληψις του Θείου Παιδιού, του Θεού και ανθρώπου, του Ιησού, δέν είναι απλό θαύμα. Είναι μυστήριο το πρώτο μυστήριο της ενσάρκου οικονομίας του Χριστού το μυστήριο, για το οποίο λέγει ο ιερός ύμνογράφος: «Ω μυστήριον! Ο τρόπος της κενώσεως άγνωστος, ο τρόπος της συλλήψεως άφραστος. Άγγελος λειτουργεί το θαύμα παρθενική γαστηρ τον Υιόν υποδέχεται» (Δοξαστικό εσπερινού του Ευαγγελισμού).

Γιατί είναι μυστήριο:

1. Διότι είναι σύλληψις άσπορος. Τήν απορία για το μυστήριο αυτό εκφράζει πρώτη ή Παρθένος: «Πώς έσται μοι τούτο;» (Λουκ. 1,34). Άσπορος σύλληψις! Απορείς; Σε έρωτω; Πώς βλάστησε για πρώτη φορά ή γή; Έπεσαν σπόροι; Όχι. Άσπορος ή βλάστησις. Ένας λόγος του Θεού έφθασε: «Βλαστησάτω ή γή βοτάνην χόρτου» (Γεν. 1,11). Και τώρα που πρόκειται να γίνη ή βλάστησις του άνθους της αφθαρσίας, του λουλουδιού της αιωνίου ζωής, δεν χρειάζεται σπορά. Άσπορος ή σύλληψις.

Ο παλαιός Αδάμ γεννήθηκε με σπορά; Όχι. Τόν έπλασε ο Θεός. Έτσι και ο νέος Αδάμ συλλαμβάνεται χωρίς σπορά. Τόν πλάθει ο Πλάστης. Ό Πλάστης πλάθεται! Άσπορος ή σύλληψις!

Μυστήριο αναγκαίο. Ἡ ανθρωπίνη σπορά έκρυβε την αμαρτία. Αυτός όμως που θα γεννηθῆ από την Παρθένο πρέπει να είναι απαλλαγμένος από το μικρόβιο της αμαρτίας γι' αυτό και πρέπει να συλληφθῆ χωρίς σπορά, για να σώση ως αναμάρτητος τον άνθρωπο από την αμαρτία. Ασπορος ἢ σύλληψις!

Ἔτσι την τραγουδά οἱ. ὕμνογράφος: «Ἀσπόρου συλλήψεως ο τόκος ανεμήμευτος Μητρός ανάνδρου. Αφθορος ἢ κήσις, Θεοῦ γάρ ἢ γέννησις, καινοποιεῖ την κτίσιν».

2. Αφού είναι άσπορος ἢ σύλληψις, είναι και άφθορος ἢ κήσις. Γι' αυτό ἡ Θεοτόκος είναι παρθένος και πρό του τόκου και κατά τον τόκον και μετά τον τόκον. Αφού είναι άσπορος ἢ σύλληψις, άρα είναι και άνανδρος. Και αφού είναι άνανδρος, άρα δέν μεσολάβησε άνδρας. Αυτό δε σημαίνει, ότι δεν υπάρχουν στο γεγονός της σαρκώσεως του Θεοῦ Λόγου τα δύο στοιχεία, που υπάρχουν στη σύλληψη και τη γέννησι κάθε ανθρώπου. Δέν υπάρχει το στοιχείο της ἡδονῆς, με το οποίο γίνεται ἡ σύλληψις και το στοιχείο της οδύνης, με το οποίο γίνεται ἡ γέννησις. Ἡδονή και οδύνη, οἱ δύο καρποί της αμαρτίας, εξαφανίζονται με τη σύλληψη και γέννηση του σαρκωμένου Θεοῦ Λόγου. Ο Χριστός, κατά τούς Πατέρας, «άσπόρως και ανηδόνως συνελήφθη αφθόρως και ανωδύνως εγεννήθη» (Νικόδημος ο Αγιορείτης).

Ο Χριστός με την άσπορο σύλληψί του κατά τον Ευαγγελισμό ξεριζώνει τα δύο αγκάθια από την καρδιά του αμαρτωλού: Την αμαρτία, που ξεκινάει γλυκά, αλλά καταλήγει πικρά που ξεκινάει με ἡδονή και καταλήγει σε πίκρα. Και τον πόνο, που είναι στοιχείο απαραίτητο της ζωῆς. Λύτρωσις και Χαρά, καρποί της ασπόρου συλλήψεως.

3. Ασπορος ἢ σύλληψις! Αυτό σημαίνει και κάτι ακόμη. Ο Χριστός, ο σαρκωμένος θεός, μέσα στην παρθενική ύπαρξι της Θεοτόκου ἦταν τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος αμέσως κατά τη στιγμή του Ευαγγελισμού. Ὅπως δεν υπάρχει χρόνος, που ο Χριστός δεν είναι Θεός αληθινός, ομοούσιος με τον Πατέρα, έτσι δεν υπάρχει στιγμή μετά τον Ευαγγελισμό, που δεν είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος. Μπορούμε να φανταστούμε κατά την πρώτη γέννηση, την άχρονο γένησί του από τον Θεό Πατέρα, να είναι μισός Θεός, να μην είναι ολόκληρος; Ἐτσι δεν μπορούμε να φαντασθούμε ότι κατά τη δευτέρα του γέννηση, την εν χρόνο από την Παρθένο Μητέρα ἦταν μισός Θεάνθρωπος.

Πιο απλά: Κάθε παιδί, όταν συλλαμβάνεται στην κοιλιά της μητέρας του, δεν είναι αμέσως σχηματισμένο. Σιγά-σιγά εξεικονίζεται, μορφοποιείται, παίρνει τα διάφορα ὄργανα του σώματός του. Στο μικρό Χριστό όμως αμέσως, αστραπιαίως, έγιναν όλα τέλεια κατά την ώρα του Ευαγγελισμού. Την ίδια στιγμή έγινε ἡ υποστατική ένωσις της θείας και της ανθρωπίνης φύσεως. Την ίδια στιγμή έγινε ἡ πρόσληψις. Την ίδια στιγμή έγινε ἡ ειδοποίησις, δηλαδή ἡ μορφοποίησις πήρε την κανονική μορφή του ανθρώπου. Την ίδια στιγμή έγινε ἡ θέωσις του ανθρωπίνου προσλήμματος. «Αμα εγένοντο υποστατική ένωσις, πρόσληψις, σύμπυξις, σύλληψις, ειδοποίησις, θέωσις. Τοιαύτη γάρ έπρεπε να είναι ἡ υπό Θεοῦ Λόγου προσληφθεῖσα φύσις ἡμών» (Νικόδημος ο Αγιορείτης).

Για να το καταλάβουμε κάπως αυτό, άς αναφέρουμε ένα παράδειγμα. Πάρτε ένα φακό μεγενθυτικό να δῆτε ένα μικρό βρέφος. Θά το δῆτε μεγάλο, ως γίγαντα. Αν πάρετε μετά ένα σμικρυντικό φακό, το ίδιο μικρό βρέφος θα το δῆτε ως μικρό ασχημάτιστο προσωπάκι. Εξαρτάται από το φακό. Το Θείο Βρέφος, τον σαρκωμένο Θεό, μέσα στην παρθενική ύπαρξι, αν τον δούμε μ' ένα φακό μεγενθυτικό, θα το δούμε από τη στιγμή της συλλήψεως, από τη

στιγμή του Ευαγγελισμού, ώλοκληρωμένος άνθρωπο, με χέρια, με πόδια, με μάτια, με καρδιά. Σώμα τέλειο και σχηματισμένο, και πρό παντός ενωμένο με την ψυχή. Και ακόμη σπουδαιότερο, ενωμένο με την Θεότητα. Αν λέγη ο Ευαγγελιστής, ότι «το παιδίον ηύξανε και εκραταιούτο...», αυτό σημαίνει στο πώς προοδευτικά φανεωνόταν και αποκαλυπτόταν στα μάτια των ανθρώπων. Έξαρτάται, λοιπόν, από το φακό που βλέπει κανείς τον σαρκωμένο Θεό. Ο πιστός και τη στιγμή του Ευαγγελισμού τον βλέπει τέλειο Θεό και τέλειο άνθρωπο. Ο άπιστος όμως και ύστερα από την άνδρωσί του και ύστερα από τόσα θαύματα και ύστερα από τόση θεϊκή ζωή, τον βλέπει σαν άνθρωπο απλό και μερικοί χυδαίοι τον βλέπουν με τα δικά τους βρώμικα μάτια...

Γάμος ή άσπορος σύλληψις!

Αλλ' ας δούμε ως πιστοί και κάτι άλλο, που έχει σχέση με την άσπορο σύλληψη του Χριστού. Η άσπορος σύλληψις έγινε χωρίς γάμο, αλλ' όχι χωρίς ένωσι. Δεν γίνεται γάμο χωρίς δύο πρόσωπα. Και η σύλληψις του σαρκωμένου Θεού δέν είναι καρπός γάμου, διότι η μητέρα του είναι άγαμος και απειρόγαμος, αλλ' είναι γάμος! Και είναι γάμος, διότι είναι κοινωνία. Δύο φύσεις ενώνονται για να γίνη ο Θεάνθρωπος. Παντρεύεται η ανθρωπίνη φύσις με τη θεία φύσι. Εδώ έχουμε μία μίξι άμικτο! Έχουμε μία ένωσι μυστηριώδη. Εχουμε ένα πάντρεμα. Και όπως το πάντρεμα, ο γάμος, έχει καρπούς, παιδιά, έτσι το μεγάλο παιδί από τη σύμπηξι της θείας και της ανθρωπίνης φύσεως είναι η σωτηρία μας. Γι' αυτό λέγει ο ι. ύμνογράφος: «Τα κάτω τοις άνω συνάπτεται» (Δοξαστικό εσπερινού του Ευαγγελισμού).

Εδώ έχουμε μία άλλη σύλληψι. Εμείς συλλάβαμε τον Θεό με τη λαχτάρα της σωτηρίας μας. Και ο Θεός συνέλαβε εμάς με την αγάπη του. Και τόν κλείσαμε στην ωραιότερη φυλακή, στη μήτρα της Παρθένου. «Ο Υιός του Θεού Υιός του ανθρώπου γίνεται, ίνα του χείρονος μεταλαβών, μεταδώ μοι του βελτίονος» (Δοξαστικό του Όρθρου του Ευαγγελισμού). Και όπως ή ένωσις δύο ουσιών γίνεται μέσα σε χημικό εργαστήριο, έτσι ή παρθενική ύπαρξις της Θεοτόκου γίνεται το χημείο, το εργαστήριο, όπου έγινε η μίξις, ή ένωσις του Θεού μέ τόν άνθρωπο. Έτσι έχουμε έναν άλλο διάλογο, μία άλλη συνομιλία, μία άλλη συνύπαρξι, μία άλλη συμμαχία.

Λέγουν, ότι ο ισχύων εκλογικός νόμος στην Ελλάδα δεν θα δώση μονοκομματική κυβέρνηση, αλλά θα χρειασθή συμμαχία, σύμπραξις. Δεν γνωρίζω, αν τελικά αυτό θα γίνη και με τις νέες εκλογές. Γνωρίζω όμως ως αλήθεια, ότι μόνο με συμμαχία μπορεί να λειτουργήση το κράτος του Θεού. Συμμαχία του Θεού με τον άνθρωπο! Μόνο που ο Θεός βάζει ποσοστό 99%, ο άνθρωπος ποσοστό 1%. Αυτό φανερώνει ή ενανθρώπησις του θεού, στον Ευαγγελισμό. Αυτό σημαίνει η σύλληψις του θεανθρώπου στην Παρθένο. «Χαίρε, δοχείον της άχωρήτου φύσεως όν γάρ οι ουρανοί ουκ έχώρησαν, ή νηδύς σοι κεχώρηται, ευλογημένη» (από τους ύμνους του Ευαγγελισμού).

Ευμήχανος

Αγαητοί! Με το γεγονός του Ευαγγελισμού έχουμε ένα ρεκόρ είναι το ρεκόρ της ευρεσιτεχνίας. Κανένας δεν θα μπορούσε ν' ανακαλύψη την τέχνη της σωτηρίας μας, που σκέφτηκε ο ευμήχανος Θεός. Τό λέγει ο ι. Χρυσόστομος: «Είδες ευμήχανον του Δεσπότου φιλανθρωπίαν,... Δούλου μορφήν ο εν τοίς κόλποις τοις πατρικοίς τυγχάνων λαβείν

κατεδέξατο, και πάντα τα άλλα υπομείναι τα σωματικά και εκ γυναικός γεννηθήναι και εκ παρθένου τεχθήναι» (Ε.Π.Ε. 2,720).

Η σύλληψις του Ευαγγελισμού, που εξυμνεί ο Ακάθιστος Ύμνος, μας βοηθάει να κάνουμε κι εμείς τη δική μας σύλληψι. Να συλλάβουμε μέσα μας, να κυοφορήσουμε, το μήνυμα του Ευαγγελισμού την πίστι στο μυστήριο της σαρκώσεως του Θεού Λόγου. Να συλλάβουμε το νόημα της χαράς, πού προέρχεται από τη σύλληψη και γέννηση του Θεανθρώπου. Και τη χαρά αυτή να την μεταδίδουμε παντού: «Ευαγγελίζου, γή, χαράν μεγάλην».

Παρήλθεν η σκιά του νόμου, της χάριτος ελθούσης: ως γάρ η βάτος ουκ εκαίετο καταφλεγόμενη, ούτω παρθένος έτεκες και παρθένος έμεινας- αντί σύλου πυρός, δικαιοσύνης ανέτειλεν Ήλιος: αντί Μωυσέως Χριστός, ή σωτηρία των ψυχών ημών.

(Και νύν στιχηρών εσπερ. Σαββάτου β' ήχου)

Μύστις – Πίστις

«Χαίρε, βουλής απορρήτου μύστις· χαίρε, σιγής δεομένων πίστις»

(Από το γράμμα Γ του Ακαθίστου)

Παρέμβασης και επέμβασις

Χαιρετισμοί! Έτσι λέγεται η αποψινή ακολουθία. Ο κόσμος πλημμυρίζει τις εκκλησίες κατά την ακολουθία των Χαιρετισμών. Είναι και αυτό ένα δείγμα, πώς υπάρχει ακόμη πίστις και ευλάβεια. Ο άνεμος της απιστίας φυσάει δυνατά σήμερα. Θέλει να ξερριζώσει το δένδρο της θρησκευτικής, της χριστιανικής πίστεως. Αλλά δεν μπορεί.

Υπάρχουν δένδρα, που εύκολα ξερριζώνονται από το δυνατό αέρα, διότι οι ρίζες τους δεν είναι βαθειά στη γή ή είναι σάπιες. Τέτοια δένδρα είναι οι θεωρίες του κόσμου, τα συστήματα του κόσμου, οι ιδεολογίες του κόσμου. Εντυπωσιάζουν με τη θωριά τους, με τα πλατειά τους φύλλα, αλλά ρίζες γερές και βαθιές δεν έχουν. Ο αέρας του χρόνου τα ξερριζώνει. Και όσοι κατέφυγαν κάτω από τα φύλλα τους, για να δροσισθούν το καλοκαίρι ή ν' αποφύγουν τη βροχή το χειμώνα, πλακώνονται κάτω από το δένδρο που ξερριζώθηκε.

Υπάρχει όμως και ο πλάτανος, ο γεροπλάτανος. Όσοι αγέρες κι αν φυσήξουν, μένει ασάλευτος. Έχει ρίζες βαθιές. Τέτοια είναι η χριστιανική πίστις, γεροπλάτανος. Έχει ρίζες, πού βυθίζονται στα βάθη του ουρανού. Μή φοβάσθε! Ασάλευτη θα μείνη, ό,τι κι αν γίνη στον κόσμο, όσες ανακατατάξεις κι αν συμβούν.

Δείγμα, πώς είναι ασάλευτη η πίστις, είναι και η συρροή των πιστών στις ακολουθίες των Χαιρετισμών. Αλλά και κάτι ακόμη φανερώνει αυτή η συρροή: τον πόθο για χαρά. Κουρασμένοι από τον πόνο και τις θλίψεις, στους Χαιρετισμούς καταφεύγουμε, πού είναι ακολουθίες της χαράς. Η λέξις, που δεσπόζει, είναι το «Χαίρε». Αν από τη γη ξεκινούν τα αγγελτήρια του πόνου και του πένθους, από τον ουρανό ξεκινά το μήνυμα της χαράς. «Χαίρε, Κεχαριτωμένη» (Λουκ. 1,28). Είναι το πρώτο «Χαίρε», που ακούσθηκε από τον Ουρανό και ήλθε να εξαλείψη τη θλίψη της Εύας. Η παρέμβασις του Διαβόλου στη ζωή των πρωτοπλάστων εξακόντισε το δηλητήριο, το φαρμάκι του πόνου. Η επέμβασις του Θεού στη ζωή των ανθρώπων, που αρχίζει με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, χαρίζει τη χαρά.

Όλος ο Ακάθιστος Ύμνος, με τα πολλά του «Χαίρε», είναι η επέκτασις του πρώτου εκείνου «Χαίρε» είναι η ερμηνεία εκείνου του «Χαίρε» είναι ο αντίλαλος εκείνου του «Χαίρε» είναι η ποιητική απόδοσις του ενός «Χαίρε», με ποικιλία εικόνων και παρομοιώσεων.

Βουλές ανθρώπινες

Ένα από τα «Χαίρε» του Ακαθίστου θα εξετάσουμε: «Χαίρε, βουλής απορρήτου μύστις· χαίρε, σιγής δεομένων πίστις». Μιλάει για κάποια βουλή. Υπάρχουν πολλές βουλές. Ξέρουμε τη Βουλή των Ελλήνων, όπου οι εκπρόσωποι του Έθνους βουλευούνται, σκέπτονται και αποφασίζουν, σχεδιάζουν και νομοθετούν. Υπάρχει η Βουλή της Ευρώπης, όπου εκπρόσωποι από διάφορα ευρωπαϊκά κράτη συσκέπτονται για τα προβλήματα της γηραιάς Ηπείρου. Αυτές είναι βουλές πολλών προσώπων.

Υπάρχει και η βουλή του ενός προσώπου. Είναι η βουλή του κάθε ανθρώπου. Μόνο ο άνθρωπος, απ' όλα τα δημιουργήματα του Θεού, βουλεύεται και βούλεται σκέπτεται ελεύθερα και ελεύθερα αποφασίζει. Και αυτό διότι μόνο ο άνθρωπος έχει σκέψη και βούλησι. Και αυτό πάλι, διότι μόνο ο άνθρωπος έχει πνεύμα. Τα ζώα ούτε σκέπτονται ούτε ελευθερία έχουν. Μόνο ένστικτα έχουν, που καταπιεστικά τα οδηγούν σε μονότροπη ζωή. Μόνο ο άνθρωπος δεν είναι άβουλο όν, αλλ' έχει δύναμι να ζη πολυτρόπως και ποικιλοτρόπως. Διότι μέσα του ο άνθρωπος έχει μία γεννήτρια. Κι όπως το φώς, που ανάβει, είναι βέβαιο ότι είναι παράγωγο, δεν υφίσταται μόνο του, αλλά παράγεται από κάποια γεννήτρια που βρίσκεται μακριά, έτσι υπάρχει μέσα στον άνθρωπο ή γεννήτρια που παράγει το σπινθήρα της σκέψεως και το φώς της βουλήσεως,

Ο άνθρωπος έχει βουλή. Αλλά δεν σημαίνει, ότι η βουλή του είναι αλάθητη. Η βουλή του ανθρώπου δεν είναι ρολοί ακριβείας. Μόνο ή βουλή του Θεού είναι ρολοί ακριβείας. Οι βουλές του ανθρώπου κάποτε είναι αντίθετες από το θέλημα του Θεού. Υπάρχουν και άνθρωποι, που βουλεύονται και συνεργάζονται εναντίον του Θεού. Κάνουν διαβούλια, πώς θα εξοντώσουν από το προσκήνιο τη χριστιανική πίστι, όπως οι γραμματείς και οι φαρισαίοι έκαναν διαβούλια να εξοντώσουν τον Ιησού. Υπάρχει, δηλαδή, ή αγαθή βουλή των ανθρώπων και η σκοτεινή βουλή και τα σκοτεινά διαβούλια. Γι' αυτά τα σκοτεινά διαβούλια ο προφήτης Ησαΐας λέγει: «Και ήν άν βουλεύσητε βουλήν διασκεδάσει Κύριος..., ότι μεθ' ημών ο Θεός» (Ησ. 8,10).

Η βουλή του Θεού

Αλλ' εδώ δεν μας ενδιαφέρουν ούτε οι βουλές των βουλευτων ούτε ή βουλή των ανθρώπων. Μας ενδιαφέρει η βουλή του Θεού. Έχει βουλή και ο Θεός. Κατ' εξοχήν ο Θεός έχει βουλή. Και μάλιστα ή βουλή του Θεού είναι βουλή όχι ενός προσώπου. Είναι βουλή κοινή και των τριών προσώπων της Αγίας Τριάδος. Από όλες τις βουλές και αποφάσεις του Θεού δύο είναι οι σπουδαιότερες. Η μία είναι η απόφαση για τη δημιουργία του ανθρώπου. Κοινή απόφασις. Ενώ για τα άλλα δημιουργήματα χρησιμοποιείται ένικός: «Γενηθήτω φώς», για τη δημιουργία του ανθρώπου χρησιμοποιείται πληθυντικός: «Ποιήσωμεν άνθρωπον κατ' εικόνα ημετέραν και καθ' ομοίωσιν» (Γεν. 1,26). Και τα τρία πρόσωπα μαζί συσκέπτονται και αποφασίζουν.

Η άλλη βουλή του Θεού είναι εκείνη, για την οποίαν μιλάει ο Ακάθιστος Ύμνος: «Χαίρε, βουλής απορρήτου μύστις». Πρόκειται για το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του πεπτωκότος Αδάμ. Έχουμε δύο σχέδια του Θεού το σχέδιο για τη δημιουργία του κόσμου και το σχέδιο για την αναδημιουργία του κόσμου, για την ανάπλαση του κόσμου. Ποιό από τα δύο είναι δυσκολότερο; Ασφαλώς το δεύτερο. Γιατί; Το ίδιο είναι να κτίσης ένα σπίτι από την αρχή, χωρίς κανένα εμπόδιο, και το ίδιο να κτίσης ένα σπίτι πάνω στα ερείπια κάποιου άλλου, και μάλιστα ενώ μέσα στα ερείπια κρύβεται βόμβα; Για να γίνη το δεύτερο, πρέπει πρώτα να καθαρίσης το έδαφος από τα ερείπια και τις νάρκες, και ύστερα να οικοδομήσης το νέο σπίτι.

Την πρώτη δημιουργία έκτισε ο Θεός εκ του μηδενός, χωρίς εμπόδιο, χωρίς εχθρό, χωρίς νάρκες. 'Αλλ' εν τω μεταξύ μεσολάβησε ο εχθρός, ο αντίδικος διάβολος. Μετέτρεψε σε ερείπια τον κόσμο και έστησε παντού τα ναρκοπέδια της αμαρτίας. Το πρώτο σχέδιο του

Θεού εύκολα εκπληρώθηκε. Αλλ' υπάρχει και το άλλο σχέδιο του Θεού, για την ανοικοδόμηση του ερειπωμένου κόσμου, για τη σωτηρία του ανθρώπου.

Αυτό το σχέδιο το κρατούσε κρυμμένο ο Θεός κρυμμένο και από τους αγγέλους. Είναι «τό απ' αιώνος απόκρυφον και αγγέλους άγνωστον μυστήριον». Είναι η απόρρητος βουλή του Θεού. Δέν έπρεπε ν' αποκαλυφθή, για νά μή την μάθη ο εχθρός. Όπως, για την κατάληψη ενός χώρου στέλνονται ξαφνικά κομμάντος την ώρα που ο εχθρός δέν υποψιάζεται, και οι κομμάντος κυριεύουν το οχυρό, έτσι ενήργησε και η αγάπη του Θεού. Αποφάσισε να στείλη, άς επιτραπή ή έκφρασις, κομμάντο της αγάπης, για ν' απελευθερώση τον άνθρωπο. Αποφάσισε να στείλη τον Υιό και Λόγο του.

Η σάρκωσις του Θεού Λόγου είναι η μεγάλη βουλή του Θεού. Ηλθε ο Θεός σε στιγμή, που ο εχθρός δέν το φανταζόταν. Ηλθε κρυμμένος μέσα στην ανθρώπινη φύσι, όπως ο στρατός έρχεται κρυμμένος για νά μή πάρη είδησι ο εχθρός. Ο Διάβολος δέν υποψιαζόταν, ότι πίσω από το πρόσωπο του Ιησού Χριστού κρυβόταν ολόκληρη η Θεότητα. Φυσικά ήλθαν στιγμές που το κατάλαβε, άλλ' ήταν πλέον αργά. Δεν μπορούσε ν' αντιδράση. Και όταν ήλθε η ώρα του σταυρικού θανάτου, φαντάσθηκε πώς κατάφερε να νεκρώση και τον Ιησού Χριστό. Αλλ' εκεί ήταν η μεγάλη του ήττα. Κατελήφθη εξ εφόδου. Δέν ήταν δυνατόν να γνωρίζη το σχέδιο του Θεού, ότι ακριβώς ό Σταυρός θα ήταν το δόλωμα, που θα πιανόταν αιχμάλωτος ο Διάβολος και ότι μετά το σταυρικό θάνατο θα ερχόταν η Ανάστασις.

Η πρώτη μύστις

Αυτό το σχέδιο του Θεού, ή απόρρητος βουλή, ήλθε στιγμή, που έπρεπε ν' αποκαλυφθή στους ανθρώπους. Και ο πρώτος άνθρωπος, που αξιώνεται να γνωρίση το σχέδιο της θείας οικονομίας, είναι η αγνή Κόρη της Ναζαρέτ, ή Παναγία. Να γιατί ονομάζεται «βουλής απορρήτου μύστις». Όπως πρίν από μερικά χρόνια η Παναγία εισήχθη, μπήκε, στα ενδότερα του καταπετάσματος, στα ενδότερα του Ναού, στά Αγια των Αγίων, κατά τα Εισόδια, έτσι τώρα, κατά τον Ευαγγελισμό, εισάγεται στα ενδότερα της βουλής του Θεού. Αγγελος Κυρίου, ο Γαβριήλ, έρχεται και της μεταφέρει το σχέδιο του Θεού.

Γίνεται η πιό θαυμαστή μύστις. Όπως ο άνθρωπος, που έχει καθαρό μυαλό, εύκολα μυείται στα μυστικά της επιστήμης, έτσι η Παναγία, που είχε την αγιωτέρα και καθαρωτέρα ύπαρξι, μπήκε στο μυστήριο του Θεού, στο μυστήριο του Χριστού, στο μυστήριο της εν Χριστώ Ιησού απολυτρώσεως.

Κανένας άνθρωπος δεν ήταν δυνατόν να προσεγγίση τον Θεό, όπως κανένας άνθρωπος δεν μπορεί με οποιοδήποτε διαστημόπλοιο να προσεγγίση τον ήλιο. Μόνο η Παρθένος αξιώθηκε όχι μόνο να προσεγγίση τον Θεό, αλλά και να δεχθή όλο το πυρ της Θεότητας μέσα της χωρίς να καή. Η Παναγία δέχεται τη βουλή του Θεού για τη σάρκωση του Θεού Λόγου, διότι είχε δυνατότητα προσπελάσεως, δυνατότητα προσεγγίσεως, δυνατότητα βιώσεως, δυνατότητα αποδοχής του μυστηρίου και δυνατότητα υποδοχής του σαρκωμένου Θεού.

Γι' αυτό την χαιρετά ο ύμνογράφος: «Χαίρε, βουλής απορρήτου μύστις».

Μυστήριο: Σιγή - πίστις

Το μυστήριο πλέον του Χριστού είναι γνωστό. Το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου εφαρμόσθηκε ένα σχέδιο, που στοίχισε στον Θεό τη θυσία του Υιού του. Αλλ' η αλήθεια της εν Χριστώ Ιησού λυτρώσεως εξακολουθεί να είναι μυστήριο. Δέν είναι απ' εκείνα που βγαίνουν στην αγορά και τα διαλαλούν. Δεν είναι απ' εκείνα, που αγγέλλονται με παρελάσεις και τυμπανοκρουσίες. Είναι μυστήριο! Πού σημαίνει: Μή περιμένουμε όλοι να το δεχθούν. Λίγοι το αποδέχονται. Καί μή προσπαθούμε με τη λογική να το προσεγγίσουμε. Μυστήριο είναι μία πραγματικότητα τόσο βέβαιη, όσο βέβαιος είναι ο φωτισμός του ήλιου, και ακόμη περισσότερο. Μία πραγματικότητα, που αποκαλύπτεται σάν αλήθεια, αλλά δεν προσφέρεται σαν γνώσις. Δέν είναι ένα και ένα κάνουν δύο. Είναι υπερβατική πραγματικότητα. Είναι κάτι, που το πιστεύουμε, διότι έχουμε πολλές αποδείξεις δέν έχουμε όμως ερμηνεία, για να το κατανοήσουμε.

Τέτοιο είναι το μυστήριο του Χριστού. Αυτό δε το μυστήριο έχει δύο πράγματα: τη σιγή και την πίστι. Γι' αυτό λέγει: «Χαίρε, σιγής δεομένων πίστις». Για την Παναγία βασικά λέγεται αυτό. Η Παναγία είναι μύστις και πίστις. Μύστις, διότι μύηθηκε από τον άγγελο. Πίστις, διότι πίστεψε αμέσως στο σχέδιο του Θεού. Παράδοξο, υπερφυσικό, ανέκφραστο, πώς Παρθένος θά γεννούσε Υιόν. Έκφράζει ή Παναγία τη φυσική της απορία: «Πώς έσται μοι τούτο;» (Λουκ. 1,34). Αλλ' αμέσως υποτάσσεται στη βουλή του Θεού. Πιστεύει και προσφέρεται να γίνη όργανο του μυστηρίου. «Ιδού ή δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά το ρημά σου» (Λουκ. 1,38). Γι' αυτό και η Ελισάβετ, όταν την είδε, της είπε: «Μακαρία ή πιστεύσασα, ότι έσται τελείωσις τοις λελαμημένοις αυτή παρά Κυρίου» (Λουκ. 1,45).

Η Παναγία είναι πίστις. Είναι η προσωποποίηση της πίστεως. Αλλά και η βεβαίωσης της δικής μας πίστεως.

Πίστις

Καί γιά μάς λέγει ο ιερός ύμνογράφος: «Χαίρε, σιγής δεομένων πίστις». Το μυστήριο θέλει σιγή. Θέλει ήρεμία, έσωτερική γαλήνη, για ν' αποκαλυφθή. Αλλωστε δεν επιδέχεται έρευνα το μυστήριο. Γίνεται δική μας σιγή, όπως τόσα άλλα μυστήρια της ζωής. Στεκόμεθα με δέος και με θαυμασμό.

Πρό παντός στεκόμεθα με πίστι. Βλέπουμε σε ποιά ύψη αξιώθηκε ν' ανεβή ή Παναγία. Βλέπουμε τη χάρη της Θεοτόκου. Βλέπουμε, πώς ή Παναγία επέζησε στη συνείδηση του λαού. Βλέπουμε το θαύμα της Παναγίας και βεβαιώνεται ή πίστις μας στον Ιησού Χριστό. Αν το μυστήριο έχη ανάγκη σιγής, εμείς έχουμε ανάγκη πίστεως.

Κύριε, δός μας πίστι· πίστι στο μυστήριό σου, ώστε να φύγη ή ζάλη των αμφιβόλων λογισμών και να υποταχθούμε στη βουλή σου. Να δεχθούμε τις άπειρες δωρεές σου, πρό παντός τη σωτηρία και την αιώνιο ζωή. Κι έτσι να σε ύμνούμε ακαταπαύστως.

Προοίμιο και σύνοψις

«Χαίρε, των θαυμάτων Χριστου το προοίμιον· χαίρε, των δογμάτων Χριστού το κεφάλαιον».

(Από τόν γράμμα Γ του Ακαθίστου)

Πιστεύετε στο θαύμα;

Πιστεύετε στο θαύμα; Αν, αγαπητοί, δέν πιστεύετε στο θαύμα, επιτρέψτε μου να σας ρωτήσω: Γιατί πηγαίνετε τις μεγάλες ημέρες στην εκκλησία;

Γιατί στους Χαιρετισμούς ανάβετε το κερί σας μπρός στην εικόνα της Θεοτόκου; Αλλ' όχι, δεν υπάρχει άνθρωπος, που δεν πιστεύει στο θαύμα. Και οι άπιστοι, μπορεί να λέγωνται άπιστοι, αλλά κι αυτοί... πιστεύουν στο θαύμα. Διότι η ζωή είναι ένα θαύμα. Αλλ' άν επιμένουν μερικοί να ισχυρίζονται ότι δεν πιστεύουν στον Θεό και το θαύμα, τότε αυτή η ίδια ή απιστία τους είναι ένα... θαύμα!

Αν θαύμα ονομάζεται κάτι το παράδοξο, υπάρχει πίο παράδοξο πράγμα από την απιστία; Παράδοξο να βλέπης τόσες ενέργειες, και ν' αρνήσαι την πηγή· να βλέπης τόσα φώτα, και ν' αρνήσαι την ύπαρξη γεννήτριας. Θαύμα, λοιπόν, και η απιστία, μόνο που το θαύμα της πίστεως είναι υπερφυσικό, ενώ το θαύμα της απιστίας είναι αφύσικο. Ό μέν πιστός ζή το υπέρλογον, ενώ ο άπιστος ζή το παράλογον. Είναι αφροσύνη και παραφροσύνη νά μή πιστεύη κανείς στό Θεό και το θαύμα.

Πιστεύετε, λοιπόν, στο θαύμα; Αλλ' είναι σαν να ρωτάμε: Πιστεύετε στη ζωή; Αν η ζωή του ανθρώπου είναι ένα θαύμα, απείρως μεγαλύτερο θαύμα είναι η ζωή του Θεού. Η θέα της ζωής του Θεού είναι θαύμα, δηλαδή, θέαμα καταπληκτικό. Και αν το θαύμα της ζωής του Θεού παραμένη αθέατο στα σωματικά μας μάτια, η ζωή του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού είναι θαύμα μπροστά στα μάτια των ανθρώπων.

Ο Χριστός είναι ο Θεός επί της γης. Λέγουν, ότι υπάρχουν στο ουράνιο στερέωμα αστέρια, ήλιοι, που λάμπουν εκθαμβωτικώτερα από τον δικό μας ήλιο. Μπορούμε να φθάσουμε με διαστημόπλοιο σ' αυτούς τους ήλιους και να τους θαυμάσουμε; Προς το παρόν τουλάχιστον όχι. Ας υποθέσουμε, ότι ένας από τους ήλιους αυτούς πλησιάζει κάποτε τη γή! Φαντάζεσθε τι θέαμα θα προκαλούσε; Όπως ο ήλιος, τον οποίο γνωρίζουμε, με το φως του καλύπτει τ' άλλα αστέρια και τα εξαφανίζει, έτσι θα καλυπτόταν και το δικό του φώς από το φώς του λαμπροτέρου ήλιου που θα μας επισκεπτόταν.

Κάτι τέτοιο συνέβηκε με τη σάρκωση του Χριστού. Ένας από τους αθέατους ήλιους της Τρισηλίου Θεότητος κατέβηκε και προσέγγισε τη γή. Έγινε ένα με τη γή. Ενώθηκε, ζυμώθηκε με τη γή. Η Θεότητα ενώθηκε με την ανθρωπότητα. Ο Ιησούς Χριστός είναι το μεγάλο, το εκθαμβωτικό θαύμα.

Ο πρόλογος των θαυμάτων

Η ζωή του Χριστού κάτω στη γη ήταν γεμάτη θαύματα. Μπορείς να μετρήσης τις ακτίνες του ήλιου; Μπορείς να μετρήσης τις σταγόνες της βροχής; Μπορείς να μετρήσης τις νιφάδες του χιονιού; Μπορείς να μετρήσης τα φύλλα των δένδρων του δάσους; Μπορείς

να μετρήσης τους κόκκους της άμμου; Άλλο τόσο μπορείς να μετρήσης τα θαύματα, που έκανε, κάνει και θα κάνει πάντοτε ο Κύριος Ιησούς Χριστός.

Τα θαύματα του Χριστού μπορούν να χωρέσουν σ' ένα βιβλίο; Όχι! Και αν όλα τα δάση του κόσμου σχίζονταν και γίνονταν χαρτί, τα βιβλία που θα φτιάχνονταν δέν θά χωρούσαν τα θαύματα του Ιησού Χριστού. Μ' αυτή την παροιμιώδη διαπίστωση τελειώνει ο ευαγγελιστής Ιωάννης το Ευαγγέλιό του: «Έστι δε και άλλα πολλά όσα εποίησεν ο Ιησούς, άτινα εάν γράφηται καθ' έν, ουδέ αυτόν οίμαι χωρίσαι τα γραφόμενα βιβλία» (Ιωάν. 21,25). Άλλ' ας υποθέσουμε, ότι όλα τα θαύματα του Χριστού, τουλάχιστον τα γνωστά, καταγράφονται σ' ένα μεγάλο βιβλίο. Μπορείτε να μου πητε, στην πρώτη σελίδα του βιβλίου ποιό θαύμα θα έπρεπε να σημειωθεί;

Την απάντησι μας την δίνει ένα από τα πολλά «Χαίρε» του Ακαθίστου Ύμνου: «Χαίρε, των θαυμάτων Χριστού το προοίμιον». Παναγία, χαίρε, διότι σύ είσαι το προοίμιο, ο πρόλογος των θαυμάτων του Χριστού. Όπως σ' ένα βιβλίο υπάρχει ο πρόλογος, το κύριο θέμα και ο επίλογος, έτσι και στο βιβλίο των θαυμάτων του Χριστού. Ο Χριστός είναι το κύριο θέμα, ο Λόγος. Η Παναγία είναι ο πρόλογος. Κι εμείς είμεθα ό επίλογος.

Το θαύμα του Ευαγγελισμού

«Χαίρε, των θαυμάτων Χριστού το προοίμιον». Ποιό είναι το πρώτο θαύμα του Χριστού; Είναι το θαύμα, που εξυμνεί ο 'Ακάθιστος Ύμνος. Τραγούδι της Παναγίας και Ακάθιστος. Έξυμνεί τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου. Τα «Χαίρε» του Ύμνου αυτού είναι ο αντίλαλος του πρώτου «Χαίρε», που απηύθυνε ο άγγελος Γαβριήλ στην Παρθένο: «Άγγελος πρωτοστάτης ουρανόθεν επέμφθη ειπείν τη Θεοτόκω το Χαίρε». Είναι ο αντίλαλος, που ακούγεται σε όλους τούς ήχους. Τα «Χαίρε» είναι η απόχρωσις, ή ανταύγεια του πρώτου αγγελικού «Χαίρε». Είναι ο στολισμός του πρώτου «Χαίρε» στολισμός με τα ωραιότερα λουλούδια, με τις ωραιότερες λογοτεχνικές εικόνες.

Ο Ευαγγελισμός της Μαρίας είναι το προοίμιο των χριστολογικών θαυμάτων. Είναι η απαρχή των ποικίλων θαυμάτων του Χριστού. Ο Χριστός θαυματουργούσε και προτου να γεννηθή, αφού προτού να γεννηθή ως άνθρωπος υπήρχε ως άναρχος Θεός. Το θαύμα π.χ. των Τριών Παίδων μέσα στο φλογισμένο καμίνι της Βαβυλώνας ποιός το έκανε;

Ό Υιός και Λόγος του Θεού. «Παίδας ευαγείς εν τη καμίνω ο τόκος της Θεοτόκου διεσώσατο».

Ο ίδιος ενεργεί και τώρα το θαύμα της Παρθένου, που παρέμεινε άφλεκτος βάτος. Ο ίδιος, «τότε μόν τυπούμενος, νύν δε ενεργούμενος». Ο Ευαγγελισμός της Μαρίας είναι η απαρχή των σημείων του Ιησού. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης αναφέρει ως «απαρχήν των σημείων του Ιησού» (Ιωάν. 2,11) το θαύμα που ο Χριστός έκανε στο γάμο της Κανά το νερό κρασί. Αυτό είναι «απαρχή των σημείων» της δημοσίας εμφανίσεως του Χριστού στον κόσμο. Άλλά απαρχή των σημείων της επί γής παρουσίας του Χριστού είναι το ότι ο σαρκωθείς Λόγος έκανε την Παρθένο Μητέρα χωρίς γάμο.

Μέσα στη γαστέρα της Παρθένου Μαρίας «βρεφουργείται ο Κτίστης». Γίνεται το μεγάλο, το ασύλληπτο, το απερινόητο, το ανεπανάληπτο θαύμα. Και το θαύμα αυτό το κάνει ο ίδιος

ο βρεφουργούμενος Κτίστης. Ο Χριστός είναι συγχρόνως και έργο και δημιουργός και Πλάστης και πλάσμα.

Όπως πάνω στο Σταυρό είναι και τα δύο, και θύμα και θύτης, «και ο προσφέρων και ο προσφερόμενος», έτσι και μέσα στη γαστέρα της Παρθένου είναι και τα δύο, και θαύμα και θαυματουργός, και ποιών και ποιούμενος. Είναι διπλούς την φύσιν ο Χριστός, Θεός και άνθρωπος. Ως Θεός δημιουργεί τη γέννησή του ως άνθρωπος γεννάται.

Το θαύμα, που συντελείται μέσα στην Παρθένο, είναι το μεγαλύτερο θαύμα. Είναι θαύμα, που συντελείται και από τα τρία Πρόσωπα της Αγίας Τριάδος. Προσέξτε τα λόγια, που λέγει ο άγγελος:

1. «Χαίρε, Κεχαριτωμένη Μαρία, ο Κύριος μετά σου». Ο Κύριος, το πρώτο πρόσωπο, ο Θεός Πατέρας.

2. «Πνεύμα Αγιον επελεύσεται επί σέ και δύναμις Ύψιστου επισκιάσει σοι». Πνεύμα Αγιον, το τρίτο πρόσωπο.

3. «Διό και το γεννώμενον άγιον κληθήσεται υιός Θεού». Υιός Θεού, το δεύτερο πρόσωπο της Θεότητας. Ο Υιός του Θεού γίνεται Υιός της Παρθένου.

Συγκεφαλαίωσις - Θεοτόκος

Αυτό το θαύμα είναι το προοίμιο, ο πρόλογος στο βιβλίο των θαυμάτων του Χριστού. Μεγάλο, ογκώδες, όπως είπαμε, το βιβλίο αυτό. Θέλετε να το συνοψίσουμε όλο το βιβλίο σε μία λέξι; Υπάρχει καμμία λέξις, που συνοψίζει το έργο του Χριστού; Ναι, υπάρχει. Έτσι λέγει ο Ακάθιστος Ύμνος στο δεύτερο μέρος του «Χαίρε» που ερμηνεύουμε: «Χαίρε, των δογμάτων αυτού το κεφάλαιον». Ποιά ή λέξις, που συγκεφαλαιώνει όλα τα δόγματα, όλες τις αλήθειες της Χριστιανικής Πίστεως; Είναι η λέξις «Θεοτόκος».

Όποιος πιστεύει στη λέξη «Θεοτόκος», αυτός δέχεται όλες τις αλήθειες της Πίστεως. Διότι στη λέξη αυτή είναι κρυμμένη ή βάση, το θεμέλιο της Πίστεως. Η βάση της Πίστεως είναι η θεότητα του Ιησού, που φαίνεται καθαρά στη λέξη «Θεοτόκος». Γι' αυτό σε κάποιο άλλο «Χαίρε» η Παναγία ονομάζεται «στερρόν της πίστεως έρεισμα». Όποιος πιστεύει στη λέξι «Θεοτόκος», αυτός δέχεται όλα τα θαύματα του Χριστου, διότι η γέννησης του Χριστού από την Θεοτόκο είναι το μεγαλύτερο θαύμα και η αιτία όλων των άλλων θαυμάτων του Θεανθρώπου μέσα στην ιστορία.

Η λέξις «Θεοτόκος» δέν φανερώνει μόνο τί είναι η Παναγία. Πρό παντός φανερώνει τι είναι ο Χριστός. Η Παναγία οφείλει το μεγαλείο της στον Ιησού Χριστό. Αλλοίμονο δέ, αν τιμάμε την Παναγία χωρίς να τιμάμε τον Χριστό! Αλλοίμονο αν ξέρουμε πολλά για την Παναγία και δέν μελετάμε το Ευαγγέλιο του Χριστού! Αλλοίμονο αν η συναισθηματική αγάπη μας προς την Παναγία είναι ανώτερη από την ολοκληρωτική αγάπη μας στον Υιό της και Θεό μας.

Πώς με τη λέξη «Θεοτόκος» φανερώνουμε τη διπλή αλήθεια για τον Χριστό; Είναι σύνθετος ή λέξις «Θεοτόκος». Τό πρώτο συνθετικό φανερώνει τη θεότητα του Χριστού. Θεός ο Χριστός, Υιός και Λόγος του Θεού και Θεός αληθινός. Το δεύτερο συνθετικό φανερώνει την ανθρωπότητα του Χριστου. Ο Θεός έγινε «τόκος». Έτέχθη, γεννήθηκε, έγινε

άνθρωπος. Το πρώτο συνθετικό φανερώνει τι ήταν ο Χριστός το δεύτερο τι έγινε για μας. Ήταν Θεός, έγινε άνθρωπος. Έγινε «τόκος», για να πληρώσει τόν τόκο της αμαρτίας, που χρωστούσαμε όλοι εμείς. Ο τόκος της αμαρτίας ήταν ο θάνατος. Πληρώσαμε με ακριβό, με σκληρό και απαίσιο τόκο την αμαρτία. Και γίνεται ο Χριστός «τόκος της Παρθένου», γέννημα της Παρθένου γίνεται άνθρωπος, για να μας ελευθερώσει από την αμαρτία και το θάνατο.

Ο όρος «Θεοτόκος» είναι από τις πιο μεγαλειώδεις αλήθειες της Πίστεως. Είναι η συγκεφαλαίωση όλων των ορθοδόξων δογμάτων. Ιδού τι λέγει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός: «Απαν το μυστήριο της οικονομίας συνέστηκεν. Ει γάρ Θεοτόκος ή γεννήσασα, πάντως Θεός ο εξ αυτής γεννηθείς, πάντως δέ και άνθρωπος».

Η λέξις «Θεοτόκος» είναι ο βράχος της Αλήθειας. Πάνω σ' αυτόν σπάνε τρία κύματα.

1. Το κύμα του χρόνου. Πόσοι αιώνες πέρασαν από τότε που έγινε ο Ακάθιστος Ύμνος! Δεκατρείς και πλέον αιώνες. Το βίαιο κύμα του χρόνου παρέσυρε στη λήθη πρόσωπα και καταστάσεις. Δέν μπόρεσε εν τούτοις να σβήση το γλυκύτατο τραγούδι της Θεοτόκου, που ονομάζεται Ακάθιστος Ύμνος.

2. Το βρωμερό κύμα της βλασφημίας. Αφρίζουν τα στόματα των ασεβών και με λύσσα βλασφημούν χυδαία την Υπεραγία Θεοτόκο. Και τί μέ τούτο; Η Παναγία παραμένει Θεοτόκος στην καρδιά των πιστών, που θλίβονται, διότι στόματα βρώμικα την βλασφημούν.

3. Το κύμα των αιρέσεων. Η λέξις «Θεοτόκος» είναι ο κυματοθραύστης των αιρετικών, και μάλιστα των Χιλιαστών. Η λέξις «Θεοτόκος» είναι η λυδία λίθος, για να δοκιμάσετε τις δοξασίες των αιρετικών. Η Παναγία για τούς Χιλιαστές είναι η Μαρία, κάποια Μαρία. Δεν είναι η Παρθένος, ή Αειπάρθενος, η Παναγία, η Θεοτόκος.

Εμείς ο επίλογος

Αγαπητοί! Ή Θεοτόκος είναι ο πρόλογος των βιβλίων των θαυμάτων του Θεού. Αλλ' ένα βιβλίο έχει και επίλογο. Και ο επίλογος των θαυμάτων του Ιησού Χριστού είμεθα εμείς το δικό μας θαύμα. Πιστεύουμε ακλόνητα στον Χριστό, στο σαρκωμένο Θεό; Πιστεύουμε ακλόνητα στο θαύμα της εν Χριστώ Ιησού σωτηρίας; Αγωνιζόμεθα να ζούμε σύμφωνα μέ τό θέλημα του Θεού; Τό θαύμα έχει συντελεσθή.

Γνωρίζω, ότι πολλοί άνθρωποι είναι θηρευτές θαυμάτων. Γι' αυτό και αναγκάζουν μερικούς απατεώνες να φτιάχνουν πλαστά θαύματα! Θέλετε θαύμα; Είναι αυτό που συντελέσθηκε στην Παρθένο κατά τον Ευαγγελισμό. Είναι η ενανθρώπιση του Θεού Λόγου. Αυτός ο σαρκωμένος Θεός πρέπει να γεννηθή και μέσα μας. Να συλληφθή μέσα μας ή ορθόδοξος πίστις για τό πρόσωπο και το σωτηριώδες έργο του Θεανθρώπου Ιησού. Τότε θα είμεθα φορείς θαύματος. Τότε θα είμεθα μαγνήτες, που θα ελκύουν και άλλους ανθρώπους στο θαυμασμό και την πίστι.

Μαρία το σεπτόν του Δεσπότη δοχείον, ανάστησον ημάς, πεπτωκότας εις χάος δεινής απογνώσεως, και παισμάτων και θλίψεων. Σύ γάρ πέφυκας αμαρτωλών σωτηρία και βοήθεια και κραταιά προστασία και σώζεις τούς δούλους σου.

(Θεοτοκίον καθισμάτων Κυριακής α' ήχου)

Σπορά και θερισμός

«Και την εύκαρπον ταύτης νηδύν ως αγρόν υπέδειξεν ήδύν άπασι τοίς θέλουσι θερίζειν σωτηρίαν»

(Από το γράμμα Δ του Ακαθίστου)

Αρδευσις

Σπορά και θερισμός! Αυτά τα δύο φανερώνουν όλο το νόημα του Ακαθίστου Ύμνου. Σπορά, που ο Θεός έκανε για μας. Θερισμός, που κάνουμε εμείς. Ο λόγος βέβαια για πνευματική σπορά και πνευματικό θερισμό. Η σπορά, για την οποία μιλάει ο Ακάθιστος, ευλογήθηκε γιατί έπεσε άφθονη η βροχή του Αγίου Πνεύματος. «Αγίω Πνεύματι αναβλύζει τα της χάριτος ρειθρα...».

Ποιά συγκεκριμένα είναι η σπορά; Είναι η σύλληψις της Θεοτόκου. Κάθε παιδί συλλαμβάνεται στη μήτρα της μητέρας με τη σπορά του πατέρα. Ο Υιός του Θεού έγινε Υιός του ανθρώπου χωρίς σπορά φυσικού Πατρός. Αν ο Ιησους είναι το μόνο παιδί, που γεννήθηκε στον κόσμο και είναι Θεός αληθινός, η μητέρα που τον γέννησε, η Θεοτόκος, είναι η μόνη απειρόγαμος Μητέρα, η μόνη Παρθένος Μητέρα. Μέσα της έγινε η ωραιότερη και ακριβότερη σπορά της αγάπης του Θεού.

Ο Θεός με πολλούς τρόπους σπέρνει την αγάπη του στον κόσμο. Και οι άνθρωποι θερίζουν τους ευλογημένους καρπούς αυτής της αγάπης.

- Το σύμπαν είναι σπορά της αγάπης του Θεού.
- Τα ωραία της φύσεως είναι σπορά της αγάπης του Θεού.
- Τα θαυμάσια του Νόμου είναι σπορά της αγάπης του Θεού. Ποιός έσπειρε τους φυσικούς νόμους, με τους οποίους κυβερνάται ο κόσμος; Ποιός έσπειρε τον ηθικό νόμο μέσα στις καρδιές των ανθρώπων, και ανθίζουν οι αγαθές πράξεις; Ποιός έσπειρε το λόγο της αλήθειας; Ό Θεός της αγάπης.

Απ' όλες όμως τις σπορές της αγάπης του Θεού ξεχωρίζει ή σπορά του Υιού του κάτω στη γη. Όνομάζεται σάρκωσις του Υιού του Θεού και σύλληψις του Υιού της Παρθένου. Απορούν οι άπιστοι, πώς ή Παρθένος Μαρία συνέλαβε Υιόν! Αλλ' ερωτώ: Πώς ή παρθένος γή κατά τη δημιουργία βλάστησε και φύτεψαν τα λουλούδια και τα δένδρα; Έρριξε τίποτε σπόρους και Δημιουργός θεός; Όχι. Τό λόγο του έσπειρε. «Είπε και εγενήθησαν». Ακούσθηκε ο λόγος του Θεού: «Βλαστησάτω ή γή βοτάνην χόρτου...». Αν, λοιπόν, ο θεός μπορούσε να κάνη την παρθένο γή να βλαστήση με το λόγο του, δεν μπορούσε να κάνη την Παρθένο Μαρία να βλαστήση, να συλλάβη, τώρα που δεν είπε απλώς ένα λόγο, αλλ' έστειλε τον Λόγο, τόν Θεό Λόγο;

Την απάντηση στο πώς έγινε η σύλληψις του Θεού Λόγου δίνει το γράμμα Δ του Ακαθίστου: «Δύναμις του Υψίστου έπεσκίασε τότε πρός σύλληψιν τη Απειρογάμω».

«Εύκαρπος νηδύς» ή Παρθένος

Αν θαυμάζουμε τον τρόπο, που έσπειρε ο Θεός στον κόσμο τη σαρκωμένη του Αγάπη, τον Θεάνθρωπο Ιησού, θαυμάζουμε περισσότερο τον τόπο, όπου έγινε η σπορά. Φαντασθήτε νά έχη κάποιος ένα πολύτιμο σπόρο, σπάνιο, μοναδικό: ένα σπόρο, που μπορεί να χαρίση και την υγεία σ' όλους τούς αρρώστους και τη ζωή σ' όλους τούς πεθαμένους. Το σπόρο όμως αυτό δέν τόν δίνει.

-Θα τον δώσω -λέγει- αν βρεθί ή κατάλληλη γλάστρα για να φυτρώση. Είναι τόσο δυνατός ο σπόρος αυτός, που συνηθισμένη γλάστρα δέν θ' αντέξη, θα σπάση. Χρειάζεται γλάστρα, που και καθαρή και γερή να είναι, ώστε ούτε να σπάση ούτε να ραγίση...

Και ξαφνικά βρίσκεται αυτή η γλάστρα. Ο σπόρος έρχεται. Βλαστάνει. Αποδίδει τη ζωή σε όλους...

Καταλάβετε; Η γλάστρα για τη δυνατότερη σπορά της αγάπης του Θεού είναι η Παρθένος Μαρία. Καθαρή, πεντακάθαρη. Φτιαγμένη από πηλό και η γλάστρα της ανθρωπίνης υπάρξεως της Παναγίας. Κάθε άνθρωπος είναι από πηλό, από χώμα, γι' αυτό και στο χώμα επιστρέφει: «Γη εί, και εις γην απελεύση». Αλλ' η Παναγία ήταν πηλός πλασμένος όχι με νερό, αλλά με χάρι. «Εύρες χάριν παρά τω Θεώ», της λέγει ο άγγελος στον Ευαγγελισμό. Και την προσφωνεί «Κεχαριτωμένη».

Γλάστρα καθαρή, αγιασμένη, αμόλυντη, άθραυστη. Ο ιερός ύμνογράφος ιδιαίτερα εγκωμιάζει την παρθενική ύπαρξη της Θεοτόκου, όπου άνθισε ο Θεάνθρωπος Κύριος. Τήν ονομάζει:

- **Αγρό γλυκύ.** «Και την εύκαρπον ταύτης νηδύν ως αγρόν υπέδειξεν ηδύν άπασι».
- **Γη εύφορωτάτη.** «Χαίρε, άρουρα βλαστάνουσα ευφορίαν οικτιρμών».
- **Χωράφι πού δέν ώργώθηκε.** «Ώς χώρα ανήροτος φωτός...». Χέρι ανθρώπινο δεν επενέβη, γιά νά γίνη ή σπορά του Θεού Λόγου.

Η ύπαρξις της Παρθένου ονομάζεται «εύκαρπος νηδύς». Καρποφόρος ή κοιλία της Παναγίας. Καταπληκτικό, διότι η Παναγία είναι Παρθένος. Καταπληκτικό, διότι ο καρπός της είναι ο ωραιότερος παιδικός καρπός.

Κάθε κυοφορούσα μητέρα είναι καρποφόρος. Μπορεί βέβαια κάθε μητέρα να θεωρή το παιδί της ως το ωραιότερο, αλλ' ας μη λησμονή ότι κάθε καρπός γυναικείας κοιλίας, όσο ωραίος και αν είναι, εμπεριέχει το σκουλήκι της αμαρτίας. Ένας παιδικός καρπός ήταν πέρα για πέρα απαλλαγμένος απ' αυτό το σκουλήκι. Ο Υιός της Παρθένου. Αναμάρτητος σε απόλυτο βαθμό. Κατά τούτο έχει δίκαιο και υμνογράφος, που ονομάζει την κοιλία της Παρθένου «εύκαρπον νηδύν».

- Αν ο Χριστός είναι το μυρίπνοο άνθος, η Παναγία είναι η ευλογημένη γλάστρα.
- Αν ο Χριστός είναι ο στάχυς, απ' τον οποίον τρέφονται οι πιστοί, η Παναγία είναι το ευλογημένο χωράφι.
- Αν ο Χριστός είναι το δένδρο της ζωής, η Παναγία είναι ο κήπος, ο νοητός παράδεισος, όπου μεγάλωσε αυτό το δένδρο.

- Αν ο Χριστός είναι ο καρπός της ζωής, η Παναγία είναι το ουράνιο περιβόλι.

Θερισμός ή σωτηρία

Αλλ' αδελφοί μου, το πρόβλημα για μας δεν είναι αν υπάρχει χωράφι εκλεκτό. Υπάρχει είναι η Παναγία. Το πρόβλημα δέν είναι αν υπάρχει σπόρος εκλεκτός. Υπάρχει είναι ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός. Το πρόβλημα είναι, αν υπάρχει θερισμός.

Φαντασθήτε ένα κάμπο, να χρυσίζουν τα στάχυα, να είναι ώριμα για θερισμό, αλλά κανείς νά μή πηγαίνει να θερίση. Οι άνθρωποι πεθαίνουν από την πείνα, ενώ τόσος καρπός για θερισμό υπάρχει... Κάτι τέτοιο συμβαίνει εν προκειμένω. Ό Θεός έσπειρε την αγάπη του, για να θερίσουν οι άνθρωποι τη σωτηρία τους. «Και την εύκαρπον ταύτης νηδύν ως αγρόν υπέδειξεν ήδύν άπασι τοίς θέλουσι θερίζειν σωτηρίαν».

Άλλος κάνει τη σπορά, άλλος το θερισμό. Άλλος κουράζεται, άλλος απολαμβάνει. Ο Χριστός πόνεσε, εμείς χαιρόμεθα. Όλη ή επί της γης ένσαρκος οικονομία του Χριστού, η σάρκωσίς του, ο λόγος του, η διδασκαλία του, ο Σταυρικός του θάνατος, το Αίμα του, η Ανάστασίς του, όλα αυτά είναι η σπορά για τη δική μας σωτηρία. Εκείνος προσφέρεται, εμείς δικαιωνόμεθα.

Άλλού πρωτοέγινε η σπορά, άλλού ο θερισμός. Η σπορά της σαρκωμένης αγάπης του Θεού πρωτοέγινε στην Παναγία. Και ο θερισμός της σωτηρίας; Από όλους! Για όλους σαρκώθηκε και σταυρώθηκε ο Κύριος. Όλοι μπορούν να θερίσουν τη σωτηρία, που προσφέρει ο Σωτήρας Χριστός. Ο πρώτος δε άνθρωπος που σώθηκε είναι η ίδια η Παναγία. Ως άνθρωπος είχε και αυτή ανάγκη σωτηρίας. Πεινούσε κι αυτή για τη σωτηρία, για την αιώνιο ζωή, για τον παράδεισο, πού έως τότε ήταν κλειστός. Η ίδια ονομάζει τον Υιό της Θεό και Σωτήρα της: «Και ήγαλλίασε το πνεύμα μου επί τω Θεώ τω σωτηρί μου» (Λουκ. 1,47).

Μετά τη Θεοτόκο όλοι θερίζουν τη σωτηρία από τον αγρό της Εκκλησίας, όπου «μεταφυτεύθηκε» το δένδρο της σωτηρίας μας, ο Θεάνθρωπος Ιησούς.

Θα ρωτήσετε ίσως:

-Αφού όλα για τη σωτηρία μας τα προσφέρει ο Χριστός, γιατί δέν σώζονται όλοι οι άνθρωποι; Γιατί λίγοι βρίσκονται στην Εκκλησία και οι περισσότεροι είναι μακριά; Γιατί λίγοι είναι οι χριστιανοί; Γιατί «ολίγοι οι σωζόμενου»;

Για να θερίση κάποιος, πρέπει να έχη δρεπάνι, και μάλιστα κοφτερό. Για το θερισμό της σωτηρίας το δρεπάνι είναι η πίστις. Μόνο με το δρεπάνι της πίστεως, της ακλονήτου πίστεως στον Ιησού Χριστό, μπορούμε να θερίσουμε τον καρπό της σωτηρίας μας. Γι' αυτό λέγει ο ύμνογράφος: «Τοις θέλουσι θερίζειν σωτηρίαν». Όποιος θέλει. Αυτός έχει λόγους να θαυμάζη τον Ιησού Χριστό όχι ως μεγάλο πρόσωπο, ως μεγάλο ηγέτη, αλλά κυρίως ως Σωτήρα. Τα πάντα μπορούν να μας υπόσχονται οι ηγέτες του κόσμου. Ένα δέν μπορούν να υποσχεθούν, τη σωτηρία μας από την καταπίεση της αμαρτίας, από τη σκοτεινιά του θανάτου. Ένας μόνο όχι υποσχέθηκε, αλλά θυσιάσθηκε για τη σωτηρία μας: Ο Κύριος Ιησούς Χριστός. Όποιος τον θαυμάζει, πιστεύει. Κι όποιος τον πιστεύει, θερίζει τη σωτηρία.

Διαβολοσπορά - Ακαρπία

-Δηλαδή, θα ρωτήστε, αρκεί η πίστις, γιά ν' απολαύσω τη σωτηρία;

Από την πίστι ξεκινάει η σωτηρία, αλλά δεν αρκεί η πίστις. Όταν με το δρεπάνι θερίζη κανείς τα στάχυα, δεν τα πετάει. Τα ζυμώνει και γίνονται ψωμί... Ο Χριστός, που τον γνωρίζουμε με την πίστι, πρέπει να ζυμωθεί με τη ζωή μας κι εμείς να ζυμωθούμε μαζί του. Να μοιάσουμε και στη ζωή μας με τον Ιησού Χριστό, που είναι το πρότυπό μας.

Αν η ζωή του Χριστού είναι μία σπορά, και η ζωή κάθε ανθρώπου είναι μία σπορά. Πές μου, τι σπέρνεις, για να σου πω τι θα θερίσης. «Ο εάν σπείρη άνθρωπος, τούτο και θερίσει» (Γαλ. 6,7).

Ανησυχούμε για τη σύγχρονη κοινωνία, διότι οι άνθρωποι αποκτηνώθηκαν. Ό,τι σπείραμε, θερίζουμε. Δεν υπάρχει μόνο η θεϊκή σπορά. Υπάρχει και η διαβολοσπορά.

- Σπείραμε αθεΐα στις καρδιές των παιδιών. Θερίζουμε διαφθορά.
- Σπείραμε ανηθικότητα. Θερίζουμε εκφυλισμό και διαστροφή.
- Σπείραμε μίσος. Θερίζουμε εγκλήματα.
- Σπείραμε ανυπακοή στο θέλημα του Θεού. Θερίζουμε αναρχία.
- Σπείραμε αθλιότητα. Θερίζουμε ναρκωτικά.
- Σπείραμε κακία. Θερίζουμε πολέμους.
- Σπείραμε υλισμό. Θερίζουμε ληστείες και διαρρήξεις.

Ας σταματήση επί τέλους ή διαβολοσπορά, ιδίως με τα μέσα μαζικής ενημερώσεως.

Ποιοί θα θερίσουν σωτηρία;

- Όσοι πηγαίνουν κόντρα στη διαβολοσπορά της σύγχρονης κοινωνίας.
- Όσοι σπέρνουν αφειδώλευτα την καλοσύνη και την αγάπη. Ο Θεός δέν τσιγκουνεύθηκε την αγάπη. Ενα τον είχε και τον έδωσε. Εμείς τσιγκουνευόμεθα την ελεημοσύνη μας, τη γλώσσα μας, την ιεραποστολή μας, την προσευχή μας. «Ό σπείρων φειδομένως, φειδομένως και θερίσει» (Β' Κορ. 9,6).

• Όσοι σέβονται τους άλλους και τη ζωή των άλλων. «Εύκαρπος» ή κοιλία της Παναγίας. Ανθισε μέσα της η ωραιότερη ζωή, ο Χριστός. Πώς θέλετε να σωθούν σήμερα οι άνθρωποι, όταν μέσα από τον αγρό της μητρικής υπάρξεως ξεερριζώνονται τα λουλούδια που ανθίζουν, τα κυοφορούμενα βρέφη; Κάθε έκτρωσις, που γίνεται, είναι άγριο ξεερρίζωμα ενός μικρού Χριστού. Τί υποκρισία! Ψάλλουμε: «Και ευλογημένος ο καρπός της κοιλίας σου», και από το άλλο μέρος θεωρούμε καταραμένο τον καρπό της κοιλίας και αφήνουμε να ξεερριζώνονται με τις εκτρώσεις χιλιάδες καρποί, χιλιάδες παιδιά...

Πολλή μετάνοια χρειάζεται, για να θερίσουμε τη σωτηρία, που μας χάρισε ο Χριστός.

Τα δύο δρεπάνια

Αγαπητοί! Στην Αποκάλυψη του Ιωάννου βλέπουμε δύο αγγέλους με δρεπάνια. Ο ένας κρατάει το δρεπάνι της σωτηρίας. Όταν θα έλθη η ώρα του τελικού θερισμού, ή ώρα της Κρίσεως, θα θερίση τούς ωρίμους καρπούς, τούς αγίους του Θεού, τούς πιστούς χριστιανούς. Αυτοί θα είναι ο εκλεκτός σίτος για τη βασιλεία των ουρανών.

Ύστερα όμως θα έλθη ο άλλος άγγελος. Και αυτός «δρέπανον οξύ» θα κρατή. Θα τρυγήση τ' αμπέλι του κακού. Θα θερίση τα δεμάτια της αμαρτίας και θα γεμίση την αποθήκη του Διαβόλου. Και θα φουντώση ή φωτιά της κολάσεως (Αποκ. 14,15-20).

Αλλ' όχι, δεν είμεθα για την απώλεια. Είμεθα για τη σωτηρία. Πρό του να έλθη για το καθένα μας το δρεπάνι του θανάτου –και πλησιάζει, γιατί άσπρισαν τα στάχυα–, με το δρεπάνι της πίστεως και της μετανοίας ας θερίσουμε τη σωτηρία μας. «Κύριε, πρίν εις τέλος απόλωμαι, σώσον με».

Θυμίαμα και ιλασμός

«Χαίρε, δεκτόν πρεσβείας θυμίαμα· χαίρε, παντός του κόσμου εξίλασμα»

(Από το γράμμα Ε του Ακαθίστου)

Προσφορά θυμιάματος

Ποιό είναι το καλύτερο θυμίαμα; Στην Ακολουθία των Χαιρετισμών μπροστά στην εικόνα της Παναγίας προσφέρεται πολλές φορές θυμίαμα την ώρα που ψάλλεται ο Ακάθιστος Ύμνος. Θυμίαμα μπροστά στο Θυμίαμα. Ός θυμίαμα παρουσιάζει την Παναγία ο ι. ύμνογράφος: «Χαίρε, δεκτόν πρεσβείας θυμίαμα».

Τα δικά μας θυμιάματα είναι ευλογημένα; Μήπως για το θυμιάμά μας ισχύει ο λόγος του Θεού διά μέσου του προφήτου: «Θυμίαμα βδέλυγμά μοί έστι: τας νουμηνίας υμών και τα σάββατα και ήμέραν μεγάλην ουκ ανέχομαι» (Ησ. 1,13); Πότε το θυμίαμα δέν είναι ευλογημένο;

- Όταν δεν είναι καθαρό θυμίαμα, ευωδιαστό λιβάνι.
- Όταν προσφέρεται από ακάθαρτη καρδιά.
- Όταν δεν προσφέρεται στον αληθινό Θεό, αλλά προσφέρεται σε ανθρώπινα είδωλα.

Πόσο λιβανωτό καίνε οι άνθρωποι στα είδωλά τους! Πόσους επαίνους, πόσα εγκώμια, πόσες κολακείες σε ανθρώπους και συστήματα ανθρώπινα! Και λησμονούν, ότι «οι θεοί της γής πεθαίνουν». Τα είδωλα γκρεμίζονται. Ένα Θεός παραμένει, ο αληθινός, ο Ιησούς Χριστός.

Σ' αυτό τον αληθινό Θεό προσέφερε το θυμιάμά της ή Παναγία. Σ' αυτόν προσέφερε όλη τη ζωή της, όλη την ύπαρξί της. Γι' αυτό και ο υμνογράφος την ονομάζει «δεκτόν πρεσβείας θυμίαμα». Στην Παναγία βλέπουμε και τα τρία στοιχεία του αληθινού θυμιάματος.

• Ηταν καθαρό, πεντακάθαρο, το θυμίαμα που προσέφερε. Η αγνή της ύπαρξις είναι το ωραιότερο λιβάνι του κόσμου.

• Με όλη την καρδιά της έκανε την προσφορά της. Παραδόθηκε ολόκληρη στη βουλή του Θεού, στο σχέδιο της θείας οικονομίας: «Ιδού η δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά το ρημά σου».

• Στον αληθινό Θεό απευθύνηκε και απευθύνεται η προσφορά της. Πάντοτε προσφέρονται νέες κοπέλλες ολόψυχα σε κάποιο πρόσωπο, αλλ' αυτό, όσο ουράνιο και αν είναι, κάποτε δείχνει την ανθρώπινη αδυναμία του. Η Νύμφη ή ανύμφευτος, που ονομάζεται Παρθένος, στο πρόσωπο του Θεού δόθηκε, στον Ουράνιο Νυμφίο προσέφερε τη ζωή της. Γι' αυτό και λέγει: «Και ήγαλλίασε το πνεύμα μου επί τω Θεώ τω σωτηρί μου» (Λουκ. 1,47).

Το θυμίαμα της Παρθένου

Ας δούμε πιά συγκεκριμένα, γιατί η Παναγία ονομάζεται θυμίαμα.

Όταν οι μάγοι προσκύνησαν το Θείο Βρέφος, που ήταν ο σαρκωμένος Θεός, προσέφεραν ως δώρο και λιβάνι. Το πιο ακριβό λιβάνι σ' εκείνον που είναι ο αληθινός Θεός. Ευωδίασε το σπίτι, όπου βρισκόταν η Παναγία και ο μικρός Ιησούς. Τήν ευωδία αισθάνθηκε η Παναγία και ευφράνθηκε. Αλλά προτού η Παναγία με το λεπτό αισθητήριο της αισθανθή την ευωδία από το λιβάνι των μάγων, ο άγγελος Γαβριήλ με το αγγελικό του αισθητήριο αισθάνθηκε μία ευωδία απείρως θαυμαστότερη και ευωδέστερη. Ήταν ή ευωδία, που προερχόταν από τη ζωή της Παρθένου της Ναζαρέτ. Διότι, πριν οι μάγοι προσφέρουν το θυμίαμά τους στον Θεό Ιησού, προσέφερε εκείνη το δικό της θυμίαμα. Η προσφορά της Παναγίας είναι το πρώτο θυμίαμα στη λειτουργία της Καινής Διαθήκης, στή λειτουργία της σωτηρίας μας, στη λειτουργία που άρχισε να τελείται πάνω στην αγία Τράπεζα, πού λέγεται Παναγία Θεοτόκος.

Οι γυναίκες συνήθως χρησιμοποιούν αρώματα και αποσμητικά. Προσέχουν την εξωτερική ευωδία, και ας υπάρχει μέσα τους δυσσομία και βρωμιά. Η Παναγία όμως μοσχοβολούσε εσωτερικά και εξωτερικά, διότι είχε το μυστικό αποσμητικό, που ονομάζεται Χάρις. Γι' αυτό και ο Γαβριήλ «εξίστατο και ίστατο» και την προσφωνεί Κεχαριτωμένη.

Αν μοσχοβολή μία φορά το θυμίαμα της εκτάκτου παρθενικής υπάρξεώς της, χίλιες φορές μοσχοβολούσε η Παρθένος όταν μέσα της έσταξε όχι μία σταγόνα από το θεϊκό μύρο, αλλά κενώθηκε, με τη θεία κένωση, όλο το μύρο της Θεότητας. Τότε, με τη σύλληψη του σαρκωθέντος Θεού, έγινε πραγματικά «οσμή ευωδίας πνευματικής». Γι' αυτό και ο ι. υμνογράφος την εξυμνεί: «Χαίρε, οσμή της Χριστού ευωδίας».

Και για άλλο λόγο είναι θυμίαμα ευώδες ή Θεοτόκος. Φαντασθήτε θαυμάσιο λιβάνι, φτιαγμένο από υπέροχα υλικά, αλλά κλεισμένο μέσα σ' ένα κουτί και σφραγισμένο. Τί να το κάνης το λιβάνι αυτό; Τότε αποκτά αξία το λιβάνι, όταν το βάλης πάνω σε αναμμένο κάρβουνο. Τότε καίγεται και ευφραίνεται. Θυσιάζεται και προσφέρει... Θυμίαμα η Παναγία. Αλλά το θυμίαμα αυτό άγγιξε όχι απλώς σ' ένα κάρβουνο, αλλά στο πυρ της Θεότητας. Όλη η φωτιά της Θεότητας θέλησε να κατοικήση μέσα της. Και Εκείνη ολόκληρη προσφέρεται στη φωτιά της Θεότητας.

Το μυστήριο του Ευαγγελισμού, έγινε το θυμιατήρι, όπου προσφέρθηκε το θυμίαμα της Παναγίας. Δεν αρκεί να έχης ωραία χαρίσματα. Όφείλεις να τα προσφέρης σ' εκείνον που αξίζει. Είναι κρίμα, που άνθρωποι σήμερα προσφέρουν τα σπάνια προσόντα τους στο κάρβουνο του κόσμου και όχι σ' Εκείνον, που είναι το πυρ της Θεότητας. Ο κόσμος πάνω από όλα ζητάει ανθρώπους, πού να καίγωνται ως θυμίαμα στο βωμό της αγάπης του Χριστού. Πρώτη σε χριστολογική προσφορά ή Παναγία.

Και για τρίτο λόγο η Παναγία ονομάζεται θυμίαμα. Φαντασθήτε λειτουργία να κρατάη όχι μία ώρα, όχι μία ημέρα, αλλά χρόνια πολλά, συνέχεια. Συνεχώς και λειτουργός κρατάει ένα θυμιατήρι και προσφέρει θυμίαμα στον Θεό... Απίθανο, θα πητε. Κι όμως αυτό γίνεται με την Παναγία. Αν κάτω στη γη συνετέλεσε στη λειτουργία του θεανθρώπου, τώρα, στον ουρανό τελεί τη λειτουργία του ανθρώπου. Δηλαδή, ακατάπαυστα κρατάει ένα θυμιατήρι μπροστά στο θρόνο του Θεού. Και το θυμίαμα, που προσφέρει είναι η πρεσβεία της. «Απαύστως πρεσβεύει υπέρ των ψυχών ημών».

Γίνεται δεκτό το θυμιάμά της. Τι συμβολίζει το θυμιάμα; Τη θερμή προσευχή μας, που ανεβαίνει προς τον ουρανό, όπως ο καπνός από το θυμιάμα. «Κατευθυνθήτω η προσευχή μου ως θυμιάμα ενώπιόν σου». Αν οι προσευχές μας κάποτε δέν φθάνουν στον Θεό, είναι διότι τα χείλη και η καρδιά μας δέν είναι καθαρά. Ένός μόνο ανθρώπου 100% γίνεται δεκτό το θυμιάμα της προσευχής, της πρεσβείας μόνο της Θεοτόκου, που είναι Άσπιλος και Αμόλυντος. Μόνο δε άνθρωποι, που αγωνίζονται να ομοιάσουν της Παναγίας, προσφέρουν την προσευχή τους «ψυχαίς καθαραίς και αρρυπώτοις χείλεσι».

Το ιλαστήριο της Κιβωτού

Συνεχώς δέεται η Παναγία. Παρακαλεί για τον ιλασμό των αμαρτιών μας, για την εξιλέωσί μας. Στη συνέχεια ο ύμνογράφος του Ακαθίστου λέγει: «Χαίρε, παντός του κόσμου εξίλασμα».

Τί ήταν το εξίλασμα; Ήταν ένας τύπος της Παλαιάς Διαθήκης, που προτυπώνει μία πραγματικότητα της Καινής Διαθήκης. Στην Παλαιά Διαθήκη υπήρχε η Κιβωτός της Διαθήκης. Ήταν το ιερό γιά τούς Ισραηλίτες κιβώτιο. Όπως σύ διαφυλάττεις σαν ακριβό θησαυρό τη χρυσή κασετίνα, που περιέχει πολύτιμα χρυσαφικά, έτσι οι Ισραηλίτες φύλαγαν και τιμούσαν την Κιβωτό, που περιείχε τη στάμνα μέ τό μάννα, το ραβδί του Ααρών και τις πλάκες του Νόμου. Και αν οι Ισραηλίτες μία φορά τιμούσαν την Κιβωτό, εμείς οι χριστιανοί χίλιες φορές τιμάμε την Θεοτόκο, που είναι η Κιβωτός της Καινής Διαθήκης.

Μέσα στην Θεοτόκο χώρεσε Εκείνος, που είναι και τα τρία τα υπάρχοντα στην Κιβωτό του Ισραήλ.

- Ο Χριστός, που σαν θησαυρός περιτυλίχθηκε μέσα στην Κιβωτό της Παρθένου, είναι το λουλούδι, που βλάστησε από το κατάξερο ραβδί, από την Αειπάρθενο Μαρία.

- Είναι το ουράνιο Μάννα, ο Άρτος της ζωής, που προσφέρεται στη θεία Κοινωνία.

- Είναι ο Νομοθέτης, πού δέν έδωσε μόνο τις πλάκες του ατελούς Νόμου, αλλ' έδωκε και τον τέλειο Ευαγγελικό Νόμο.

Πρό παντός ο Χριστός είναι κάτι άλλο, που υπήρχε όχι μέσα, αλλ' έξω από την Κιβωτό της Διαθήκης. Τί υπήρχε απ' έξω; Το λεγόμενο εξίλαστήριο, το σκέπασμα που κάλυπτε την Κιβωτό. Ήταν τόσο ιερό αντικείμενο το εξίλαστήριο, ώστε ο Κύριος είχε δώσει εντολή στον Μωυσή και τον 'Ααρών, νά μή μπαίνουν οποιαδήποτε ώρα στο καταπέτασμα του Ναού, όπου το ιλαστήριο, γιατί εκεί, στο ιλαστήριο, μέσα στη νεφέλη, θα εμφανιζόταν ο Ίδιος. «Καί μή εισπορευέσθω πάσαν ώρα εις το άγιον εσώτερον του καταπετάσματος εις πρόσωπον του ιλαστηρίου, ό εστι επί της κιβωτού του μαρτυρίου, και ουκ αποθανείται εν γάρ νεφέλη οφθήσομαι επί το ιλαστήριον» (Λευϊτ. 16,2). Που εμφανίζεται ο Θεός! Στο «εξιλαστήριο». Ο Θεός έμφανίσθηκε στη γη ως Θεάνθρωπος, γιά νά γίνη το εξίλαστήριό μας. Για να γίνη ο ιλασμός μας. Ιλασμός σημαίνει άφεις, κάθαρσις. Είμεθα βρώμικοι από την αμαρτία, βουτηγμένοι στην κοπριά και τη λάσπη. Τίποτε δεν μπορούσε να μας καθάριση. Ούτε τα έργα μας, ούτε τα λόγια των προφητών, ούτε οι θυσίες της Παλαιάς Διαθήκης. Ένας μάς έσωσε: Ο Κύριος Ιησούς Χριστός. Αυτός «εστίν ο ιλασμός περί των αμαρτιών ύμών» (Α' Ιωάν. 2,2).

Η εξιλαστήριος θυσία

Πώς έγινε ο Χριστός ιλασμός των αμαρτιών μας; Μέ το πανάγιο Αίμα του. Στην Παλαιά Διαθήκη θυσίαζαν ζώα, ταύρους και τράγους, και με το αίμα τους ράντιζαν το ιλαστήριο για εξιλέωσι των αμαρτιών. Συμβολικός ραντισμός. Όσο αίμα ζώων και αν μας ράντιζε, καμμία αμαρτία μας δεν θα καθαριζόταν. Ο ραντισμός εκείνος συμβολίζει το ραντισμό της Καινής Διαθήκης. Όχι το αίμα ζώων, όχι το αίμα ανθρώπων, όχι το αίμα προφητών, αλλά το αίμα του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού, αυτό είναι το Αίμα της Καινής Διαθήκης.

Όταν κάνουν συμβόλαιο οι άνθρωποι, θέτουν με μελάνι την υπογραφή τους. Ο Θεός υπέγραψε το συμβόλαιο της σωτηρίας μας με το πανάγιο Αίμα του, που προσέφερε πάνω στο Σταυρό. Μία σταγόνα από το Αίμα του Χριστού καθαρίζει όλα τα αμαρτήματα του κόσμου. «Όλα τα πλένει, όλα τα καθαρίζει, όλα τα λευκαίνει». Αυτό το Αίμα ράντισε τον Γολγοθά. Αυτό το Αίμα ραντίζει το θυσιαστήριο κάθε ορθοδόξου λειτουργίας. Αυτό το Αίμα ραντίζει τη συνείδηση κάθε αμαρτωλού την ώρα που μετανοεί και θρηνεί για τα αμαρτήματά του. «Το αίμα Ιησού Χριστού καθαρίζει ημάς από πάσης αμαρτίας» (Α' Ιωάν. 3,7).

Το Αίμα αυτό το πήρε ο Κύριος από την Παρθένο Μαρία. Και το θέωσε. Έγινε θεωμένο Αίμα. Για τη μετάγγιση του αμαρτωλού απαιτείται Αίμα θεϊκής κατηγορίας. Αυτό το Αίμα προσέφερε η αγάπη του Χριστού, για να εξιλεωθή ο άνθρωπος. Το προσέφερε θυσία «εις το ιλάσκεσθαι τὰς αμαρτίας του λαού. Έν ὧ γάρ πέπονθεν αὐτός πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένους βοηθήσαι» (Εβρ. 2,17-18).

Μοναδική σε αξία και έκταση

Η θυσία του Χριστού είναι μοναδική. Όχι μόνο για την αξία της, αλλά και για την έκτασή της.

- Η αξία της. Φαντασθήτε κάποιον να φωνάζει: «Πονάω! Πονάω! Βοήθεια!...», αλλά φάρμακο να μην υπάρχει. Βογγάει με αντίλαλο το θάνατο. Και ξαφνικά έρχεται κάποιος και φέρνει από μακριά φάρμακο και το προσφέρει δωρεάν. Και πάλι μπορεί να πονέση ο άρρωστος, αλλ' ο πόνος του κάπου σταματά. Θεραπεύεται... Αδελφοί μου! Πόνος φρικτός ή αμαρτία. Ο αμαρτωλός φωνάζει σαν τον τελώνη, ζητώντας ιλασμό: «Ο Θεός, ιλάσθητί μοι, τώ αμαρτωλώ». Μά όσο και αν φώναζε ο αμαρτωλός, τίποτε δεν θα πετύχαινε, αν δέν ερχόταν Εκείνος, ο Λυτρωτής, να μας δώσει το φάρμακο. Και το φάρμακο για τις αμαρτίες μας είναι μονάχα ένα, του Ιησού το Αίμα.

- Η έκταση της θυσίας του Χριστού. Το φάρμακο του ιλασμού είναι για όλους. Η Εκκλησία είναι η Τράπεζα του Αίματος. Για όλους υπάρχει ή μερίδα της σωτηρίας. Για όλους έγινε εξιλαστήριο Θύμα ο Αναμάρτητος. Γι' αυτό ή Θεοτόκος λέγεται «παντός του κόσμου εξιλασμα».

Το θυμίαμα της πρεσβείας

Αγαητοι! Χιλιάδες φορές προσφέραμε θυμίαμα στόν Θεό. Μέ τίς ακολουθίες της Μεγ. Τεσσαρακοστής, και ιδίως με την ακολουθία των Χαιρετισμών, άς προσφέρουμε καθαρώτερη, θερμότερη, την προσευχή μας στην Παναγία, πού πρεσβεύει γιά μας.

- Παναγία, σύ πού είσαι «δεκτόν πρεσβείας θυμίαμα», πρέσβευε για όλους μας.
- Παναγία, πρέσβευε για την ειρήνη του κόσμου.
- Παναγία, πρέσβευε για τα παιδιά μας, για τη νεολαία μας.
- Παναγία, πρέσβευε γιά μάς τους αμαρτωλούς και ολιγοπίστους. Πρέσβευε, να έχουμε πίστη στον Ιησού Χριστό, το Σωτήρα μας, πίστι ακράδαντη και άφεση αμαρτιών.

Αστέρι άδυτο

«Χαίρε, αστέρος αδύτου μήτηρ· χαίρε, αυγή μυστικής ημέρας.»

(Από το γράμμα Ι του Ακαθίστου)

Αρά και χαρά

Αρά και χαρά! Η μία λέξις έχει τρία γράμματα, ή άλλη τέσσερα. Ένα γράμμα διαφορά. Αλλ' αυτό «Ι» το γράμμα φανερώνει τόσο μεγάλη διαφορά, όσο 4 είναι η διαφορά του φωτός από το σκοτάδι. Αρά σημαίνει κατάρρα. Εχει σχέση με την πρώτη Εύα. Είναι η κατάρρα της λύπης. Η λύπη είναι καρπός της αμαρτίας.

Η λύπη σαν μόνιμη κατάσταση, σαν μόνιμο πλάκωμα της καρδιάς, είναι από τις τραγωδίες του ανθρώπου. Όλα τα πράγματα στον κόσμο, όλος ο άνθρωπος, είχε πρό Χριστού πάνω του τη σφραγίδα της αράς. Και ξαφνικά έρχεται ένας άγγελος από τον ουρανό και βάζει μπροστά στη λέξι αρά ένα Χ. Και η αρά μεταβάλλεται σε χαρά. Και το Χ αυτό, που βάζει ο άγγελος, δεν είναι ο άγνωστος Χ. Είναι ο συγκεκριμένος Χ. Είναι το πρόσωπο, που το όνομά του αρχίζει από Χ. Είναι ο Χριστός. Ο Χριστός μεταβάλλει την αρά σε χαρά. Ο Χριστός είναι η χαρά του κόσμου.

Χριστός - Χαρά - Χάρις! Τρεις λέξεις, που αρχίζουν από χ. Είναι οι τρεις λέξεις, που φανερώνουν το νόημα της εορτής του Ευαγγελισμού, της πρώτης χαρούμενης εορτής της Εκκλησίας. Η Θεοτόκος ευαγγελίζεται από τον Γαβριήλ. «Και Γαβριήλ την χάριν ευαγγελίζεται» (απολυτίκιο Ευαγγελισμού). Ηταν χαριτωμένη ή Παρθένος της Ναζαρέτ. Ηταν μία φορά χαριτωμένη. Γίνεται τώρα χίλιες φορές χαριτωμένη. Της το λέγει ο άγγελος: «Εύρες γάρ χάριν παρά τω Θεώ» (Λουκ. 2,30). Καί ή χάρις του Αγίου Πνεύματος την αξιώνει να δεχθή μέσα της τον σαρκωμένο Χριστό. Η χάρις φέρνει τον Χριστό. Και Χριστός και χάρις φέρνουν τη χαρά. Γι' αυτό και η πρώτη λέξις του αγγέλου στην Παρθένο είναι λέξις χαράς. Είναι χαιρετισμός: «Χαίρε, κεχαριτωμένη: ο Κύριος μετά σου» (Λουκ. 1,28).

Ο χαιρετισμός εκείνος του αγγέλου γίνεται τραγούδι χαράς. Και το ένα «Χαίρε» του αγγέλου γίνεται 144 «Χαίρε». Ποιητική μετάφρασης του αγγελικού «Χαίρε» από αγγελική διάνοια είναι ο Ακάθιστος Ύμνος.

Το τραγούδι του Ακαθίστου Ύμνου αλλάζει το σκηνικό της ζωής. Αν στην πρώτη σκηνή πρωταγωνίστρια ήταν η παλαιά Εύα, με την αρά της, στη δεύτερη σκηνή πρωταγωνίστρια είναι η νέα Εύα, η Θεοτόκος, με τη χαρά της. «Χαιρε, δι' ής ή αρά εκλείψει· χαίρε, δι' ής ή χαρά εκλάμψει».

Αισθάνεσθε τη χαρά του Ευαγγελισμού; Αν ναι, τότε σας έχει αγγίξει το μυστήριο της λυτρώσεως και σωτηρίας. Πώς να μή είναι χαρούμενος σήμερα ο χριστιανός; «Σήμερον της σωτηρίας ήμών το κεφάλαιον» (απολυτίκιο Ευαγγελισμού). Σήμερα βλέπω την πλάσι του Θεού και την ανάπλαση του ανθρώπου. Σήμερα βλέπω την έκπληξη της Παρθένου και την κατάπληξι των αγγέλων. Σήμερα βλέπω τη σάρκωση του Θεού και την πνευματοποίηση του ανθρώπου. Σήμερα βλέπω τη δύναμη του Θεού και την ελευθερία του ανθρώπου. Σήμερα βλέπω την ενανθρώπιση του Θεού και τη θέωσι του ανθρώπου. Σήμερα βλέπω να φανερώνεται «τό απ' αιώνος απόκρυφον και αγγέλοις άγνωστον μυστήριο».

Δημιουργικός και σαρκωμένος Λόγος

Σήμερα βλέπω να διαλύεται το σκοτάδι και να λούζεται ο κόσμος μέσα στο φως. Φαντασθήτε έναν άνθρωπο να έχη καταδικασθή σε ισόβιο σκοτάδι, να παραμένη σ' ένα κελλί κατασκότεινο χωρίς ακτίνες φωτός, και ξαφνικά ν' ανοίγη ή πόρτα του κελλιού. Κάποιος τον ελευθερώνει και τον βγάζει στο φώς. Τί χαρά! Απολαμβάνει την ελευθερία του φωτός και το φώς της ελευθερίας!

Αυτή τη χαρά αισθανόμεθα ως χριστιανοί. Ανέτειλε το φώς της ελευθερίας. Η ροδαυγή της πνευματικής μας ελευθερίας χαράζει με το γεγονός του Ευαγγελισμού, που εξυμνεί ο Ακάθιστος Ύμνος. Γι' αυτό και σ' ένα από τα πολλά «Χαίρε» ψάλλουμε:

«Χαίρε, αστέρος αδύτου μήτηρ· χαίρε, αυγή μυστικής ημέρας».

Αστέρι εδώ ονομάζεται ο Ιησούς Χριστός, ο σαρκωμένος Θεός. Δέν είναι απλώς αστέρι είναι ήλιος. Δεν είναι απλώς ήλιος είναι ο ήλιος των ηλίων. Δεν είναι απλώς ο μεγαλύτερος και φωτεινότερος ήλιος είναι ο άδυτος ήλιος. Ο Χριστός είναι ο δημιουργός των φωτεινών αστέρων. Όλα τα άστρα, που στροβιλίζουν μέσα στο άπειρο, είναι έργα δικά του. «Πάντα δι' αυτού εγένετο, και χωρίς αυτού εγένετο ουδέ έν ό γέγονεν» (Ιωάν. 1,3). Με όση ευκολία εμείς με το δάκτυλό μας πιέζουμε το διακόπτη και ανάβει το πολύφωτο στο δωμάτιο, με την ίδια, και απείρως μεγαλύτερη ευκολία, ο Χριστός, ο δημιουργικός Λόγος, πάτησε με το δάκτυλό του τον διακόπτη της παντοδυναμίας του, και άναψε το πολύφωτο, ο πολυέλαιος των αστέρων μέσα στο σύμπαν. «Όψομαι τους ουρανούς, έργα των δακτύλων σου, σελήνην και αστέρα, ά σύ έθεμελίωσας» (Ψαλμ. 8,4). Τα άστρα αποστομώνουν τους αθέους, που ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχει Θεός. Τα άστρα υμνολογούν με τη δική τους γλώσσα το μεγαλείο του Θεού: «Οι ουρανοί διηγούνται δόξαν Θεού, ποίησιν δε χειρών αυτού αναγγέλλει το στερέωμα» (Ψαλμ. 18,1).

Και αν ο Ιησούς Χριστός, ως δημιουργικός Λόγος, είναι ο δημιουργός των αστέρων, ως σαρκωμένος Λόγος, έγινε ο ίδιος αστέρι. Και ακριβώς διότι ο Χριστός είναι το αστέρι της ανατολής, το νέο αστέρι που φώτισε την ανθρωπότητα με το αποκαλυπτικό του φώς, γι' αυτό αστέρι φωτεινό έγινε ο κήρυκας, που κήρυξε την έλευσή του στον κόσμο. «Θεοδρόμον αστέρα θεωρήσαντες μάγοι, τη τούτου ήκολούθησαν αίγλη» ('Ακάθιστος Ύμνος).

Όλα τα άστρα δύνουν

Αστρο ο Χριστός! Αστρο, που δεν μπορούμε να μετρήσουμε τη λάμψη και την ακτινοβολία του. Υπάρχουν πολλά αστέρια στον ουρανό. «Αστήρ αστέρος διαφέρει εν δόξη» (Α' Κορ. 15,41). Πάρτε το πιο φωτεινό αστέρι. Η λάμψις του μπορεί να συγκριθή με τη λάμψη του ήλιου; Όχι. Αλλ' ο ήλιος που βλέπουμε εμείς δεν είναι ο μοναδικός ήλιος του αστρικού σύμπαντος. Υπάρχουν πολλοί ήλιοι στό στερέωμα. Υπάρχουν χιλιάδες, εκατομμύρια, δισεκατομμύρια, τρισεκατομμύρια ήλιοι! Ο δικός μας ήλιος, εν συγκρίσει με άλλους ήλιους, είναι νάνος ως προς το μέγεθος, πυγολαμπίδα ως πρός τη λάμψη. Αν υποθέσουμε, λοιπόν, ότι υπήρχε ένα φωτόμετρο, με το οποίο θα μπορούσαμε να μετρήσουμε το φώς όλων των ηλίων του σύμπαντος και να το συνυπολογίσουμε, και ύστερα να μετρήσουμε το φώς μιας μόνο ακτίνας από τον ήλιο που λέγεται Ιησούς Χριστός, θα βλέπαμε ότι οι αναρίθμητοι φυσικοί ήλιοι δεν μπορούν να φωτίσουν όσο μία ακτίνα του Χριστού!

Ασύγκριτο το φως του ήλιου, που λέγεται Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός. Ασύγκριτο ως προς τὰ φυσικά αστέρια. Ασύγκριτο και ως προς τὰ πνευματικά αστέρια. Πολλοί άνθρωποι πέρασαν κατά καιρούς από το στερέωμα της ιστορίας και έλαμψαν ως αστέρια. Υπάρχουν αστέρια πολιτικά, όπως σπουδαίοι πολιτικοί, σαν τον αρχαίο Περικλή και το νεώτερο Βενιζέλο. Έχουμε αστέρια βασιλικά, σαν τον αρχαίο Μ. Αλέξανδρο και το νεώτερο Λουδοβίκο. Έχουμε αστέρια επιστημονικά, σαν τον αρχαίο Ιπποκράτη και το νεώτερο Αϊνστάϊν. Έχουμε αστέρια φιλοσοφικά, σαν τον αρχαίο Σωκράτη και τους νεωτέρους φιλοσόφους του υλισμού και της παραδοξολογίας. Έχουμε αστέρια καλλιτεχνικά, της μουσικής, της τέχνης, του θεάτρου. Έχουμε αστέρια αθλητικά, της μπάλλας, του στίβου, του μπάσκετ. Έχουμε αστέρια οικονομικά, που λάμπουν με τη λάμψη χρυσού.

Όλα αυτά τα αστέρια ακολουθούν τη γνωστή τροχιά: Ανατολή – Μεσουράνημα – Δύσις. Εμφάνισης, λάμψις, εξαφάνισης. Ένα μόνο αστέρι έχει διαφορετική τροχιά: Ανατολή - Μεσουράνημα! Είναι ο Ιησούς Χριστός. Όλα τα αστέρια κάποια ημέρα σβήνουν. Η λάμψις τους είναι φευγαλέα, παροδική. Ονόματα τρανά κάποτε, ύστερα λησμονούνται. Οι άνθρωποι, ιδίως εδώ στην Ελλάδα, θαμπώνονται από τα άστρα της πολιτικής. Άλλοι θαυμάζουν τον πράσινο ήλιο κάποιου κόμματος, άλλοι το ουράνιο τόξο ενός άλλου. Αλλά και τα δύο σε λίγα χρόνια δεν θα υπάρχουν. Ένα αστέρι δεν θά δύση ποτέ: Το αστέρι της Βηθλεέμ και του Γολγοθά.

Μητέρα του Φωτός

Γι' αυτό ο Ακάθιστος Ύμνος χαιρετίζει τη μητέρα του Χριστού και μ' αυτό το «Χαίρε»: «Χαίρε, αστέρος αδύτου μήτηρ». Η Παναγία είναι μητέρα του φωτός, όχι διότι δημιούργησε το φως, αλλά διότι γέννησε το φώς. Βλέπεις το φώς, που πλημμυρίζει το σπίτι σου; Από κάπου έρχεται. Προέρχεται από τη γεννήτρια. Η γεννήτρια παράγει το φώς... Η Παναγία είναι ή γεννήτρια του φωτός, ή γεννήτρια του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού γέννησε Εκείνον, που είναι το φώς (Ιωάν. 1,9). Όπως ή γεννήτρια του ηλεκτρικού φωτός λειτουργεί με κάποια δύναμη, έτσι ή γεννήτρια που λέγεται Παναγία λειτούργησε με κάποια ανωτέρα δύναμη. Πίσω από μία φυσική γεννήτρια κρύβεται κάποιο υδροηλεκτρικό έργο. Αυτό δίνει κίνηση στη γεννήτρια και χαρίζει το φώς. Έτσι και πίσω από την Παναγία κρύβεται το υδροηλεκτρικό έργο του Αγίου Πνεύματος. Γι' αυτό, όταν η Παρθένος απόρησε με φυσική απλότητα και ρώτησε τον άγγελο «Πώς έσται μοι τούτο;» (Λουκ. 1,34), πώς ήταν δυνατόν να γεννήση τον Κύριο της δόξης, ο άγγελος της αποκάλυψε τη δύναμη, πού θά την ικάνωνε νά γίνη γεννήτρια του Θείου Φωτός: «Πνεύμα Κυρίου επελεύσεται επί σέ και δύναμις ύψιστου επισκιάσει σοι» (Λουκ. 1,35).

Η Παναγία έγινε το καταφύγιο του φωτός. Μέσα της συγκεντρώθηκε το φως της Θεότητας. Εδώ πρόκειται για μυστήριο. Όλο το φώς, όλη η φωτιά της Θεότητας, στην παρθενική της ύπαρξι, κι όμως ούτε θαμπώθηκε από υπερηφάνεια, ούτε κάηκε από αναξιότητα. Να χρησιμοποιήσουμε μία εικόνα για το πώς όλο το φώς του νοητου ήλιου, του ενός της Τρισηλίου Θεότητας, του Θεού Λόγου, συγκεντρώθηκε μέσα στην Παρθένο; Υπάρχουν κάτι κάτοπτρα, που ονομάζονται κοίλα κάτοπτρα. Μέσα σ' αυτά συγκεντρώνονται οι ακτίνες του ήλιου και έχεις τη δυνατότητα με τη φωτιά που συγκεντρώνεται ν' ανάψης λαμπάδες ή ξύλα... Οι ακτίνες του ήλιου της Θεότητας, όχι μερικές, αλλ' όλες οι ακτίνες, συγκεντρώθηκαν στο καθαρώτατο κάτοπτρο της αγιότητας,

πού ονομάζεται Μαρία Παρθένος. Συγκεντρώθηκαν στο κοίλο κάτοπτρο, στην κοιλία της Θεοτόκου. Και όπως το κάτοπτρο το ίδιο δεν καίγεται, αλλά μεταδίδει τη λάμψη και τη φωτιά, έτσι η Παναγία δέν κάηκε η ίδια παρέμεινε άθικτη, αλλά και μετέδωσε και εξακολουθεί να μεταδίδει το φως του Χριστού.

Να γιατί λέγεται «φωτός κατοικητήριον Κόρη» (Κανών 'Ακαθίστου Ύμνου). Να γιατί την εξυμνούμε ως «Φωτοδόχων λαμπάδα τοις εν σκότει φανείσαν» (Γράμμα και του Ακαθίστου Ύμνου). Να γιατί ο προφήτης Ησαΐας την ονομάζει «γεννήτριαν της Θεότητος». «Δανιήλ σε όρος καλεί νοητόν: Γεννήτριαν Θεού ο Ησαΐας» (από την θ' ώδή του όρθρου του Ευαγγελισμού).

Μητέρα του «αδύτου αστέρος» ονομάζεται η Παναγία και με άλλη έννοια. Η μητέρα προβάλλει το παιδί της. Η μητέρα προηγείται του παιδιού της. Αν ο ήλιος είναι το αστέρι της ημέρας, του ήλιου προηγείται το αστέρι της νύκτας. Κι αυτό είναι ο αυγερινός. Αν δέν βγή ο αυγερινός, ήλιος δέν ανατέλλει. Μέσα στη νύκτα του αρχαίου κόσμου εμφανίσθηκαν και μερικά αστέρια με λίγο πνευματικό φώς αληθινής θεογνωσίας, θεοψίας και αρετής. Είναι οι προφύτες και οι άγιοι του αρχαίου κόσμου. Ήσαν μικρά φώτα. Ξαφνικά εμφανίσθηκε ένα φώς ισχυρό, ένα αστέρι λαμπερό. Είναι η Παναγία. Να γιατί λέγει ο Ακάθιστος Ύμνος: «Χαίρε, αυγή μυστικής ημέρας». Και σ' άλλο σημείο: «Χαίρε, αστήρ εμφανίων τον ήλιον».

Ο καθένας μας μπορεί να γίνη «αυγή μυστικής ημέρας». Νά γίνη και προάγγελος, ο προπομπός, για να λάμψη το φώς του Χριστού στο σύγχρονο κόσμο.

Ηλιος της νέας πολιτείας

Αγαπητοί! Η Δ.Ε.Η., που μας προσφέρει το ηλεκτρικό φώς, καίτοι ακριβοπληρώνουμε το φως της, κάποτε κάνει απεργία. Και τότε βυθιζόμεθα στο σκοτάδι. Για φαντασθήτε, αν η αγάπη του Θεού κάνη για λίγη ώρα, για λίγα λεπτά, για λίγα δευτερόλεπτα, απεργία! Θα βυθισθούμε στο πνευματικό σκοτάδι. Αλλ' όχι, η αγάπη του Θεού ευδόκησε να μας χαρίση τον ήλιο, που λέγεται Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός τόν ήλιο που ανέτειλε ως σαρκωμένος Θεός από την Παναγία Μητέρα, κατά την ημέρα του Ευαγγελισμού. Αυτός δε ο ήλιος δέν θά δύση ποτέ. Θα έλθη εποχή, όπου η μπαταρία του κόσμου θα τελειώση, και όλα τα αστέρια θα σβήσουν. Θα είναι η συντέλεια του κόσμου. Ο,τι έχει αρχή, έχει και τέλος. Εκείνος δεν έχει αρχή, γι' αυτό και δέν θά έχη και τέλος. Είναι ο άναρχος Θεός, που κατέβηκε «και εν τη Παρθένω κατώκησεν». Θα λάμψη τότε ο Ήλιος Χριστός. Τό φώς του Χριστού θά φωτίση την άνω Ιερουσαλήμ, τη μέλλουσα και μένουσα πατρίδα, όπως λέγει η Αποκάλυψις του Ιωάννου: «Καί ή πόλις ου χρείαν έχει του ηλίου ουδέ της σελήνης, ίνα φαίνωσιν αυτής ή γάρ δόξα του Θεού έφώτισεν αυτήν, και ο λύχνος αυτής τό αρνίον» (Αποκ. 21,23).

Νύκτα δεν θα έχουμε ποτέ. Πάντα ημέρα, «Και νύξ ουκ έσται έτι και ου χρεία λύχνου και φωτός ηλίου, ότι Κύριος ο Θεός φωτει αυτούς» ('Αποκ. 22,5).

Αλλά δεν έχουμε μόνο την ουράνιο πατρίδα. Έχουμε και την επίγειο πατρίδα, την Ελλάδα, που κι αυτή κατά την ημέρα του Ευαγγελισμού εορτάζει την έξοδό της από το

σκοτάδι της σκλαβιάς στο φώς της ελευθερίας. Φωτοσβέστες σήμερα πολλοί, θέλουν να σβήσουν το αστέρι που ονομάζεται Ιησούς Χριστός. Επιδιώκουν να εξαφανίσουν την πίστι στον Ιησού Χριστό, που είναι ο Ελευθερωτής μας. Η ελευθερία είναι ένα φως! Αλλά το ίδιο είναι το φως που προέρχεται από ακάθαυτο πετρέλαιο, και το ίδιο το φώς που προέρχεται από καθαρό; Ελευθερία ζητάμε. Αλλά την αληθινής εκείνης, που μας χάρισαν οι ήρωες του 1821, οι γεμάτοι φλόγα πίστεως, οι πλημμυρισμένοι από το φως του Χριστού.

Η Παναγία προβάλλει το φως του ασάρκου Θεού, που σαρκώθηκε για τη σωτηρία μας. Προβάλλει το φως το αληθινό. Και λέγει σ' όλους τους Ορθοδόξους Έλληνες: «Δεύτε λάβετε φώς εκ του ανεσπέρου Φωτός».

Κατεπλάγησαν, Αγνή, πάντες Αγγέλων οι χοροί, το μυστήριο της σής κυοφορίας το φρικτόν. Πώς και τα πάντα συνέχων νεύματι μόνω, αγκάλαις ως βροτός. ταις σαις συνέχεται, και δέχεται αρχήν ο Προαιώνιος, και γαλουχείται σύμπασαν ο τρέφων πνοήν αφάτω χρηστότητας και σε ως όντως, Θεού Μητέρα, ευφημούντες δοξάζουσι.

(Θεοτοκίον καθισμάτων Κυριακής δ' ήχου)

Απάνθρωπος και Φιλάνθρωπος

«Χαίρε, τύραννον απάνθρωπον εκβαλούσα της αρχής· Χαίρε, Κύριον φιλάνθρωπον επιδείξασα Χριστόν».

(Από το γράμμα Ι του Ακαθίστου)

Μεταπολίτευσις

Ποιό πολίτευμα προτιμάτε; Νά ένα ερώτημα, που θεωρείται καυτό και που πολλοί απαγορεύουν συζήτηση πάνω σ' αυτό. Τό πολιτειακό, λένε, είναι λυμένο με δημοψήφισμα εδώ στην Ελλάδα. Και φυσικά εμείς δεν πρόκειται εδώ να κουβεντιάσουμε πάνω στο πολιτειακό θέμα και να πούμε ποιό είναι καλύτερο πολίτευμα, η βασιλεία ή η δημοκρατία. Εμείς σαν χριστιανοί έχουμε το δικό μας πολίτευμα. Η Έκκλησία είναι η πολιτεία του Θεού. Και η πολιτεία του Θεού είναι όχι επίγεια βασιλεία, αλλ' η βασιλεία του Θεού, η βασιλεία της Αγίας Τριάδος. Και ποιό είναι το χαρακτηριστικό γνώρισμα στο πολίτευμα του Θεού; Η φιλανθρωπία.

Τό πολίτευμα, κάθε πολίτευμα, πρέπει να διακονή τον άνθρωπο. Υπάρχουν πολιτεύματα, που σέβονται την ελευθερία του ανθρώπου, και είναι φιλελεύθερα. Υπάρχουν πολιτεύματα, που λογαριάζουν τη γνώμη των πολλών και είναι δημοκρατικά. Υπάρχουν πολιτεύματα, που επιβάλλονται απολυταρχικά και είναι ολοκληρωτικά και δικτατορικά. Και υπάρχουν πολιτεύματα, που επιβάλλονται βίαια και σκληρά και είναι τυραννικά. Τρία πράγματα είναι αναμφισβήτητα εν προκειμένω. Πρώτον, ότι σ' όλα τα πολιτεύματα του κόσμου, εφ' όσον άνθρωποι αμαρτωλοί είναι και οι άρχοντες, άνθρωποι αμαρτωλοί είναι και οι αρχόμενοι, υπάρχει ένας βαθμός βίας και σκληρότητας. Υπάρχει λ.χ. κράτος στον κόσμο χωρίς στρατό, χωρίς αστυνομία, χωρίς φυλακές; Δεύτερον, η μεγαλύτερη τυραννία είναι η τυραννία του Διαβόλου. Ο Διάβολος στόν Ακάθιστο Ύμνο ονομάζεται «τύραννος απάνθρωπος». Τρίτον, το πιό φιλάνθρωπο σύστημα είναι ο Χριστιανισμός, η Εκκλησία.

Ο Ακάθιστος Ύμνος ονομάζει τον Ιησού Χριστό «Κύριο φιλάνθρωπο». Όλος ο 'Ακάθιστος Ύμνος είναι ένα τραγούδι της φιλανθρωπίας, της αγάπης του Θεού. Στον Ακάθιστο Ύμνο βλέπουμε ποιητικά όλο το σχέδιο και όλες τις ενέργειες του Θεού για να γίνη η μεταπολίτευσις στον κόσμο. Μιλάμε για μεταπολίτευσι, ότι δηλαδή επανήλθε η δημοκρατία, που είχε καταλυθή από την επέμβαση της δικτατορίας. Αλλ' η αληθινή μεταπολίτευσις είναι αυτή που φέρνει ο Χριστός στον κόσμο. Ο άνθρωπος πλάστηκε να ζή στο πολίτευμα της φιλανθρωπίας, της αγάπης του Θεού. Καταλύθηκε βίαια από το Διάβολο το καθεστώς της φιλανθρωπίας. Έπεβλήθη το καθεστώς της τυραννίας και του βασανισμού, που κράτησε αιώνες πολλούς. Και έρχεται ο Χριστός στον κόσμο, για νά κάνη τη μεγάλη μεταπολίτευσι. Από την τυραννία του Διαβόλου επανερχόμεθα στη φιλανθρωπία του Θεού. Αυτή την αποκατάσταση της πολιτείας του Θεού παρουσιάζει ο Ακάθιστος Ύμνος. Και μάλιστα σ' ένα από τα 144 «χαίρε» του παρουσιάζεται ο απάνθρωπος τύραννος και ο φιλάνθρωπος Κύριος:

«Χαίρε, τύραννον απάνθρωπον εκβαλούσα της αρχής· Χαίρε, Κύριον φιλάνθρωπον επιδείξασα Χριστόν».

Απάνθρωπος ο Διάβολος

Έχουμε δηλαδή το σχήμα: Θεός - απάνθρωπος - Θεάνθρωπος – φιλάνθρωπος. Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο. ο Διάβολος υποδούλωσε τον άνθρωπο. Ο Θεός έγινε Θεάνθρωπος. Ο Θεάνθρωπος Χριστός παρουσιάζεται Φιλάνθρωπος. Ας δούμε πρώτα τον απάνθρωπο, για τον οποίον μιλάει ο Ακάθιστος Ύμνος. Είναι ο Διάβολος. Πρόκειται για τον εμπνευστή του κακού. Πολλές φορές ξεχνάμε την ύπαρξη του Διαβόλου, και μερικοί αμφιβάλλουν για την ύπαρξη αυτή. Είναι μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες του εχθρού, να πείθεται τον αντίπαλό του ότι δεν υπάρχει. Κοιμίζει έτσι τον αντίπαλο και όταν εκείνος ξυπνά, βλέπει πώς βρίσκεται κυκλωμένος από τον εχθρό και δεν μπορεί να ξεφύγει. Ο Διάβολος κύκλωσε πονηρά τον άνθρωπο. Τόν εξαπάτησε. Τόν δέλεασε με την πρόταση που του έκανε μέσα στον παράδεισο. Καί τόν αιχμαλώτισε. Φάνηκε σαν φίλος. Συμπεριφέρθηκε σαν εχθρός, σαν απάνθρωπος.

Αν απάνθρωπος είναι αυτός που βγάζει τον άλλον από το σπίτι του, του κάνει έξωσι και τον πετάει στο δρόμο, τότε ο μεγαλύτερος απάνθρωπος είναι ο Διάβολος, που έβγαλε τον άνθρωπο από τον παράδεισο, του έκανε έξωσι και τον πέταξε στο δρόμο, στον πόνο και στο δράμα.

Αν απάνθρωπος είναι αυτός που ληστεύει τον άλλον, του κλέβει τα λεφτά του, τον απογυμνώνει και του δίνει και μία μαχαιριά στο στήθος, τότε ο μεγαλύτερος απάνθρωπος είναι ο Διάβολος, που ξεγύμνωσε τον άνθρωπο από τη θεοϋφαντη στολή της αθανασίας και της αφθαρσίας, του έκλεψε της ψυχής τα χαρίσματα και του έδωσε μία μαχαιριά στην καρδιά, τις τύψεις της συνειδήσεως, πού τόν πονάνε και τον τυραννούν.

Αν απάνθρωπος είναι αυτός που ανοίγει ομαδικούς τάφους και ρίχνει τους ανθρώπους, τότε ο σκληρότερος απάνθρωπος είναι ο Διάβολος, που άνοιξε τον ομαδικό τάφο για όλους τους ανθρώπους, τον Αδη.

Αν απάνθρωπος είναι αυτός που πατάει ένα κουμπί ατομικών και πυρηνικών όπλων και σκορπάει το θάνατο σε χιλιάδες ανθρώπους, τότε ο μεγαλύτερος απάνθρωπος είναι ο Διάβολος, γιατί ανακάλυψε το πυρηνικό όπλο που θανατώνει όλους τους ανθρώπους. Και το πυρηνικό όπλο του καθολικού, του πανανθρώπινου θανάτου είναι η αμαρτία. Αθάνατος πλάστηκε ο άνθρωπος. Έγινε θνητός. Πώς; Με την αμαρτία. Ένας σέρβιρε την αμαρτία, ο απάνθρωπος Διάβολος. Ένας δοκίμασε την αμαρτία, ο πρώτος άνθρωπος. Με την αμαρτία πέρασε στον κόσμο ο θάνατος. Κι απ' τον έναν άνθρωπο κληρονομικά πέρασαν σ' όλους τους ανθρώπους ή αμαρτία και ο θάνατος. «Όσπερ δι' ενός ανθρώπου ή αμαρτία εις τον κόσμον εισήλθε και διά της αμαρτίας ο θάνατος, και ούτως εις πάντας ανθρώπους ο θάνατος διήλθεν, εφ' ώ πάντες ήμαρτον» (Ρωμ. 5,12).

Αν απάνθρωπος είναι αυτός που αλυσοδένει χειροπόδαρα τον άλλον, τότε ο τυραννικώτερος απάνθρωπος είναι ο Διάβολος, που μας αλυσόδεσε με τις χειρότερες αλυσίδες. Και οι χειρότερες αλυσίδες, έστω και αν φαίνονται χρυσές, είναι τα αμαρτωλά πάθη. Γίναμε δούλοι των παθών.

Ο φθόνος του απανθρώπου

Και γιατί ο Διάβολος θέλησε να τυραννή έτσι τον άνθρωπο; Από φθόνο. Από τη στιγμή που αυτός έπεσε και έγινε αντίθεος, ξένος από τη ζωή του Θεού, κακούργος, δεν άντεξε να βλέπη τον άνθρωπο στη θεϊκή δόξα. Αγγελος αυτός, ανώτερος από τον άνθρωπο, ξέπεσε στα σκοτεινά βάθη. Ήταν δυνατόν ν' ανέχεται τον κατώτερό του, τον άνθρωπο, να ζή στο φωτεινό παράδεισο; Η ζήλεια έκανε μεταδοτική την αρρώστια της αμαρτίας.

Οι εφημερίδες πρό καιρου έγραψαν για ένα παλληκάρι 24 χρονών στη Φραγκφούρτη της Γερμανίας, που έχει παρασυρθη σε ακόλαστες πράξεις και σεξουαλική διαστροφή και έχει κολλήσει το Έητζ. Δήλωσε λοιπόν σαδιστικά ο νεαρός: «Είχα πολλές ευκαιρίες να κολλήσω Έητζ. Αν το κόλλησα, το πήρα απ' τους διάφορους έκφυλους τύπους. Και αν είναι να πεθάνω, θα το μεταδώσω σ' όσους πιά πολλούς μπορώ!» Έτσι σαδιστικά σκέφτηκε και ο φθονερός διάβολος: Αν είναι να μένω εγώ για πάντα έτσι με το κακό, θα το μεταδώσω σ' όσους πιά πολλούς μπορώ. Και ο απάνθρωπος δεν λυπήθηκε την ευτυχία και την πνευματική υγεία του ανθρώπου. Τόν παρέσυρε στην αμαρτία και στο θάνατο. Έτσι λέγει ο ιερός Χρυσόστομος:

«Ὁ φθόνε, υποκρίσεως αδελφέ, δόλου δημιουργέ, φόνου σπορεύ, δρακόντιον σπέρμα, θανατόπνοον άνθος. Τί μιαιώτερον φθόνου; Αλλ' ουδέν. Τί δε και έκύησε θάνατον; Αλλ' ουδέν έτερον, ει μή φθόνος, καθώς μαρτυρεί μοι ή Γραφή λέγουσα: Ο Θεός θάνατον ουκ εποίησεν ουδέ τέρπεται επ' απωλεία ζώντων: φθόνω δε του διαβόλου θάνατος εισήλθεν εις τον κόσμον. Τι πονηρότερον φθονερού; Αλλ' ουδέν. Έν ποίοις θηρίοις συναριθμήσεται ο τοιούτος; Εάν λέοντι ή παρδάλει αυτόν συνεικάσης, ευρήσεις εν τω φθονερώ το πονηρόν. Πάν γάρ ζων αγαπά το όμοιον έαυτού· ο δε φθονερός τον αδελφόν αυτού μισεί, και τούτον φονεύει» (Ε.Π. Migne 55,597-598).

Απάνθρωπος ο Διάβολος διότι μίσησε και μισεί τον άνθρωπο θανάσιμα. Και όχι μόνο αυτό, αλλά κάνει και τον άνθρωπο απάνθρωπο. Ο άνθρωπος, που πλάστηκε «κατ' εικόνα» Θεού, αποκτηνώθηκε. Και κατοποιεί σαδιστικά τον συνάνθρωπό του. Ο πρώτος απάνθρωπος άνθρωπος υπήρξε ο Κάϊν, που σκότωσε τον αθώο αδελφό του, τον Αβελ, μόνο και μόνο από φθόνο. Και η απανθρωπία και η θηριωδία του ανθρώπου ζωγραφίζεται ανάγλυφα στις πράξεις βίας, στα κάτεργα της δουλείας, στην καταπίεση των αντιφρονούντων, στο διωγμό των αντιθέτων. «Ο άνθρωπος για τον άνθρωπο λύκος». Πρό καιρού αναστατώθηκε η κοινή γνώμη, διότι ο τηλεφακός συνέλαβε Ισραηλινούς στρατιώτες να σπάνε τα χεράκια αθώων παιδιών Παλαιστινίων. Απανθρωπία! Αλλά μικρή μπροστά στην άλλη απανθρωπία του δικού μας κράτους, που επιτρέπει με νόμο να σφάζονται ελεύθερα και να πολτοποιούνται εκατοντάδες χιλιάδες παιδάκια κάθε χρόνο. Πρόκειται για τη νομιμοποίηση του φρικωδεστέρου των εγκλημάτων, της εκτρώσεως. Μά δέν υπάρχει ανθρωπισμός; Τόσο απάνθρωποι και βάρβαροι έγιναν οι άνθρωποι; «Όταν βλέπω τέτοιες απανθρωπίες, ντρέπομαι που είμαι άνθρωπος», έλεγε κάποιος άνθρωπος...

Εκθρόνισης του απανθρώπου

Αλλά, δόξα τω Θεώ, γιά τούς πιστούς χριστιανούς καταλύθηκε το κράτος της τυραννίας του απανθρώπου Διαβόλου, που κάνει και τους ανθρώπους απανθρώπους. Το λέγει ο Ακάθιστος Ύμνος: «Χαίρε, τύραννον απάνθρωπον εκβαλουσα της αρχής». Η Παναγία

έκθρόνισε τον απάνθρωπο τύραννο από την εξουσία του. Πώς; Ηλθε στη γη ο ίδιος ο Θεός. Αλλά για να εκδιώξει τον τύραννο Διάβολο έπρεπε να βρεί ένα χώρο όπου δεν εξουσίαζε ο Διάβολος. Όλοι οι άνθρωποι είχαν γίνει υποχείρια του Διαβόλου. Σε όλων τις καρδιές έβλεπε ο Θεός θρονιασμένο το Διάβολο. Έβλεπε βέβαια και μερικούς αγίους, αλλά τελείως αναμάρτητο δέν εύρισκε κανένα. Μόνο μία καρδιά βρέθηκε ελεύθερη από την τυραννία του Διαβόλου. Ήταν η καρδιά της Παρθένου Μαρίας.

Η Παναγία ήταν πεντακάθαρη ανθρώπινη ύπαρξις, που μπορούσε να γίνη βάση για τη δράση του Θεού. Κάποτε ο Αρχιμήδης είχε πει: «Δός μοι πα στω καί τάν γαν κινήσω». Δός μου τόπο να σταθώ έξω από τη γη και με τη δύναμι του μοχλού θα κινήσω τη γή. Ο Θεός βρήκε τόπο να σταθή τόπο στη γή, αλλ' όχι γήινο, όχι αμαρτωλό. Ήταν η παρθενική ύπαρξις της Θεοτόκου. Εκεί στάθηκε και με το μοχλό της παντοδυναμίας του και της χάριτός του έδωξε, εκθρόνισε, τόν απάνθρωπο τύραννο.

Ο ίδιος ο Διάβολος ταράχθηκε με την παρουσία του Χριστου στη γή. Οπως ταράχθηκε το όργανό του, ο απάνθρωπος Ηρώδης, που έσφαξε τόσα βρέφη, για να εξοντώση τόν Θεάνθρωπο Ιησού (Ματθ. 2,3), έτσι ταράχθηκε και ο ίδιος ο Διάβολος όταν αντίκρουσε το Χριστό στη χώρα των Γεργεσηνών. Τά δαιμόνια, που ήσαν φωλιασμένα στους δύο δαιμονισμένους, έκραξαν: «Τί ήμίν και σοί, Ιησού υιέ του Θεού; Ηλθες ώδε πρό καιρού βασανίσαι ημάς;» (Ματθ. 8,29). Και ο απόστολος Παύλος μάς βεβαιώνει, ότι ο Χριστός ήλθε στόν κόσμο και σταυρώθηκε, «ίνα διά του θανάτου καταργήση τον το κράτος έχοντα του θανάτου, τουτέστι τον διάβολον...» (Έβρ. 2,14).

Αλλά, θα ρωτήστε, καταργήθηκε τελείως με την παρουσία του Χριστού ο Διάβολος; Οχι, αλλά ξέπεσε. Από μονοκράτωρ που ήταν κατάντησε αντάρτης. Μπήκε στην παρανομία. Εξακολουθεί να ενοχλή και να τυραννή τούς ανθρώπους, αλλ' εκείνους που του επιτρέπουν. Να γιατί δεν πρέπει να στέλνουμε τον άλλον στον Διάβολο· είναι σαν να τον παραδίνουμε στη χειρότερη τυραννία. Και έπειτα οι πιστοί έχουν πλέον τα όπλα, για να πολεμούν το Διάβολο και την τυραννία των παθών.

Ο φιλόανθρωπος Χριστός

Ο Ακάθιστος Ύμνος μάς βεβαιώνει, ότι περάσαμε σε μία νέα εποχή. Από την τυραννία περάσαμε στη φιλανθρωπία. Η Παναγία υπήρξε η ευλογημένη βόμβα, που τίναξε στον αέρα τον απάνθρωπο τύραννο. Υπήρξε η γέφυρα, που έφερε στον κόσμο τον φιλόανθρωπο. Ο Θεός «ήλθεν επί γης διά φιλανθρωπίαν, άνθρωπος γενόμενος ατρέπτως». Ο Χριστός είναι ο Γλυκύτατος αυθέντης και δεσπότης.

Η φιλανθρωπία του Χριστού φάνηκε:

1. Στη σάρκωσί του. Δεν άφησε «τυραννούμενον υπό του Διαβόλου το γένος των ανθρώπων». Ήλθε και μας έσωσε. Από πολλή αγάπη στον άνθρωπο σαρκώνεται και γίνεται άνθρωπος. Θεάνθρωπος = Φιλόανθρωπος.

2. Στην πορεία του κάτω στη γη. Πόσο σπλαγχνικός, πόσο στοργικός, πόσο ελεήμων, πόσο ευεργετικός! Θα περίμενε κανείς να έλθη και να τιμωρήση τον άνθρωπο για τις αμαρτίες του. Αλλά δέν τόν τιμωρεί τον ελεεί. Πώς θα τιμωρήση το θύμα; Ο άνθρωπος είναι θύμα της δαιμονικής τιμωρίας. Γι' αυτό λέγει ο απόστολος Πέτρος: «Διήλθεν ευεργετων και

ιώμενος πάντας τους καταδυναστευομένους υπό του Διαβόλου» (Πράξ. 10,38). Το θύμα θέλει στοργή. Και κάθε αμαρτωλός είναι ένα θύμα των πειρασμών και των παθών.

3. Στη σταυρική του θυσία. Φάνηκε η μεγάλη του φιlanθρωπία στο Σταυρό. Σήκωσε πάνω του τα αμαρτήματα όλου του κόσμου. «Ότε δε ή χρηστότης και η φιlanθρωπία έπεφάνη του Σωτήρος ημών Θεού ουκ εξ έργων των εν δικαιοσύνη ων εποιήσαμεν, αλλά κατά τον αυτού έλεον έσωσεν ημάς» (Τίτ 3,4-5).

Και η φιlanθρωπία του Χριστού εξακολουθεί να είναι μεγάλη. Είναι πέλαγος απέραντο. Τα αμαρτήματά μας είναι σαν ένα κάρβουνο αναμμένο. Αν με τη μετάνοια πετάξουμε το αναμμένο κάρβουνο στο πέλαγος της φιlanθρωπίας του Θεού, σβήνει τα αμαρτήματά μας, όσα και αν είναι, εξαφανίζονται.

Αγαπητοί! Έχουμε φιlanθρωπο Θεό. Ας γίνουμε κι εμείς φιlanθρωποι. Αρκετά ζήσαμε ως απάνθρωποι, με σκληρότητα, με ατομισμό, με εκδικητικότητα. Από απάνθρωποι άς ανέβουμε στο πρώτο σκαλοπάτι να γίνουμε άνθρωποι. Στη συνέχεια, με τη χάρη του Θεού, άς ανεβούμε στο δεύτερο σκαλοπάτι να γίνουμε φιlanθρωποι. Κάτω ή τυραννία του κακού! Η φιlanθρωπία παντού άς επικρατήσει!

Την ουράνιον πύλην και κιβωτόν, το πανάγιον όρος, την φωταυγή νεφέλην υμνήσωμεν, την ουράνιον κλίμακα, τον λογικόν παράδεισον, της Εύας την λύτρωσιν, της οικουμένης πάσης το μέγα κειμήλιον: ότι σωτηρία εν αυτή διεπράχθη τω κόσμω και άφεις των αρχαίων εγκλημάτων διά τούτο βοώμεν αυτή: Πρέσβευε τω σώ Υιώ και θεώ, των πταισμάτων άφεισιν δωρήσασθαι, τοις ευσεβώς προσκυνούσι τον πανάγιον Τόκον σου.

(Θεοτοκίον καθισμάτων Κυριακής πλ. δ')

Παναγία η πυροσβέστρια

«Χαίρε, πυρός προσκύνησιν παύσασα χαίρε, φλογός παθών απαλλάττουσα».

(Από το γράμμα Ι του Ακαθίστου)

Πυροσβέστρια

Πυροσβέστρης! Έτσι εμφανίζεται η Παναγία στο «Χαίρε», που προθέσαμε. Παναγία η πυροσβέστρια! Παράξενο όνομα, θα πητε. Εμείς ξέραμε μέχρι τώρα την Παναγία την Ελεούσα, την Παναγία τη Γλυκοφιλούσα, την Παναγία τη Γιάτρισσα, την Παναγία την Παντάνασσα, την Παναγία την Γοργοεπήκοο. Πρώτη φορά ακούμε, πώς υπάρχει και Παναγία η Πυροσβέστρια.

Κάθε «Χαίρε» του Ακαθίστου Ύμνου και κάθε «Χαίρε» του Κανόνος του Ακαθίστου Ύμνου είναι και μία εικόνα, μία συμβολική παράσταση, που εξυμνεί την Παναγία. 144 «Χαίρε» έχουν τα 24 γράμματα του Ακαθίστου Ύμνου, και άλλα τόσα περίπου ο Κανόνας, που αρχίζει με το «Ανοίξω το στόμα μου». Κάθε «Χαίρε» είναι κι ένας ύμνος. Κάθε «Χαίρε» είναι και μία εικόνα. Κάθε «Χαίρε» είναι και ένα επίθετο για την Παναγία. Έτσι, για ν' αναφερθούμε στο «Χαίρε» της Β' στάσεως του Ακαθίστου Ύμνου (από το γράμμα Η μέχρι το γράμμα Μ), η Παναγία είναι: Αυλή λογικών προβάτων – Αμυντήριο – Ανοικτήριο του παραδείσου – Στήριγμα της πίστεως – Αύγη – Καθαριστήριο – Οδηγός – Ευφροσύνη – Ανθος – Στεφάνι-Δένδρο αγλαόκαρπο – Ξύλο εύσκιόφυλλο κ. ά.

Σ' ένα από τα «Χαίρε» εμφανίζεται η Παναγία σαν πυροσβέστρια:

«Χαίρε, πυρός προσκύνησις παύσασα· χαίρε, φλογός παθών απαλλάττουσα».

Πυρολατρεία

Παρουσιάζεται η Παναγία να σβήνη δύο φωτιές, που έκαιγαν στον αρχαίο κόσμο και φλόγιζαν τους ανθρώπους. Η μία ήταν φωτιά θρησκευτική, ή άλλη φωτιά ηθική. Η μία λατρευόταν ως θεός, ή άλλη ήταν φωτιά που πυρπολούσε πνευματικά τον άνθρωπο. Η μία ήταν η φωτιά των ειδώλων, ή άλλη ή φωτιά της αμαρτίας, των αμαρτωλών παθών. Η μία ήταν φωτιά πλάνης, ή άλλη φωτιά κακίας.

Ας δούμε την πρώτη φωτιά, πού έσβησε η Παναγία. Πρόκειται για την προσκυνουμένη φωτιά. «Χαίρε, πυρός προσκύνησιν παύσασα». Υπήρχε, λοιπόν, προσκύνησις της φωτιάς; Ναί! Οι άνθρωποι πρό Χριστού είχαν εκπέσει στην ειδωλολατρεία. «Ελάτρευαν τη κτίσει παρά τον κτίσαντα» (Ρωμ. 1,25). Είχαν φθάσει στο σημείο να λατρεύουν για θεούς τα κτίσματα και τα στοιχεία της φύσεως. Ο,τι τους εντυπωσίαζε ιδιαίτερα, το έκαναν θεό. Ό,τι τους φόβιζε από τα στοιχεία της φύσεως, το θεοποιούσαν. Ο,τι τους τρομοκρατούσε από τα θηρία της φύσεως, το είδωλοποιούσαν. Έτσι λάτρευαν για θεούς τον ήλιο, τη σελήνη, τα άστρα, τον κροκόδειλο, τη βροντή, την αστραπή, τις πέτρες, τα ξύλα, τα διάφορα ζώα.

Ανάμεσα στα άλλα λάτρευαν για θεό και τη φωτιά, το πυρ. Πρόκειται για την πυρολατρεία, που δέσποζε σε χώρες της Ανατολής, όπως η Ινδία και η Περσία. Τό πύρ, ή φωτιά, είναι από τα πρώτα και κυριώτερα στοιχεία της φύσεως, μαζί με τον αέρα και το

νερό. Βλέποντας, λοιπόν, οι ειδωλολάτρες των χωρών αυτών την τρομακτική δύναμη της φωτιάς, κυριεύονταν από φόβο. Και ο φόβος τους οδηγούσε στη θεοποίηση και τη λατρεία.

Η λατρεία της φωτιάς περιελάμβανε και θυσίες. Είναι γνωστές ανατριχιαστικές περιπτώσεις θυσίας στον πύρινο θεό. Σ' ένα από τα μέρη της Ανατολής λάτρευαν για θεό τον Μολώχ. Στην Παλαιά Διαθήκη γίνεται λόγος για τη λατρεία του Μολώχ και για τις ανθρωποθυσίες που έκαναν μπροστά στο άγαλμά του. Πάνω σε αναμμένες εσχάρες έκαιγαν αγόρια και κορίτσια, για να εξευμενίσουν το θεό της φωτιάς (Δ' Βασ. 23,11).

Το πύρ της θεότητας

Από την ψεύτικη λατρεία, από την πλάνη των ειδώλων και τη λατρεία του πυρός ήλθε και απάλλαξε τούς ανθρώπους Εκείνος, που γεννήθηκε από την Παρθένο Μαρία. Γι' αυτό λέγει ο ύμνογράφος: «Χαίρε, πυρός προσκύνησιν παύσασα». Χαίρε, Παναγία, διότι συ έφερες στον κόσμο τον σαρκωμένο Θεό, που έσβησε την πλάνη της ειδωλολατρίας, την πλάνη της πυρολατρίας.

Η Χριστός ήλθε και μας πήρε από το σκοτάδι της πλάνης και μας οδήγησε στο φως της θεογνωσίας. Μας αποκάλυψε τον αληθινό, τον Τριαδικό Θεό.

Ο αληθινός Θεός έχει σχέση με τη φωτιά, αλλά φυσικά ή φωτιά δέν είναι Θεός. Όπως έχει σχέση ο Θεός με τον ήλιο, αλλ' ο ήλιος δεν είναι Θεός, όπως έχει σχέση με την αγάπη, αλλ' η αγάπη δεν είναι Θεός, όπως έχει σχέση με την επιστήμη, αλλ' ή επιστήμη δεν είναι Θεός!

Ποιά σχέση έχει ο Θεός με τη φωτιά; Κάποτε ο Μωυσής, βόσκοντας τα πρόβατα του πενθερου του Ιοθόρ, βρέθηκε στο όρος Χωρήβ. Κι εκεί είδε κάτι πολύ θαυμαστό. Είδε μία βάτο να βγάζη φωτιά. Περίμενε να καή ή βάτος και να εξαφανισθή. Αλλα, τι παράξενο! Η βάτος φλεγόταν, μά δέν καιγόταν. Απόρησε ο Μωυσής: Ποιός έβαλε φωτιά στη βάτο; Χέρι ανθρώπινο δέν μεσολάβησε. Πώς ή βάτος φλέγεται και δέν κατακαίγεται; Πώς παραμένει άθικτος; Θα πάω να δώ. «Παρελθών όψομαι το όραμα το μέγα τούτο, ότι ου κατακαίεται ο βάτος». Αλλά κάποιος τον εμπόδισε να πλησιάση. Ακουσε φωνή μεγαλειώδη και συγκλονιστική: «Μή εγγίσης ώδε. Λύσαι το υπόδημα εκ των ποδών σου: ο γάρ τόπος, ενώ συ έστηκας, γή αγία εστίν». Έμεινε άφωνος για μία στιγμή και Μωυσής. Μόλις συνήλθε, ρώτησε: Ποιός είσαι; Και πήρε την απόκρισι: «Εγώ είμι ο Θεός του πατρός σου, Θεός Αβραάμ καί Θεός Ισαάκ και Θεός Ιακώβ» (Εξόδ. 3,1-6).

Το θαύμα της βάτου είναι μία από τις θεοφάνειες της Παλαιάς Διαθήκης. Ηταν θεοφάνεια, που απέβλεπε στό κάλεσμα του Μωυσή για τη μεγάλη αποστολή, για την απελευθέρωση του Ισραήλ από την αιχμαλωσία των Αιγυπτίων. Είναι όμως και προφητικός τύπος, που προεικόνιζε την Παρθένο Θεοτόκο. Πώς άναψε η βάτος, ενώ χέρι ανθρώπινο δέν μεσολάβησε; Πώς συνέλαβε η Παρθένος Μαρία Υιόν, ενώ άνδρας δεν είχε μεσολαβήσει; Ο Θεός, το πύρ της Θεότητας, κατώκησε στην Παρθένο, όπως ο Θεός, το πυρ της Θεότητας, άναψε τη βάτο στο όρος Χωρήβ. Πώς ή βάτος δέν καιγόταν, ενώ φλεγόταν; Πώς η Θεοτόκος παρέμεινε Παρθένος, άθικτος, ενώ γέννησε Υιόν; Θαύμα στην πρώτη περίπτωση. Θαύμα και στη δεύτερη. Το ένα θαύμα προτυπώνει το άλλο. Υπάρχουν πράγματα, που ξεπερνούν τη λογική του ανθρώπου. Είναι θαύματα, που οφείλονται στην παρουσία του Θεού. Ο Μωυσής, μιλώντας κάποτε πρός τόν λαό του, θύμισε ότι ο Θεός

είναι «πύρ». «Ότι Κύριος ο Θεός σου πύρ καταναλίσκον εστί, Θεός ζηλωτής» (Δευτερ. 4,24). Με το πυρ, τη φωτιά, συμβολίζεται η καθαρότητα, η αγιότητα και η ανακαινιστική δύναμις του Θεού.

Κι ένα άλλο καταπληκτικό γεγονός δείχνει το ότι ο Θεός φανερώνεται σαν φωτιά του ουρανού. Το πρώτο θαύμα, της φλεγόμενης βάτου, είναι της Παλαιάς Διαθήκης. Το δεύτερο είναι θαύμα της Καινής Διαθήκης. Πρόκειται για το θαύμα της Πεντηκοστής. Το Πνεύμα το Αγιον, το τρίτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, όμοούσιο τω Πατρί και το Υιώ, κατεβαίνει «εν είδει πυρίνων γλωσσών». «Και ώφθησαν αυτοίς (τοίς μαθηταίς) διαμεριζόμεναι γλώσσαι ωσεί πυρός, εκάθισε τε εφ' ένα έκαστον αυτών» (Πράξ. 2,3). Είναι η φωτιά της Πεντηκοστής, η φωτιά του Αγίου Πνεύματος, που πυράκτωσε τις καρδιές των μαθητών, που έκαψε κάθε σάπιο και άμαρτωλό, που φώτισε τους Αποστόλους, που θέρμανε τον κόσμο.

Πυρομανείς

Αλλ' άς ξαναγυρίσουμε στην Παναγία. Πυροσβέστρια, διότι έσβησε τη φωτιά των ειδώλων, την πυρολατρεία. Πυροσβέστρια όμως και διότι έσβησε και σβήνει τη φωτιά των παθών, της αμαρτίας. «Χαίρε, φλογός παθών απαλλάττουσα».

Υπάρχουν κάτι σχιζοφρενείς, που έχουν ειδική μανία με τη φωτιά. Είναι οι πυρομανείς. Ήδονίζονται να βάζουν φωτιά και να βλέπουν από μακριά την πυρκαγιά νά γλύφει και να καταστρέφει τα πάντα. Τέτοιος π.χ. πυρομανής ήταν ο Νέρων, ο ρωμαίος αυτοκράτορας, το ανθρωπόμορφο εκείνο τέρας, που δίωξε και βασάνισε και θανάτωσε χιλιάδες χριστιανούς. Η διαστροφή του φαινόταν και στην πυρομανία του. Έδινε εντολές και έπιαναν χριστιανούς μόνο και μόνο για να τους βλέπει να καίγονται σαν λαμπάδες και να φωτίζουν τούς τεράστιους κήπους του. Περιέλουαν τους χριστιανούς με εύφλεκτες ύλες, τούς έστηναν σε διάφορα σημεία των κήπων κατά τη νύκτα και τούς έκαιγαν για να φωτίζονται οι παραστάσεις, οι οποίες διασκέδαζαν το βασιλιά. Κάποτε μάλιστα έδωσε εντολή να βάλουν φωτιά και στον ιππόδρομο, για νά καή ή Ρώμη και να ευχαριστηθί! Η Ρώμη καιγόταν και ο Νέρων ήδονιζόταν από το θέαμα της πελώριας πυρκαγιάς. Διεστραμμένη ψυχή!

Τέτοιες διεστραμμένες ψυχές υπάρχουν πάντοτε υπάρχουν και στις ημέρες μας. Δεν είναι μόνο αυτοί, που βάζουν φωτιές και καίνε κεντρικά καταστήματα στην Αθήνα ή τα δάση της πατρίδας μας. Είναι και οι άλλοι εκείνοι, που ανάβουν τις φωτιές των παθών και της αμαρτίας και καίνε ανθρώπινες υπάρξεις. Θυμάστε το αναμμένο καμίνι της Βαβυλώνας, όπου έρριξαν τα τρία παλληκάρια του Θεού, τους Τρεις Παίδας; Η εντολή του Ναβουχοδονόσορος ήταν να ρίχνουν οι υπηρέτες συνέχεια εύφλεκτες ύλες στη φωτιά. «Καί ου διέλιπον οι υπηρέται του βασιλέως καίοντες την κάμινον νάφθαν και πίσσαν και στυππίον και κληματίδα. Και διεχείτο ή φλόξ επάνω της καμίνου επί πήχεις τεσσαράκονταεννά» (Δαν. Προσευχή 3,22-23).

Ένα πελώριο καμίνι είναι ο κόσμος. Οι φλόγες της αμαρτίας τεράστιες. Η δύναμις της φωτιάς ασυναγώνιστη. Και μέσα στο καμίνι της αμαρτίας του συγχρόνου κόσμου ρίχνονται τα παιδιά μας, οι νέοι μας, οι άνθρωποι όλοι. Και υπάρχουν «οί υπηρέται του βασιλέως», τα όργανα του Διαβόλου, που ρίχνουν εύφλεκτες ύλες, βενζίνη και πετρέλαιο, εκρηκτικές ύλες και δυναμίτιδα, και κάνουν πιο πυρακτωμένη και εκρηκτική την ατμόσφαιρα.

Ο Διάβολος είναι ο μεγαλύτερος μπουρλοτιέρης του κόσμου. Αυτός κατώρθωσε να διολισθήσει, να τρυπήσει μέσα στον παράδεισο. Και πυροδότησε το φυτίλι της αμαρτίας. Έδωσε το έναυσμα για το φούντωμα της αμαρτίας. Και εξακολουθεί να βάζει πνευματικές φωτιές. Έχει τα όργανά του, που βάζουν φωτιές και καίγεται ο κόσμος.

Ιδιαίτερα δύο φωτιές του κακού επιθυμώ να εντοπίσω εδώ. Η μία είναι η φωτιά της έχθρας. Ο Διάβολος βάζει τους ανθρώπους να φιλονεικούν και να μαλώνουν. Το έναυσμα; Κάποια λέξις. Όπως μία μικρή σπίθα μπορεί να προκαλέσει τεράστια πυρκαγιά και να κάψει ολόκληρο δάσος, έτσι μία απρόσεκτη, προσβλητική, υβριστική, σκληρή λέξις, που λέγεται πάνω στο θυμό, μπορεί ν' ανάψει φωτιά, καυγά και φασαρία, που φτάνει στο μίσος, στην απόσταση, στην αντιπάθεια, στο διαπληκτισμό, κάποτε και στο έγκλημα. «Ιδού ολίγον πύρ ήλικην ύλην ανάπτει! Και η γλώσσα πυρ, ο κόσμος της αδικίας» (Ιακ. 3,5-6). Προσοχή στη γλώσσα! Προσοχή την ώρα του θυμού! Κάποια λέξις, που θα ξεφύγει από το στόμα σου την ώρα που δεν ελέγχεις τον εαυτό σου, ίσως να σου στοιχίσει ανεπανόρθωτα. Ας προσέχουμε δε όχι μόνο να μην ανάβουμε φωτιές με τη γλώσσα, αλλά και να σβήνουμε τις υπάρχουσες φωτιές της έχθρας. Ας μη ρίχνουμε λάδι και βενζίνη στη φωτιά. Νερό να ρίχνουμε. Όχι πυροδότες της έχθρας, αλλά πυροσβέστες της αγάπης να είμεθα.

Η δεύτερη αμαρτωλή φωτιά, που έχει ξαπλωθή παντού, είναι το σέξ. Πρόκειται για τη φωτιά της ακολασίας. Στη γνωστή δέηση προς τον Κύριο, που λέμε στο τέλος της ακολουθίας των Χαιρετισμών, και γενικώς του Αποδείπνου, παρακαλούμε τον Κύριο: «Σβέσον τα πεπυρωμένα βέλη του πονηρου τα καθ' ημών δολίως κινούμενα». Πυρφόρα βέλη εκτοξεύονται από παντού. Από το ραδιόφωνο, από τα αισχρά έντυπα, από τον κινηματογράφο, από την τηλεόραση, από τα κέντρα της διαφθοράς, από τα σπίτια της αμαρτίας, από την προκλητικότητα και την ξετσιπωσιά. Φουντωμένα τα σαρκικά πάθη. Σε έξαρση ή ακολασία και ο εκφυλισμός.

Δροσοβόλος χάρις - Φωτιά του Χριστού

Είναι δυνατόν να μείνει άνθρωπος άθικτος, όταν όλα γύρω του καίγονται και πυρπολούνται; Μπορεί άνθρωπος να περπατήσει σε αναμμένα κάρβουνα με γυμνά πόδια και να μην υποστή εγκαύματα; Μπορεί να περάσει από ουρανομήκειες φλόγες και να μη τσουρουφλισθή; Ανθρώπινα δέν μπορεί. Μέ τη χάρι όμως του Θεού μπορεί. Είναι δυνατόν να μην καούμε από τη φωτιά της αμαρτίας. Είναι δυνατόν να σβήσουν οι φλόγες των παθών. Πώς; Υπάρχει ο πυροσβέστης. Είναι η Παναγία. Με ποιά έννοια ή Παναγία είναι πυροσβέστης των παθών μας; Έφερε στον κόσμο το Σωτήρα και Λυτρωτή Ιησού. Έφερε, δηλαδή, στον κόσμο τη δροσοβόλο χάρι. Με τη χάρη του Θεού σβήνουν τα πάθη. Με τη χάρη του Θεού σβήνει η φωτιά της αμαρτίας. Με τη χάρη του Θεού τα παιδιά του Θεού είναι δυνατόν να μείνουν άθικτα και αμίαντα.

Η χάρις σβήνει την καταραμένη φωτιά της πλάνης και της αμαρτίας. Και ανάβει στην ψυχή την ευλογημένη φωτιά του ουρανού. Ας θυμηθούμε τους δύο μαθητάς, που πορεύονταν προς Εμμαούς. Παγωμένες οι καρδιές τους από τη θλίψη και την απογοήτευση. Ξαφνικά οι καρδιές τους θερμάνθηκαν. Η παρουσία του αναστημένου Ιησού Χριστού άναψε μέσα τους φωτιά. Και σαν έμειναν μόνοι, μετά τη θαυματουργική αναχώρηση του Ιησού, είπαν μεταξύ τους: «Ουχί ή καρδία ημών καιομένη ήν εν ημίν, ώς ελάλει ημίν εν τη οδώ και ως διήνοιγεν ημίν τας Γραφάς;» (Λουκ. 24,32).

Η παρουσία του Χριστού είναι η παρουσία του θεϊκού πυρός, της φωτιάς της Θεότητας. Όποιος ζή εν Χριστώ Ιησού, αυτός έχει πυρακτωμένη καρδιά.

Αγαητοι! Αναμμένες και πυρακτωμένες υπάρξεις μας θέλει ο ζωντανός Θεός. Η λαμπάδα, που ανάβουμε στην εκκλησία, είναι συμβολική. Λαμπάδα αναμμένη και φωτεινή πρέπει να είναι η ζωή μας. Να είμεθα θερμοί στην πίστι, θερμοί στην αγάπη, θερμοί στην ομολογία. Όλο φλόγα, όλο φωτιά. Έτσι το φώς της ζωής θα μεταδοθή στον κόσμο. Έτσι θα μεταλαμπαδευθή παντού ή φλόγα της ορθής πίστεως.

Ο Βασιλεύς των ουρανών, διά φιλανθρωπίαν, επί της γης ώφθη και τους ανθρώποις συναναστρέφη: εκ Παρθένου γάρ αγνής, σάρκα προσλαβόμενος και εκ ταύτης προελθών μετά της προσλήψεως, εις έστιν Υιός, διπλούς τήν φύσιν, αλλ' ου την υπόστασιν· διό τέλειον αυτόν θεόν και τέλειος άνθρωπον αληθώς κηρύττοντες, ομολογούμεν Χριστόν τον θεόν ημών όν ικέτευε Μήτερ ανύμφευτε, ελεηθήναι τάς ψυχάς ημών.

(Και νύν στιχηρών έσπερ. Σαββάτου πλ. δ)

Ανόρθωσις και κατάπτωσις

«Χαίρε, ανόρθωσις των ανθρώπων· χαίρε, κατάπτωσις των δαιμόνων»

(Από το γράμμα Λ του Ακαθίστου)

Θαύμα ο άνθρωπος

Ανθρώπινο και θεϊκό τραγούδι ο Ακάθιστος Ύμνος. Κι αυτό, διότι αναφέρεται σ' Εκείνον που είναι και άνθρωπος και Θεός. Ανθρώπινο και θεϊκό, διότι εξυμνεί έναν άνθρωπο, την Παναγία, που έφθασε στο ύψιστο σημείο της θεώσεως. Ανθρώπινο και θεϊκό, διότι μιλάει για τον άνθρωπο, που είναι πλασμένος για θεϊκά ύψη. Είναι ο Ακάθιστος Ύμνος ένας ύμνος του ανθρώπου, όχι όπως τον κατάντησε η αμαρτία, αλλ' όπως τον ανύψωσε ο Ιησούς Χριστός, ο Θεάνθρωπος Κύριος.

Όλα ανθρώπινα είναι μέσα στην Εκκλησία. Και όταν λέμε ανθρώπινα, δεν εννοούμε τις διαστάσεις, που ο κόσμος και ο διάβολος έδωσαν στον άνθρωπο, αλλά τις διαστάσεις που έδωσε ο Πλάστης και Δημιουργός του ανθρώπου, ο Θεός.

Ο άνθρωπος είναι ένα θαύμα. Όλος βέβαια ο κόσμος είναι ένα θαύμα. Αλλ' ο άνθρωπος είναι θαύμα των θαυμάτων. Ο υπόλοιπος κόσμος, τα αστέρια, τα ζώα, τα φυτά, δεν έχουν φωνή, δεν μιλάνε. Σαν να σιγουν μπροστά στο εξαιρετικότερο από όλα τα θαύματα, που λέγεται άνθρωπος. Ο Θεός έδωσε στον άνθρωπο ψυχή, για να τον συνδέσει με τον πνευματικό κόσμο, με τους αγγέλους, με τον ίδιο τον εαυτό του. Του έδωσε και σώμα, για να τον συνδέσει με τον αισθητό κόσμο.

Έτσι ο άνθρωπος είναι ο ενδιάμεσος κρίκος της γης και του ουρανού, του πνεύματος και της ύλης, του Δημιουργού και της δημιουργίας.

Μεγαλείο ο άνθρωπος. Εικόνα του Θεού. Κορωνίδα της δημιουργίας. Βασιλιάς «των επιγείων πάντων κτισμάτων» (ύμνος της Κυριακής της Τυρινής). Φυτό ουράνιο, φυτεμένο στη γή, αλλά προωρισμένο για τον ουρανό.

Η αξία του ανθρώπου είναι ανυπολόγιστη. Δεν υπάρχει στη γη νόμισμα, που να μπορεί να υπολογίσει την αξία του ανθρώπου. Ο ψαλμωδός Δαβίδ, για να δείξει την αξία του ανθρώπου και την κυριαρχία του πάνω στην λοιπή δημιουργία, λέγει: «Τί έστιν άνθρωπος, ότι μιμνήσκει αυτούς ή υιός ανθρώπου, ότι επισκέπη αυτόν; Ήλάττωσας αυτόν βραχύ τι παρ' αγγέλους, δόξη και τιμή έστεφάνωσας αυτόν. Και κατέστησας αυτόν επί τα έργα των χειρών σου» (Ψαλμ. 8,5-7).

Θρήνος για την πτώση

Ακριβώς επειδή τόσο μεγάλη αξία έχει ο άνθρωπος, γι' αυτό και ο θρήνος για την πτώση του ανθρώπου υπήρξε μεγάλος, και το πένθος για την κατάπτωσή του απαρηγόρητο. Αν ένα διαμάντι, που στοιχίζει: πολλά εκατομμύρια, το χάσει, θρηνεί ο κάτοχός του απαρηγόρητα. Μεγάλη απώλεια! Αλλά τι είναι αυτή η απώλεια μπροστά στην απώλεια, που υπέστη ο άνθρωπος, μετά την πτώση του!

Την Κυριακή της Ορθοδοξίας εορτάζουμε την αναστήλωσι των αγίων εικόνων. Πεσμένες ήσαν οι εικόνες από τους εικονομάχους, και ανωρθώθηκαν. Αλλ' η πρώτη εικόνα, που

έπεσε και βεβηλώθηκε, είναι ο άνθρωπος ή ωραιότερη εικόνα του Θεού. Για τον άνθρωπο αποκλειστικά πήρε, θα λέγαμε, απόφασι το συμβούλιο της Αγίας Τριάδος: «Ποιήσωμεν άνθρωπον κατ' εικόνα ημετέραν και καθ' ομοίωσιν» (Γεν. 1,26). Ο πρώτος δέ εικονομάχος είναι ο Διάβολος. Αυτός ζήλεψε την ομορφιά του ανθρώπου, που στο αρχέγονο και προπρωτικό του κάλλος καθρεφτιζόταν η εικόνα του Θεού. Ζήλεψε αυτή την ομορφιά και θέλησε να την αμαυρώση. Κι έτσι ο άνθρωπος πήρε κάτι από την απαίσια μορφή του Διαβόλου. Η πτώσις του μεγάλη. Και για την αναστήλωση της εικόνας, που λέγεται άνθρωπος, ήλθε ο Χριστός στον κόσμο.

Αυτή την εν Χριστώ Ιησού αναστήλωση του πεπρωκότος ανθρώπου εξυμνεί ο Ακάθιστος Ύμνος. Αυτό φαίνεται και σ' ένα από τα «Χαίρε» του Ύμνου:

«Χαίρε, ανόρθωσις των ανθρώπων· χαίρε, κατάπτωσις των δαιμόνων».

Η πτώσις του ανθρώπου ήταν φοβερή. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη τραγωδία στην ανθρώπινη ιστορία. Ό λογικός άνθρωπος έγινε παράλογος, διότι δεν άκουσε το λόγο του Θεού, αλλά σαγηνεύθηκε από τον αντίλογο της αμαρτίας. Ο ελεύθερος άνθρωπος έγινε δούλος της αμαρτίας, διότι δέν θέλησε να υποταχθή στη μία εντολή του Θεού που τον αγαπούσε, αλλά υποτάχθηκε στην πονηρή συμβουλή του Διαβόλου. Ο αθάνατος άνθρωπος έγινε θνητός, διότι πέταξε από πάνω του τη στολή της αθανασίας και δέχθηκε από το Διάβολο να του κάνη την ένεσι της ευθανασίας. Η αμαρτία είναι η ένεσις της ευθανασίας! Αυτή προκάλεσε το θάνατο. Με μία λέξι, το θαύμα έγινε πτώμα.

Τί στοιχισε η πτώσις;

Γι' αυτό το πτώμα ό Θεός έγινε άνθρωπος. Ή αξία ενός πράγματος φαίνεται από τη θλίψη και το θρήνο, που προκαλούν ή απώλειά του. Και η αξία του ανθρώπου φαίνεται από το θρήνο γιά την πτώση του. Η αξία ενός πράγματος φαίνεται ακόμη και από το αντίκρουσμά του στην αγορά των αξιών. Πόσο στοιχίζει; Αυτό δείχνει και την αξία του ανθρώπου.

Πόσο στοιχίζει ο άνθρωπος; Η σοφία του Θεού δεν μπόρεσε ανάμεσα στα τόσα υλικά δημιουργήματα, ανάμεσα στους ανθρώπους, ανάμεσα στους αγγέλους, να βρει κάτι ή κάποιον, πού να εξαγοράση τον άνθρωπο από το σκλαβοπάζαρο της αμαρτίας και του θανάτου. Και αναζήτησε το αντάλλαγμα του ανθρώπου στον εαυτό του. Γι' αυτό αποφάσισε ο Θεός τον Υιό του να προσφέρη ως αντάλλαγμα του ανθρώπου. Για τον άνθρωπο ο Θεός έγινε Θεάνθρωπος! Τι άλλο μεγαλύτερο δείγμα της αξίας του ανθρώπου υπάρχει; Ό Θεός είναι φιλόανθρωπος γι' αυτό έγινε θεάνθρωπος. Θεός – Φιλόανθρωπος – Θεάνθρωπος – Άνθρωπος! Είναι το σχήμα της κατιούσας του Θεού. Άνθρωπος – Θεάνθρωπος – Φιλόανθρωπος – Θεός! Είναι το σχήμα της ανιούσας για τον άνθρωπο.

Η ανόρθωσις του ανθρώπου είναι κατόρθωμα του Θεού. Για ν' ανεβή ο άνθρωπος κατέβηκε ο Θεός. Και στο κατέβασμα του Θεού συνέβαλε και ένας άνθρωπος: η Θεοτόκος Μαρία. Άρα η Θεοτόκος συνέβαλε και συμβάλλει στην ανόρθωση του ανθρώπου. Γι' αυτό την ονομάζει ο Ακάθιστος «ανόρθωσιν των ανθρώπων». «Χαίρε, ανόρθωσις των ανθρώπων».

Ύπό τριπλή έννοια ή Παναγία είναι ανόρθωσις των ανθρώπων:

1. Αυτή, ανάμεσα σε τόσους ανθρώπους πεσμένους, παρέμεινε με τη χάρη του Θεού ορθή. Δέν έπεσε η Παναγία σε αμαρτία. Το αόρατο χέρι του Θεού την συγκρατούσε να μη γλιστρήσει στον ολισθηρό δρόμο του κακού, που όλοι οι άνθρωποι, άλλοι λιγώτερο κι άλλοι περισσότερο, είχαν γλιστρήσει και είχαν πέσει. Γι' αυτό κι ο άγγελος Γαβριήλ ορθή την βρήκε στη Ναζαρέτ και την προσφώνησε με την ωραία λέξι: «Κεχαριτωμένη».

2. Έγινε η κλίμακα, που κατέβηκε ο Θεός, για να σηκώσει τον πεσμένο άνθρωπο. «Χαίρε, κλίμαξ επουράνιε, δι' ής κατέβη Θεός».

3. Γίνεται η γέφυρα, που ανεβάζει τον άνθρωπο από τη γή στον ουρανό: «Χαίρε, γέφυρα μετάγουσα τούς εκ γής προς ουρανόν».

Ο Χριστός «αίρων»

Κυρίως όμως λέγεται η Παναγία «ανόρθωσις των ανθρώπων», διότι γέννησε Εκείνον, που είναι πραγματικά «η ανόρθωσις των ανθρώπων». Ο Ιησούς Χριστός δεν είναι κανένας θεωρητικός ηθικοδιδάσκαλος, που δίνει συμβουλές για την πνευματική ανύψωση του ανθρώπου, για την ανύψωση του βιοτικού επιπέδου του ανθρώπου. Είναι ο «αίρων».

Σκύβει ο ίδιος και σηκώνει ως Καλός Σαμαρείτης τον πεσμένο και πληγωμένο οδοιπόρο, τον άνθρωπο. Πλησιάζει και απλώνει το χέρι του στον κουτσό και του λέγει: Έγέρθητι! Πλησιάζει και απλώνει το χέρι του στον παράλυτο και του λέγει: «Αρον τον κράββατόν σου και περιπάτει». Πλησιάζει και απλώνει το χέρι στο νεκρό κορίτσι και του λέγει: «Ή παίς εγείρου». Πλησιάζει και απλώνει το χέρι του στο φέρετρο του αγοριού και του λέγει: «Νεανίσκε, σοί λέγω, εγέρθητι».

Ο Κύριος Ιησούς Χριστός γίνεται ο «καταβάς», για να γίνη ο άνθρωπος «ο αναβάς». Κατεβαίνει με τη σκάλα της αγάπης του στη γή, για ν' αναστήση τούς ανθρώπους «πεσόντας τη αμαρτία». Ύστερα παίρνει μία άλλη σκάλα και κατεβαίνει πιά χαμηλά. Είναι η σκάλα του Σταυρού του. Με το σταυρικό του θάνατο κατεβαίνει «εν τοις κατωτάτοις της γης», για ν' αναστήση και τους νεκρούς που βρίσκονταν στον Αδη. Στη συνέχεια χρησιμοποιεί μία σκάλα, που ο ίδιος ανεβαίνει από το χώρο των νεκρών, και ανασταίνει τον εαυτό του. Είναι η σκάλα της παντοδυναμίας του. Και τέλος αφήνει κάτω στη γη μία σκάλα, που μπορεί μ' αυτήν κάθε αμαρτωλός πού είναι πεσμένος να σηκωθεί. Και η σκάλα αυτή είναι η χάρις. Το υποσχέθηκε ο ίδιος: «Καγώ εάν υψωθώ εκ της γης, πάντας ελκύσω προς εμαυτόν» (Ιωάν. 12,32).

Ο Ιησούς Χριστός ήλθε και ανώρθωσε τον άνθρωπο. Έγινε ο Θεός εικόνα του ανθρώπου, «ίνα ήμάς συμμόρφους ποιήση της εικόνας της δόξης αυτού». Τί ήταν ο άνθρωπος; Ένας μελλοθάνατος. Και τί τον έκανε ο Κύριος; Τόν έκανε αθάνατο τον έκανε θεάνθρωπο τον έκανε ελεύθερο πολίτη της βασιλείας του.

Πολεμική κατά του ανθρώπου

Τι μεγάλη αξία έχει ο άνθρωπος! Το βλέπουμε από το θρήνο για την πτώση του. Το βλέπουμε από τη χαρά για την ανόρθωσή του, που στοίχισε τον θάνατο του Υιού του Θεού. Τί μεγάλη αξία έχει ο άνθρωπος! Τό βλέπουμε από την αγρία πολεμική, που εξακολουθεί να κάνει ο Διάβολος για νά υποβιβάσει τον άνθρωπο. Με τρία παραδείγματα θα σας δείξω την προσπάθεια για τον υποβιβασμό, την υποτίμηση του ανθρώπου για την κατάπτωσί του.

1. Αν υποθέσουμε, ότι κάποιος έμπαινε μέσα στην εκκλησία και αφαιρούσε την εικόνα της Παναγίας από το τέμπλο και στη θέση της τοποθετούσε ένα... χιμπατζή, τί θά κάναμε; Θά τόν ανεχόμεσταν; Ασφαλώς όχι θ' αγανακτούσαμε θα κάναμε επίθεση κατά του βεβήλου και θα πετούσαμε αμέσως έξω το ομοίωμα του χιμπατζή, για να ξαναβάλουμε την εικόνα της Παναγίας Παρθένου... Και όμως, αυτό όχι υποθετικά, αλλά πραγματικά γίνεται σε όλα τα σχολεία της Πατρίδος μας. Τα παιδιά μας διδάσκονται, ότι ο άνθρωπος δεν είναι δημιούργημα του Θεού, αλλ' αποτελεί εξέλιξη κατωτέρας μορφής ζωής: ότι ο άνθρωπος δεν έχει ουράνια αξία, αλλ' έχει αξία σαν ένα ζώο. Δηλαδή, η Παναγία κατάγεται από τον... πίθηκο! Αυτά διδάσκονται τα παιδιά στην Α' Λυκείου, στο μάθημα της Ιστορίας. Τί κατάπτωσις! Όχι φυσικά κατάπτωσις του ανθρώπου, διότι ο άνθρωπος δεν παύει να είναι παιδί του Θεού, αλλά κατάπτωσις της Παιδείας μας. Η Παναγία ονομάζεται και είναι «κατάπτωσις των δαιμόνων». Η Παιδεία μας κατάντησε δόξα και θρίαμβος των δαιμόνων. Ελπίζουμε, ότι κάποιος υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων θα θελήση ν' ακούση τη φωνή της Ιεράς Συνόδου, τη φωνή των γονέων και κηδεμόνων, την κραυγή όλων των χριστιανών, και θ' αποσυρθή επί τέλους το επαίσχυντο βιβλίο με το αντιανθρώπινο περιεχόμενο.

2. Αν υποθέσουμε, ότι κάποιος άλλος έμπαινε στο ναό, έπαιρνε την εικόνα ενός αγίου και την έκανε κομμάτια. Τι θα κάναμε; Θα τον αφήναμε; Όχι. Θα διαμαρτυρόμασταν. Και όμως, μυριάδες εικόνες του Θεού καταπατούνται και βασανίζονται κάτω από καθεστώτα βίας και τυραννίας, χωρίς εντούτοις να διαμαρτυρώμεθα όσο πρέπει. Στη γειτονική μας Αλβανία 25.000 αδελφοί μας Βορειοηπειρώτες τη στιγμή αυτή βασανίζονται. Και προσπαθούν ώρισμένοι καθαρόαιμοι πατριώτες, εκκλησιαστικοί ηγέτες, πατριωτικοί φορείς, φυγάδες από την Αλβανία, να κινήσουν το ενδιαφέρον του επισήμου Ελληνικού Κράτους, χωρίς όμως να βρίσκουν ανταπόκρισι.

3. Αν υποθέσουμε τέλος, ότι κάποιος έμπαινε στο ναό και από το τέμπλο ξεκρεμούσε την εικόνα του Κυρίου Ιησού Χριστού και την πετούσε στον υπόνομο, τί θά κάναμε; Θά τόν αφήναμε; Και όμως, αφήνουμε τόσους απατεώνες και εκφύλους να μας αρπάζουν τις ωραιότερες εικόνες μας, τα παιδιά μας και τους νέους μας και να τις ρίχνουν στους υπονόμους, που ονομάζονται κέντρα διαφθοράς. Αποκτήνωσις της νεολαίας! Αυτός είναι ο στόχος των διεστραμμένων της εποχής μας.

Ανάστασις και αθανασία

Αγαπητοί! Ο Ιησούς Χριστός είναι η ανόρθωσις μας. Κάποτε ο προφήτης Ηλίας ρώτησε τους ασεβείς και διεφθαρμένους της εποχής του: «Έως πότε ύμεις χωλανείτε επ' αμφοτέραις ταις ιγνύαις» (Γ' Βασ. 18,21). Μέχρι πότε, λοιπόν, σείς θα κουτσαίνετε και από τα δύο πόδια; Μέχρι πότε θα παραπαίετε και στα δύο, και στην πίστη και στην ηθική;

Μέχρι πότε; Έως ότου να γίνη το θαύμα του Ιησού Χριστου. Ο Χριστός είναι η ανόρθωσις μας. Ο άνθρωπος καταδίκασε τόν Θεάνθρωπο σε θάνατο. Και ό Θεάνθρωπος «καταδίκασε» τον άνθρωπο στην ανάσταση και την αθανασία! Ας τον παρακαλέσουμε:

-Έλα, Κύριε, ν' ανορθώσης την πεσμένη κοινωνία μας. Ν' ανορθώσης τα πεσμένα ιδανικά μας. Ν' ανορθώσης τη σειομένη οικογένεια. Ν' ανορθώσης την Ελλάδα μας. Ν' ανορθώσης την ψυχή μας. Νά μας ανορθώσης και να μας ανεβάσης στα ύψη της θεώσεως.

Παλαιά και νέα κτίσις

«Νέαν έδειξε κτίσιν, εμφανίσας ό Κτίστης, ήμίν τοις υπ' αυτού γενομένοις»

(Από το γράμμα Ν του Ακαθίστου)

Νέο τραγούδι

Ένα καινούργιο τραγούδι ακούμε τις Παρασκευές της Μεγ. Τεσσαρακοστής. Πρόκειται για τον Ακάθιστο Ύμνο. Καινούργιο; Μα πώς; Θα ρωτήσετε, και δικαιολογημένα. Ό Ακάθιστος Ύμνος είναι παλαιό τραγούδι. Συντάχθηκε από άγιον ποιητή - ύμνογράφο πρίν από 1350 περίπου χρόνια. Πρωτοτραγουδήθηκε με συγκίνηση πρίν από δέκα τρεις αιώνες από τους πιστούς, που συγκεντρώθηκαν στο Ναό της Παναγίας των Βλαχερνών, για να ευχαριστήσουν την Παναγία, την Υπέρμαχο Στρατηγό, που έσωσε την Κωνσταντινούπολι από τα στίφη των βαρβάρων, Περσών και Αβάρων. Παλαιό, λοιπόν, τραγούδι, και όμως και σύγχρονο, και νέο. Υπάρχουν παλαιά πράγματα, που όμως είναι και σύγχρονα και επίκαιρα. Παλαιός ο ήλιος, και όμως και σήμερα αναγκαίος, και σήμερα ευχάριστα λέγεται και ακούγεται, διότι είναι αξεπέραστος.

Είναι καινούργιο τραγούδι και για άλλο λόγο. Διότι μιλάει για την καινούργια κτίσι, για τη νέα κοινωνία. Ο άνθρωπος ρέπει προς τό νέο. Θέλει να μαθαίνει νέα πράγματα. Θέλει να γκρεμίξη τα παλαιά και στη θέση τους να οικοδομή νέα, ωραιότερα, μεγαλοπρεπέστερα. Τήν τάση αυτή του ανθρώπου ικανοποιεί ο Ακάθιστος Ύμνος. Προβάλλει και εξυμνεί τη νέα οικοδομή και τον Κτίστη και Οικοδόμο αυτής της οικοδομής.

Οι οικοδόμοι κτίζουν οικοδομήματα, άλλ' ή αντοχή τους είναι για λίγα χρόνια. Λίγα οικοδομήματα, μνημεία τέχνης, αντέχουν στο σάρωμα του χρόνου, όπως είναι η Ακρόπολις της αρχαιότητας και η Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολι. Αλλά και αυτά δεν διατηρούνται ακέραια. Χρειάζεται συντήρησης και υποστήλωσης. Μόνο ένας Κτίστης και Οικοδόμος υπάρχει, πού τα οικοδομήματά του διατηρούνται αιώνες πολλούς και προκαλούν τον θαυμασμό. Είναι ο Ιησούς Χριστός. Από τις ωραιότερες ονομασίες του Χριστού είναι και αυτή: Κτίστης και Δημιουργός. «Πάντα δι' αυτού εγένετο, και χωρίς αυτού εγένετο ουδέ έν ό γεγονός» (Ιωάν. 1,2).

Συνοπτικά μπορούμε να πούμε, ότι ο Δημιουργικός Λόγος, ο Ιησούς Χριστός, κατασκεύασε δύο οικοδομές, δύο κτίσεις. Η μία είναι η παλαιά κτίσις ή άλλη ή νέα κτίσις.

Το υλικό σύμπαν

Ποιά είναι η παλαιά κτίσις; Η ύλική δημιουργία, το υλικό σύμπαν, ή γή και ο ουρανός με τα δισεκατομμύρια άστρα, που κινούνται και τρέχουν μέσα στο διάστημα. Αχανές το διάστημα. Η απόστασις, που διανύουν τα διαστημόπλοια, είναι ένα απειροελάχιστο βήμα, εν συγκρίσει με τις ίλιγγιώδεις αποστάσεις και διαστάσεις που έχει το σύμπαν. Ποιός δημιούργησε το υλικό σύμπαν;

Ή Τύχη, απαντούν οι άθεοι και οι υλιστές, για να δείξουν και με την απάντησή τους αυτή πόσο γελοία είναι τα όσα ισχυρίζονται και ότι όποιος δεν θέλει να πιστέψη στον Θεό πιστεύει σε βλακείες!

Μόνο μωρός, στερούμενος και στοιχειώδους νοημοσύνης, μπορεί να πη ότι μία πολυκατοικία φύτεψε μόνη της, σάν μανιτάρι, ή ένα ρολοί φύτεψε μόνο του μέσα στο χωράφι. Αν είναι βλακεία να ισχυρισθής ότι η πολυκατοικία και το ρολοί φύτεψαν τυχαία, χωρίς σχέδιο, χωρίς τεχνίτες, χωρίς τέχνη, αποτελεί βλακεία στη νιοστή δύναμι το να πη κάποιος ότι η υλική δημιουργία, που λειτουργεί σαν ρολοί ακριβείας, είναι προϊόν της τύχης! «Είπεν άφρων εν τη καρδία αυτού ουκ έστι Θεός» (Ψαλμ. 13,1). Μόνο παράφρων μπορεί να ισχυρισθή, ότι δεν υπάρχει Θεός. Τήν ύπαρξη του Θεού απαιτεί η αρχή της ύλικής δημιουργίας. «Πας οίκος κατασκευάζεται υπό τινος, ο δε τα πάντα δημιουργήσας Θεός» (Εβρ. 3,4).

Η θαυμαστή ύλική δημιουργία απαιτεί Δημιουργό. Η υλική κτίσις απαιτεί Κτίστη. «Σύ έκτισας τα πάντα, και διά το θέλημά σου ήσαν και εκτίσθησαν» (Αποκ. 4,11). Η όμορφη πλάσις απαιτεί Πλάστη. Πλάστης και Κτίστης και Δημιουργός είναι ο Θεός και Δημιουργικός Λόγος, ο Ιησούς Χριστός. «Και συ κατ' αρχάς, Κύριε, την γήν εθεμελίωσας και έργα των χειρών σου είσιν οι ουρανοί» (Εβρ. 1,11).

Ο άνθρωπος

Παλαιά κτίσις του Θεού το υλικό σύμπαν. Παλαιά κτίσις του Θεού και ο άνθρωπος. Ποιός δημιούργησε τον άνθρωπο; Κάνουμε το ερώτημα αυτό, διότι έχει ξεχωριστό μεγαλείο ή κατασκευή του ανθρώπου, αλλά και διότι και στο ερώτημα αυτό έχουν έτοιμη ανοήτη απάντησι οι άθεοι και υλιστές. Ποιός δημιούργησε, λοιπόν, τον άνθρωπο;

-Η εξέλιξις! Η θεά Τύχη έκανε τα άστρα. Η θεά Εξέλιξις έκανε τον άνθρωπο!

Βλέπετε πώς, όταν αρνηθούμε τον αληθινό Θεό, κατ' αδήριτον ανάγκην φτιάχνουμε άλλους θεούς, υποκατάστατα της αληθινής Θεότητας;

-Ο άνθρωπος, λένε, δέν πλάσθηκε από τον Θεό, αλλά προέρχεται από τον πίθηκο. Αν είναι βλακεία στη νιοστή δύναμι ο ισχυρισμός ότι η Τύχη έφτιαξε το υλικό σύμπαν, είναι απείρως μεγαλύτερη βλακεία ο ισχυρισμός ότι ο άνθρωπος κατάγεται από τον πίθηκο. Στην πρώτη περίπτωσι το φαινόμενο είναι υλικό. Στη δεύτερη το φαινόμενο είναι και υλικό και πνευματικό.

Ώστε, λοιπόν, η Εξέλιξις, ένας φυσικός νόμος, που ο Θεός έχει θέσει, μπορεί να κατασκευάση άνθρωπο, και ο ίδιος ο Θεός δεν μπορεί; Ώστε τους αρέσει να λένε ότι έχουν ζωώδη καταγωγή, και δεν αρέσκονται στην ουράνια καταγωγή; Ώστε, λοιπόν, αυτό που λέγεται ανθρωπίνη προσωπικότητα και αξιοπρέπεια είναι η αξιοπρέπεια και η προσωπικότητα ενός γορίλα ή ενός ουρακοτάγκου;

Καλά, άς παραδεχθούμε, ότι κάποτε ο πίθηκος αποφάσισε να κόψη την ουρά του, να σηκωθή στα δύο του πόδια, να πάη σε ινσιτιούτα αισθητικής και να γίνη όμορφος, κι έτσι κατώρθωσε να γίνη άνθρωπος! Ας το παραδεχθούμε πρόσ στιγμήν. Μένει όμως ένα πρόβλημα άλυτο, που οι πιθηκολόγοι και οι πιθηκίζοντες «επιστήμονες» δεν μας το λύνουν: Το πνεύμα του ανθρώπου που βρέθηκε; Διότι ο άνθρωπος δεν είναι τόσο τα χέρια και τα πόδια και η σπονδυλική στήλη. Άνθρωπος κυρίως είναι το πνεύμα: η σκέψις, ή βούλησις, το συναίσθημα.

Όχι, κύριοι! Ο άνθρωπος διαφέρει τόσο πολύ από όλα τα δημιουργήματα, ώστε χρειάστηκε ειδική ενέργεια του Θεού για τη δημιουργία του. Ο άνθρωπος είναι πνοή του Θεού εικόνα του Δημιουργού του. «Αί χείρές σου εποίησαν με και έπλασάν με» (Ψαλμ. 118,73). Ο άνθρωπος είναι η κορωνίδα της δημιουργίας. Οσοι αισθάνονται τη μεγάλη αξία, που λέγεται άνθρωπος, δέχονται μαζί με τον απόστολο Παύλο: «Αυτού εσμεν ποίημα κτισθέντες εν Χριστώ Ιησού» (Έβρ. 2,10).

Βόμβα στην οικοδομή

Οικοδόμημα του Θεού ή παλαιά κτίσις. Αλλ' ήλθε ή ώρα, που στο ωραίο οικοδόμημα τοποθετήθηκε βόμβα. Εμφανίστηκε βομβιστής, ο αρχέκακος Διάβολος, που θέλησε στα θεμέλια της οικοδομής του Θεού να θέση βόμβα και να τινάξη τον όμορφο υλικό και ηθικό κόσμο στον αέρα. Και ή βόμβα αυτή είναι η αμαρτία.

Αγνωστη πρίν ή αμαρτία. Αλλά σάν εμφανίστηκε και σερβιρίσθηκε από το Διάβολο και έγινε δεκτή από τον άνθρωπο, προκάλεσε τη μεγάλη της ζημιά. Κατέστρεψε τις άρμονικές σχέσεις του ανθρώπου με τον Θεό. Συγκλόνησε συθέμελα τον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου. Μετέτρεψε σε ερείπια δύο δώρα, που είχε ο άνθρωπος από τον Θεό: την αναμαρτησία και την αθανασία. «Η αμαρτία εις τον κόσμον εισήλθε και διά της αμαρτίας ο θάνατος» (Ρωμ. 5,12). Ο άνθρωπος έπεσε. Η πτώσις του σήμανε την αλλοτρίωσή του, την αποξένωσή του από τον Θεό. Τη χαρά του παραδείσου την διαδέχθηκε ο πόνος της ζωής αυτής. Τήν θεογνωσία την διαδέχθηκε ή πλάνη. Την αθανασία την διαδέχθηκε ο θάνατος. Ό μεταπτωτικός άνθρωπος ήταν μέν εικόνα του Θεού, αλλ' εικόνα πεσμένη στο βούρκο, λερωμένη, αλλοιωμένη. Όλα τα δεινά ήλθαν σαν καρπός της αμαρτίας.

Τίς συνέπειες της πτώσεως τίς πλήρωσε και η υλική κτίσις. Θα ήταν άφθαρτη, πανέμορφη ή φύσις, χωρίς αγκάθια της γής και θηρία, χωρίς φαρμακερά φίδια και δηλητήρια, χωρίς αγριότητα στα στοιχεία της φύσεως, χωρίς θύελλες και ανεμοστρόβιλους, χωρίς καταιγίδες και τρικυμίες, χωρίς σεισμούς και πλημμύρες. Θα ήταν παραδεισένια ή πλάσις, άν δέν έμπαινε στη μέση ή αμαρτία. Ο απόστολος Παύλος παρουσιάζει πώς και πάνω στην άψυχη φύσι τέθηκε η σφραγίδα της αμαρτίας. Λέγει: «Πάσα ή κτίσις συστενάζει και συνωδίνει άχρι του νύν» (Ρωμ. 8,22).

Ανάπλασις - Αναγέννησις

Ηταν τέτοια ή φθορά της παλαιάς κτίσεως, ήταν τόση ή τραγικότητα του ανθρώπου, που στέναζε δεμένος στα δεσμά της αμαρτίας και του θανάτου. Αλλ' ήταν και τόσο μεγάλη ή αγάπη και η σοφία του Δημιουργού Θεού, ώστε σε κάποια στιγμή αποφάσισε, ευδόκησε, ο Θεός να κάνη νέα δημιουργία. Αυτή τη νέα δημιουργία εξυμνεί ο Ακάθιστος: «Νέαν έδειξε κτίσιν, εμφανίσας ο Κτίστης, ήμίν τοις υπ' αυτού γενομένοις».

Ο ερχομός του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού στον κόσμο, η ενανθρώπησις του Θεού, σημαίνει μία νέα δημιουργία σημαίνει, ότι η παλαιά κτίσις «καινουργείται παλινδρομούσα εις το πρώτον» (αναβαθμοί α' ήχου). Ξαναγουρίζει στο πρώτο της κάλλος, γίνεται νέα κρίσις. Ο απόστολος Παύλος τονίζει την ανακαίνιση της κτίσεως λέγοντας: «Τα αρχαία παρήλθον ιδού γέγονε τα πάντα καινά» (Β' Κορ. 5,17). Με την πρώτη δημιουργία έγινε η πλάσις με τη νέα δημιουργία έγινε η ανάπλασις. Με την πρώτη δημιουργία έγινε η γέννησις με τη νέα δημιουργία ή αναγέννησις.

Ποιά συγκεκριμένα τα δημιουργήματα της νέας δημιουργίας.

1. Δημιουργείται ο Νέος Αδάμ. Ο Ιησούς Χριστός είναι ο Νέος Αδάμ. Αν από τον Παλαιό Αδάμ κληρονομήσαμε την αμαρτία και το θάνατο, από τον Νέο Αδάμ, τον Ιησού Χριστό, κληρονομούμε τη λύτρωση και την αιώνιο ζωή. Με τη γέννηση του νέου Αδάμ, του Χριστού, έγινε κάτι το ασύλληπτο: Πλάσθηκε ο Πλάστης, κτίσθηκε ο Κτίστης. Ακτιστος ο Χριστός ως Θεός, έγινε άνθρωπος. Δημιουργήθηκε ο Δημιουργός! Παράξενο πράγμα. Και όμως, αυτό το παράδοξο, αυτό το μυστήριο της σαρκώσεως του Θεού, είναι το μυστήριο της σωτηρίας μας. Αυτό είναι και το περιεχόμενο του Ακαθίστου Ύμνου. Αυτό είναι η πίστις μας. Πιστεύεις, ότι ο Θεός έγινε άνθρωπος, ότι ο Ασαρκος σαρκώθηκε; Αν ναι, τότε μπορείς να έχεις την ιδιότητα του χριστιανού.

Η πίστις αυτή στο σαρκωμένο Θεό έχει ευεργετικές προεκτάσεις για μάς προσωπικά και για όλη την κοινωνία.

2. Με τη σάρκωσί του ο Θεός κάνει τη νέα δημιουργία, τη νέα κοινωνία. Πώς να παρουσιάσω την αλήθεια αυτή; Φαντασθήτε ένα δένδρο, μία αγριέλαιο. Τίποτε δεν αποδίδει. Και ξαφνικά έρχεται κάποιος περίφημος φυτουργός και μπολιάζει το δένδρο. Και αμέσως το θαύμα γίνεται: ή αγριέλαιος γίνεται καλλιέλαιος (Ρωμ. 11,24). Αγριόδενδρα ήταν η κοινωνία χωρίς τον Ιησού Χριστό. Στυφοί, φαρμακεροί οι καρποί της. Και έρχεται ο Χριστός και κεντρίζει το αγριόδενδρο με το ουράνιο μπόλι, με το λόγο του και με το αίμα του. Η κοινωνία μπολιάζεται. Από κοινωνία αγρίων μεταβάλλεται σε κοινωνία αγίων. Γίνεται μία νέα κοινωνία.

Γκρεμίστε και κτίστε

Αγαητοί! Αγριόδενδρα είμεθα. Μέσα μας έχουμε τον παλαιό άνθρωπο, την παλαιά κτίσι. Τυπικά αρκετοί από μας πιστεύουμε στον Θεάνθρωπο Κύριο και την Παναγία Μητέρα του. Τυπικά τους τιμάμε. Ο Χριστός δεν φαίνεται να έχει μπή στη ζωή μας. Αν μπή ο Χριστός μέσα μας, τότε θ' αλλάξουμε ριζικά. Θα γίνουμε νέοι άνθρωποι. «Εί τις εν Χριστώ καινή κτίσις» (Β' Κορ. 5,17).

Σε παληοκαλύβες και παράγκες δεν θέλουμε να μένουμε. Τίς γκρεμίζουμε και στη θέση τους ύψώνουμε καινούργια, ωραία σπίτια. Είναι καιρός να κατεδαφίσουμε τα αχούρια της αμαρτίας, να κτίσουμε το οικοδόμημα της εν Χριστώ Ιησού ζωής. Η κοινωνία στενάζει. Η γη στενάζει. Ζητάει αλλαγή. Ελάτε, να πορευθούμε πίσω από τον Ιησού Χριστό. Είναι ο ανακαινιστής. Μόνο με τη χάρι του θά κτίσουμε τον καινούργιο κόσμο, που όλοι επιθυμούν ένα κόσμο αγάπης και δικαιοσύνης.

Αμνός και ποιμένας

«Και δραμόντες (οι ποιμένες) ως προς ποιμένα, θεωρούσι τούτον ως αμνόν άμωμον, εν τη γαστρί Μαρίας βοσκηθέντα»

(Από το γράμμα Ν του Ακαθίστου)

Αγγελικό τραγούδι

Αγγελικό τραγούδι είναι ο Ακάθιστος. Η βάση του είναι ο χαιρετισμός του αγγέλου στην Παρθένο. Κάθε «Χαίρε» του Ακαθίστου είναι και ένας χαιρετισμός στην Παρθένο. Είναι κι ένα χαρμόσυνο μήνυμα σε μας. Είναι και μία ποιητική εικόνα. Είναι και ένας ζωγραφικός πίνακας. Και μία ευωδιαστή ανθοδέσμη, προσφορά σ' εκείνην, που είναι «το άνθος της αφθαρσίας».

Αληθινά αγγελικό τραγούδι. Όχι μόνο διότι είναι ποιητική απόδοση του πρώτου αγγελικού χαιρετισμού, αλλά και διότι το κάλλος και η ομορφιά του ξεπερνούν τα γήινα πρότυπα και εγγίζουν την ομορφιά των αγγελικών ύμνων. Αλλά για να μπορέσει η ψυχή μας να δεχθεί και να πιστέψει το μήνυμα της εν Χριστώ Ιησού σωτηρίας, που είναι το κεντρικό και γενικό μήνυμα του Ακαθίστου Ύμνου, πρέπει να είναι απλή και άδολη, αγνή και ταπεινή. Αγνή και ταπεινή ή Παρθένος. Γι' αυτό δέχθηκε το μήνυμα του Ευαγγελισμού και έγινε όργανο της θείας βουλής. Απλοί και ταπεινοί οι βοσκοί της Βηθλεέμ, γι' αυτό μετά από εννέα μήνες δέχθηκαν το μήνυμα της γεννήσεως του Χριστού από το αγγελικό πάλι στόμα και άκουσαν την αγγελική χορωδία με το «Δόξα εν υψίστοις...».

Πρόβατο και τσοπάνος

Μέ τους ποιμένες της Βηθλεέμ αρχίζει η Β' στάσις των Χαιρετισμών. Οι ποιμένες ακούνε τον ύμνο των αγγέλων για τήν «ένσαρκον Χριστού παρουσίαν» και παίρνουν την απόφαση να πάνε για προσκύνησι. «Διέλθωμεν δή έως Βηθλεέμ και ίδωμεν το ρήμα τούτο το γεγονός, ό ο Κύριος έγνώρισεν ημίν» (Λουκ. 2,15). Με σπουδή και λαχτάρα τρέχουν οι ποιμένες. Που πηγαίνουν; Στόν Ποιμένα. Για τους γεωργούς ο Χριστός είναι ο μεγάλος Σποριάς, αλλά και ο εκλεκτός σίτος, ο άρτος της ζωής. Για τους ψαράδες ο Χριστός είναι ο μεγάλος Ψαράς, αλλά και ο ΙΧΘΥΣ. Καί γιά τούς ποιμένας ο Χριστός είναι ο μεγάλος Ποιμένας, αλλά και ό Αμνός του Θεού.

Από τις τρεις αυτές ιδιότητες του Χριστού εκείνη, που προσιδιάζει περισσότερο στο έργο και την αποστολή του, είναι ή ιδιότητα του Ποιμένος. Ο Χριστός είναι ο Ποιμήν ο καλός, αλλά που συγχρόνως παραμένει και το Αρνίο το έσφαγμένο. Παράδοξο πράγμα; Πρόβατο να είναι και τσοπάνος; Αλλά στόν Χριστό συνυπάρχουν τα πιό παράδοξα και θαυμαστά πράγματα. Αφού στο ίδιο πρόσωπο, στό πρόσωπο του Θεανθρώπου Ιησού, συνυπάρχουν Θεότητα και ανθρωπότητα, και είναι συγχρόνως ο Χριστός Θεός αληθινός και άνθρωπος αληθινός, αφού αυτό συμβαίνει, είναι δυνατόν να συμβαίνει και το άλλο, να είναι ο Χριστός συγχρόνως και Τσοπάνος και Πρόβατο.

Την αλήθεια αυτή τονίζει ο Ακάθιστος: «Και δραμόντες ως προς ποιμένα, θεωρούσι τούτον ως αμνόν άμωμον». Έτρεχαν νομίζοντας πώς θα συναντούσαν τον αρχιποιμένα, τον μεγάλο Ηγέτη. Και αντί γι' αυτό αντίκρυσαν ένα βρέφος, ένα μικρό αρνάκι, που

αναπαυόταν στα άχυρα της φάτνης. Αμνός και ποιμένας ο Χριστός. Αυτό το συνδυασμό τονίζει και ένα από τα «Χαίρε»

«Χαίρε, αμνού και ποιμένος μήτηρ χαίρε, αυλή λογικών προβάτων».

Αμνός: Αναμαρτησία και θυσία

Είναι αμνός ό Χριστός. Ποιός δεν το ξέρει; Το ήξεραν ακόμη πρίν γεννηθή. Όκτακόσια χρόνια προ Χριστού και προφήτης Ησαΐας βλέπει τον Μεσσία σαν πρόβατο άμωμο και άκακο, που οδηγείται εκούσια και αδιαμαρτύρητα στη σφαγή, στη θυσία, και λέγει: «Ός πρόβατον επί σφαγήν ήχθη και ως αμνός άμωμος εναντίον του κείροντος αυτόν άφωνος, ούτως ούκ ανοίγει το στόμα» (Ησ. 53,7).

Με την εικόνα του αμνού τονίζονται δύο μεγάλες πραγματικότητες για τη ζωή και το έργο του Ιησού Χριστού: Η αναμαρτησία του και η θυσία του. Το πρόβατο είναι σύμβολο της αθωότητας και ακακίας. Άκακο πρόβατο ο Χριστός. Άκακος και ακέραιος σε απόλυτο βαθμό. Οι Εβραίοι κάθε Πάσχα, ως ανάμνηση της εξόδου τους από την Αίγυπτο, έσφαζαν έναν αμνό, ένα αρνάκι. Τό αρνάκι έπρεπε να είναι ακέραιο, νά μήν έχω κανένα σωματικό ελάττωμα. Αλλά και όταν το έσφαζαν και το έτρωγαν, δέν έπρεπε να σπάσουν κάποιο οστούν, κάποιο κοκκαλάκι. «Και όστούν ού συντρίψετε απ' αυτού» (Εξόδ. 12,46).

Ο Πασχάλιος Αμνός συμβόλιζε τόν Αμνό του Θεού, τον Κύριο Ιησού Χριστό. Είναι «άμνός άμωμος». Δέν έχει κανένα μώμο, καμμία κηλίδα, καμμία αμαρτία. Είναι Αναμάρτητος σε απόλυτο βαθμό, ο μόνος Αναμάρτητος. Πάνω σε όλους τούς ανθρώπους, και τους πλέον αγίους, βρίσκεις κηλίδες και αμαρτήματα. Στη ζωή του Ιησού Χριστού, μ' όποιοδήποτε μικροσκόπιο και αν την έρευνήσης, καμμία κηλίδα, καμμία σκιά, δεν θα μπορέσης να βρής. Ο Χριστός φορούσε αλεξίσφαιρη στολή, που τα βόλια της αμαρτίας ήταν αδύνατον να τον θίξουν. Και η αλεξίσφαιρη στολή του ήταν η θεότητά του.

Αμωμος ο Χριστός, αλλά και λυτρωτικός. Είναι το εσφαγμένο Αρνίον. Γι' αυτό ήλθε ο Χριστός στον κόσμο, για να θυσιασθή. Και θυσιάσθηκε εκούσια. Θέλησε να βαδίση προς το Πάθος. Μόνος παραδόθηκε για το Πάθος. Θέλησε να σταυρωθή. Καί ή σταυρική του θυσία έχει λυτρωτική σημασία για όλους τους ανθρώπους. Όταν ο Ιωάννης ο Πρόδρομος τον είδε να έρχεται από μακρυά, με το προφητικό του βλέμμα είδε και την θυσία του για τις αμαρτίες όλου του κόσμου, τον έδειξε, και είπε: «Ίδε ο αμνός του Θεού ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου» (Ιωάν. 1,29). Φαντασθήτε ένα αρνάκι να είναι φορτωμένο σιδερένια βαρύδια... Ο Χριστός όχι ένα και δύο, αλλά μυριάδες, εκατομμύρια, δισεκατομμύρια, απειράριθμα, ασήκωτα βαρύδια σηκώνει πάνω στους ώμους του. Πρόκειται για τα αμαρτήματά μας, τα αμαρτήματα όλου του κόσμου.

Αμαρτωλοί της γης, συναμαρτωλοί αδελφοί, τίποτε δεν μας σώζει, ούτε τα πλούτη, ούτε τα χρυσαφικά, ούτε τα άφθονα περιουσιακά στοιχεία, ούτε τα πτυχία, ούτε η κοσμική τακτοποίησις και η βελτίωσης του βιοτικού μας επιπέδου, ούτε οι τρανοί της γης, ούτε τα όπλα και οι πύραυλοι, ούτε ή τεχνολογία και η επιστήμη, ούτε ακόμη και οι λεγόμενες καλωσύνες μας. Ένα μας σώζει: Το Αίμα του Λυτρωτού Ιησού: του Αίμα του αμώμου και ασπίλου Χριστού. Την αλήθεια αυτή τονίζει ο απόστολος Πέτρος: «Είδότες, ότι ου φθαρτοις, αργυρίω ή χρυσίω έλυτρώθητε, αλλά τιμίω αίματι, ως αμνού αμώμου και ασπίλου Χριστού» (Α' Πέτρ. 1,18).

Ποιμένας

Αμνός ο Χριστός, αλλά και ποιμένας. Ως άνθρωπος ο Ιησους είναι αμνός. Ως Θεός είναι Ποιμήν. Ως αμνός θυσιάζεται ως ποιμήν δοξάζεται. Ο Ιησούς Χριστός δεν είναι εκείνος, που θυσιάζεται και αφανίζεται. Είναι εκείνος, που παθαίνει και πεθαίνει για τούς ανθρώπους και ανασταίνεται για τούς ανθρώπους. Διά της θυσίας στην ηγεσία!

Ο Χριστός είναι ο μεγάλος Ηγέτης του κόσμου, ο «Βασιλεύς των βασιλευόντων και ο Κύριος των κυριευόντων». Η ηγεσία του κόσμου του ανήκει. Όχι μόνο διότι δημιούργησε τον κόσμο, αλλά και διότι τον αγόρασε τον κόσμο με τη θυσία του, με το Αίμα του. Οι άλλοι ηγέτες ζητούν την εμπιστοσύνη του κόσμου, χωρίς να έχουν προσφέρει τίποτε στον κόσμο. Ζητούν μία ηγεσία που δέν τούς ανήκει. Γι' αυτό τελικά και γίνονται αντιπαθείς από τον κόσμο και χάνουν για πάντα την ηγεσία.

Ό Ηγέτης Χριστός είναι φυσικός ηγέτης. Η ανθρωπότητα είναι μία στάνη, με πρόβατα που ανήκουν στον Χριστό.

Ο προφήτης Μιχαίας είδε τον Μεσσία ως ποιμένα, ως ηγέτη του λαού και προφήτευσε για την Βηθλεέμ: «Έκ σου γάρ εξελεύσεται ηγούμενος, όστις ποιμανεί τον λαόν μου τον Ισραήλ» (Μιχ. 5,2. Ματθ. 2,6).

Ποιμένας, τσοπάνος, ο Χριστός. Ό τσοπάνος γνωρίζει τα πρόβατά του. Και ο Χριστός μας γνωρίζει όλους. Είναι ο μόνος, που μας γνωρίζει. «Σύ πάντα οίδας» (Ιωάν. 21,17). Ο τσοπάνος αγαπά τα πρόβατά του. Και ο Χριστός μας αγαπά. Είναι ο μόνος, που μας αγαπά. Τί είναι ο κόσμος χωρίς τον Χριστό. «Όσει πρόβατα ερριμμένα, μή έχοντα ποιμένα» (Ματθ. 9,36). Ένας μόνο αγαπά τον λαό. Μόνο ο Χριστός. Ο τσοπάνος ο καλός οδηγεί τα πρόβατά του σε χλοερά λιβάδια και σε καθάρια νερά, να τραφούν και να ποτισθούν. Και ο Χριστός είναι ο μόνος, που δροσίζει με πεντακάθαρο νερό τις διψασμένες ψυχές. Όλοι οι άλλοι θολά και βρώμικα νερά μας προσφέρουν, για να ξεδιψάσουμε ξυλοκέρατα και κοπριές μας σερβίρουν για να χορτάσουμε. Ο τσοπάνος τρέχει σε ρεματιές και χαράδρες και αναζητεί το χαμένο πρόβατο. Και ο Χριστός ήλθε στα κακοτράχαλα του κόσμου αυτού, για ν' αναζητήσει το πλανώμενο, τον άνθρωπο, που είχε ξεστρατίσει. «Ήλθε ζητήσει και σώσαι το απολωλός» (Ματθ. 1,10). Ό τσοπάνος θυσιάζεται για τα πρόβατά του. Και ο Χριστός θυσιάσθηκε. Προσέφερε θυσία τον εαυτό του για μας, τα πρόβατά του. «Ο ποιμήν ο καλός την ψυχήν αυτού τίθησιν υπέρ των προβάτων» (Ιωάν. 10,11). Ό τσοπάνος αγωνιά για τα πρόβατά του και κυνηγά τούς λύκους. Και ό Χριστός δέν είναι μόνο και στοργικός βοσκός για τα πιστά του πρόβατα. Είναι και ο φόβος και ο τρόμος για όσους πηγαίνουν κόντρα στο νόμο του, για όσους περιφρονούν τη θυσία του. Κάποτε θα ξεκρεμάση και το ραβδί της τιμωρίας του. «Ποιμανείς αυτούς εν ράβδω σιδηρά, ως σκεύη κεραμέως συντρίψεις αυτούς» (Ψαλμ. 2,9).

Ο τσοπάνος πάντοτε ηγείται. «Και τα πρόβατα αυτώ ακολουθεί» (Ιωάν. 10,4). Ένα σύνθημα της αρχαίας Εκκλησίας έλεγε: «Χριστός ηγείσθω εν πάσιν». Σε όλα να πρωτεύη ο Χριστός. Πρώτος στο μυαλό μας, στις γνώσεις μας. Πρώτος στην καρδιά μας η πρώτη μας αγάπη. Πρώτος στο σπίτι μας ο νοικοκύρης του σπιτιού μας. Πρώτος στα παιδιά μας ο οδηγός των νέων μας. Πρώτος στα σχολεία μας: ο μεγάλος Διδάσκαλος και Παιδαγωγός. Πρώτος στα μέσα μαζικής ενημερώσεως: να ρυθμίζη αυτός τα προγράμματα. Φαντασθήτε

να ήταν ο Χριστός πρώτος σε όλα, ή μάλλον να τον δέχονταν οι άνθρωποι πρώτος σε όλα! Νά ήταν πρώτος στις νομοθεσίες, στη διακυβέρνηση των λαών! Παράδεισος θα ήταν ο κόσμος. Αυτό σημαίνει «Ο Χριστός Ποιμήν». Αυτό σημαίνει ο λόγος του αποστόλου Παύλου: «Ίνα γένηται αυτός εν πάσι πρωτεύων» (Κολασ. 1,18).

Αυλή προβάτων

Αμνός και ποιμένας ο Χριστός. Και η Παναγία μας; Για μόν τον Χριστό, που έγινε αμνός για τη σωτηρία μας, η Παναγία υπήρξε ο ευλογημένος αγρός, όπου βόσκησε ο αμνός του Θεού. Έτσι την παρουσιάζει ο Ακάθιστος Ύμνος: «Έν τη γαστρί Μαρίας βοσκηθέντα». Για τους πιστούς δέ, πού είναι τα πρόβατα του Χριστού, η Παναγία ονομάζεται αυλή. «Χαίρε, αυλή λογικών προβάτων». Στην Παναγία καταφεύγουν τα κυνηγημένα από τον πόνο και τη θλίψη λογικά πρόβατα.

Και ακόμη, επειδή κατά την Ορθόδοξο διδασκαλία, η Παναγία είναι και τύπος της Εκκλησίας, αυλή και μάνδρα και σάνη είναι η Εκκλησία. Πρόβατο, που φεύγει από τη σάνη, τσακίζεται σε γκρεμό ή καταλήγει στο στόμα του λύκου. Και χριστιανός, που φεύγει από τη μάνδρα της Εκκλησίας, εκθέτει τον εαυτό του στο μεγαλύτερο κίνδυνο. Μέσα στην Εκκλησία ακολουθούμε τον Ποιμένα της αγάπης, τον Κύριο Ιησού Χριστό. Έξω από την Εκκλησία οι άνθρωποι ακολουθούν τους ποιμένες της απάτης.

Βελανίδια!...

Λένε, πώς σε μεγάλα σφαγεία οδηγούν τους χοίρους στη σφαγή μέ τον εξής τρόπο: Πηγαίνει κάποιος μ' ένα σακί βελανίδια. Ανοίγει τη σάνη και προπορεύεται ρίχνοντας πίσω του βελανίδια. Οι χοίροι, λαίμαργοι γιά βελανίδια, ακολουθούν τυφλά καταβροχθίζοντας βελανίδια. Τα μάτια τους είναι συνεχώς πρός τα κάτω. Τυφλωμένοι από την ηδονή των βελανιδιών, δέν βλέπουν κατά που βαδίζουν. Κάποτε φθάνουν στο χώρο της σφαγής. Χωρίς να πάρουν είδησι, έχουν ήδη σφαχθή...

Αγαητοί! Πολλά τα βελανίδια που μας πετά ο κόσμος. Και μας παρασέρνει. Κι εμείς τυφλά ακολουθούμε. Προσοχή! Σηκώστε τα μάτια. Συνειδητοποιήστε κατά που τραβάμε. Μας πάνε στην καταστροφή. Καιρός να σκεφθούμε, να ξυπνήσουμε, ν' ακολουθήσουμε τον Ένα, τον Ποιμένα, τον Ιησού Χριστό. Σε χλοερά λιβάδια μας πηγαίνει. Στο δρόμο της Αλήθειας, της Χαράς, μας οδηγεί. Στη δόξα του Ουρανού θα καταλήξουμε εκεί, που πραγματικά θα είναι «μία ποιμνη, είς ποιμήν» (Ιωάν. 10,16).

Τύπος Αναστάσεως

«Χαίρε, Αναστάσεως τύπον εκλάμπουσα: χαίρε, των Αγγέλων τόν βίον έμφαίνουσα»

(Από το γράμμα Ν του Ακαθίστου)

Θεός και άνθρωπος αντάμωσαν

Ο νους του ανθρώπου ή ο Θεός είναι ανώτερος; Απλή είναι η απάντησις. Είναι σαν να ρωτάμε: Ό δημιουργός είναι ανώτερος ή το δημιούργημα;

«Μά, θα πουν οι ορθολογιστές που έχουν θεοποιήσει τη λογική, ο νους είνε δημιουργός ο άνθρωπος με το μυαλό του παράγει την επιστήμη και την τέχνης και με την πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας έφθασε μέχρι τα άστρα...». Ναι, απαντούμε, είναι δημιουργός ο νους, και αυτό αποδεικνύει ότι είναι και ο ίδιος δημιούργημα.

Ένα διαστημόπλοιο μπορεί να έγινε μόνο του; Όχι. Κάποιος νους το σχεδίασε, κάποιοι επιστήμονες το κατασκεύασαν. Αν πώ, ότι φύτρωσε μόνο του, ασφαλώς θα εκληφθώ ως παράφρων. Και δεν είμαι, λοιπόν, παράφρων, όταν λέγω ότι τα άστρα έγιναν μόνα τους; Λογικός άνθρωπος δέχεται δημιουργό για τα δημιουργήματα. Και αν υλικά δημιουργήματα, όπως το διαστημόπλοιο και τα άστρα, δέν έγιναν τυχαία, πολύ περισσότερο δεν είναι τυχαίος ο νους του ανθρώπου. Δώρο του Θεού ο νους. Ό Θεός είναι ανώτερος του νου.

Γιατί τα λέγω αυτά; Γράφτηκε στις εφημερίδες, ότι δύο διαστημόπλοια συναντήθηκαν στον αέρα σε μεγάλο ύψος από τη γή οι αστροναύτες τους χαιρετήθηκαν και αγκαλιάσθηκαν. Αν αυτό το ισχυριζόταν κάποιος πριν από 300 χρόνια, θα τον θεωρούσαν ανισόρροπο ή φαντασιόπληκτο. Αν ο νους του ανθρώπου κατασκεύασε διαστημόπλοιο και κατάφεραν άνθρωποι ν' ανταμώσουν στον αέρα, ο Θεός δέν μπορεί να κάνω κάτι παρόμοιο; Ασφαλώς μπορεί, κι ακόμη ανώτερο.

Και έκανε. Κατασκεύασε όχημα, που το χρησιμοποίησε για να κατεβή ο ίδιος από τον ουρανό στη γη. Το όχημα είναι η Παναγία Παρθένος. «Χαίρε, όχημα πανάγιον...». Και όπως αντάμωσαν και αγκαλιάσθηκαν οι αστροναύτες στον αέρα, έτσι και απείρως θαυμαστότερα, στο ουράνιο όχημα, που ονομάζεται Παρθένος, αντάμωσαν, αγκαλιάσθηκαν και ενώθηκαν ή θεία και η ανθρωπίνη φύσις. Θαυμαστός ο ρόλος της Παναγίας σ' αυτή τη μοναδική συνάντησι, τη συμφιλίωσι και ένωσι.

Προτυπώθηκε η Παναγία

Να γιατί ιδιαίτερα τιμάμε εμείς οι Ορθόδοξοι την Παναγία. Όχι διότι λατρεύουμε έναν άνθρωπο, όπως μας συκοφαντούν οι αντίχριστοι Χιλιαστές, αλλά διότι οφείλουμε τιμή σ' έναν άνθρωπο, που προσφέρθηκε νά γίνη όργανο του μεγαλύτερου θαύματος της Ιστορίας, του ερχομού του Θεού στον κόσμο. Και επειδή ακριβώς είναι μοναδικός ο ρόλος της Παναγίας, γι' αυτό η Παναγία ονομάζεται και είναι τύπος. Είναι τύπος σαν πρότυπο ζωής. Αλλ' είναι και τύπος με μία άλλη έννοια προτυπώνει ώρισμένες μελλοντικές πραγματικότητες.

Στην Παλαιά Διαθήκη υπάρχουν πρόσωπα και πράγματα, που προτυπώνουν, προεικονίζουν, συμβολίζουν πρόσωπα και πράγματα της Καινής Διαθήκης. Έτσι έχουμε τύπους του Χριστού, τύπους του Σταυρού, τύπους της Εκκλησίας και τύπους της Θεοτόκου και Αειπαρθένου Μαρίας. Η Παναγία προτυπώνεται. Πολλά θαυμαστά και ανερμήνευτα στην ανθρωπίνη λογική γεγονότα προτυπώνουν την Παναγία. Και τέτοιους τύπους της Παναγίας εξυμνεί πολλούς ο Ακάθιστος Ύμνος.

Θυμίζω τί λέγει ο κανόνας που ψάλλεται στους Χαιρετισμούς, για τον πόνο του Γεδεών: «Χαίρε, ό πόκος ο ένδροσος, όν Γεδεών, Παρθένε, προεθεάσατο». Είχε ζητήσει θαύμα ο Κριτής του Ισραήλ Γεδεών, για να πιστέψη ότι πραγματικά θα σωζόταν ο Ισραηλιτικός λαός. Και το θαύμα δόθηκε. Είδε σε κατάξερη γή ένα ποκάρι μαλλιού δροσερό, βρεγμένο. Ύστερα είδε το αντίθετο: Σε κάθυγη γή το ποκάρι του μαλλιού ήταν κατάξερο. Τύπος της Παναγίας ο πόκος του Γεδεών...

Θυμίζω τί λέγει ο Κανόνας για την άφλεκτο βάτο, πού είδε ο Μωυσής στο όρος Χωρήβ: «Χαίρε, ή άφλεκτος βάτος». Η βάτος φλεγόταν, και όμως δεν καιγόταν. Η Παρθένος συνέλαβε Υιόν, και όμως παρέμεινε Παρθένος, Αειπάρθενος.

Θυμίζω και τον άλλον τύπο του Ακαθίστου Ύμνου, την κλίμακα του Ιακώβ. «Χαίρε, κλίμαξ επουράνιε, δι' ής κατέβη ο Θεός». Η σκάλα, που είδε ο Ιακώβ στον ύπνο του και ένωνε τη γη με τον ουρανό, προεικόνιζε την Παναγία. Αυτήν χρησιμοποίησε ως μέσον ό Θεός, προκειμένου να κατεβή στη γή.

Προσμονή αναστάσεως

Τα περισσότερα «Χαίρε» παρουσιάζουν την Παναγία προτυπουμένη. Υπάρχει όμως και ένα «Χαίρε», που την παρουσιάζει προτυπούσα. Η Παναγία προτυπώθηκε από τύπους της Παλαιάς Διαθήκης, αλλά και προτυπώνει γεγονότα και πραγματικότητες της Καινής Διαθήκης. Ένα από τα γεγονότα, τα οποία προτυπώνει η Παναγία, είναι η Ανάστασις. Και επειδή οι Χαιρετισμοί ψάλλονται κατά τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή, που μας προετοιμάζει για την Ανάστασι, ας δούμε πως η Παναγία είναι τύπος της Αναστάσεως. Λέγει ο ύμνογράφος:

«Χαίρε, Αναστάσεως τύπον εκλάμπουσα· χαίρε, των αγγέλων τόν βίον εμφανίτουσα».

Όλοι ζούμε με την προσμονή της Αναστάσεως. Τη Μεγάλη Πέμπτη το βράδυ στο «Σήμερον κρεμάται επί ξύλου», ζητάμε από τον Κύριο να μας δείξη και την ανάστασή του. «Δείξον ήμϊν και την ένδοξόν σου Ανάστασιν». Σαν να βιαζόμαστε να δούμε την Ανάσταση, που είναι ο τελικός θρίαμβος του Ιησού Χριστου: ο θρίαμβος της Ζωής κατά του θανάτου.

Αλλά στην καρδιά των πιστών, πέρα από την προσμονή της Αναστάσεως του Χριστού, υπάρχει και η προσμονή μιας άλλης αναστάσεως, που είναι καρπός της Αναστάσεως του Χριστού. Πρόκειται για την ανάσταση των νεκρών. Γνωρίζετε, ότι θ' αναστηθούν οι νεκροί; Το πιστεύετε; Αν δεν πιστεύετε ότι θ' αναστηθούν όλοι οι νεκροί, τότε ούτε στην Ανάσταση του Χριστού πιστεύετε. «Ει γάρ νεκροί ουκ εγείρονται, ουδέ Χριστός εγήγερται. Ει δέ Χριστός ουκ έγήγερται, ματαία ή πίστις υμών: έτι εστέ εν ταίς αμαρτίαις υμών» (Α' Κορ. 15,16-17).

Οι πιστοί προσδοκούν με λαχτάρα την ανάσταση των νεκρών. Με αυτή την προσδοκία τελειώνει το Σύμβολο της Πίστεως: «Προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζωών του μέλλοντος αιώνας. Αμήν». Και όταν προσέρχονται στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, παίρνουν τη Θεία Κοινωνία και «είς ελπίδα αναστάσεως».

Περιμένουμε την ανάσταση, όπως οι νυκτωμένοι στρατοκόποι περιμένουν να ξημερώσει, να φέξει, για να δουν ποιά πορεία θ' ακολουθήσουν. Περιμένουμε την ανάσταση των νεκρών, όπως τα χελιδόνια περιμένουν την άνοιξη. Περιμένουμε την ανάσταση των νεκρών, όπως οι φυλακισμένοι περιμένουν την ημέρα της αποφυλακίσεώς τους.

Πώς θα είναι οι αναστημένοι;

Ότι θ' αναστηθούν οι νεκροί, αυτό είναι γεγονός. Το γνωρίζουμε. Εκείνο που δεν γνωρίζουμε είναι, πώς θα είναι ο άνθρωπος μετά την ανάσταση των νεκρών. Έχουμε καμμία εικόνα, κανένα παράδειγμα στη γη, που να μας φανερώνει το πως θα είναι και πώς θα ζή ο άνθρωπος μετά την ανάσταση των νεκρών; Ναι! Είναι η Παναγία. Η ζωή της Παναγίας ήταν τόσο αγία και τελεία, τόσο πνευματική, ώστε αποτελεί τύπο των αναστημένων ανθρώπων. Γι' αυτό λέγει ο ιερός ύμνογράφος: «Χαίρε, αναστάσεως τύπον εκλάμπουσα».

Οι άνθρωποι στον ουρανό, στην άλλη ζωή, μετά την κοινή ανάστασι, δέν θά είναι όπως τώρα. Δέν θά έχουν πάθη ούτε παθήματα. Δεν θα έχουν αμαρτίες ούτε πόνο. Δέν θα υπάρξη και πειράζων, ο Διάβολος γι' αυτό δεν θα έχουν πειρασμούς. Δεν θα υπάρξη το υλικό σώμα γι' αυτό δεν θα υπάρχουν υλικές ανάγκες. Δέν θά υπάρξη αμαρτία γι' αυτό δεν θα υπάρξη θάνατος. Το σώμα του ανθρώπου πεθαίνει...

Αλλ' ο θάνατος είναι μία σπορά. Ο σπόρος πέφτει στη γή, σαπίζει, λειώνει, αλλ' ύστερα ανασταίνεται φυτρώνει ένας ολόχρυσος στάχυς, γεμάτος από καρπούς. Τί σπάρθηκε! Τί φύτρωσε! Σπορά ο θάνατος: έτσι λέγει ο απόστολος Παύλος. Πέφτει το σώμα στη γη, σαπίζει, λειώνει, χάνει την ομορφιά του. Και ύστερα, όπως ο σπόρος, φυτρώνει, ανασταίνεται. Και ανασταίνεται απείρως ωραιότερο, άφθαρτο, δοξασμένο, αιώνιο. «Ούτω και η ανάστασις των νεκρών. Σπείρεται εν φθορά, εγείρεται εν αφθαρσία. Σπείρεται εν ατιμία, εγείρεται εν δόξη. Σπείρεται εν ασθενεία, εγείρεται εν δυνάμει» (Α' Κορ. 15,42-43). Όπως δεν μπορείς πάνω στην Παναγία να βρής κάποια ασχήμια, έτσι δεν μπορείς να βρής ασχήμια και πάνω στους ανθρώπους, που θα εγερθούν «είς ανάστασιν ζωής» (Ιωάν. 5,29). Θα είναι όπως οι άγγελοι. «Ὡς άγγελοι Θεού εν ουρανώ είσι» (Ματθ. 22,30).

Λάμπει πιο πολύ από τους αγγέλους

Και η Παναγία ως άγγελος ήταν στη γη. Αγγελικό βίο ζούσε. Το δεύτερο μέρος του «Χαίρε» που ερμηνεύουμε, αυτό τονίζει: «Χαίρε, των Αγγέλων τον βίον εμφανίτουσα». Η Παναγία είναι τύπος της Αναστάσεως είναι τύπος και της αγγελικής ζωής. Όπως πάνω στην κοπριά ανθίζουν ευωδιαστα λουλούδια, κατάλευκα κρίνα, έτσι και πάνω στην κοπριά της ανθρωπίνης κοινωνίας άνθισε πάλλευκο κρίνο, ευωδιαστο λουλούδι, η ζωή της Παναγίας. Και όπως κάθε εκατό ή διακόσια χρόνια περνάει κοντά από τη γη φωτεινός κομήτης, έτσι πέρασε πάνω στη γη κομήτης του ουρανού με αγγελική λάμψη. Είναι η Υπεραγία Θεοτόκος.

Η λάμψις της Παναγίας είναι ανωτέρα και από τη λάμψη των αγγέλων! Για δύο λόγους:

1. Οι άγγελοι είναι ασώματοι, άϋλοι. Επομένως δεν έχουν τη ροπή προς το κακό και την αμαρτία. Είναι άτρεπτοι στο αγαθό. Δεν πειράζονται. Δεν κινδυνεύουν. Η αγιότητά τους είναι φυσική. Η αγιότητα όμως της Παναγίας είναι υπερφυσική. Άνθρωπος ήταν και η Παναγία. Βρισκόταν κι εκείνη μέσα στον κυκλώνα της αμαρτίας. Και όμως, έμεινε αγνή, πάναγνη: καθαρή, πεντακάθαρη αγία, παναγία. Είχε σώμα, αλλά δεν είχε αμαρτωλά πάθη. Στον κόσμο οικούσε, αλλά η βρωμιά του κόσμου δεν την άγγιξε.

2. Οι άγγελοι λάμπουν στον ουρανό, διακονούν τον Θεό, αλλά κανένας άγγελος δεν δάνεισε κάτι στον Θεό. Κι αυτό διότι δεν έχουν κάτι που δεν το έχει ο Θεός. Η Παναγία δάνεισε στον Θεό κάτι που Εκείνος δεν το είχε: την ανθρωπίνη φύσι. Ο Θεός δεν έγινε θεάγγελος έγινε θεάνθρωπος. Τόν άνθρωπο τίμησε. Και ο άγνότερος άνθρωπος, ή Παναγία, τιμήθηκε πάνω και από τους αγγέλους. Γι' αυτό ψάλλουμε: «Τήν τιμιωτέραν των Χερουβίμ και ένδοξοτέραν ασυγκρίτως των Σεραφίμ». Η Παναγία έχει λάμψη πάνω από τη λάμψη του ήλιου. «Τήν υψηλοτέραν των ουρανών και καθαρωτέραν λαμπερόνων ηλιακών».

Προβολή άγγελικού βίου

Άγαπητοί! Η Παναγία αποτελεί την προβολή του άγγελικού βίου στον κόσμο. Τόν άγγελικό βίο προτυπώνει και προβάλλει. Και τον άγγελικό αυτό βίο έφθασαν και φθάνουν οι άγιοι. Φθάνουν σε ύψη, όχι φυσικά στο ύψος της Παναγίας, πάντως σε μεγάλα πνευματικά ύψη. Πώς;

Άν σε κάποιον κουτσό πης ν' ανεβή με τα σκαλοπάτια στον τελευταίο όροφο ενός ουρανοξύστη, δεν θά μπορή. Άν όμως τον βάλης μέσα στο ασσανσέρ, αμέσως ανεβαίνει, και αρκετά εύκολα. Καταλάβετε; Μόνοι μας είναι αδύνατον ν' ανεβούμε ψηλά πνευματικά, γιατί χωλαίνουμε. Βρισκόμεθα χαμηλά, και πέφτουμε συνεχώς. Όχι μόνο άγγελικό βίο δεν ζούμε αλλά και κυλιόμαστε μέσα στο βούρκο των πιό ακαθάρτων παθών και λογισμών. Άν όμως χρησιμοποιήσουμε το ανυψωτικό μηχάνημα, το ασσανσέρ του ουρανού, που ονομάζεται χάρις, τότε κατορθώνουμε την ανάβασι. Οι αναβαθμοί δεν είναι πλέον μόνο ωραίοι ύμνοι είναι και κατορθωτό άθλημα και αθλος.

Γιά νά γίνη τό πνευματικό ανέβασμα του κόσμου απαιτείται προβολή. Η Παναγία είναι, είπαμε, πρότυπο άγγελικού βίου. Σήμερα όμως οι άνθρωποι, και μάλιστα οι νέοι μας, άλλα πρότυπα βλέπουν, διότι άλλα πρότυπα προβάλλει ο κόσμος με τα μέσα μαζικής ενημερώσεως και διαφωτίσεως. Οι οθόνες της τηλεοράσεως προβάλλουν αισχρά υποκείμενα ως πρότυπα ζωής. Πώς να κρατηθή ή νεότητά μας;

Είναι καιρός να συνέλθουμε. Όχι απλώς να τραγουδάμε τον Ακάθιστο Ύμνο και να εγκωμιάζουμε την Παναγία όχι μόνο ν' ασπαζόμεθα την εικόνα της όχι μόνο ν' ανάβουμε λαμπάδα στό προσκυνητάρι της. Άνάγκη απόλυτη να βλέπουμε τον άγγελικό της βίο και να τον ζηλεύουμε. Ν' αποτυπωθή ή ζωή της στη δική μας καρδιά. Αυτό σημαίνει να ζήσουμε ως χριστιανοί, «τόν Χριστόν φέροντες». Ετσι θα βελτιωθή το πνευματικό μας επίπεδο. Θα σηκωθούμε κάπως από τη γη. Θα παύσουμε να είμεθα χαμερπείς. Η «χαμαιζηλία» θα γίνη ανάβασις. Κι Εκείνος, που κατήλθε για ν' ανέλθουμε εμείς, Εκείνος θα μας αξιώση να υπερβούμε το «εγώ» και τα πάθη και ν' ανέλθουμε πολύ ψηλά, να γίνουμε σύνθρονοι του.

Στον ουρανό

«Ξένον τόκον ιδόντες, ξενωθώμεν του κόσμου, τον νούν πρός ουρανόν μεταθέντες»

(Γράμμα Ξ του Ακαθίστου)

Η έκτη αίσθησις

Πέντε αισθήσεις έχει κάθε άνθρωπος. Και οι πέντε αισθήσεις του μετέχουν στη θεία λατρεία. Με την όρασι βλέπουμε τα τελούμενα βλέπουμε τις εικόνες, τα ιερά σκεύη: βλέπουμε τα διαδραματιζόμενα. Με την ακοή ακούμε τις ευχές και τούς ύμνους, τα αναγνώσματα και το κήρυγμα. Με την όσφρησι απολαμβάνουμε το μοσχοθυμίαμα. Με την αφή ασπαζόμεθα τις ιερές εικόνες και τον τίμιο Σταυρό. Με τη γεύσι μετέχουμε της μυστικής τραπέζης γευόμεθα της θείας Κοινωνίας τρώμε το Σώμα και πίνουμε το Αίμα του Κυρίου Ιησού.

Αλλ' οι χριστιανοί δεν έρχονται στο Ναό μόνο με τις πέντε αισθήσεις. Η πίστις κάνει τα μάτια να βλέπουν θαυμαστά και ουράνια πράγματα. Η πίστις κάνει τα αυτιά ν' ακούν υπερφυσικά λόγια και ουράνιους ύμνους. Η πίστις δίνει συμβολική σημασία στο ευωδιαστό λιβάνι. Η πίστις δίνει θεολογική διάσταση στον ασπασμό της εικόνας. Η πίστις κάνει το χριστιανό να αισθάνεται ότι αληθινά κοινωνεί του Σώματος και του Αίματος του Χριστού. Χωρίς την πίστι όλα στην Εκκλησία καταντούν τύποι. Ή δε τυπολατρεία είναι ο τάφος του ζωντανού Χριστιανισμού.

Θαύμα ο Ακάθιστος Ύμνος

Εάν έχουμε την έκτη αίσθηση, την πίστι, παρακολουθούμε ένα θαύμα σε κάθε ιερή ακολουθία. Θαύμα ό,τι λέγεται και γίνεται στο Ναό. Θαύμα και ο Ακάθιστος Ύμνος, που παρακολουθούμε κάθε Παρασκευή της Μεγ. Τεσσαρακοστής. Θαυμα και σαν τραγούδι και σαν σύνθεση και έκφρασις. Έχουν περάσει εκατοντάδες χρόνια από τότε που συντάχθηκε το ποίημα αυτο. Και όμως, εξακολουθεί να είναι και σήμερα επίκαιρο, να συγκινη μυριάδες ψυχές.

Κυρίως ο Ακάθιστος Ύμνος είναι θαύμα για το περιεχόμενό του. Έξυμνεί ένα γεγονός, που ξεπερνά την ανθρωπίνη λογική και τους φυσικούς νόμους ένα γεγονός, που αποτελεί μυστήριο παράδοξο: ένα γεγονός, που μόνο όσοι δέχονται την ύπαρξι θαυμάτων, είναι δυνατόν να το παραδεχθούν. Το γεγονός αυτό αποτελεί τη βάση της χριστιανικής πίστεως, το θεμέλιο του Χριστιανισμού. Όποιος αρνείται αυτό το γεγονός, απορρίπτει τη μεταφυσικότητα του Χριστιανισμού. Βλέπει το Χριστιανισμό σαν ένα από τα πολλά συστήματα του κόσμου, σάν μία από τις πολλές θρησκείες. Και το γεγονός αυτό, το πρώτο και κύριο, είναι η ενανθρώπησις του Θεού· το ότι ο Θεός κατέβηκε από τον ουρανό στη γη, σαρκώθηκε και γεννήθηκε από Παρθένο Κόρη, τη Θεοτόκο Μαρία. Αυτό το γεγονός εξυμνεί ο Ακάθιστος Ύμνος.

Γέννησις από παρθένο! Παράξενο, αλλ' όχι αναληθές. Οτι η γέννησις του σαρκωθέντος Υιού και Λόγου του Θεού είναι παράδοξο πράγμα, τονίζεται από τον Ακάθιστο Ύμνο στο γράμμα Ξ. «Ξένον τόκον ιδόντες, ξενωθώμεν του κόσμου...». Αν είσθε πιστοί, δεν χρειάζεσθε λογικά επιχειρήματα, για να πιστεύσετε στα υπέρ – λόγον. Αν είσθε όλιγόπιστοι,

τότε οπωσδήποτε θά έρχονται λογισμοί αμφιβολίας, που θα ταράζουν τη γαλήνη της ψυχής σας και θα εγείρουν τα διάφορα «Πώς;».

Για όσους είναι ολιγόπιστοι και πολεμούνται από λογισμούς αμφιβολίας, αλλά και για τους πιστούς που θέλουν να έχουν κάποιο στήριγμα στην πίστη τους, θα ήθελα να κάνουμε τρεις συλλογισμούς.

1. Τι είναι δυσκολότερο: Από την ανυπαρξία να γίνη ένας άνθρωπος, ή από έναν άνθρωπο να γίνη ένας άλλος άνθρωπος, από παρθένο να γεννηθή άνθρωπος; Όπωσδήποτε το πρώτο. Ό Θεός, λοιπόν, που έκανε το δυσκολότερο και από την ανυπαρξία δημιούργησε τον πρώτο άνθρωπο, τον παλαιό Αδάμ, αυτός ο παντοδύναμος Θεός δεν μπορούσε να κάνει το ευκολότερο, να γεννήση μία Παρθένος τον νέο Αδάμ, τον Ιησού Χριστό;

2. Ό Θεός, που έδωσε το φυσικό τρόπο για να γεννιώνται τα παιδιά της γης, δεν μπορούσε να δώση και τον υπερφυσικό τρόπο για να γεννηθή το παιδί του ουρανού, ο Θεάνθρωπος Κύριος;

3. Ποιό είναι περισσότερο παράδοξο: Το πώς έγινε το θαύμα ή το τι έγινε με το θαύμα; Ασφαλώς το δεύτερο. Ό Θεός έγινε άνθρωπος! Ιδού το τι έγινε. Ό Θεάνθρωπος γεννιέται από Παρθένο! Ιδού το πώς. Για το ότι ο Χριστός είναι Θεός δέν φαίνεται πολλοί ν' αμφιβάλλουν. Αλλωστε το διαλαλούν ή κρυστάλλινη ζωή του, τ' άπειρα θαύματά του, ή ασύγκριτη διδασκαλία του, ή ανάστασής του. Το διαλαλούν οι 20 αιώνες, που πέρασαν και δεν μπόρεσαν να σβήσουν το όνομα και το κίνημα του Ιησού. Δέχεσαι, λοιπόν, ότι ο Θεός ήλθε στη γη, και αμφιβάλλεις ότι γεννήθηκε από Παρθένο; Αφού δέχεσαι το μείζον, το μεγαλύτερο θαύμα, οφείλεις να δέχεσαι και το έλασσον, το μικρότερο θαύμα, που διδάσκει η Αγία Γραφή.

Χοίροι και αετοί

Παράξενος τόκος. Παράδοξο θαύμα! Ό Θεός από τον ουρανό ήλθε στη γή. Γιατί; Για ν' ανεβή ο άνθρωπος από τη γη στον ουρανό. «Ξένον τόκον ιδόντες, ξενωθώμεν του κόσμου, τον νούν εις ουρανόν μεταθέντες».

Για κάποια μετάθεσι μιλάει ο ιερός ύμνογράφος. Τή μετάθεσι οι άνθρωποι την επιζητούν από το χειρότερο στο καλύτερο, από το μικρότερο στο μεγαλύτερο, από το χαμηλότερο στο υψηλότερο. Και ο Χριστός παρόμοια μετάθεσι ήλθε να μας πραγματοποιήση· να μας μεταθέση από τα χαμηλότερα στα υψηλότερα, από τη γη στον ουρανό να μεταθέση το μυαλό μας, τη σκέψη μας, από τα γήινα στα ουράνια.

Αυτό στην εποχή μας φαίνεται παράξενο. Ο άνθρωπος έγινε πολύ πεζός. Τα ενδιαφέροντά του περιωρίσθηκαν στη γη. Τα όνειρά του περπατούν στη λάσπη. Δέν έχει σκέψεις ουράνιες. Δέν έχει πνευματικά φτερουγίσματα. Καμμία σοβαρή εξάρτηση από τον Θεό. Η νοοτροπία που κυριαρχεί είναι να βελτιώση τα υλικά και οικονομικά του συμφέροντα, το βιοτικό του επίπεδο.

Κάποτε τα ζώα θέλησαν να εκλέξουν αρχηγό. Σκέφθηκαν να δώσουν την αρχηγία στον αετό. Αλλ' ο αετός πετούσε πολύ ψηλά. Δεν μπορούσε ν' ασχοληθώ με τα χαμηλά, τα γήινα. Αλλωστε στα ζώα υπήρχε και άφθονη ζήλεια για τον αετό, που πετούσε σε μεγάλα ύψη, άπιαστα στα άλλα ζώα. Και τελικά στράφηκαν σε άλλες υποψηφιότητες. Κατέληξαν να

εκλέξουν αρχηγό το... γουρούνι! Από τους αιθέρες προσγειώθηκαν ανώμαλα στη λάσπη. Το γουρούνι πήρε αμέσως ύψος αρχηγού. Έβαλε στέμμα στο κεφάλι και κάλεσε σε συνεδρίαση το διοικητικό συμβούλιο των ζώων. Η συνεδρίαση έγινε –που αλλού;- στη λάσπη. Ήταν το βασίλειο του νέου αρχηγού. Ύστερα από θυελλώδη συνεδρίαση αποφάσισαν τη βελτίωση της χαμοζωής τους, δηλαδή, αν θα έχουν λιγότερη ή περισσότερη λάσπη, αν ή λάσπη θα είναι υγρή ή ξηρή, αν θα έχουν πολλά ή λίγα βελανίδια κ.λπ. Την ώρα εκείνη πέρασε από πάνω τους ένας αετός. Με μία στροφή του κεφαλιού του τούς έδειξε τα ύψη, σάν νά τούς έλεγε: «Πέρα από τη λάσπη υπάρχουν και τα ύψη, ο γαλανός ουρανός, ο καθαρός αέρας, οι ψηλές κορυφές». Αμέσως το συμβούλιο των ζώων με αρχηγό το γουρούνι ξεσηκώθηκαν εναντίον του... ανεδαφικού αετού! Και τελικά τον διέγραψαν από τα μητρώα τους σαν αντικοινωνικό όν, μιά πού δέν... προσγειωνόταν στη λασπώδη ζωή τους!

Ο μύθος δηλοί: Χοιρώδης η κατάσταση του κόσμου σήμερα. Μόνο για βελτίωση των υλικών πραγμάτων μιλάνε. Για βελτίωση της λάσπης. Και, αν κάποιος χριστιανός, σαν αετός του πνεύματος, θελήσει να μιλήσει για τά ύψη, για τόν ουρανό, αμέσως τον απομονώνουν σαν αντικοινωνικό, σάν απροσγείωτο, σάν παράξενο φαινόμενο.

Και όμως οι άνθρωποι είναι πλασμένοι για τά ύψη. Δέν είναι σκουλήκια, καταδικασμένα να σέρνονται στη γη. Είναι αετοί, πλασμένοι να διασχίζουν τους αιθέρες. Ο απόστολος Παύλος παραγγέλλει: «Τα άνω ζητείτε... Τα άνω φρονείτε, μή τα επί της γης» (Κολασ. 3,1-2). Και ο ύμνογράφος του Ακαθίστου Ύμνου μας προτρέπει: «Ξενωθώμεν του κόσμου, τον νούν εις ούρανόν μεταθέντες». Μεταθέστε το μυαλό σας στον ουρανό.

Στον κόσμο, αλλ' όχι κόσμος

Ακούγοντας τα λόγια αυτά, ίσως κάποιος να πη: «Να, λοιπόν, ότι έχουν δίκαιο όσοι κατηγορούν τους χριστιανούς ότι μεταθέτουν όλα τα ενδιαφέροντά τους στον ουρανό και αδιαφορούν για τη γή». Οι χριστιανοί –λένε οι κατήγοροι– είναι αρνητές της επίγειας ζωής. Τήν άλλη ζωή περιμένουν. Είναι αρνητικά στοιχεία στην πρόοδο του πολιτισμού, διότι μόνο για τόν ουρανό φροντίζουν. Τούς έχουν κοιμίσει, λέγοντάς τους πώς δέν πρέπει ν' ασχολούνται με τα βιοτικά και κοινωνικά θέματα. Έτσι αφήνουν τους πλουσίους και διεφθαρμένους να εκμεταλλεύονται το λαό... Και άλλοι, χριστιανοκοινωνιστές αυτοί, υποστηρίζουν ότι αδιαφορώντας οι χριστιανοί για τά γήινα, αφήνουν να κυριαρχούν στον κοινωνικό στίβο οι υλιστές και οι άθεοι...

Τί έχουμε ν' απαντήσουμε; Βασικά πρόκειται για παρεξήγησι. Ο χριστιανός δέν αδιαφορεί για τη γή. Ο Ιησούς Χριστός ήλθε στη γη, δείχνοντας έτσι το ενδιαφέρον του για τη γή, για τούς ανθρώπους της γης. «Διά τούτο γάρ ο υψηλός Θεός επί της γης εφάνη ταπεινός άνθρωπος».

Και ο χριστιανός ζή στη γη. Ενδιαφέρεται για τη γή. Ζή στην κοινωνία. Ενδιαφέρεται για την κοινωνία. Ζή στον κόσμο. Ενδιαφέρεται για τον κόσμο.

Τότε, θα πητε, τί σημαίνει το «ξενωθώμεν τού κόσμου»; Δέν σημαίνει ν' αποξενωθούμε τοπικά από τον κόσμο. Σημαίνει ν' αποξενωθούμε τροπικά. Θα ζούμε μέσα στον κόσμο, αλλά δεν θα γινώμεθα κόσμος. Μέσα στον κόσμο, αλλ' όχι κόσμος! Αυτό το στόχο είχε και η αγωνιώδης προσευχή, που έκανε για μας ο Κύριος τη νύκτα της Μεγ. Πέμπτης: «Πάτερ,

ουκ έρωτώ ίνα άρης αυτούς εκ τού κόσμου, αλλ' ίνα τηρήσης αυτούς εκ του πονηρού» (Ιωάν. 17,15). Ο γιατρός βοηθεί τον άρρωστο, βυθίζει τα χέρια του στην πληγή του αρρώστου, αλλ' ο ίδιος δεν έχει σχέση με την αρρώστια. Ο χριστιανός ζή την αγωνία του κόσμου, αλλά δεν παρασύρεται από το πνεύμα του κόσμου.

Κοινωνικός ο χριστιανός

Επίσης ο χριστιανός σκέπτεται πώς το εισιτήριο για τον ουρανό εκδίδεται στη γη. Κάποτε ένας πλούσιος νέος ζήτησε από τον Κύριο να του εκδώση ένα εισιτήριο για τον ουρανό: «Τί ποιήσας ίνα ζωήν αιώνιον κληρονομήσω;» (Λουκ. 18,18). Και ο Κύριος του έδειξε το εκδοτήριο όπου κόβονται εισιτήρια για τον ουρανό. Ησαν οι καλύβες των φτωχών. «Πάντα όσα έχεις πώλησον και διάδος πτωχοίς, και έξεις θησαυρόν εν ουρανών, και δεύρο ακολούθει μοι» (Λουκ. 18,22).

Το ενδιαφέρον για τη γή, η αγάπη στον άνθρωπο, ο αγώνας για την κοινωνική δικαιοσύνη, ή πάλη για μία καλύτερη κοινωνία, εξασφαλίζουν το εισιτήριο για τους ουρανούς. Και ας μή λησμονούμε, ότι οι πιό προσγειωμένοι και κοινωνικοί άνθρωποι είναι οι χριστιανοί αυτοί, που σκέπτονται τον ουρανό. Να μερικές κοινωνικές προεκτάσεις της μεταθέσεως της σκέψεως στον ουρανό. Ο χριστιανός, που πρώτα από όλα σκέπτεται και ποθεί τον ουρανό:

1. Δέν αδικεί τον εαυτό του. Δέν βλέπει τον εαυτό του σαν ζώο, που έχει ανάγκη μόνο από τροφή και ύπνο. Βλέπει τον εαυτό του σαν ουράνιο πτηνό, σαν ψυχοσωματικό όν, με άπειρη αξία, σαν εικόνα του Θεού.

2. Κτυπά κατακέφαλα την πλεονεξία, το αδηφάγο αυτό θηρίο, που κατατρώγει την κοινωνία.

3. Αντιμετωπίζει γενναία τους πόνους και τις θλίψεις. Η λίγη θλίψις της γης θ' αντικατασταθή με τη μεγάλη, την ατέλειωτη χαρά του ουρανού. «Ουκ άξια τα παθήματα του νυν καιρού πρόσ τήν μέλλουσαν δόξαν αποκαλυφθήναι εις ημάς» (Ρωμ. 8,18).

Οι άγιοι είναι οι κοινωνικώτεροι άνθρωποι. Όποιος κοινωνεί με τον Θεό, αυτός κοινωνεί σωστά και με τους ανθρώπους. Όποιος αγαπά θερμά τον Θεό, αυτός αγαπά απλά καί τούς ανθρώπους.

Ανελκυστήρας

Αγαπητοί! «Ανω σχώμεν τας καρδίας!» Αυτό είναι το μήνυμα του Ακαθίστου Ύμνου. Πρός τα πάνω τα μάτια και τις καρδιές. Αρκετά ζήσαμε την πεζότητα της ύλης και τη λάσπη της αμαρτίας. Καιρός ν' ανορθωθούμε, ν' ανεβούμε, «τόν νούν εις ουρανόν μεταθέντες».

Πώς θ' ανεβούμε; Μέ τον... ανελκυστήρα! Ο Χριστός είναι ο πνευματικός ανελκυστήρας. Γι' αυτό κατέβηκε, για να μας ανεβάση. «Διά τούτο γάρ ο υψηλός Θεός επί γης εφάνη ταπεινός άνθρωπος βουλόμενος έλκύσαι πρόσ το ύψος τούς αυτώ βοώντας: Αλληλουϊα». Κατέβηκε από τον ουρανό, για ν' ανεβάση εμάς ψηλά στον ουρανό. Ύψώθηκε πάνω στο Σταυρό, για νά έλκύση εμάς πρόσ τα πάνω. Ο Σταυρός του είναι ο υπερφυσικός ανελκυστήρας, που μας ανεβάζει στα ύψη και ατενίζουμε με ελπίδα τη βασιλεία των

ουρανών. Το τόνισε ο ίδιος λίγο πριν από το Πάθος: «Καγώ εάν υψωθώ εκ της γής, πάντα ελκύσω προς εμαυτόν» (Ιωάν. 12,32).

Όλος για όλους

«Όλος ήν εν τοις κάτω και των άνω ουδόλως απήν ο απεριγραπτος Λόγος».

(Από το γράμμα Ο του Ακαθίστου)

Απουσίες

Ο μεγάλος παρών και ο μεγάλος απών! Είναι ο Ιησούς Χριστός. Εμείς οι άνθρωποι έχουμε κάνει πολλές απουσίες. Κάποτε έκαναν προσκλητήριο οι άγγελοι μέσα στον παράδεισο, φώναξαν το όνομα του πρώτου ανθρώπου, και ακούσθηκε γεμάτη πόνο ή απάντησις: Απών! Φώναξαν και το όνομα της πρώτης γυναίκας και ακούσθηκε η ίδια απάντησις: Απούσα!

Και σήμερα η Εκκλησία κάνει προσκλητήριο των παιδιών της. Κάθε φορά, που τελεί τη θεία Λειτουργία ή κάποια άλλη από τις υπέροχες ακολουθίες της, όπως αυτή των Χαιρετισμών, κάνει προσκλητήριο. «Απών!». Είναι οι περισσότερες απαντήσεις. Απουσιάζουν οι χριστιανοί από τις συνάξεις του Θεού, ενώ δίνουν το «παρών» σε τόσες συγκεντρώσεις του κόσμου και του Διαβόλου. Το απουσιολόγιο της Έκκλησίας είναι γεμάτο απουσίες. Υπάρχουν βέβαια και δικαιολογημένες απουσίες. Γι' αυτό και η Εκκλησία εύχεται και «υπέρ των δι' ευλόγους αιτίας απολειφθέντων». Οι περισσότερες όμως είναι αδικαιολόγητες απουσίες. Είναι απουσίες αδιαφορίας και απιστίας.

Και θα έλθη κάποτε καιρός, που θ' ακουσθή το τελευταίο και σπουδαιότερο προσκλητήριο. Άγγελοι στον ουρανό θα σαλπίσουν και ύστερα θα φωνάξουν τα ονόματα των ανθρώπων. Θ' ακούγονται δέκα «απών», και ένα «παρών». «Ολίγοι οί σωζόμενοι» (Λουκ. 13,23). Λίγοι παρόντες στον παράδεισο. Οι άλλοι; Παρόντες στο παρουσιολόγιο του Διαβόλου. Στη μαύρη λίστα του γραμμένοι οι περισσότεροι άνθρωποι. Παρόντες στην κόλασι. Θα υπάρχουν βέβαια κι εκεί οι απόντες. Απόντες οι άγγελοι. Απόντες οι άγιοι. Απούσα ή ελπίδα. Απούσα ή χαρά. Απόν το φώς. Και ο μεγάλος απών: Ό Θεός!

Να γιατί είπαμε στην αρχή, ότι ο Θεός είναι ο μεγάλος παρών και ο μεγάλος απών.

Απερίγραπτος Λόγος

Τι σχέση έχουν όλα αυτά που είπαμε με τον Ακάθιστο Ύμνο; Σ' ένα από τα 24 γράμματά του, στό Ο, τονίζεται η παρουσία του Χριστού, ή διπλή παρουσία του Χριστού, που ισοδυναμεί με την πανταχού παρουσία του.

Ο Χριστός βρίσκεται παρών ολόκληρος στη γή. Βρίσκεται ολόκληρος παρών και στον ουρανό. Βρίσκεται ολόκληρος παρών παντού. Ό Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, που ο Ακάθιστος Ύμνος εξυμνεί, είναι η αρχή της σωματικής παρουσίας του Θεού κάτω στη γη. «Ο Λόγος σάρξ εγένετο» (Ιωάν. 1,13). Στη σκηνή της ανθρωπίνης ιστορίας μπήκε ο Θεός Λόγος, που σαρκώθηκε. Και το πρόσωπό του είναι το σπουδαιότερο πρόσωπο της παγκοσμίου ιστορίας. Είναι το πρόσωπο, που χώρισε την Ιστορία στα δύο, στην πρό Χριστού και την μετά Χριστόν.

Ηλθε στη γή, χωρίς να παύση να είναι και στον ουρανό. «Όλος ήν εν τοις κάτω και των άνω ουδόλως απήν ο απεριγραπτος Λόγος». Όνομάζεται απεριγραπτος Λόγος ο Ιησούς

Χριστός. Ποιός μπορεί να τον περιγράψει; Ποιός μπορεί να περιγράψει το μεγαλείο του, την ουσία του, την αγάπη του; Είναι απεριγράπτος, διότι είναι αχώρητος. Αν μπορέσει ο ήλιος να περιορισθεί και να χωρέσει σ' ένα δωμάτιο, άλλο τόσο είναι δυνατόν να περιορισθεί ο ήλιος της Θεότητας και να χωρέσει μέσα σ' ένα περιορισμένο χώρο. Κι όμως, αυτό το αδύνατον έγινε.

Ο αχώρητος χώρεσε στη γαστέρα της Παρθένου. «Ο αχώρητος παντί πώς έχωρήθη εν γαστρί;». Ο απεριγράπτος χωράει στο νου του πιστού. Ο ασύλληπτος συλλαμβάνεται με τις κεραίες της Πίστεως. Ο άορατος ωράθηκε με τη σάρκωσή του. Ο απεριγράπτος Λόγος χωράει μέσα στο άγιο Ποτήριο, στο μυστήριο της θείας Κοινωνίας. Ο αχώρητος Θεός χωράει μέσα στην Εκκλησία. Ο αμέτρητος Θεός χωράει μέσα στην καρδιά του χριστιανού.

Και στον ουρανό και στη γη

Είναι θαύμα το πώς ο Αχώρητος χώρεσε στη γη, στον περιορισμένο χώρο; Ο 'Ακάθιστος Ύμνος μιλάει για άλλο θαύμα, πίο θαυμαστό απ' αυτό. Βρίσκεται ολόκληρος στη γη, αλλά βρίσκεται ολόκληρος και στον ουρανό. Παρών εδώ, παρών και εκεί. «Όλος ήν εν τοις κάτω και των άνω ουδόλως απήν ο απεριγράπτος Λόγος».

Η παρουσία του Χριστού και στη γη και στον ουρανό δεν είναι συμβολική είναι ουσιαστική. Ο Χριστός είναι και Θεός και άνθρωπος. Αφού είναι Θεός, είναι δυνατόν να περιορισθεί; Υπάρχουν φράγματα για τόν Θεό; Υπάρχουν σύνορα για τόν Θεό;

Η σύγχρονη τεχνολογία έχει ανακαλύψει και μας προσφέρει ένα μέσο, που είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα της πανταχού παρουσίας του Θεού. Πρόκειται για την τηλεόραση. Ανοίγεις την τηλεόρασί σου και μπροστά σου βλέπεις κάποιον να μιλάει. Την ίδια στιγμή ο ίδιος άνθρωπος μιλάει και σ' άλλα σπίτια. Βρίσκεται συγχρόνως σε εκατομμύρια σπίτια. Αν ο άνθρωπος με την επιστήμη και την τεχνολογία βρήκε τρόπο να είναι παρών την ίδια ώρα σ' όλα τα σπίτια της γης, ο Θεός δεν έχει τρόπο να βρίσκεται συγχρόνως και στη γη και στον ουρανό;

Ο Χριστός είναι ο ήλιος της θεότητας. Κατέβηκε στη γή, χωρίς ν' αφήσει και τη θέση του στον ουρανό. Η Παναγία είναι το ακηλίδωτο κάτοπτρο, όπου συγκεντρώθηκαν οι ακτίνες της Θεότητας. Όχι βέβαια μόνο ενεργειακά, αλλά και οντολογικά, πραγματικά. Διότι η υποστατική ένωση της θείας φύσεως με την ανθρωπίνη φύση, που πραγματοποιήθηκε στη μήτρα της Παρθένου, είναι τελεία.

Πώς συνέβηκε αυτό; Απλούστατα, ή σάρκωσις του Θεού Λόγου δεν είναι μία τοπική μετάβασις. Δεν συνέβηκε, δηλαδή, ν' αλλάξει τόπο κατοικίας ο Θεός, να φύγει από τον ουρανό και να έλθει στη γη. Δεν πρόκειται για μετάβασις τοπική, αλλά πρόκειται για συγκατάβασις θεϊκή. Ο Χριστός δεν ήλθε για ν' αλλάξει εκείνος τόπο. Ηλθε για ν' αλλάξουμε εμείς τόπο.

Πρόκειται για συγκατάβασις, για ταπείνωσις αταπείνωτη, για κατάβασις ακατάβατη, για ενανθρώπησι ουράνια. Λέγει σχετικά ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός: «Ο έν μορφή Θεού υπάρχων κλίνας ουρανούς κατέρχεται, τουτέστι τό άταπείνωτον αυτού ύψος άταπεινώτως ταπεινώσας συγκαταβαίνει τους εαυτού δούλους συγκατάβασιν άφραστόν τε και ακατάληπτον, και Θεός ών τέλειος και άνθρωπος τέλειος γίνεται».

Παρέμεινε στον ουρανό ως Θεός. Ήταν παρών και ως Θεάνθρωπος στη γη. Έτσι ψάλλουμε και σ' ένα ωραίο τροπάριο: «Τών πατρικών σου κόλπων μή χωρισθείς, Μονογενές Λόγε του Θεού, ήλθες επί γής διά φιλανθρωπίαν, άνθρωπος γενόμενος ατρέπτως...» (αίνος του δ' ήχου).

Όλος θεός, όλος άνθρωπος

Η μεγάλη σημασία του μυστηρίου του θαύματος έγκειται στη λέξι «όλος». Ολόκληρος Εκείνος ενώθηκε μέ μας. Και ολόκληρη η ανθρωπίνη φύσις ενώθηκε μ' Εκείνον. Ο Ιησούς Χριστός είναι όλος ο Θεός. Δέν έχει, δηλαδή, μέρος της Θεότητας. Και όταν σαρκώθηκε, προσέλαβε όλη την ανθρωπίνη φύσι. Είναι όλος ο Θεός και όλος ο άνθρωπος.

Ο ουρανός στο πρόσωπο του Θεανθρώπου προσφέρει όλη τη θεότητα. Η γη στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού προσφέρει όλη την ανθρωπότητα. Πόσο μεγάλη είναι η αγάπη του Θεού! Δίδεται ολόκληρος. Ούτε κράτησε τίποτε για τον εαυτο του, ούτε άφησε κανέναν άνθρωπο έξω από τον εαυτό του.

Ο Χριστός είναι όλος ο Θεός. Έγινε όλος ο άνθρωπος. Όσα έχει ένας άνθρωπος, τα πήρε. Έχει και σώμα και ψυχή ο άνθρωπος. Και ο Θεός Λόγος προσέλαβε σώμα ανθρώπου και ψυχή ανθρώπου. Όλος ο άνθρωπος, σώμα και ψυχή, ντύνεται με το Θεό. Λέγει σχετικά ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός: «Πάση την ανθρωπίνη φύσει φαμέν ενωθήναι πάσαν την της Θεότητας ουσίαν. Ουδέν γάρ, ών ενεφύτευσε τη ημετέρα φύσει ο Θεός Λόγος αρχήθεν πλάσας ήμάς, ένέλιπεν, αλλά πάντα ανέλαβε, σώμα, ψυχήν νοεράν και λογικήν».

Αυτό σημαίνει όχι μόνο, ότι ο τέλειος Θεός έγινε και τέλειος άνθρωπος, αλλά και κάτι άλλο. Ολόκληρος ο άνθρωπος αγιάζεται, και το σώμα του και η ψυχή του. Δεν υπάρχει μέλος του σώματος και μέρος της ψυχής, που δεν αγιάζεται, αφού ο Χριστός πήρε και σώμα και ψυχή, είναι ο όλος άνθρωπος. Η μυθολογία λέγει, ότι ο Αχιλλέας είχε ένα μέρος του σώματός του, την πτέρνα, που δέν βράχθηκε μέσα στ' αθάνατο νερό της Στυγός. Πρόκειται για τη λεγόμενη αχιλλειο πτέρνα, που ήταν τρωτή και ευάλωτος... Η πραγματικότητα, όχι ή μυθολογία, λέγει ότι ο Ιησούς Χριστός δεν είχε αχιλλειο πτέρνα δέν είχε αδυναμία ή ελάττωμα. Διότι ο άνθρωπος Ιησούς όλος είχε ενωθή με την όλη Θεότητα. Και όσοι πιστοί ενώνονται αληθινά μέ τον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, είναι άτρωτοι και αθάνατοι.

Ο Χριστός όλος Θεός και όλος άνθρωπος. Λέγει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός: «Εν τη ενανθρωπήσει του ενός της Αγίας Τριάδος Θεού Λόγου φαμέν πάσαν και τελείαν τήν φύσιν της Θεότητας εν μιά των αυτής υποστάσεων ενωθήναι τη ανθρωπίνη φύσει πάση και ου μέρος μέρει». Γι' αυτό και ο απόστολος Παύλος τονίζει: «Έν αυτώ κατοικεί πάν το πλήρωμα της θεότητας σωματικώς» (Κολασ. 2,9).

Ο Χριστός είναι όλος άνθρωπος. Πόσο τιμητικό είναι αυτό για μας! Οι άρχοντες της γης, όταν καταλαμβάνουν την εξουσία, κάνουν προσλήψεις «ημετέρων» προσλαμβάνουν δικούς τους ανθρώπους χαριστικώς. Ο Ιησούς Χριστός έκανε «πρόσληψι». Αλλά προσέλαβε όλους τους ανθρώπους, ολόκληρη την ανθρωπίνη φύσι. Δέν πήρε τη μορφή ενός βασιλιά ή ενός σοφού ή ενός στρατηγού ή ενός πλουσίου. Έλαβε τη μορφή γενικά του ανθρώπου. Στην ανθρωπίνη φύσι, που προσέλαβε ο Ιησούς Χριστός, είναι συγκεντρωμένη όλη η ανθρωπότητα. «Προσελάβετο ήμάς» (Ρωμ. 15,7).

Φυσικά πρόκειται για μυστήριο. Όπως μυστήριο είναι το πώς ο αχώρητος Θεός χώρεσε στη γή, έτσι μυστήριο είναι και το πώς οι πολλοί άνθρωποι χωρέσαμε στον ένα. Ακριβώς γι' αυτό σωζόμεθα, επειδή μας έχει προσλάβει όλους ο Θεάνθρωπος Χριστός. Λέγει ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός: «Όλον γάρ όλος ανέλαβε με, και όλος όλω ηνώθη, ίνα όλη την σωτηρίαν χαρίσεται. Το γάρ απρόσληπτον αθεράπευτον».

Ο αδαπάνητος παρών!

Όλος ο Θεός ο Χριστός. Αυτό σημαίνει, ότι ολόκληρος προσφέρεται σε όλους. Όλος σε όλους. Και όλοι στον Ένα. Αυτό σημαίνει, πώς και στην θεία Κοινωνία προσφέρεται ολόκληρος ο Χριστός. Ο αγιασμένος Αρτος πάνω στην αγία Τράπεζα είναι ολόκληρος ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός. Αλλά και όταν τεμαχίζεται από τον ιερέα, σε κάθε ένα μικρό τεμάχιο είναι πάλι ολόκληρος ο Χριστός. Πώς γίνεται αυτό; Και εδώ πρόκειται για μυστήριο. Στον καθρέφτη βλέπεις ολόκληρο το πρόσωπό σου. Όταν τεμαχίσεις τον καθρέφτη, σε κάθε επί μέρος κομμάτι βλέπεις πάλι ολόκληρο το πρόσωπό σου. Κάπως έτσι άς νοηθαι και η θεία Κοινωνία. Και ολόκληρος ο Αμνός, άκλαστος, ατεμάχιστος, είναι ολόκληρο το πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Αλλά και κάθε μερίδα από τον τεμαχισμένο άγιο Αρτο είναι πάλι ολόκληρος ο Χριστός. Ο Χριστός είναι «ο μελιζόμενος και μη διαιρούμενος, ο πάντοτε εσθιόμενος και μηδέποτε δαπανώμενος». Ο Χριστός είναι αδιάσπαστος και αδαπάνητος. Είναι σύμβολο ενότητας και πληρότητας. Όποιος δε με πίστι κοινωνεί του Χριστού, αυτός γίνεται ένα με τον όλον Χριστό. Γίνεται σύσσωμος του Χριστού. «Συνήγειρεν ήμάς και συνεκάθισεν εν τοις επουρανίοις» (Εφεσ. 2,6).

Όλος ο Χριστός και στη γη και στον ουρανό. Ποτέ δεν μπορεί ν' αναζητήσουν οι άγγελοι τον Χριστό στον ουρανό και να λάβουν την απάντησι «απών». Και ποτέ δεν μπορεί να τον αναζητήσουν άνθρωποι στη γη και ν' ακούσουν «απών». Πάντα «παρών» ο Θεάνθρωπος Χριστός. Τό υποσχέθηκε άλλωστε λίγο πριν από την Ανάληψί του: «Και ιδού εγώ μεθ' υμών είμι πάσας τας ημέρας έως της συντελείας του αιώνος» (Ματθ. 28,20).

Τα πάντα στον Χριστό

Αγαπητοί! Ό Ακάθιστος Ύμνος εξυμνεί τον όλο Χριστό. Και η Εκκλησία διατηρεί τον όλο Χριστό. Είναι δυνατόν ένα ζωντανό σώμα να έχη μισό κεφάλι; Άλλο τόσο μπορούμε κι εμείς, σάν σώμα Χριστού, να πιστεύουμε στον μισό Χριστό. Δέν μπορούμε, δηλαδή, να κάνουμε επιλογή στις αλήθειες, που αποκάλυψε ο Χριστός, και άλλες να τις δεχόμεθα και άλλες να τις απορρίπτουμε. Ή δεχόμεθα όλον τον Ιησού Χριστόν ή δέν τον δεχόμεθα καθόλου.

Ο Χριστός είναι όλος σε όλα. Είναι δυνατόν να έχουμε ένα σπίτι, όπου τα δωμάτια να είναι κατασκότεινα και βρωμερά, και μόνο μία μικρή γωνία του να φωτίζεται και να είναι καθαρή; Ασφαλώς όχι. Όλο το σπίτι το θέλουμε φωτεινό και καθαρό. Ο Χριστός δεν είναι για μία μόνο γωνίτσα της καρδιάς μας. Είναι για όλη την ύπαρξί μας. Όλη την ψυχή μας άς δώσουμε στον Ιησού Χριστό. Όλη την αγάπη μας άς προσφέρουμε στον Κύριο της δόξης. Όλο το σπίτι μας άς το χαρίσουμε στο σαρκωμένο Θεό.

Όταν ο Χριστός είναι όλος σε όλα τα πρόσωπα και τα πράγματα της κοινωνίας, τότε θα υπάρχει το πλήρωμα της αλήθειας και της ευτυχίας.

Όχημα πανάγιον

«Χαίρε, όχημα πανάγιον του επί των Χερουβίμ χαίρε, οίκημα πανάριστον του επί των Σεραφίμ».

(Από το γράμμα Ο του Ακαθίστου)

Το αυτοκίνητό σας

Τι μάρκα αυτοκίνητο διαθέτετε; Μή σας εκπλήσσει το ερώτημα, με το οποίο αρχίζουμε θέμα πάνω στον Ακάθιστο Ύμνο. Γνωρίζω, ότι οι περισσότεροι έχουν αυτοκίνητο. Δέν θεωρείται πλέον είδος πολυτελείας το αυτοκίνητο. Εχει γίνει είδος ανάγκης. Μόνο, που το αυτοκίνητο ικανοποιεί μόν μία ανάγκη μας, αλλά μας δημιουργεί πολλές άλλες ανάγκες. Και μας προκαλεί πολλές ζημιές. Καλύπτει την ανάγκη των αποστάσεων και της εξοικονομήσεως χρόνου. Αλλά μας έχει γίνει ένα άγχος. Άγχος για ν' αγοράσης αυτοκίνητο άγχος για να κινήσης το αυτοκίνητο μέσα στο μποτιλιάρισμα των πολλων αυτοκινήτων: άγχος για νά βρής χώρο για παρκάρισμα του αυτοκινήτου: άγχος για τις ζημιές του αυτοκινήτου και για τα έξοδα στα διάφορα συνεργεία άγχος για την αντιμετώπισι των εξόδων που έχει ένα αυτοκίνητο άγχος για τη δική σου οδήγηση, αλλά και για την οδήγηση των άλλων.

Κάποτε δεν είχε ο άνθρωπος το άγχος σ' όλες αυτές τις μορφές. Δέν του προσέφερε όχημα ή τεχνολογία του προσέφερε ή ζωολογία. Κάποιο ταπεινό γαϊδουράκι ήταν το όχημα του φτωχού ανθρώπου. Σε ταπεινό όνάριο ήταν εποχούμενος ο Κύριός μας. Εμείς αντικαταστήσαμε τα ταπεινά ονάρια με πανάκριβες λιμουζίνες. Και η διαφορά; Το ταπεινό ονάριο σου εξασφάλιζε την ηρεμία και την ευτυχία. Το αυτοκίνητο, και του τελευταίου ακόμη τύπου, δέν σου λύνει το πρόβλημα της δυστυχίας.

Αργότερα το ταπεινό όνάριο το αντικατέστησε κάποιο καλογυμνασμένο άλογο. Έτρεχε περισσότερο. Και στη συνέχεια, με την εξέλιξη του πολιτισμού, ήλθαν οι άμαξες. Η ματαιοδοξία του ανθρώπου είχε φθάσει στο σημείο να κατασκευάζη χρυσοποίκιλτες άμαξες. Αλλ' όλα αυτά θεωρούνται πλέον ξεπερασμένα. Το αυτοκίνητο είναι πλέον το πιο συνηθισμένο όχημα για μεταφορά του ανθρώπου. Αλλ', όπως είπαμε, υπάρχουν ένα σωρό προβλήματα γύρω από το αυτοκίνητο. Εύκολα χαλάει και ζητάει ανταλλακτικά. Είσαι υποχρεωμένος μετά από ώρισμένο καιρό να το περάσης από το Κ.Τ.Ε.Ο., να το ελέγξουν, άν είναι κατάλληλο να κυκλοφορή. Πολλοί άνθρωποι έχουν μία ανικανοποίητη αυτοκινητομανία. Τό παλαιό μοντέλλο το αντικαθιστούν με καινούργιο. Και σπεύδουν προς τόν αυτοματισμό. Θέλουν ν' αποκτήσουν αυτοκίνητο αυτόματο, ν' ανοίγουν τα παράθυρα αυτομάτως, ν' αλλάζουν οι ταχύτητες αυτομάτως κ.λπ.

Όχημα ή Παναγία

Γιατί αρχίσαμε με τα διάφορα οχήματα; Απλούστατα, διότι μέσα στον Ακάθιστο Ύμνο γίνεται λόγος για όχημα. Πρόκειται για παλαιό όχημα, που όμως το μοντέλλο του δεν το αλλάζει κανείς, διότι είναι τέλειο. Είναι μοναδικό όχημα, αναντικατάστατο.

Υπάρχουν κάτι οχήματα, που μεταφέρουν νεκρούς. Λέγονται νεκροφόρες. Δυστυχώς δε σήμερα αυξήθηκαν τόσο πολύ τα τροχαία ατυχήματα, ώστε κάθε αυτοκίνητο υπάρχει

κίνδυνος να μεταβληθή σε νεκροφόρα για τους επιβάτες του... Το όχημα, για το οποίο μιλάει ο Ακάθιστος Ύμνος, είναι ζωηφόρο. Μετέφερε και μεταφέρει τη ζωή. Ποιός είναι; Ή Παναγία, η Θεοτόκος. Σ' ένα από τα 144 «Χαίρε» του Ακαθίστου Ύμνου ψάλλουμε:

«Χαίρε, όχημα πανάγιον του επί των Χερουβίμ· χαίρε, οίκημα πανάριστον του επί των Σεραφίμ».

Μπορούμε να βρούμε πρόσωπο τελειότερο, άγιώτερο, καθαρώτερο από την Παρθένο Μαρία; Ασφαλώς όχι. Είναι ασύγκριτη και αναντικατάστατη στο ρόλο που έπαιξε και παίζει για τη σωτηρία μας. Και το ρόλο της αυτό ο ύμνογράφος του Ακαθίστου Ύμνου παρουσιάζει με ποικίλες εικόνες. Ανάμεσα σ' αυτές και η εικόνα του οχήματος. Είναι όχημα ή Παναγία. Όχι αυτοκίνητο! Αυτοκίνητο, στην πραγματικότητα, κυριολεκτικά, δεν υπάρχει κάτω στη γη. Το λεγόμενο αυτοκίνητο είναι ετεροκίνητο. Κάποιος άνθρωπος το θέτει σε κίνηση και το οδηγεί. Αλλά και ο άνθρωπος, ο οδηγός του αυτοκινήτου, δεν είναι αυτοκίνητος, όσο κι αν λέμε ότι είναι αυτεξούσιος. Είναι και αυτός ετεροκίνητος. Άλλοι κινούν, επηρεάζουν, καθοδηγούν, κατευθύνουν τον άνθρωπο, είτε αγαθά είτε πονηρά πνεύματα.

Αυτοκίνητον ένα μόνο υπάρχει εκείνο, που ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος ονομάζει «αυτοκίνητον». Είναι το Πνεύμα το Αγιον. Λέγει σχετικά ο άγιος Γρηγόριος: «Το Πνεύμα το Αγιον ήν μόνον αεί και έστι και έσται... αόρατον, άχρονον, αχώρητον, αναλλοίωτον, άποιον, άποσον, ανείδεον, αναφές, αυτοκίνητον, αεικίνητον, αυτεξούσιον, αυτοδύναμον» (Ε.Π.Ε. 5,132). Κι επειδή το Πνεύμα το Αγιον κατέστησε την Παρθένο Μαρία όχημα, γι' αυτό μπορούμε να πούμε ότι το όχημα της Θεοτόκου είναι πνευματοκίνητο.

Θέλετε να μάθετε τη μάρκα του οχήματος αυτού; Σπάνια βέβαια μάρκα. Είναι ή μάρκα της αγιότητας. Βλέπουμε κάποτε ώρισμα αυτοκίνητα, τα θαυμάζουμε, αλλά σπεύδουν να μας εξηγήσουν: «Δεν υπάρχουν πλέον καινούργια. Το εργοστάσιο δεν βγάζει πλέον αυτόν τον τύπο...». Και το έργοστάσιο της χάριτος ένα μόνο όχημα έβγαλε, που έχει τη μάρκα όχι απλώς της αγιότητας, αλλά της παναγιότητας, της αναμαρτησίας. Άγιοι πολλοί υπάρχουν. Παναγία μία και μοναδική βρέθηκε στον κόσμο.

Όλα τα οχήματα παθαίνουν βλάβες. Τά πηγαίνουν σε συνεργεία. Τό όχημα, που ονομάζεται Παναγία, δεν υπέστη ποτέ καμμία βλάβη. Όλοι οι άνθρωποι υφίστανται και σωματικές και πνευματικές βλάβες. Οι πιο επικίνδυνες είναι οι πνευματικές. Και αυτές είναι οι αμαρτίες. Πηγαίνουν κόντρα οι άνθρωποι, κοντράρουν στο θέλημα του Θεού, τρακάρουν μεταξύ τους και στραπατσάρουν με τις αμαρτίες. Ένας μόνο άνθρωπος δεν υπέστη τη βλάβη της αμαρτίας, διότι δεν κοντραρίσθηκε με τον Θεό. Υποτάχθηκε ταπεινά στη βουλή του Θεού, όσο κι αν αρχικά της φάνηκε παράδοξη. Και ο άνθρωπος αυτός είναι η αγνή Κόρη της Ναζαρέτ. Ανταποκρίθηκε στο σχέδιο του Θεού μ' εκείνα τα λόγια: «Ίδού η δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά το ρημά σου» (Λουκ. 1,38).

Σ' όλους τους ανθρώπους, λίγο ή πολύ, χαλούν τα φρένα. Γίνονται άφρονες. Η αμαρτία είναι αφροσύνη και η απιστία τρέλλα. Γενικά δε ή κοινωνία μας έχει καταντήσει ένα φρενοκομείο. Έσπασαν τα φρένα και δεν σταματά στο κατρακύλισμα. Ένας μόνο άνθρωπος διατήρησε πάντοτε τα φρένα του ακέραια. Είχε πέρα για πέρα σώας τας φρένας. Είναι η Παναγία.

Ο μοναδικός επιβάτης

Αλλ' ενώ είπαμε, ότι η Παναγία ονομάζεται όχημα, δεν είπαμε ποιοί είναι οι επιβάτες του οχήματος αυτού. Οι επιβάτες; Λάθος! Δεν είναι πολλοί οι επιβάτες. Ένας και μοναδικός είναι ο επιβάτης του παρθενικού οχήματος, που βρισκόταν στη Ναζαρέτ. Κάθε γυναίκα μπορεί να γίνη όχημα πολλών παιδιών. Κάθε παιδί εννέα μήνες είναι εποχούμενο στο ευλογημένο όχημα της μητρότητας, που αφετηρία έχει την ανυπαρξία και τέρμα τη γέννησι. «Έκ του μη όντος εις το είναι ήμάς παρήγαγεν» ο Θεός, χρησιμοποιώντας σάν όχημα της αφιξέως μας στον κόσμο τη μητέρα μας. Κάθε λοιπόν μητέρα μπορεί και πρέπει να φέρη πολλά παιδιά στον κόσμο, όσα έχει προγραμματίσει όχι ο οικογενειακός προγραμματισμός, αλλ' ο προγραμματισμός της αγάπης και της προνοίας του Θεού. Μία μητέρα όμως ήταν αποκλειστικό όχημα ενός μόνο επιβάτου. Το μητρικό όχημα είναι η Παρθένος. Και μοναδικός επιβάτης είναι ο Θεάνθρωπος Ιησούς, διότι η Μητέρα του ήταν Παρθένος και παρέμεινε Παρθένος. Η Μαρία ή Θεοτόκος είναι αειπάρθενος. Ο Χριστός ως Θεός γεμίζει τα σύμπαντα. Δέν τον χωρούν οι ουρανοί. Όταν έγινε άνθρωπος, υπήρξε το πλήρωμα για την Παρθένο. Δέν χωράει άλλος εκεί όπου υπάρχει ο Χριστός.

Αφού, λοιπόν, η Παναγία έγινε το όχημα, για να ταξιδέψη ο Θεός από τον ουρανό στη γη, για νά γίνη το ταξίδι των αιώνων, το ταξίδι όχι απλώς ενός άρχοντα, ενός προέδρου δημοκρατίας, ενός βασιλιά, αλλά το ταξίδι του παμβασιλέως Χριστού, δεν μπορεί παρά να είναι όχημα «πανάγιον». Υπάρχουν μερικά αυτοκίνητα, που λέγονται οχήματα υψηλών προσώπων. Γι' αυτό και κατασκευάζονται αλεξίσφαιρα. Όσο κι αν συναντήσουν το αυτοκίνητο αυτή τρομοκρατική επίθεση και σφοδρούς πυροβολισμούς, τα τζάμια τους είναι αδιαπέραστα, απυρόβλητα. Οι σφαίρες εξοστρακίζονται. Έτσι, θα μπορούσαμε να πούμε, και το όχημα, που μετέφερε όχι απλώς υψηλό πρόσωπο, αλλά τον ύψιστο Θεό, ήταν όχημα αλεξίσφαιρο ως προς την αμαρτία. Δεν ήταν δυνατόν οι σφαίρες, τα βόλια της αμαρτίας, να πλήξουν την παρθενία, την αρετή, την αγιότητα, την καθαρότητα, την αναμαρτησία της Θεοτόκου. Ήταν δυσπυρόβλητος, λόγω της αγιότητός της, προτού να συλλάβη τόν σαρκωμένο Θεό. Έγινε απυρόβλητος, όταν μέσα της εγκαταστάθηκε ο ουράνιος επιβάτης, ο Θεάνθρωπος. Η θεότητα, που κατώκησε μέσα στην Παρθένο, την κατέστησε αλεξίσφαιρο ως προς την αμαρτία.

Μυστήριο βέβαια είναι αυτό, όπως μυστήριο, σχετικό και αυτό με το όχημα της Παρθένου, είναι και η άλλη πραγματικότητα. Ποιά; Υπάρχουν, είπαμε, οχήματα, που οι πόρτες τους ανοίγουν και κλείνουν αυτομάτως. Ο Χριστός Ιησούς, ο μεγάλος επιβάτης, μπήκε και βγήκε από το όχημα της Παρθένου Μητρός, χωρίς ν' ανοίξη και να κλείση την πόρτα! Μπήκε και βγήκε «κεκλεισμένων των θυρών». Είναι, όπως ψάλλει ο ύμνογράφος απευθυνόμενος προς τόν Χριστό, «ο τάς κλεις της Παρθένου μή λυμηνάμενος εν τω τόκω σου» (από τον Κανόνα του Πάσχα).

Ο εποχούμενος επί των Χερουβίμ

Την αλήθεια, λοιπόν, ότι η Παναγία είναι το όχημα του παμβασιλέως Χριστού τονίζει ο ύμνογράφος: «Χαίρε, όχημα πανάγιον του επί των χερουβίμ».

Είχε όχημα ο Χριστός ως Θεός δεν είχε ως άνθρωπος. Ποιό είναι το όχημα του Χριστού ως Θεού Λόγου; Είναι τα Χερουβίμ και τα Σεραφίμ. Είναι «ο εποχούμενος επί των

Χερουβίμ». Πνεύμα ο Θεός, φέρεται από πνεύματα καθαρα, όπως είναι οι άγγελοι. Δεν φαίνεται στα μάτια των ανθρώπων ή ουσία του Θεού. Ακόμη και οι άγγελοι καλύπτουν το πρόσωπό τους, διότι δεν μπορούν ν' ατενίσουν τη δόξα του. Γι' αυτό ο Ψαλμωδός Δαβίδ λέγει: «Ο καθήμενος επί των Χερουβίμ έμφάνηθι» (Ψαλμ. 79,2).

Και απεφάσισε ο Θεός να εμφανισθή στους ανθρώπους. Θέλησε, ευδόκησε, να κατεβή στη γη. Αλλ' έπρεπε να εξευρεθή ο τρόπος για να φανερωθή, και ο τρόπος με τον οποίον θα κατέβαινε. Ο τρόπος της φανερώσεως βρέθηκε. Ήταν μέσα στο σχέδιο του Θεού «πρό καταβολής κόσμου». Ο Θεός παίρνει μορφή ανθρώπου. Γίνεται άνθρωπος, χωρίς να πάψη να είναι και Θεός. Ώς Θεάνθρωπος μπορεί να εμφανισθή, διότι έτσι η Θεότητα κρύβεται μέσα στην ανθρωπότητα. «Θεός εφανερώθη εν σαρκί» (Α' Τιμ. 3,16).

Το πρόβλημα ήταν το πώς θα κατέβαινε ο Θεός. Με το όχημα των χερουβίμ δεν μπορούσε να κατεβή στη γή. Οι δρόμοι της γης δεν είναι για οχήματα του ουρανού. Έπρεπε να βρεθή όχημα γήινο. Και βρέθηκε. Είναι η Παρθένος Μαρία. Υπάρχει αυτοκίνητο, πού ν' αστράπτει, να είναι ολοκαίνουργιο και να ταξιδεύει σε χωματόδρομο, σε λάσπες, σε δρόμο με λακκούβες και νάρκες, και νά μή παθαίνει τίποτε, να μη λερώνεται καθόλου, να μη σκονίζεται; Υπάρχει τέτοιο αυτοκίνητο; Ασφαλώς όχι, θα μου πητε. Κι όμως, υπάρχει. Ενα και μοναδικό όχημα ανθρώπινο, πού, ενώ ταξίδεψε στη γη, ενώ έζησε μέσα στους δρόμους της κοινωνίας, παρέμεινε άθικτο, απείραχτο, πεντακάθαρο. Είναι η Παναγία. Γι' αυτό ονομάζεται όχημα «πανάγιον».

Ο αίρων και προσλαβόμενος

Όχημα η Παναγία, διότι μετέφερε τον Ιησού Χριστό. «Χαίρε, ότι βαστάζεις τον βαστάζοντα πάντα». Και αν μία φορά είναι θαυμαστό ότι η Παναγία είναι όχημα, ελάτε, αγαπητοί, χίλιες φορές να θαυμάσουμε ένα άλλο γεγονός: Ο Ιησούς Χριστός έγινε όχημα για όλους εμάς. Από βασταζόμενος έγινε βαστάζων. Από αιρόμενος έγινε ο αίρων. Αΐρει, μεταφέρει, ο Χριστός όχι έναν ή δύο ή δέκα ανθρώπους, αλλ' όλους τούς ανθρώπους όλων των αιώνων. Φαντασθήτε ένα ασθενοφόρο όχημα, όπου μέσα χωρούν όλοι οι τραυματίες, όλοι οι άρρωστοι όλου του κόσμου. Καταπληκτικό αυτό. Τό ακόμη καταπληκτικώτερο: Το όχημα αυτό όχι μόνο περιλαμβάνει όλους, αλλά και διαθέτει φάρμακο για όλους τούς εποχουμένους. Και τί φάρμακο! Τέτοιο, πού τούς γιατρεύει όλους, εφ' όσον βέβαια το θελήσουν...

Παράξενο φαίνεται αυτό. Και όμως είναι πραγματικότητα. Ο Χριστός είναι το ασθενοφόρο όχημα. Πάνω του φορτώθηκε όλους τους τραυματισμένους, όλους τους αμαρτωλούς του κόσμου. Είναι «ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου» (Ιωάν. 1,29).

Ο Χριστός μας έχει όλους πάνω του. Ξέρετε γιατί; Διότι μας προσέλαβε. «Προσελάβετο ημάς» (Ρωμ. 15,7). Φαίνεται εκ πρώτης όψεως, ότι ο Χριστός έχει τη μορφή ενός ανθρώπου. Σ' αυτήν όμως την ανθρωπίνη μορφή που προσέλαβε ανήκουμε όλοι οι άνθρωποι. Και όχι απλώς μας πήρε πάνω του, μας φορτώθηκε, αλλά και μας χαρίζει το φάρμακο της αφέσεως των αμαρτιών μας, της θεραπείας και σωτηρίας μας. Είναι το Αίμα του. Πώς να μή μας συγκινή η αγάπη του Θεού ή εν Χριστώ Ιησού; Λέγει σχετικά ο ιερός Χρυσόστομος: «Των ψυχών και των σωμάτων ιατρών, τον Υιόν αυτού τον μονογενή εκ των κόλπων αναστήσας, δούλου μορφήν αναλαβόντα παρεσκεύασεν εκ Παρθένου τεχθῆναι και συν ημίν

αναστραφήναι και πάντα υπομείναι τα ημέτερα, ίνα την ημετέραν φύσιν κάτω που κειμένων από του των αμαρτημάτων πλήθους αναγαγείν δυνηθή από της γης εις τον ουρανόν» (Ε.Π.Ε. 3,140).

Η Παρθένος Μαρία είναι το όχημα, που μετέφερε τον Θεό από τον ουρανό στη γη. Ο Θεάνθρωπος Χριστός είναι το όχημα, που μεταφέρει τον άνθρωπο από τη γη στον ουρανό. Και η μεταφορά αυτή συνεχίζεται. Το δρομολόγιο το εκτελεί πλέον η Εκκλησία, που είναι ο ίδιος ο Χριστός «παρατεινόμενος εις τους αιώνας». Η Εκκλησία είναι το λεωφορείο, που μεταφέρει δωρεάν από τη γη στον ουρανό εκείνους που το επιθυμούν.

Όχημα Χριστού

Η Εκκλησία, της οποίας σύμβολο είναι η Παναγία, μεταφέρει στη βασιλεία των ουρανών εκείνους, που γίνονται όχημα του Θεού Λόγου και του θείου λόγου. Ο καθένας μας άς γίνη φορέας και μεταφορέας του Ιησού Χριστού φορέας και μεταφορέας της πίστεως στον Ιησού Χριστό, της αγάπης στους άλλους ανθρώπους, του μηνύματος του Ευαγγελίου. Στα μέσα μεταφοράς υπάρχει η επιγραφή: «Έκτελούνται μεταφορές». Η επιγραφή αυτή ανήκει σε όλους τους πιστούς χριστιανούς, που δέχονται τον Θεάνθρωπο Χριστό και τον άνθρωπο, για τον οποίον ο Θεός έγινε Θεάνθρωπος. Κάθε πιστός άς γίνη όχημα της αγάπης του Χριστού.

Και ας μη λησμονούμε, ότι η Παναγία είναι όχημα και για μας. Σωματικά έναν επιβάτη, όπως είπαμε, μετέφερε, τον σαρκωθέντα Κύριο. Πνευματικά όμως μεταφέρει πολλούς. Μεταφέρει κι εμάς. Μας μεταφέρει με τις πρεσβείες της. Σε ώρα ανάγκης καλούμε την «Άμεσο Δράσι» ή την «Άμεσο Επέμβαση». Και έρχεται το σχετικό όχημα γρήγορα. Πολύ πιο γρήγορα έρχεται η Παναγία. Γι' αυτό την παρακαλούμε: «Σπεύσον εις ικεσίαν ή προστατεύουσα αεί, Θεοτόκε, την κληρονομίαν σου».

Παράβασις – Παράδεισος

«Χαίρε, δι' ἧς ἐλύθη παράβασις· χαίρε, δι' ἧς ἠνοιχθη παράδεισος»

(Από το γράμμα Ο του Ακαθίστου)

Αμαρτία-Σωτηρία: Εὐα-Παναγία

Μία ιστορία είναι ο Ακάθιστος Ὕμνος. Υπάρχουν ιστορίες, που αφορούν σε μεμονωμένα άτομα. Υπάρχουν ιστορίες, που αφορούν σε συγκεκριμένους τόπους. Υπάρχουν ιστορίες, που αφορούν σε ωρισμένα ἔθνη και ὠρισμένους λαούς. Υπάρχουν ιστορίες, που ανήκουν στο παρελθόν. Υπάρχουν ιστορίες, που σήμερα δεν ενδιαφέρουν πλέον τούς ανθρώπους.

Αλλ' ἡ ιστορία του Ακαθίστου Ὕμνου ἔχει μεγάλο ενδιαφέρον. Αφορά σε όλους τούς ανθρώπους. Αναφέρεται στο σπουδαιότερο θέμα. Είναι μία ιστορία, που ἔχει το πῶ παλαιό παρελθόν, ἀλλ' ἐπεκτείνεται και στο πιο απομακρυσμένο μέλλον. Είναι ἡ ιστορία τῆς αμαρτίας και τῆς σωτηρίας. Ὅπως δεν υπάρχουν οργανισμοί χωρίς μικρόβια, ἔτσι δεν ὑπάρχει ψυχή χωρίς αμαρτίες, και ἀρα δεν ὑπάρχει ἄνθρωπος που δεν τον ἀφορᾶ το πρόβλημα τῆς αμαρτίας. Και ὅπως ο ἥλιος ἀνατέλλει και ρίχνει τῆς ἀκτίνες του για όλους τούς ἀνθρώπους, ἔτσι και ο Χριστός, ο ἥλιος τῆς σωτηρίας, ρίχνει τῆς ἀκτίνες του για όλους τούς ἀνθρώπους. Ἀρα δεν ὑπάρχει ἄνθρωπος, που δεν μπορεῖ να σωθῆ. Ἡ αμαρτία εἶναι γεγονός καθολικό. Και ἡ σωτηρία εἶναι δυνατότητα καθολική.

Αμαρτία και σωτηρία εἶναι τὰ δύο κεντρικά θέματα του Ακαθίστου Ὕμνου, που εἶναι ἀριστούργημα ποιητικῆς τεχνῆς, μνημεῖο ἀφθάστου καλλιτεχνίας και λογοτεχνίας. Αμαρτία και σωτηρία! Δύο ὄψεις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Δύο γυναῖκες μέσα στο 'Ακάθιστο Ὕμνο ἐκπροσωποῦν τῆς δύο αὐτές πραγματικότητες. Ἡ μία ἔγινε το πρῶτο ὄργανο τῆς αμαρτίας. Εἶναι ἡ Εὐα. Ἡ ἄλλη ἔγινε ὄργανο τῆς σωτηρίας. Εἶναι ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος, ἡ Παναγία, ἡ Νέα Εὐα. Ο διάλογος τῆς πρῶτης Εὐας με το Διάβολο κυοφόρησε τὴν αμαρτία. Ο διάλογος τῆς δευτέρας Εὐας, τῆς Παρθένου Μαρίας, με τον ἄγγελο Γαβριήλ, κυοφόρησε τὴ σωτηρία.

Ἐσπασε το κόκκινο φανάρι!

Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, ὅτι ἡ μία γυναῖκα ἐπανόρθωσε τον ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν πτῶση τῆς ἄλλης γυναίκας, τόνιζει ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ «Χαίρε» του Ακαθίστου:

«Χαίρε, δι' ἧς ἐλύθη παράβασις, χαίρε, δι' ἧς ἠνοιχθη παράδεισος».

Γίνεται λόγος για παράβασι. Ἡ λέξις παράβασις χρησιμοποιεῖται σήμερα στα αυτοκίνητα, στην κυκλοφορία κυρίως. Για να ὑπάρχη ομαλή κυκλοφοριακή λειτουργία και να μη συμβαίνουν συγκρούσεις και ατυχήματα, ὑπάρχει ο Κώδικας Οδικῆς Κυκλοφορίας. Πρόκειται για ἀναγκαῖο κανονισμό, που ὅποιος τον παραβαίνει τιμωρεῖται.

Κάτι τέτοιο ὑπῆρξε και στην κυκλοφορία του πρῶτου ἀνθρώπου. Τὸν ἔθεσε ο Θεός στον παράδεισο τῆς τρυφῆς. Ο ἄνθρωπος δὲν πλάσθηκε για τὴν κόλασις πλάσθηκε για τον παράδεισο. Και στον παράδεισο ἡ κυκλοφορία ἦταν ἐλεύθερη με κώδικα, που εἶχε μόνο

μία διάταξη. Μία μόνο εντολή έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο. Κι αυτό διότι έπρεπε να θέσει σε λειτουργικότητα τη μεγάλη δύναμη, που του είχε θέσει μέσα του, την ελευθερία.

Αλλ' ο άνθρωπος έκανε παράβασι. Όπως υπάρχουν άνθρωποι, που αγνοούν τους κανόνες σωστής κυκλοφορίας, έτσι και ο άνθρωπος αγνόησε την εντολή του Θεού και έκανε παράβασι. Αυτό ήταν τραγικό. Για δύο λόγους.

1. Διότι απευθυνόταν στον φιλόανθρωπο και πανάγαθο Θεό. Δέν είχε ζητήσει δύσκολο πράγμα ο θεός από τον άνθρωπο. Του είχε επιτρέψει χίλια πράγματα, κι ένα μόνο του είχε απαγορεύσει. Αν του επέτρεπε ένα και του απαγόρευε χίλια, τότε θα ήταν σκληρός ο Θεός και η εντολή του δύσκολα θα εφαρμοζόταν. Αλλ' ο Θεός ήταν πολύ στοργικός. Από μύρια όμορφα δέντρα άφησε τον άνθρωπο να τρώγη. Σε ένα μόνο δέντρο έβαλε την απαγορευτική εντολή. «Και ενετείλατο Κύριος ο Θεός το 'Αδάμ λέγων: Από παντός ξύλου του εν τω παραδείσω βρώσει φαγή, από δε του ξύλου του γινώσκειν καλόν και πονηρόν, ου φάγεσθε απ' αυτού» (Γεν. 2,16). Και, για να μιλήσουμε παραβολικά με σύγχρονη γλώσσα, όλα τα φανάρια μέσα στον παράδεισο ήσαν πράσινα. "Ένα μόνο κόκκινο φανάρι έβαλε ο Θεός. Μία μόνο απαγορευτική πινακίδα. Ένα μόνο STOP. Και τόσπασε το ένα κόκκινο φανάρι ο άνθρωπος, παρασυρμένος «υπό μιάς αθέσμου συμβουλής».

Απαγορεύτηκε η είσοδος!

Το αποτέλεσμα; Το είχε προείπει ο Θεός. Αλλ' ο άνθρωπος βάζει τη λογική του πάνω από τη γνώμη, από την αλάθητη βούλησι, από την ελευθερία του Θεού. Όπως ο μεθυσμένος τη νύκτα τρέχει με το αυτοκίνητό του και πέφτει πάνω στο κόκκινο φανάρι και συγκρούεται και τσακίζεται και σκοτώνεται, έτσι έπαθε και ο άνθρωπος, μεθυσμένος από την πρόταση του όφews, που ήταν πραγματικά ξελογιάστρα: «Διανοιχθήσονται ύμών οι οφθαλμοί και έσεσθε ως θεοί» (Γεν. 3,4): μεθυσμένος από την περιέργεια, που έκαιγε μέσα του, έκανε ό,τι έκανε παρήκουσε. Ηλθε σε σύγκρουση με τόν Θεό.

Η κοινωνία και η συμφωνία με τον Θεό του εξασφάλιζε την υιότητα και την παραμονή του στον παράδεισο και την αθανασία. Η σύγκρουσης με τον Θεό του εξασφάλισε την αλλοτρίωση, την αποξένωσι, την έξωσι και το θάνατο.

Τα λόγια των ανθρώπων ξεγελούν. Και οι υποσχέσεις τους είναι απατηλές. Ό,τι λέγει όμως ο Θεός δεν είναι είπα - ξείπα. Οι υποσχέσεις του, είτε για δόξα είτε για τιμωρία, όλες εκπληρώνονται. «Έν αυτό το ναι και εν αυτώ το αμήν» (Β' Κορ. 1,20). Είχε προείπει για την περίπτωση της παραβάσεως: «Η δ' άν ήμερα φάγητε απ' αυτού, θανάτω αποθανείσθε» (Γεν. 2,17). Θέλησε ο Διάβολος να διαστρεβλώση τα λόγια αυτά. Όπως και σήμερα. Τα λόγια του Θεού διαστρεβλώνονται, και οι περισσότεροι λένουν ότι δεν θα εκπληρωθούν όσα εντέλλεται ο Θεός.

-Θα πεθάνετε! τούς είχε πει.

-Αστειεύεσθε; τούς λέγει ο Διάβολος. Δέν θά πεθάνετε. Αντίθετα, θα γίνετε θεοί με την παράβασι.

-Θα πάτε στην κόλασι! λέγει σήμερα ο Θεός. Αν περιφρονητε τις εντολές μου.

-Αστειεύεσθε; Ποιά κόλασις; Δέν υπάρχει κόλασις...

Νά όμως, που η πραγματικότητα έρχεται να διαψεύσει την αμφισβήτηση και την άρνησι. Το αποτέλεσμα μετά την παράβασι ήλθε. Μετά από σοβαρή παράβασι η τροχαία σου παίρνει τις πινακίδες. Και μετά την παράβασι εκείνη ο Θεός πήρε πίσω τις πινακίδες της ελευθέρας κυκλοφορίας μέσα στον παράδεισο. Ο άνθρωπος ντύθηκε τη στολή της φθοράς και του θανάτου και βγήκε από τον παράδεισο.

«Ελύθη ή παράβασις»

Έκλεισε η πόρτα του παραδείσου. Τήν έκλεισε η απερισκεψία του ανθρώπου. Αλλ' αυτό είναι το πρώτο μέρος της ανθρωπίνης ιστορίας. Θα ήταν τραγικό αν είχαμε μείνει εκεί. Όχι! Βρισκόμαστε στο δεύτερο μέρος. Γι' αυτό μιλάει ο "Ακάθιστος: «Χαίρε, δι' ής ελύθη παράβασις χαίρε, δι' ής ηνοιχθη παράδεισος». Λύθηκε η παράβασις, άνοιξε ο παράδεισος.

Πώς λύθηκε η παράβασις; Πλήρωσε ο άνθρωπος το πρόστιμο; Όχι. Τότε ποιός πλήρωσε; Ο Θεός πλήρωσε για λογαριασμό του ανθρώπου. Αν ή δικαιοσύνη του τιμώρησε τον άνθρωπο για την παράβασι, η αγάπη του απάλλαξε τον άνθρωπο από την τιμωρία.

Αν γυναίκα έγινε το όργανο της παραβάσεως, η Εύα, γυναίκα έγινε και το όργανο της λύσεως της παραβάσεως.

Αν ή ανυπακοή γέννησε την τραγωδία, ή υπακοή έφερε τη λύσι από την τραγωδία ή υπακοή και του Υιού και Λόγου του Θεού στο προαιώνιο σχέδιο του Θεού Πατέρα για τη σωτηρία του ανθρώπου, αλλά και η υπακοή της Παρθένου Μαρίας στη βουλή του Θεού να γίνη όργανο της σωτηρίας μας να γίνη Μητέρα του σαρκουμένου Θεού: «Ιδού η δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά το ρήμά σου» (Λουκ. 2,38).

Αν το ξύλο της παρακοής καρποφόρησε τον στυφό και πικρό καρπό της αμαρτίας, ένα άλλο ξύλο, το ξύλο του Σταυρού του Χριστού, καρποφόρησε τον γλυκύτατο καρπό της σωτηρίας.

Αν η εμφάνισις του Διαβόλου προκάλεσε το δέσιμο και την αιχμαλωσία στο σκλαβοπάζαρο της αμαρτίας και του θανάτου, ή φανέρωσις του Θεού με την ενανθρώπησι του Θεού Λόγου μας έλυσε από τα δεσμά της σκλαβιάς και μας χάρισε την ελευθερία και την άφεσι, τη λύτρωσι και τη σωτηρία.

Γι' αυτό λέγει: «Χαίρε, δι' ής ελύθη παράβασις». Η αμαρτία είναι ο απαισιώτερος δεσμός. Στην Παλαιά Διαθήκη σημειώνεται χαρακτηριστικά: «Παρανομίαι άνδρα αγρεύουσι, σειραις δε των έαυτού αμαρτιών έκαστος σφίγγεται» (Παρ. 5,22). Έχετε ιδεί πως ο σιδηρουργός σφίγγει τα σίδερα στη μέγγενη και κτυπά να τα λυγίση; Έτσι μας σφίγγει ο Διάβολος με τις αλυσίδες των αμαρτιών μας και μας κτυπά αλύπητα.

Αλλ' ευλογητός ο Θεός! Εκείνος, που σαρκώθηκε από την Παρθένο Θεοτόκο γι' αυτό ήλθε. Για να συντρίψει τις αλυσίδες, να μας λύση τα δεσμά και να μας ελευθερώση. Ενθυμείσθε το Γόρδιο δεσμό; Ηταν τόσο μπλεγμένος και τόσο σφικτά δεμένος, ώστε χέρι ανθρωπino δεν μπορούσε να τον λύση. Ένας τον έλυσε, ο Μέγας Αλέξανδρος. Ύψωσε το κοφτερό σπαθί του και κτύπησε δυνατά. Λύθηκε ο δεσμός και εκπληρώθηκε ο χρησμός για την κατάκτησι της Ασίας. Γόρδιος δεσμός ή αμαρτία. Χέρι ανθρωπino δεν μπορούσε να τον λύση. Ένας τον έλυσε. Ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός. Ύψωσε το Σταυρό του, το κοφτερό

αυτό σπαθί κατά της αμαρτίας, και έδωσε αποτελεσματικό κτύπημα. Λύθηκε ο δεσμός. Λύθηκε η παράβασις. Ελευθερώθηκε ο αμαρτωλός.

Σ' αυτό συνέβαλε και η Παναγία. Γι' αυτό λέγει ο ύμνογράφος: «Χαίρε, δι' ής ελύθη παράβασις». Σ' έναν ύμνο του κανόνος ακούμε: «Χαίρε, ή μοχλούς και πύλας άδου, Δέσποινα, το τόκω σου συντρίψασα».

Ανοιξε ο παράδεισος

Αλλ' ύστερα από το ένα «Χαίρε» έρχεται το άλλο «Χαίρε», σαν αποτέλεσμα: «Χαίρε, δι' ής ήνοιχθη παράδεισος». Αμα τελειώση ή ποινή για μία οδική παράβασι, επιστρέφονται οι πινακίδες και το δίπλωμα, και το αυτοκίνητο ελεύθερα και πάλι κυκλοφορεί. Η ποινή έληξε. Την εξαγόρασε με το πανάγιο Αίμα του και Λυτρωτής Ιησούς. Αποτέλεσμα: Ανοιξε η κλεισμένη πόρτα του Παραδείσου. Η είσοδος πλέον είναι ελεύθερα.

Ο Παράδεισος είναι πλέον ανοικτός. Ο Ιησούς Χριστός συνέτριψε τις αμπάρες και τα κλείθρα, που μας κρατούσαν δεσμίους στον άδη. «Συνέτριψε πύλας χαλκάς και μοχλούς σιδηρούς συνέθλασε» (Ψαλμ. 106,16). Καί η σφραγισμένη πύλη του παραδείσου άνοιξε. Αγγελος άλλοτε με την πυρίνη ρομφαία φύλαγε την κλεισμένη πόρτα του παραδείσου. Άγγελοι πολλοί τώρα βρίσκονται σε επιφυλακή και υποδέχονται τις λυτρωμένες και σωσμένες ψυχές. Όπως μερικές πόρτες είναι συνδεδεμένες με συναγερμό και όταν πας να τις ανοίξης χαλάει ο κόσμος, έτσι και όποιος περνάει από την πύλη του παραδείσου γίνεται αγγελικός συναγερμός, πανηγύρι στον ουρανό.

Ο Παράδεισος άνοιξε. Αλλά για ποιούς; Για εκείνους, που δεν κάνουν παράβασι; Αλλ' υπάρχει άνθρωπος χωρίς παράβασι; Όλοι καθημερινώς κάνουμε παραβάσεις, συνεχώς αμαρτάνουμε. Ο Παράδεισος είναι για όσους διαπράττουν μέν παραβάσεις, αλλά ζητούν χάρι για τις παραβάσεις. Είδατε πώς τρέχουν οι παραβάτες οδηγοί στην τροχαία και παρακαλούν να τους σβήσουν την παράβασι προτού να σταλή η κλήσις; Έτσι κι εμείς οι αμαρτωλοί παρακαλούμε τον Θεό να μας σβήση τα αμαρτήματα, προτού να έλθη ή κλήσις, ή ώρα του θανάτου. Ο Παράδεισος ανοίγει σ' εκείνους που με μετάνοια ζητούν την χάρι.

Εγκληματική αμέλεια

Αγαπητοί! Προσοχή! Υπάρχει ένας κίνδυνος σ' όλη αυτή την υπόθεση. Είναι η αμέλεια. Αν κάπου χρωστάς μεγάλο ποσόν και σου πουν «Αν έλθης μέχρι την τάδε ήμέρα και κάνης μία έκθεση και υποβάλης αίτησι, θα σου χαρισθή το χρέος», θ' αμελήσης; Ασφαλώς όχι. Αμέσως θα σπεύσης. Γιατί τώρα αμελούμε για το ύψιστο θέμα της σωτηρίας μας; «Πώς ήμείς έκφευξόμεθα τηλικαύτης αμελήσαντες σωτηρίας» (Εβρ. 2,3).

-Δεν έχω καιρό! Είναι η συνηθισμένη δικαιολογία σε θέματα, από τα οποία εξαρτάται ή πνευματική μας πρόοδος και η σωτηρίας μας.

Αλλά προσοχή! Η προθεσμία τελειώνει. Μία έκθεσης των χρεών σου, μία εξομολόγησις των αμαρτιών και μία αίτησις για έλεος στο μυστήριο της Εξομολογήσεως, θα σου χαρίση την άφεσι, την απαλλαγή, το σβήσιμο κάθε παραβάσεως, την άφεσι, το άνοιγμα της πύλης του ουρανού. Λοιπόν, χωρεί αναβολή για μία τέτοια ευκαιρία;

Τεχνολογία και φιλοσοφία

«Χαίρε, φιλοσόφους ασόφους δεικνύουσα: χαίρε, τεχνολόγους αλόγους ελέγχουσα»

(Από το γράμμα Π του Ακαθίστου)

Τεχνολογικό αριστούργημα

Ποιά σχέση μπορεί να έχει ο Ακάθιστος Ύμνος με την τεχνολογία; Η εποχή μας χαρακτηρίζεται για την πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας.

Πολλοί νόμισαν, ότι η πρόοδος αυτή θα καλύψει -γιατί όχι;- θα εξαφανίσει τη Χριστιανική πίστι. Αλλ' απατήθηκαν. Υπάρχουν ώρισμα πράγματα, που είναι αναντικατάστατα, διότι είναι υπαρξιακά. Υπάρχουν π.χ. τεχνητά νεφρά. Αλλά ποιός υγιής θα δεχόταν ν' αντικαταστήσει το φυσικό του νεφρό μ' ένα τεχνητό; Υπάρχει τεχνητή καρδιά. Αλλά ποιός υγιής θα προτιμούσε στη θέση της φυσικής καρδιάς να τοποθετήσει μία τεχνητή; Και η πίστις είναι κάτι φυσικό για τον άνθρωπο. Και γι' αυτό είναι αναντικατάστατη. Καμμία τέχνη και καμμία πυρηνική ενέργεια δεν μπορούν ν' αντικαταστήσουν τον ήλιο.

Έχει, λοιπόν, σχέση ο Ακάθιστος Ύμνος με την τεχνολογία, διότι είναι η ποιητική απόδοσις της ωραιότερης τέχνης της τέχνης του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου. Όλο το μυστήριο της Χριστιανικής πίστεως, όλο το μυστήριο της θείας οικονομίας, όλο το μυστήριο της εν Χριστώ Ιησού σωτηρίας παρουσιάζεται στο ποίημα, στο έργο, που ονομάζεται Ακάθιστος Ύμνος.

Άλλη σχέση του Ακαθίστου με την τεχνολογία: Ο ύμνος αυτός είναι ένα καλλιτεχνικό αριστούργημα. Αν ο λόγος, και μάλιστα ο ποιητικός, είναι μία τέχνη, τότε ο Ακάθιστος Ύμνος είναι ένα καλλιτέχνημα. Τεχνολόγος ο ύμνογράφος του Ακαθίστου. Παρουσιάζει λογοτεχνικώτατα το μυστήριο της εκ Παρθένου Γεννήσεως του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού. Η Παναγία, που είναι το υμνούμενο στον Ακάθιστο πρόσωπο, έγινε αντικείμενο καλλιτεχνικής δημιουργίας. Τήν ζωγράρισαν και την ζωγραφίζουν σπουδαίοι και άγιοι καλλιτέχνες, άλλοι με τόν πινέλλο της αγιογραφίας, άλλοι με την πέννα της ποιήσεως, άλλοι με τη γλώσσα της θεολογίας. Ο Ακάθιστος είναι ένα τραγούδι, που αποτελεί την τελευταία λέξη της ποιητικής τεχνολογίας, της λογοτεχνίας. Πέρασαν δέκα τρείς και πλέον αιώνες από τότε που συντάχθηκε και πρωτοακούσθηκε. Και όμως, όχι μόνο δεν λησμονήθηκε, αλλ' εξακολουθεί να συγκινεί κάθε ευγενική ψυχή. Είναι τραγούδι υπερχρονικό, όπως υπερχρονικό είναι και το γεγονός που εξυμνεί, δηλαδή, ή σάρκωσις του Θεού Λόγου.

Η τέχνη του λόγου του Ακαθίστου Ύμνου είναι απaráμιλλος. Δέν υπάρχει ωραία εικόνα στη φύσι, στη γεωργία, στη θάλασσα, στα βουνά, στο ουράνιο στερέωμα, στην Αγία Γραφή, Παλαιά και Καινή Διαθήκη, που ο ιερός ύμνογράφος δέν την «κλέβει», για να εξυμνήση της Θεοτόκο Μαρία. Θα μπορούσε να πη κανείς, ότι όλος ο κόσμος, όλη η Γραφή, όλη η Έκκλησία έγιναν για την Παναγία. Αλλωστε είναι το μοναδικό πρόσωπο στον κόσμο, όπου συγκεντρώνεται όχι μόνο η αγάπη, αλλά και όλη η σοφία του Θεού. Είναι το πρόσωπο, που έφερε στον κόσμο τον Ιησού Χριστό, τόν Θεάνθρωπο Κύριο. Είναι το ωραιότερο και γλυκύτερο ανθρώπινο πρόσωπο. Είναι το πρόσωπο, όπου κατά τον πίο θαυμαστό τρόπο φαίνεται η τεχνολογία του Θεού.

Τεχνολογία και πίστις

Γιατί αρχίσαμε με τον όρο «τεχνολογία»; Η τεχνολογία είναι το νέο είδωλο, ή νέα μορφή ειδωλολατρίας. Αρκεί ν' αναφέρω το προσκυνητάριο της νέας θρησκείας, της τεχνολογίας. Σ' αυτό το προσκυνητάριο κάθονται οι άνθρωποι με απόλυτη σιγή και προσοχή και τρεις και τέσσερις ώρες κάθε ημέρα. Και το προσκυνητάριο της θεάς τεχνολογίας είναι η τηλεόρασις. Σε κάποια, παραμερισμένη, γωνίτσα του σπιτιού είναι οι εικόνες του Χριστού και της Παναγίας, αν βέβαια κι αυτές υπάρχουν. Στο κέντρο του σπιτιού, στο σαλόνι, ή τηλεόρασις, το νέο κοσμοείδωλο, που μιλάει και παρουσιάζει ελκυστικά τις νέες ιδέες και αντιλήψεις και κλονίζει τους ανθρώπους από την πίστη στον αληθινό Θεό.

Θα ρωτήση κάποιος: Είσθε εναντίον της προόδου της τεχνολογίας και της επιστήμης; Φυσικά όχι. Η επιστήμη και η τεχνολογία αποτελούν επιτεύγματα του νου. Και κηρύττουν και τα επιτεύγματα αυτά το ξεχωριστό μεγαλείο του ανθρώπου, τη μοναδικότητα του ανθρώπου ως δημιουργήματος του Θεού. Η επιστήμη και η τεχνολογία αποτελούν απάντησι στους υλιστές, που ισχυρίζονται ότι ο άνθρωπος κατάγεται από τον πίθηκο ή ότι το σύμπαν έγινε μόνο του. Αν πής, ότι μία τηλεόρασις, ένα κομπιούτερ, έγινε μόνο του, φύτευσε τυχαία στο χωράφι, θα σε περάσουν για παράφρονα. Αλλά δέν είναι πίο παράφρων εκείνος που ισχυρίζεται ότι ο κόσμος, το σύμπαν, ή οθόνη αυτή του παγκοσμίου θεάτρου, έγινε μόνος του; Όπως μέσα στην οθόνη της τηλεοράσεως βλέπεις πρόσωπα, πού βρίσκονται μακριά, έτσι και μέσα στην οθόνη της υλικής δημιουργίας βλέπεις το πρόσωπο του Δημιουργού Θεού. Η τεχνολογία κρύβει τούς τεχνολόγους της και τους εγκεφάλους της. Έτσι και η υλική δημιουργία, ή θαυμάσια αυτή τεχνολογία, κρύβει πίσω της τον μεγάλο τεχνίτη, τον Θεό. Το αξίωμα του αποστόλου Παύλου ισχύει για κάθε κατασκευάσμα: «Πας οίκος κατασκευάζεται υπό τινος, ό δε τα πάντα κατασκευάσας Θεός» (Εβρ. 3,4).

Επίσης η τεχνολογία και η επιστήμη καταρρίπτουν τη θεωρία, ότι ο άνθρωπος κατάγεται από τον πίθηκο ή από άλλους κατωτέρους οργανισμούς, όπως ισχυρίζονται κάτι ανόητοι άνθρωποι, δήθεν επιστήμονες, που βρίσκονται καθυστερημένοι εκατό χρόνια πίσω. Γιατί; Η Τεχνολογία και η επιστήμη και η φιλοσοφία προϋποθέτουν νούν, διάνοια, πνεύμα. Τα ζώα, όπως ο πίθηκος, δεν έχουν νούν, διάνοια, πνεύμα. Εξελίσσεται κάτι, το οποίο, έστω και εν σπέρματι, υφίσταται. Αν κάτι δεν υπάρχει, πώς θα εξελιχθή; Πώς θα είχε τη δυνατότητα ο πίθηκος να εξελιχθή σε άνθρωπο νοητικής δυνάμεως; Στ' αλήθεια, αυτοί που διδάσκουν ότι ο άνθρωπος κατάγεται από τον πίθηκο, άς προσλάβουν μερικούς πιθήκους σ' ένα τεχνολογικό εργοστάσιο και άς τούς αναθέσουν να φτιάξουν ένα λεπτότατο ηλεκτρονικό μηχάνημα, ένα κομπιούτερ. Τί λέτε; Θα τα καταφέρουν οι πίθηκοι; Ασφαλώς όχι. Τεχνολογία και επιστήμη φτιάχνει μόνο ο άνθρωπος. Κι αυτό, διότι μόνο ο άνθρωπος έχει νούν. Και έχει νούν, διότι έχει πνεύμα. και έχει πνεύμα, διότι είναι δημιούργημα του Θεού, ο οποίος είναι Πνεύμα. Ο άνθρωπος είναι το μόνο δημιούργημα, που πλάσθηκε «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν Θεού».

Στη χρήσι του κακού

Η τεχνολογία, λοιπόν, και η επιστήμη στηρίζουν, δέν κλονίζουν την πίστι στον Θεό. Αλλ' ή χρήσις, ή κακή χρήσις της τεχνολογίας και της επιστήμης μπορεί να γκρεμίση αυτή την πίστι και να οδηγήση στη διαφθορά και την απιστία. Τό μαχαίρι, το ίδιο μαχαίρι, στα χέρια του εγκληματία γίνεται στιλλέτο, πού βυθίζεται στην καρδιά του άλλου και φονεύει. Το ίδιο

μαχαίρι στο χέρι του ιερέως γίνεται ιερή λόγχη, πού τεμαχίζει το πρόσφορο για τη θεία Κοινωνία, γιά τό μυστήριο της Ζωής. Φταίει το μαχαίρι; Ασφαλώς όχι. Φταίει το χέρι που κρατάει το μαχαίρι. Ετσι και κάθε όργανο της σύγχρονης τεχνολογίας, είτε λέγεται τηλέφωνο, είτε λέγεται ραδιόφωνο, είτε λέγεται κασετόφωνο, είτε λέγεται τηλεόρασις, είτε λέγεται κινηματογράφος, είτε λέγεται βίντεο, όλα μπορούν να υπηρετήσουν το καλό ή να γίνουν όργανα του κακού να γίνουν ή μέσα καταστροφής, και μάλιστα μαζικής, ή μέσα πνευματικής προόδου.

Σήμερα η τεχνολογία έχει οπλίσει τους αθέους και εκφύλους, που βομβαρδίζουν με τα ηλεκτρονικά μέσα μαζικής ενημερώσεως την πίστη και την ηθική. Αρκεί κανείς να σκεφθθ, ότι οι γειτονιές γέμισαν από βίντεο-κλάμπς, όπου σερβίρεται με την τελευταία λέξη της τεχνολογίας, με τις βιντεοκασέττες ή ανηθικότητα και η διαφθορά.

Η τεχνολογία εξασκεί μία μαγεία στο σύγχρονο άνθρωπο. Και η τεχνολογία έχει σχέση με τη φιλοσοφία. Είναι μία γλώσσα ή τεχνολογία μία έκφρασις της σύγχρονης ζωής, της σύγχρονης ιδεολογίας, της σύγχρονης φιλοσοφίας. Αποτελεί δε κίνδυνο μαζικής απάτης. Πατάει ο άλλος ένα κουμπί και κάνει τη λεγόμενη πλύση εγκεφάλου σε εκατομμύρια ανθρώπους. Μιλάμε για τον κίνδυνο μαζικού θανάτου από τα πυρηνικά όπλα. Αλλά μήπως και η τεχνολογία της ηλεκτρονικής ενημερώσεως και προπαγάνδας δέν αποτελεί ίσο ή και μεγαλύτερο κίνδυνο; Σκοτώνει ψυχές. Δολοφονεί την πίστι. Και όποιος δολοφονεί την πίστι και τις ηθικές αξίες, αυτός κατασκευάζει στυγνούς δολοφόνους και εγκληματίες, σαν κι αυτούς που γέμισε ή κοινωνία μας.

Να γιατί ο απόστολος Παύλος μας προτρέπει να μη μαγευθούμε από την απάτη της φιλοσοφίας του κόσμου: «Βλέπετε μή τις υμάς έσται ο συλαγωγών διά της φιλοσοφίας και κενής απάτης» (Κολασ. 2,8).

Φιλόσοφοι άσοφοι

Τό σπουδαιότερο, που πρέπει να προσέξθ ο σύγχρονος άνθρωπος: η τεχνολογία και η φιλοσοφία δέν λυτρώνουν τον άνθρωπο. Ό Ακάθιστος Ύμνος λέγει για την Παναγία, ότι απέδειξε ασόφους τους φιλοσόφους και αλόγους τούς τεχνολόγους:

«Χαίρε, φιλοσόφους ασόφους δεικνύουσα· χαίρε, τεχνολόγους αλόγους ελέγχουσα».

Εδώ τεχνολόγοι είναι οι άνθρωποι με τα ωραία λόγια, με την τέχνη του λόγου και τη σκέψη της φιλοσοφίας. Υπήρχαν φιλόσοφοι πρό Χριστού; Πολλοί. Και τί μέ τούτο; Η φιλοσοφία μπορούσε να μας σώση; Η φιλοσοφία μπορούσε να λυτρώση τον άνθρωπο από την ενοχή της αμαρτίας; Η φιλοσοφία μπορούσε ν' απαλλάξθ τον άνθρωπο από τις τύψεις της συνειδήσεως; Η φιλοσοφία μπορούσε να καταργήση τον πόνο και το θάνατο; Μπορούσε να δώση ελπίδα αναστάσεως και αιωνίου ζωής; Μπορούσε να μας σώση;

Οι φιλόσοφοι αποδείχθηκαν άσοφοι. Φαντασθήτε άνθρωπο να βαδίζθ μέσα σε βαθύ σκοτάδι και να προσπαθή ψηλαφητά να βρή κάποιο διαμάντι, που έχει μέσα σ' ένα βουνό άχυρα. Αυτή ήταν η αναζήτησης της φιλοσοφίας και γενικά της ανθρωπίνης διανοήσεως και σοφίας, χωρίς Χριστό. Διαμάντι είναι η αλήθεια του Θεού. Και το διαμάντι χάθηκε μέσα στ' άχυρα της πλάνης και στη λάσπη της αμαρτίας. Και προσπαθούσαν οι άνθρωποι ν' ανακαλύψουν την αλήθεια χωμένοι στ' άχυρα και βουτηγμένοι στη λάσπη. Αλλ' ή αλήθεια

του Θεού δέν ανακαλύπτεται αποκαλύπτεται. Ξαφνικά αστράφτει το φως της θείας Αποκαλύψεως και φανερώνεται η Αλήθεια, ο Τριαδικός Θεός, ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός.

Μάταιη και ανώφελος ή συζήτησης για την ανεύρεση του Θεού. Ό Θεός αποκαλύπτεται. «Χαίρε, ότι έμωράνθησαν οι δεινοί συζηηταί». Μάταιη η αναζήτησης σωτήρων και μεσσιών. Ο Σωτήρας και ο Μεσσίας είναι ένας και μόνο, ο Ιησούς Χριστός. Μάταιο το να νομίζουν ώρισμένοι, ότι με τις σοφίες και τις κουλτούρες θα καλύτερεύσουν ή και θα σώσουν τον κόσμο. «Φάσκοντες είναι σοφοί έμωράνθησαν» (Ρωμ. 1,22).

Η σοφία του κόσμου, ή σοφία, δηλαδή, χωρίς Θεό, είναι μωρία, ανοησία. Είναι εγωισμός να λέγη κάποιος, ότι με το πεπερασμένο μυαλό του θα λύση τα μεταφυσικά προβλήματα. Είναι εγωισμός να νομίζη, ότι μπορεί να συλλάβη τα ασύλληπτα, να νοήση τα απερινόητα, να πιάση τα άπιαστα. Αν μπορώ μ' ένα σχοινί δέκα μέτρων να φθάση ο κουβάς το βάθος πηγαδιου εκατό μέτρων, άλλο τόσο μπορούμε εμείς με τα περιορισμένα μέτρα του ανθρωπίνου νου να φθάσουμε τα απύθμενα βάθη του Θεού. Αν μπορή σ' ένα λάκκο μικρό να χωρέση ένας ωκεανός, άλλο τόσο μπορούμε εμείς στο μικρό μας μυαλό να χωρέσουμε τον ωκεανό του ουρανού, τον ωκεανό της θείας ουσίας και πραγματικότητας. Γι' αυτό λέγει ο Ακάθιστος:

«Χαίρε, φιλοσόφους ασόφους δεικνύουσα· χαίρε, τεχνολόγους αλόγους ελέγχουσα».

Το μυστήριο της Παναγίας ελέγχει τούς τεχνολόγους ως αλόγους. Ο ανθρώπινος λόγος δεν μπορεί να περιγράψη το μυστήριο. Αν μπορούν τα ψάρια να μιλήσουν για τα θαυμάσια που βλέπουν στο βυθό της θάλασσας, άλλο τόσο μπορούν οι ρήτορες του κόσμου να ερμηνεύσουν το μυστήριο της εκ Παρθένου Γεννήσεως του Θεού Λόγου. «Ρήτορας πολυφθόγγους ως ιχθύας άφώνους όρώμεν επί σοί, Θεοτόκε. Απορούσι γάρ το λέγειν το πώς και παρθένος μένεις και τεκείν ίσχυσας...».

Η σοφία του Θεού

Αλλ' άν ή σοφία και η τεχνολογία του κόσμου αποδεικνύονται ανήμπορες να ερμηνεύσουν το μυστήριο της αγάπης του Θεού, ο Ιησούς Χριστός μέσα στον Ακάθιστο Ύμνο παρουσιάζεται ο αληθινός τεχνολόγος. Ο Χριστός ήταν πρίν μόνο Λόγος, ο Υιός και Λόγος του Θεού, το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος. Και από Λόγος έγινε τεχνο – λόγος.

Δύο φορές έδειξε την τέχνη του. Τη μία, όταν έπλασε τον κόσμο και τον άνθρωπο. Την άλλη, όταν ανέπλασε τον άνθρωπο. Υπάρχουν περιπτώσεις, που είναι δυσκολότερη ή διόρθωσις ενός πράγματος από την κατασκευή του. Αυτό συνέβηκε με τον άνθρωπο. Εύκολώτερη ή δημιουργία του από τις διορθώσεις, την αναδημιουργία του. Όταν τον δημιούργησε ο Θεός Λόγος, δέν συνάντησε αντίστασι. Όταν θέλησε να τον αναπλάση και να τον σώση, είχε αντίσταση από το Διάβολο και από την ελευθερία του ανθρώπου.

Γι' αυτό χρειάσθηκε να συνεργασθούν ή σοφία, η αγάπη και η παντοδυναμία του Θεού, προκειμένου να εξευρεθή ο τρόπος της σωτηρίας του ανθρώπου. Τί σοφίσθηκε, λοιπόν, ή αγάπη και η παντοδυναμία του Θεού; Ο απόστολος Παύλος ονομάζει «πολυποίκιλον» τη σοφία του Θεού, που σοφίσθηκε ν' αποστολή ο Υιός του Θεού, σαρκωμένος, στον κόσμο

για τη σωτηρία του πεπτωκότος ανθρώπου. Τόν ίδιο δε τον Ιησού Χριστό ονομάζει «σοφίαν από Θεού». «Ὅς εγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις» (Α' Κορ. 1,30).

Ο Λόγος του Θεού είναι ο «παντεχνήμων Λόγος», κατά τον άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό. Αυτός ο παντεχνήμων Λόγος κατασκεύασε την κλίμακα, με την οποία κατέβηκε από τον ουρανό. Και αυτή είναι η Παναγία. «Χαίρε, κλίμαξ επουράνιε, δι' ἧς κατέβη ο Θεός». Ὁ παντεχνήμων Λόγος, ο Χριστός, κατασκεύασε το φάρμακο της σωτηρίας μας πάνω στό χημείο του Σταυρού. Ο Χριστός είναι η τελευταία λέξις της τεχνολογίας. Ὅποιος έχει τον Ιησού Χριστό, έχει εξασφαλίσει την αθανασία, την αιώνιο ζωή. Έχει εξασφαλίσει κατοικία στον παράδεισο· πράγματα, δηλαδή, που καμμία τεχνολογία δεν μπορεί να μας τα χαρίση.

Καί άν ή φιλοσοφία του κόσμου είναι ανοησία, ή πίστις και ή θεοσέβεια είναι η αληθινή σοφία και φιλοσοφία. Λέγει ο ιερός Χρυσόστομος: «Εἶπε δε ἀνθρώπῳ· Ἰδοῦ ή θεοσεβεία ἐστι σοφία, το δε ἀπέχεσθαι ἀπό κακῶν ἐστιν ἐπιστήμη» (Ιώβ 18,28). Τούτο μεγίστη σοφία, το θεοσεβεῖν, ου το περιεργάζεσθαι και ευθύνας απαιτεῖν των γινομένων: ουδέν ταύτης της τεχνης ἴσον, ουδέν ταύτης της σοφίας δυνατώτερον, ουδέν θεοσεβείας ἀμεινον» (Ε.Π. MIGNE 64,628).

Αρκετά μας μάγεψε ή γνώμη και η τεχνολογία του κόσμου. Καιρός να πιστέψουμε στη σοφία του Θεού, στο μυστήριο του Ιησού Χριστού. Με τον Ιησού Χριστό και η τεχνολογία αξιοποιείται. Χωρίς Χριστόν ή τεχνολογία είναι φορέας διαφθοράς και εγκλήματος. Με τον Χριστό γίνεται φορέας του μηνύματος του Θεού και της ευτυχίας του κόσμου.

Η Αγία Σοφία

«Χαίρε, σοφίας Θεού δοχείον· χαίρε, προνοίας αυτού ταμείον»

(Από το γράμμα Ρ του Ακαθίστου)

Ναός Αγίας Σοφίας

Έχετε επισκεφθή τό Ναό της Αγίας Σοφίας; Είναι το καύχημα του Χριστιανισμού. Το αριστούργημα του Βυζαντίου. Ο Σταυρός σελάγιζε στό θόλο της. Τώρα άπιστοι αγαρηνοί καταπατούν τον ιερό της χώρο. Για τις αμαρτίες μας χάσαμε και την Αγία Σοφία. Αλλ' άν χάσαμε τον άψυχο Ναό της Αγίας Σοφίας, έχουμε σάν ορθόδοξοι κάτι απείρως σπουδαιότερο και πολυτιμότερο, τον έμψυχο Ναό της Αγίας Σοφίας. Και ό Ναός αυτός είναι η Παναγία Θεοτόκος.

Τρία είδη Ναών έχει η Σοφία του Θεού.

- Το ένα είναι οι Ναοί της παρουσίας του. Είναι τα άστρα. Όλα φωνάζουν «Παρών ο Θεός», «Υπάρχει Θεός». Τα υλικά δημιουργήματα, και μάλιστα τα άστρα, είναι οι ναοί της παρουσίας του Θεού. «Τά γάρ άόρατα αυτού από κτίσεως κόσμου τοίς ποιήμασι νοούμενα καθοράται, ή τε αϊδιος αυτού δύναμις και θειότης» (Ρωμ. 1,20). Απ' όλους δέ τούς υλικούς Ναούς του σύμπαντος ωραιότερος είναι η γή. Ό πλανήτης της γής, παρά την οικολογική καταστροφή που υπέστη, είναι το ωραιότερο αστέρι.

- Το άλλο είδος είναι οι Ναοί της λατρείας του. Χιλιάδες Ναοί σ' όλο τον κόσμο έχουν κτισθή για τη λατρεία και τη δόξα του Θεού. Ναοί φτιαγμένοι με σοφία αρχιτεκτονική και τεχνική. Απ' όλους δέ τούς ναούς αυτούς ωραιότερος θεωρείται ο Ναός της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολι. Λέγεται Ναός της Αγίας Σοφίας όχι γιατί φτιάχτηκε με σοφία, αλλά γιατί εξυμνεί τη σοφία. Οχι γιατί εξυμνεί καμμία αγία γυναίκα, που λέγεται Σοφία, αλλά γιατί εξυμνεί τη Σοφία του Θεού.

- Το τρίτο είδος είναι οι πνευματικοί ναοί είναι οι άνθρωποι, όπου μέσα τους κατοικεί ο Θεός, που είναι χριστοφόροι και θεοφόροι. Απ' όλους δέ τούς εμψύχους Ναούς ωραιότερος είναι η Παρθένοσ Μαρία. Όλοι οι Ναοί μολύνονται και θέλουν καθάρισμα και ευπρεπισμό. Ένας ναός είναι πεντακάθαρος: η Παρθένοσ της Ναζαρέτ. Όλοι οι ναοί φθείρονται. Οι άνθρωποι και μόνοι τους φθείρονται με την αμαρτία και ο θάνατοσ τελικά τούς φθείρει και τους καταστρέφει. Ενας ναός έμεινε άφθοροσ και από την αμαρτία και από το θάνατο: Η Θεοτόκοσ Μαρία, που ο Ακάθιστοσ Ύμνοσ την εξυμνεί με θαυμάσιες παραστατικές εικόνες.

Θεά της Σοφίας!

Πολλές φορές στον Ακάθιστο τονίζεται, ότι η Παναγία είναι ο έμψυχοσ Ναός, το κατοικητήριο του Θεού. Ειδικότερα τονίζεται, ότι είναι Ναός της Σοφίας του Θεού: **«Χαίρε, σοφίας θεού δοχείον· χαίρε, προνοίας αυτού ταμείον».**

Δοχεία είναι όλοι οι άνθρωποι. Αλλά κάποτε είναι δοχεία άδεια, «κύμβαλα αλαλάζοντα». Η Παναγία είναι δοχείο γεμάτο χάρι θεϊκή. Πολλών το μυαλό είναι δοχείο με άχυρα. Ο νούσ, ή διάνοια της Θεοτόκου, είναι γεμάτη με σύνεσι. Πολλών ή καρδιά είναι δοχείο γεμάτο βρωμιά και ακαθαρσία. Η καρδιά της Παναγίας είναι δοχείο γεμάτο μύρο, μυροδοχείο, που

ευωδιάζει. Και πρό παντός, ολόκληρη η ύπαρξής της είναι δοχείο της σοφίας του Θεού. Σε άλλο σημείο της Ακολουθίας των Χαιρετισμών ή Παναγία ονομάζεται δοχείο του Θεού: «Χαίρε, Θεού δοχείον». Αρα, για να ονομάζεται «Σοφίας Θεού δοχείον», αυτή η Σοφία είναι ο ίδιος ο Θεός. Συμβαίνει με τη Σοφία ό,τι συμβαίνει με την Αγάπη. Ό Θεός είναι αγάπη, αλλ' η αγάπη δεν είναι Θεός. Ο Θεός είναι σοφία, αλλ' ή σοφία δέν είναι Θεός.

Οι αρχαίοι είχαν θεοποιήσει τη σοφία. Είχαν τη θεά της σοφίας, την Αθηνά. Αλλ' όσο κι αν είχαν θεοποιήσει τη σοφία, μωρία ήταν η σοφία τους. Λάτρευαν για θεούς τα είδωλα, τις πέτρες, τα αγάλματα. Λάτρευαν για θεούς παραμυθένια πρόσωπα, γεμάτα πάθη και ελαττώματα. Πώς να τούς οδηγούσε στην ανακάλυψη του αληθινού Θεού η Αθηνά, ή ανύπαρκτη θεά της σοφίας; Αλλωστε το σύμβολό της ήταν η κουκουβάγια, το πουλί της νύκτας! Νύκτα πνευματική και αρχαίος κόσμος. Και τα φιλοσοφικά του δρομάκια δέν οδηγούσαν στον Θεό· ωδηγούσαν στο αδιέξοδο.

Αυτό που δεν ανεκάλυψαν οι σοφοί του κόσμου, βρήκαν και είδαν οι αγράμματοι ψαράδες της Γαλιλαίας. «Χαίρε, των Αθηναίων τάς πλοκάς διασπώσα χαίρε, των Αλιέων τάς σαγήνας πληρούσα». Ό Θεός δεν ανακαλύφθηκε αποκαλύφθηκε.

Πώς; Οχι με τη θεά της Σοφίας, αλλά με την αγία της Σοφίας. Και η αγία της Σοφίας είναι η Παναγία. Ο Θεός βρίσκεται στην Παναγία, αλλ' ή Παναγία δέν είναι θεός. Εμείς δέν έχουμε θεά. Έχουμε Θεό. Αυτόν δέ τον Θεό έφερε στον κόσμο ή Παναγία. Η Παναγία πήρε τον Αγγνωστο Θεό, πού έψαχνε να βρή ή σοφία του κόσμου, και τον έκανε γνωστό. Πήρε τον απρόσιτο Θεό, και τον έκανε προσιτό. Πήρε τον Αόρατο Θεό και τον έκανε ορατό.

Υπάρχουν άνθρωποι ανεπίδεκτοι μαθήσεως. Το μυαλό τους λειτουργεί σε άλλη συχνότητα από τη γνώση και τη σοφία. Υπάρχουν όμως άνθρωποι, που το μυαλό τους είναι έξυπνο και πιάνουν πολλά πράγματα. Θεωρούνται σοφοί. Και ο σοφώτερος όμως ξέρετε πώς μοιάζει μπροστά σ' αυτά που δεν ξέρει; Σάν σταγόνα στον ωκεανό. Χωράει ο ωκεανός σ' ένα ποτηράκι; Αλλο τόσο χωράει ή σοφία και η γνώσις όλη μέσα στο μικρό μυαλό του ανθρώπου. Γι' αυτό ο Σωκράτης έλεγε: «Εν οίδα, ότι ουδέν οίδα».

Φαντασθήτε έναν άνθρωπο, που το μυαλό του είναι έγκυκλοπαιδικό λεξικό. Υπάρχει τέτοιος άνθρωπος, που έχει όλη τη σοφία του κόσμου; Ένας μόνο άνθρωπος υπάρχει, πού μέσα του εγκαταστάθηκε όλη η σοφία όχι μόνο της γης, αλλά και τ' ουρανού. Είναι η Παναγία, που συνέλαβε και γέννησε τον Ύπερούσιο Λόγο.

Η ενυπόστατος Σοφία του Θεού

«Χαίρε, σοφίας Θεού δοχείον».

Ποιά είναι αυτή η Σοφία του Θεού; Είναι η προσωπική Σοφία και η απρόσωπος Σοφία. Προσωπική Σοφία είναι ένα από τα τρία πρόσωπα της Αγίας Τριάδος, το δεύτερο πρόσωπο, ο Ιησούς Χριστός. Ο Υιός του Θεού ονομάζεται και Λόγος, ονομάζεται και Νούς, ονομάζεται και Σοφία. Απρόσωπος σοφία είναι μία από τις ιδιότητες του Θεού, ο σοφός τρόπος, που χρησιμοποίησε ο Θεός για να μας σώση, να μας λυτρώση. Η Παναγία λέγεται «Σοφίας Θεού δοχείον» καί για τούς δύο λόγους. Ο ένας: Μέσα της ήλθε και έμεινε και σκήνωσε όχι ένα παιδί του κόσμου, ένα από τα πολλά παιδιά, αλλά το παιδί του Θεού, ο Υιός του Θεού, ο

Υιός και Λόγος του Θεού, ή Σοφία του Θεού. Είναι πρόσωπο ή Σοφία. Είναι η «ένυπόστατος Σοφία» του Θεού.

Η Αγία Γραφή μιλάει για δύο θρόνους, που κάθεται ή ενυπόστατος Σοφία. Ο ένας θρόνος είναι στον Ουρανό, ο άλλος είναι στη γη. Φαντασθήτε ένα βασιλιά να κάθεται σε θρόνο βασιλικό και ένδοξο, και ξαφνικά να δίνει εντολή να του κατασκευάσουν ένα νέο θρόνο, πού νάναι κοντά στους υπηκόους του, να τον βλέπουν όλοι... Αυτό έκανε ο Χριστός, η Σοφία. Είχε θρόνο. Ήταν ο θρόνος της Θεότητας. Ήταν σύνθρονος με τον Πατέρα. Συμπάρεδρος μέ τόν Θεό Πατέρα στο θρόνο της Θεότητας. Στη Σοφία Σολομώντος παρακαλεί ο Σολομών τόν Θεο: «Δός μοι τήν των σων θρόνων πάρεδρον σοφίαν» (Σοφ. Σολ. 9,4).

Γιατί ονομάζεται Σοφία ο Υιός του Θεού; Διότι είναι το θησαυροφυλάκιο των γνώσεων. Δεν υπάρχει τίποτε, που δεν το γνωρίζει ο παντογνώστης Χριστός. Ο απόστολος Παύλος μας καλεί να γνωρίσουμε το μυστήριο του Ιησού Χριστού: «εν ώ εισι πάντες οι θησαυροί της σοφίας και της γνώσεως απόκρυφου» (Κολασ. 2,3). Ο απόστολος Παύλος στη μωρία, στην ανόητη σοφία του κόσμου, αντιπαραθέτει τον Ιησού, που είναι η Σοφία του Θεού. Οι άλλοι άς κηρύττουν ό,τι θέλουν. «Ήμείς κηρύσσομεν Χριστόν εσταυρωμένον, Ιουδαίοις μέν σκάνδαλον, Έλλησι δε μωρίαν... Χριστόν Θεού δύναμιν και Θεού σοφίαν» (Α' Κορ. 1,24).

Θρόνο, λοιπόν, είχε η Σοφία, ο Χριστός. Και όμως έφτιαξε καινούργιο θρόνο, κοντά στους ανθρώπους ανθρώπινο θρόνο. Λέγει ή Παλαιά Διαθήκη: «Η Σοφία ώκοδόμησεν εαυτή οίκον» (Παροιμ. 9,1). Το σπίτι, ό θρόνος, που κατασκήνωσε η Σοφία, είναι η Παναγία. Μέσα της θρονιάσθηκε ολόκληρη ή Θεότητα. Μέσα της κάθισε ή σαρκωμένη Σοφία. Η ενυπόστατος Σοφία έγινε σαρκωμένη Σοφία. Στεγάσθηκε η Σοφία, ο Θεός, σε ανθρώπινο σπίτι.

Αλλά και τρίτο θρόνο έφτιαξε η Σοφία, ο Χριστός. Είναι η Αγία Γραφή, ή Καινή Διαθήκη. Εδώ έχουμε μία νέα σάρκωσι της Σοφίας. Η Καινή Διαθήκη δεν είναι ένα βιβλίο σαν τα πολλά. Είναι ο ίδιος ο Χριστός σαρκωμένος. Είναι η διδασκαλία του. Γι' αυτό, όταν πρόκειται να διαβάση ο ιερέυς το Ευαγγέλιο, λέγει: «Σοφία! Ορθοί»... Αυτό, που θα ακούσετε, είναι η Σοφία, ο Θεός. Όρθιοι, λοιπόν, να υποδεχθούμε τη Σοφία. Δυστυχώς μένει σήμερα άστεγη ή Σοφία, ο Χριστός. Σύ, αγαπητέ, άνοιξε την πόρτα σου να στεγάσης τη Σοφία, να γίνης ναός της Αγίας Σοφίας. Πώς; Μελετώντας κάθε ημέρα την Αγία Γραφή. Έτσι θα ισχύη και για σένα τό: «Χαίρε, σοφίας Θεού δοχείον».

Σοφός ο τρόπος της σαρκώσεως

Και για δεύτερο λόγο, είπαμε, ονομάζεται η Παναγία «Σοφίας Θεού δοχείον». Αν γινόταν ένας διαγωνισμός ανάμεσα σ' όλους τους σοφούς του αρχαίου κόσμου, με το ερώτημα: Πώς μπορεί ο Θεός να σώση τον άνθρωπο από την αμαρτία και το θάνατο, τι λέτε; Θά βρισκόταν η σωστή απάντησις; Αδύνατον. Οσο κι αν έστιβαν τα μυαλά τους, δεν θα ανακάλυπταν τον τρόπο, που η σοφία του Θεού βρήκε για τη σωτηρία μας.

• Ποιός θα μπορούσε να σκεφθή, ότι ο ήλιος θ' άγγιζε τη γή; Και όμως ο Θεός αυτό το σοφό τρόπο σκέφθηκε για να σωθούμε: Ο Ήλιος, ο δημιουργός των υλικών ηλίω, ο ίδιος ο Θεός, κατέβηκε στη γή. Λέγει ο αδελφόθεος Ιάκωβος, ότι σοφία αληθινή είναι η «άνωθεν

κατερχομένη» (Ιακ. 3,13). Ανωθεν, από ψηλά, κατεβαίνει ο ίδιος ο Θεός. Δέν τό χωράει το μυαλό του ανθρώπου.

- Ποιός θα μπορούσε να σκεφθή, ότι ο ήλιος θα ντυνόταν ένα στρώμα γήινο, χωματένιο, χωρίς να πάψη να είναι ήλιος; Αυτό σκέφθηκε η σοφία του Θεού. Ο Θεός κατεβαίνει ντυμένος γήινο σώμα, ντυμένος την ανθρωπίνη φύσι. Ήλιος και γή ένα μίγμα. Θεός και άνθρωπος ένα πρόσωπο, ο Χριστός ο σαρκωμένος. Έ, αυτό φανερώνει πόσο σοφός είναι ο Θεός.

- Ποιός θα μπορούσε να σκεφθή, ότι ο πελώριος ήλιος θα χωρούσε σ' ένα κρυστάλλινο δοχείο; Κανείς. Κι όμως, αυτό τον τρόπο βρήκε ο Θεός, για νά έλθη στη γη. Χώρεσε ολόκληρος μέσα στο κρυστάλλινο δοχείο, που λέγεται Παναγία Παρθένας.

Πώς ο Αχώρητος Θεός χώρεσε στην κοιλία της Παρθένας; Πώς ο Αχώρητος Θεός χώρεσε μέσα σε μία φάτνη; Πώς ο Αχώρητος Θεός χωράει μέσα στη καρδιά του πιστού τη στιγμή που κοινωνεί, αυτό είναι πρόβλημα, που μόνο η σοφία του Θεού το λύνει.

Ποιός είναι σοφός και επιστήμων; Αυτός που έχει πτυχία; Όχι! Αυτός που έχει πίστι, που πιστεύει σ' εκείνο που έκανε ή σοφία του Θεού. Κάποτε ο άνθρωπος συναναστρεφόταν τον Θεό. Αλλ' έπεσε. Γι' αυτό ήλθε ο Θεός και συναναστράφηκε τούς ανθρώπους. Ρωτάει ο αδελφόθεος Ιάκωβος: «Τίς σοφός και επιστήμων εν υμίν; Δειξάτω εκ της καλής αναστροφής τα έργα αυτού εν πραϊτήτι σοφίας» (Ιακ. 3,13). Ο Θεός μας έδειξε τη συναναστροφή του. Ηλθε και έγινε ένα μαζί μας.

Δέν μας κοιτάζει αφ' υψηλού. Δέν βγάζει διατάγματα. Ηλθε ο ίδιος και έκανε το μεγάλο έργο.

Ταμείο χωρίς χρεωκοπία

Ποιό το μεγάλο έργο του Χριστού, της σαρκωμένης Σοφίας; Το ταμείο, που μας έφτιαξε. Φαντάσου να ιδρυθη ένα ταμείο, πού να πηγαίνης, οσάκις θέλεις, να παίρνης χρήματα για τα χρέη σου, να παίρνης φάρμακα για τίς αρρώστιες σου, να παίρνης σύνταξι μεγάλη... Απίθανο, θα πητε. Και όμως, όχι απλώς είναι πιθανόν, αλλ' είναι γεγονός. Τό λέγει ο Ακάθιστος στη συνέχεια: «Χαίρε, προνοίας αυτού ταμείον».

Ό Θεός έχει αποθέματα σοφίας. Τα φύλαξε μέσα στο ταμείο, που λέγεται Αγία Γραφή. Ό Θεός έχει αποθέματα αγάπης. Τα εμπιστεύθηκε μέσα στο ταμείο, που λέγεται Εκκλησία. Όταν οι άνθρωποι έχουν γραμμάτιο εισπράξεως πολλών εκατομμυρίων, τί κάνουν; Τό κρύβουν μέσα σε θησαυροφυλάκιο. Κάποια ημέρα το εξαργυρώνουν. Ο Θεός έγινε το γραμμάτιο, για να ξοφλήσουμε τα χρέη μας, τα πολλά μας χρέη, τις αμαρτίες μας. Και το γραμμάτιο αυτό κρύφτηκε μέσα στο θησαυροφυλάκιο, που λέγεται Παναγία. Και ήλθε η ώρα που εξαργυρώθηκε. Πού; Στο Σταυρό. Και από τότε άνοιξε το ταμείο της προνοίας, το ταμείο της Αγάπης, το ταμείο της Σωτηρίας. Είναι η Εκκλησία.

Χρεωκοπημένα είναι τα περισσότερα ταμεία των ασφαλιστικών οργανισμών. Ένα ταμείο δέν χρεωκοπεί ποτέ. Το ταμείο της Εκκλησίας. Έλαβε πρόνοια ο Θεός για όλους μας. Φροντίδα για όλους. Δέν τελειώνει το ταμείο της Αγάπης και του Ελέους. Ανεξάντλητο το Έλεος. Τι θέλεις;

- Πονάς για τις αμαρτίες σου; Έλα. Η σοφία συνεργάστηκε με την αγάπη και σου δίνουν λύσι. Έλα στο ταμείο της φιλανθρωπίας, στο μυστήριο της μετανοίας. Δωρεάν θα λάβης την άφεσι, τη συγχώρησι.

- Θέλεις να ζήσης; Η σοφία με την αγάπη σου δίνουν τη λύσι. Έλα στην Τράπεζα της Εκκλησίας, στο μυστήριο της θείας Κοινωνίας.

Δοχεία

Αγαπητοί! Δεν είναι μόνο η Παναγία δοχείο. Κι εμείς δοχεία είμεθα. Μικρά, χωματένια, εύθραυστα. Δέν έχει σημασία. Σημασία έχει το περιεχόμενο. Τι έχει το δοχείο μας; Έχει αμφιβολίες ή έχει πίστι ακλόνητη; Έχει μίσος ή έχει αγάπη; Έχει σκουριά ή έχει χρυσάφι αρετής; Έχει βρωμιά ή έχει άρωμα αγιότητας; Νά παρακαλέσουμε την Παναγία, να πρεσβεύη, ώστε να είναι η καρδιά μας δοχείο αγάπης, το μυαλό μας δοχείο του μυστηρίου του Σταυρού, το σπίτι μας δοχείο ειρήνης, ο τόπος μας όχι σκουπιδότοπος, αλλά δοχείο αρετής και πίστεως.

Σοφοί είναι οι έξυπνοι. Και έξυπνοι είναι όσοι έπιασαν την ευκαιρία της σωτηρίας. Αυτοί μαζί με τη Θεοτόκο Μαρία θα δοξάζωνται στη βασιλεία των ουρανών.

Ηλθε να μας σώση

«Σώσαι θέλων τον κόσμον ο των όλων Κοσμήτωρ, πρὸς τούτον αυτεπάγγελτος ήλθε»

(Από το γράμμα Σ του Ακαθίστου)

Ηλθε, είδε και έσωσε

Κάποιος άγιος των ημερών μας έγραφε: «Όλα τα πράγματα του κόσμου χωρίς το Χριστό είναι μία κόλασις. Η ζωή χωρίς το Χριστό, ο θάνατος χωρίς το Χριστό, ο ήλιος χωρίς το Χριστό, τα σύμπαντα χωρίς το Χριστό, όλα είναι ανυπόφορο μαρτύριο, ένα σισύφειο βάσανο, μία κόλασις! Δεν θέλω ούτε τη ζωή ούτε το θάνατο χωρίς Εσένα, Γλυκύτατε Κύριε! Εσένα μόνο θέλω. Εσύ βρίσκεσαι μέσα σε όλα και πάνω από όλα» (π. Ιουστίνος Πόποβιτς, «Άνθρωπος και Θεάνθρωπος», σελ. 183-184).

Μέσα στον Ακάθιστο Ύμνο κρύβεται ο Ιησούς Χριστός, ο Υιός της Παρθένου κρύβεται το μυστήριο του Χριστού, το μυστήριο της ενσάρκου οικονομίας, το μυστήριο της σωτηρίας. Οι πιστοί προσέρχονται στην ακολουθία του Ακαθίστου Ύμνου, γιατί επιζητούν τον Ιησού Χριστό, γιατί δεν μπορούν να ζήσουν χωρίς Αυτόν, όπως δεν μπορούν να ζήσουν χωρίς οξυγόνο.

Θέλουμε εμείς τον Χριστό, διότι πρώτος Εκείνος μάς θέλησε. Ο Χριστός ήλθε στον κόσμο! Αυτό διακηρύσσει ο 'Ακάθιστος Ύμνος. Ηλθε! Είναι ο μεγάλος, ο ανεπανάληπτος Επισκέπτης. Για κάθε άλλο επισκέπτη ισχύει το «Ηλθε, είδε και απήλθε». Για το Χριστό ισχύει το «Ηλθε, είδε και αγάπησε» – «Ηλθε, είδε και έσωσε» – «Ηλθε, είδε και σταυρώθηκε» – «Ηλθε, είδε και αναστήθηκε» – «Ηλθε, είδε και δεν έφυγε» – «Ηλθε, είδε και παρέμεινε». Βρίσκεται στην Εκκλησία, που είναι το μυστικό του σώμα. Κι εμείς ζώντας μέσα στην Εκκλησία, ζούμε το Χριστό.

Ο Χριστός ήλθε! Ο σκοπός, γιά τόν όποιον ήλθε, τονίζεται στό γράμμα Σ του Ακαθίστου Ύμνου: «Σώσαι θέλων τόν κόσμον και των όλων Κοσμήτωρ, πρὸς τούτον αυτεπάγγελτος ήλθε».

Αυτεπάγγελτος

Ηλθε γιατί θέλησε να έλθη. Είναι ο μόνος άνθρωπος, που γεννήθηκε γιατί θέλησε να γεννηθή. Έμάς δεν μας ρώτησε κανείς αν θέλουμε να γεννηθούμε, όπως δεν θα μας ρωτήσει κανείς αν θέλουμε να πεθάνουμε, κι όπως δέν θά μας ρωτήσει κανείς αν θέλουμε ν' αναστηθούμε. Γεννηθήκαμε γιατί το θέλησαν οι γονείς μας και ο Θεός. Θα πεθάνουμε, γιατί το απαιτεί το θνητό της ανθρωπίνης φύσεως. Θ' αναστηθούμε, γιατί το απαιτεί ή δικαιοσύνη και η μέλλουσα κρίσις. Στο Χριστό όμως δεν συνέβηκαν έτσι. Γεννήθηκε γιατί θέλησε ο ίδιος να γεννηθή. Πέθανε, γιατί ο ίδιος θέλησε και όταν θέλησε. Αναστήθηκε γιατί όχι μόνο το θέλησε, αλλά και γιατί μπορούσε.

Ηλθε λοιπόν γιατί το θέλησε. Προϋπήρχε της γεννήσεώς του ως ανθρώπου προϋπήρχε ως Θεός. Και ήλθε «αυτεπάγγελτος». Λέμε πολλές φορές, ότι η δικαιοσύνη κινήθηκε αυτεπαγγέλτως. Γίνεται κάποιο έγκλημα φρικιαστικό. Συλλαμβάνεται ο φονιάς. Ο εισαγγελέας επεμβαίνει αυτεπαγγέλτως... Κάπως έτσι συνέβηκε στην περίπτωση της επεμβάσεως του Θεού. Μεγάλο έγκλημα συνέβηκε στον κόσμο. Φονιάς ο Διάβολος. Όπλο

του ή αμαρτία. Αποτέλεσμα ο θάνατος. Θύματα όλοι οι άνθρωποι. Αιώνες πολλούς ο κόσμος ζούσε την τραγωδία της αμαρτίας και τη φρίκη του θανάτου. Και κάποτε ήλθε η άμεση επέμβαση του Θεού. Η αγάπη του Θεού επεμβαίνει δυναμικά για να σώση τόν κόσμο. Ό Θεός αυτεπαγγέλτως επεμβαίνει έρχεται ο ίδιος στον κόσμο και γίνεται άνθρωπος.

Κοσμήτωρ

Είχε δικαίωμα να έλθη στον κόσμο, γιατί ο κόσμος είναι δικός του, δημιούργημά του, έργο του λόγου και των χειρών του. «Κοσμήτωρ» ονομάζεται στον Ακάθιστο Ύμνο. Γιατί ο Ιησούς Χριστός ονομάζεται Κοσμήτωρ; Διότι είναι ο προαιώνιος Θεός, ο προαιώνιος Υιός και Λόγος του Θεού, ο προαιώνιος δημιουργικός Λόγος. Ο κόσμος είναι δικό του έργο. «Πάντα δι' αυτού εγένετο» (Ιωάν. 1,2). Αυτός είναι ή αρχή και το τέλος του κόσμου, ή αιτία και ο σκοπός της δημιουργίας. «Τα πάντα δι' αυτού και εις αυτόν έκτισται» (Κολασ. 1,16-18).

Ο κόσμος δεν είναι δημιούργημα της τύχης. Έχει τεχνίτη και δημιουργό. Αν πής σε κάποιον ότι μία πολυκατοικία φύτρωσε μόνη της, θα σε εκλάβη για τρελλό. Αν πης ότι το ρολόϊ που φοράς φύτρωσε στο χωράφι μόνο του, θα σε περάση για σχιζοφρενή. Και όμως πίο τρελλός καί πίο σχιζοφρενής είναι εκείνος που ισχυρίζεται, ότι το σύμπαν έγινε μόνο του, ότι τα άστρα που στροβιλίζουν στο άπειρο και κινούνται με απόλυτη ακρίβεια, έγιναν μόνα τους, ότι όλη η δημιουργία είναι αποτέλεσμα της τύχης. «Είπεν άφρων εν τη καρδία αυτού: Ούκ έστι Θεός» (Ψαλμ. 13,1). Τρελλός είναι όποιος δεν έχει λογική. Και δεν έχει λογική όποιος δεν δέχεται το λογικό επιχείρημα της Γραφής: «Πας οίκος κατασκευάζεται υπό τινος, ο δε τα πάντα κατασκευάσας Θεός» (Έβρ. 3,4).

Ο κόσμος έχει κοσμήτορα. Και αυτός είναι ο Θεάνθρωπος Ιησούς. Και είναι κοσμήτωρ ο Ιησούς όχι μόνο διότι δημιούργησε τον κόσμο, αλλά και διότι τον κόσμησε, τον στόλισε. Όλους τούς επί μέρους κόσμους στόλισε ο Κοσμήτωρ. Στόλισε τον όρατό κόσμο κέντησε το ουράνιο στερέωμα με τα αναρίθμητα άστρα. Στόλισε τον ουράνιο κόσμο με τους θεοειδείς αγγέλους. Στόλισε τον επίγειο κόσμο με τα ωραία της φύσεως, με τα λουλούδια, με τους κάμπους, με τα καταπράσινα λιβάδια, με τα πουλιά που κελαηδούν, με τα γάργαρα νερά. Στόλισε και τον ανθρώπινο κόσμο. Έπλασε τον άνθρωπο «κατ' εικόνα αυτού και καθ' ομοίωσιν».

Όραιος πλάστηκε ο κόσμος. Αλλά συνέβηκε η μεγάλη αλλοίωσις. Κάποιος σεισμός άλλαξε την όψη του κόσμου. Πρόκειται για το σεισμό της αμαρτίας. Η αμαρτία κατέστρεψε το ένα τάγμα των αγγέλων, που μετεβλήθη σε Σατανά. Η αμαρτία έσπασε την αρμονία του ανθρώπου με το Θεό τον έβγαλε από τον παράδεισο και τον έκανε θνητό. Η αμαρτία άσχήμανε και την όμορφη φύσι επέφερε την αγριότητα των στοιχείων της φύσεως και τη μόλυνση του περιβάλλοντος.

Ο κόσμος αλλοιώθηκε. Αλλ' ο κόσμος είχε κοσμήτορα. Και ό κοσμήτωρ, ο Υιός και Λόγος του Θεού, επενέβηκε για να σώση τον κόσμο. Ο κόσμος, λέγει ο π. Ιουστίνος Πόποβιτς, είναι η σκιά του Θεού Λόγου. Όπως μία σκιά πελώρια προηγείται από το σώμα και περπατάει, έτσι ο κόσμος είναι η πελώρια σκιά, που δηλώνει ότι πίσω κρύβεται το πρόσωπο. Πίσω από τον κόσμο κρύβεται το Πρόσωπο του Δημιουργού, ο Θεός Λόγος. Ηλθε δε στιγμή, που ο

κρυμμένος Θεός αποκαλύφθηκε. «Ο ορατός κόσμος δεν είναι άλλο παρά σκιά, η οποία προδηλώνει και αναγγέλλει το σώμα, το όποιον έρχεται όπισθέν της, την σάρκωση του Θεού Λόγου» (ένθ' άνωτ., σελ. 195).

Χαρίζει σωτηρία

Ηλθε λοιπόν και Δημιουργός, ο κοσμήτωρ. Γιατί ήλθε; Ας ρωτήσουμε τον απόστολο Παύλο, εκείνον που δέχθηκε την αποκάλυψη του μυστηρίου του Χριστού. Ο Παύλος μάς βεβαιώνει: «Χριστός Ιησούς ήλθεν εις τον κόσμον αμαρτωλούς σώσαι, ών πρώτός είμι εγώ» (Α΄ Τιμ. 1,15). Ηλθε να σώση τον κόσμο. Αυτό τονίζει ο Ακάθιστος Ύμνος: «Σώσαι θέλων τόν κόσμον... ήλθε».

Ας υποθέσουμε ότι ανακαλύπτεται το φάρμακο που θεραπεύει τον καρκίνο. Το φάρμακο είναι συσκευασμένο σε ωραίο κουτί, έχει απ' έξω χρυσά γράμματα, έχει μία γλύκα όταν το παίρνεις. Αλλά για τον άρρωστο τη μεγαλύτερη σημασία δεν έχουν το κουτί, τα γράμματα, ή γλύκα. Δίνουν και αυτά κάποια σημασία, κάποια οπωσδήποτε ευχαρίστησι. Αλλ' εκείνο που πάνω από όλα τον ενδιαφέρει είναι το φάρμακο, που θα τον κάνει καλά. Ο Χριστός έχει και ωραία διδασκαλία, έκανε και πολλά θαύματα, είναι και ο μεγάλος επαναστάτης στον κόσμο. Αλλά πάνω από όλα για μας που πάσχουμε από τον καρκίνο της αμαρτίας, είναι κάτι άλλο. Ο Χριστός είναι ο Σωτήρας μας. Είναι το κάτι άλλο αυτό που έλειπε. Οι άνθρωποι είχαν και σοφούς ρήτορες και φιλοσόφους και καλλιτέχνες, ακόμα και «θεούς» είχαν φτιάξει. Ένα δέν είχαν: Σωτήρα. Και Σωτήρας ένας και μοναδικός υπάρχει: ο Ιησούς Χριστός. Έτσι ανήγγειλε τον ερχομό του ο άγγελος στους βοσκούς της Βηθλεέμ: «Έτέχθη υμίν σήμερον σωτήρ» (Λουκ. 2,11).

Και σήμερα όλα τάχει ο κόσμος, και επιστήμη και τεχνολογία και τέχνη και ψυχαγωγία και φαγητά και καλοπέραση και αρχηγούς και κόμματα και πολιτική. Ένα του λείπει, και γι' αυτό είναι δυστυχημένος. Του λείπει ο Σωτήρας. Του λείπει εκείνος, που θα τον απαλλάξει από το εσωτερικό βάρος, εκείνος που θα τον γλυτώσει από τα νύχια του Διαβόλου, εκείνος που θά τόν ελευθερώσει από την αμαρτία και το θάνατο. Σωτηρία τίποτε από όσα παραπάνω αναφέραμε δεν μπορεί να μας χαρίσει.

Σωτηρία μόνο ο Χριστός χαρίζει. Κι αυτό επειδή είναι ο μόνος αναμάρτητος και επειδή προσέφερε και προσφέρει τον εαυτό του «υπερ της του κόσμου ζωής και σωτηρίας». Είδατε τι συμβαίνει με τους ληστές; Αρπάζουν το παιδί κάποιου πλουσίου, το οδηγούν στο βουνό και ζητούν από τον πλούσιο πατέρα λύτρα για να ελευθερώσουν το παιδί. Κι ο πατέρας τι κάνει; Η αγάπη του για το σκλαβωμένο του παιδί είναι τόσο μεγάλη, ώστε δίνει ό,τι έχει και δεν έχει για να λυτρώσει το παιδί του... Καταλάβετε; Το άρπαξε ο Διάβολος και η αμαρτία το παιδί του Θεού, τον άνθρωπο. Και τον ωδήγησαν σκλάβο στο λημέρι του, στο θάνατο και στον άδη. Χρειαζόταν να καταβληθούν λύτρα, για να λυτρωθή ο άνθρωπος από το σκλαβοπάζαρο της αμαρτίας και του θανάτου. Ο Θεός Πατέρας από πολλή αγάπη στον άνθρωπο δίνει ό,τι πιά αγαπητό έχει, τον Υιό του. Κατεβαίνει ο Υιός του από τον ουρανό, γίνεται θεάνθρωπος, ανεβαίνει πάνω στο Σταυρό και γίνεται Φιλάνθρωπος. Και προσφέρει το Αίμα του σαν λύτρα για να λυτρωθή ο άνθρωπος. Να γιατί λέγεται Λυτρωτής, Σωτήρας.

Το έργο της σωτηρίας συνεχίζεται μέσα στην Εκκλησία. Η Εκκλησία είναι το μυστικό σώμα του Χριστού είναι ή κιβωτός της σωτηρίας είναι ο ίδιος ο Χριστός. Είναι η τράπεζα της

σωτηρίας. "Όποιος έχει πίστι και αγάπη, μετάνοια και κατάνυξι, παίρνει από την Εκκλησία τη σωτηρία.

Πρεσβεύει για τη σωτηρία μας

Είδαμε γιατί ήλθε ο Χριστός στον κόσμο για να σώση τον κόσμο. Και στην υπόθεση της σωτηρίας μας τι ρόλο παίζει η Παναγία, την οποία υμνεί ο 'Ακάθιστος Ύμνος; Ή Παναγία είναι η γέφυρα, «δι' ής κατέβη ο Θεός». Ο Θεός θέλησε να γίνη άνθρωπος, αλλά σαρκώθηκε από τα καθαρώτατα αϊματα της αιπαρθένου Θεοτόκου,

Ακόμη ή Παναγία είναι εκείνη που πρεσβεύει για τη σωτηρία μας. Ας φαντασθούμε κάποιον σπουδαίο γιατρό. Περίφημος, αλλά απλησίαστος. Ο άρρωστος που θέλει να γιατρευτή, βρίσκει τη μητέρα του γιατρού και την παρακαλεί:

-Πές του να με σώση...

Και η μητέρα ικετεύει το γυιό της. Κι εκείνος γιά χατήρι και της μητέρας, χαρίζει τη γιατρεία στον άρρωστο. Κι ο άρρωστος από ευγνωμοσύνη την ευχαριστεί:

-Με έσωσες! Σ' ευχαριστώ.

Η Παναγία είναι η μητέρα του Σωτήρος, του Ιατρού των ψυχών και των σωμάτων μας. Έχει παρρησία, ενώ σ' εμάς ή πολλή αμαρτία κάνει απρόσιτο το Θεό και Σωτήρα. Στη μητέρα καταφεύγουμε. Κι εκείνη πρεσβεύει και συμβάλλει στο έργο της σωτηρίας μας. Αγαπητοί! Η σωτηρία μας είναι έργο του Θεού, αλλά και δικό μας έργο. Και πρέπει να γίνη το πρώτο μας έργο, το πρώτο μας μέλημα. Ο απόστολος Παύλος παραγγέλλει: «Μετά φόβου και τρόμου την έαυτών σωτηρίαν κατεργάζεσθε» (Φιλιπ. 2,12). Ένα θέλουμε: τη σωτηρία μας. Ένα ζητάμε: την άφεσι των αμαρτιών μας. Ένα επιδιώκουμε: να ζήσουμε αιώνια μαζί με τον Ιησού Χριστό.

Τίς μή μακαρίσει σέ, Παναγία Παρθένε; Τίς μη ανυμνήσει σου τον αλόχευτον τόκον; Ο γάρ άχρόνως εκ Πατρός εκλάμπας Υιός μονογενής, ο αυτός έκ σου της Αγνής προήλθεν, αφράστως σαρκωθείς, φύσει θεός υπάρχων και φύσει γενόμενος άνθρωπος δι' ημάς ούκ εις δυάδα προσώπων τεμνόμενος, αλλ' εν δυάδι φύσεων, ασυγχύτως γνωριζόμενος. Αυτόν ικέτευσε, σεμνή Παμμακάριστε, ελεηθήναι τας ψυχάς ημών.

(Και νύν στιχηρών έσπερ. Σαββάτου πλ. β)

Τείχος των παρθένων

«Τείχος ει των παρθένων, Θεοτόκε Παρθένε...»

(Από το γράμμα Τ του Ακαθίστου)

Εικόνες

Εικόνες πολλές έχουν κατασκευαστή για την Παναγία Παρθένο. Εικόνες για την τιμή και την προσκύνησί της από τους πιστούς. Άλλες εικόνες είναι φτιαγμένες με πινέλλο κι άλλες με γραφίδα. Εικόνες ζωγραφικής και εικόνες λογοτεχνίας. Εικόνες αγιογραφίας και εικόνες ύμνογραφίας.

Αγιοι ζωγράφοι έχουν ζωγραφίσει την Παναγία σε πολύ λές παραστάσεις. Και αρκετές από τις εικόνες αυτές είναι θαυματουργικές. Ό δέ ευσεβής λαός μας με μεγάλη ευλάβεια τις ασπάζεται. Ανάβει κεριά και λαμπάδες μπροστά τους και ξεχύνει τον πόνο του με δάκρυα. Αλλά πέρα από τις ζωγραφικές εικόνες υπάρχουν, είπαμε, και οι λογοτεχνικές. Αγιοι ύμνογράφοι και ιεροί ποιητές, εμπνευσμένοι από τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, πήραν τον κάλαμο και έγραψαν υπερόχους ύμνους, εξάισια τραγούδια, για να υμνήσουν την πανύμνητο Μητέρα.

Από τους θαυμασιωτέρους ύμνους της Εκκλησίας είναι ο Ακάθιστος. Είναι γεμάτος με εικόνες. εικόνες συμβολικές, που η κάθε μία εκφράζει κάποια αλήθεια, κάποια θαυμαστή ιδιότητα της Θεοτόκου. Δέν υπάρχει ωραίο στο υλικό σύμπαν, από τον ήλιο και τα άστρα μέχρι τα λουλούδια και τις γάργαρας πηγές, που δεν χρησιμοποιείται από τον ποιητή του Ακαθίστου σαν εικόνα εξυμνήσεως της Παναγίας. «Χαίρε, αστήρ έμφαίνων τον ήλιον...». «Χαίρε, το άνθος της αφθαρσίας...». Δέν υπάρχει θαυμαστό γεγονός στην Παλαιά Διαθήκη, από τη φλεγόμενη βάτο μέχρι την Ερυθρά θάλασσα, πού δέν χρησιμοποιείται για παρουσίαση της Θεοτόκου. «Χαίρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραώ τόν νοητόν...». «Χαίρε, ή άφλεκτος βάτος...». Δεν υπάρχει ιερό αντικείμενο της λατρείας του Θεού στην Παλαιά Διαθήκη, από την Κιβωτό της Διαθήκης, μέχρι την επτάφωτο λυχνία, που δεν χρησιμοποιείται ως συμβολισμός της Αειπαρθένου. «Χαίρε, Κιβωτέ, χρυσωθείσα το πνεύματι...». «Χαίρε, λυχνία και στάμνε μάννα φέρουσα...». Δεν υπάρχει ωφέλιμο ανθρώπινο έργο, από τη γέφυρα μέχρι το πλοίο, που δεν χρησιμοποιείται ως τύπος της Παναγίας. «Χαίρε, γέφυρα μετάγουσα τούς εκ γής πρός ουρανόν...». «Χαίρε, ολκάς των θελόντων σωθήναι...».

Τείχος απόρθητο

Σε μία από τις εικόνες, με τις οποίες εξυμνείται η Παναγία, θα σταματήσουμε. Είναι η εικόνα, που παρουσιάζει το πρώτο γράμμα της Δ' στάσεως των Χαιρετισμών: «Τείχος». Λέγει ο ι. ύμνογράφος: «Τείχος εί τών παρθένων, Θεοτόκε Παρθένε, και πάντων των εις σε προστρεχόντων».

Η Παναγία είναι τείχος. Και στον Κανόνα του Ακαθίστου Ύμνου εγκωμιάζεται ως τείχος: «Τείχος και οχύρωμα των μελωδούντων, Αγνή...». Είναι το τείχος, όχι ο τοίχος. Τοίχος (με οι) είναι το ντουβάρι, που χτίζουμε με πλίνθους ή με πέτρα ή με ξηρολιθιά. Τέτοιος τοίχος εύκολα μπορεί να πέση. Κάποια πλημμύρα, κάποια θύελλα, ένας σεισμός, σωριάζει σε

ερείπια τους τοίχους του σπιτιού. Δέν συμβαίνει όμως το ίδιο με το τείχος, που γράφεται με ει. Πρόκειται για πανύψηλο οχυρό, κτισμένο κατά τέτοιο τρόπο, που αντέχει στο πέρασμα των αιώνων και στις οποιοσδήποτε επιθέσεις. Γνωστά παραμένουν στην ιστορία ωρισμένα τείχη, τα οποία περιβάλλουν και προφυλάσσουν πόλεις και κάστρα και παραμένουν χιλιετίες ολόκληρες απρόσβλητα και άθικτα. Ο κόσμος πάει κι έρχεται, συνθήκες ζωής και πολιτισμού αλλάζουν, αλλά τα τείχη παραμένουν στητά, αμετακίνητα, ασυγκίνητα στην οποιαδήποτε αλλαγή, στο διάβα των αιώνων.

Ένα τέτοιο τείχος απρόσβλητο, τείχος πανύψηλο, τείχος πνευματικό είναι η Υπεραγία Θεοτόκος. Τα βέλη της αμαρτίας και οι επιθέσεις του Διαβόλου όλους τούς ανθρώπους του αρχαίου κόσμου τους είχαν προσβάλει. Μία μόνο ψυχή δέν μπόρεσαν να πλήξουν, ή, έστω απλώς να θίξουν. Η ψυχή αυτή παρέμεινε άτρωτος. Στάθηκε τείχος απόρθητο. Είναι η ταπεινή και αγνή Κόρη της Ναζαρέτ, η Παρθένος Μαρία. Είναι η μόνη, που βρέθηκε αμόλυντη και άσπιλη. Όταν ο Θεός περιέφερε το βλέμμα του στη γη, αναζητώντας τον καθαρότερο άνθρωπο, την αγνότερη γυναίκα, προκειμένου να την χρησιμοποιήσει για τη σάρκωσι και γέννησή του, το βλέμμα του σταμάτησε στην άσπιλο Κόρη της Ναζαρέτ. «Έπέβλεψεν επί την ταπείνωσιν της δούλης αυτού» (Λουκ. 1,48).

Απρόσβλητη ή παρθενία της

Απρόσβλητο από τις επιθέσεις του εχθρού το τείχος της Παναγίας. Πώς συνέβη αυτό; Απλούστατα: Το τείχος αυτό το κατασκεύασε ο ίδιος ο Θεός. Αν τείχη, που οι άνθρωποι τα κατασκευάζουν, αρχιτέκτονες και τεχνίτες, παραμένουν αρραγή και υψηλά, πολύ περισσότερο υψηλό και απόρθητο θά είναι το τείχος εκείνο, πού χέρι Θεού το έχει κατασκευάσει. Τέτοιο το τείχος της Θεοτόκου. «Ο γάρ του ουρανού και της γης κατεσκεύασέ σε ποιητής, Αχραντε, οικήσας έν τη μήτρα σου...». Ο άνθρωπος είναι κτίσμα του Θεού. Ό Θεός, κτίστης και οικοδόμος, κτίζει το ωραίο αριστούργημα, που ονομάζεται άνθρωπος. Και ο άνθρωπος, που είναι ταπεινός και πιστεύει ακράδαντα, αφήνει τον εαυτό του ελεύθερο στα χέρια του Θεού. Ό Θεός πλάθει και οικοδομεί το γερό πνευματικό οικοδόμημα του ανθρώπου. Έτσι ο Παύλος λέγει, ότι «Θεού οικοδομή εσμέν» (Α' Κορ. 3,9).

Τείχος πανάρετον ή Παναγία. Όλες οι αρετές στόλιζαν την ωραία ύπαρξί της. Αλλά την αρετή που είχε σε υψηλότερο βαθμό και την κατέστησε πανθαύμαστη, ανώτερη και απ' αυτούς τους αγγέλους, είναι η αρετή της παρθενίας. Αγνωστη σχεδόν ή παρθενία στον αρχαίο κόσμο. Η παρθενία είναι από τα άνθη του νέου κόσμου, της Καινής Διαθήκης. Είναι λουλούδι της χάριτος. Στην Παλαιά Διαθήκη τα παραδείγματα της παρθενικής ζωής, όπως ο προφήτης Ιερεμίας και ο Ιωάννης ο Πρόδρομος, είναι σπάνια. Στην Καινή Διαθήκη είναι άφθονα. Αλλ' ή παρθενία της Παναγίας δέν ήταν υπόθεσις της γης. Ηταν υπόθεσις του Ουρανού. Ό Ούρανός, πεντακάθαρος, προετοίμαζε πεντακάθαρο τόπο, για ν' αναπαυθή ο σαρκούμενος Λόγος του Θεού.

Γι' αυτό ο ι. υμνογράφος ονομάζει την Παναγία «τείχος των παρθένων». Το θαύμα της Παρθένου Μαρίας έγκειται στην παρθενία της πρό του τόκου, πρό της γεννήσεως. Δεν μπόρεσε κανένα βέλος σαρκικής αμαρτίας, σαρκικού βλέμματος, σαρκικής επιθυμίας, σαρκικού λογισμού, να πλήξη την παρθενικότητά της. Το θαύμα αυτό γίνεται καταπληκτικώτερο, όταν και μετά τη σύλληψι παρέμεινε παρθένος. «Ασπορος ή σύλληψις, Θεού γάρ ή γέννησις, καινοποιεί την φύσιν...». Μή ψάχνετε με το μυαλό σας, με τους

φυσικούς νόμους, να βρήτε το «πώς;». Πρόκειται για υπερφυσικό γεγονός για θαύμα για μυστήριο. Παρθένος κατά τον τοκον. Και το θαύμα ολοκληρώνεται, όταν η παρθενία της παραμένει άθικτη και μετά τον τόκον. Είναι Αειπάρθετος. Αυτό θέλουν να υποδουλώσουν και τα τρία αστέρια, που οι αγιογράφοι ζωγραφίζουν στους ώμους και το μέτωπο της Παναγίας. Είναι ή τριπλή παρθενία της.

Απυρόβλητος ή αειπαρθενία της

Παραμένει στους αιώνες τείχος άθικτο ή αειπαρθενία της Θεοτόκου. Τό γιατί, το είπαμε. Πρόκειται για ειδική κατασκευή. Από αμίαντη ουσία την κατασκεύασε ο Θεός. Δέν ήταν φτιαγμένη από υλικά της γής, αλλ' από υλικά ζυμωμένα με τη χάρη του Θεού.

Κανένας δεν μπορεί να θίξη την ακεραιότητα της Παρθένου. Και ασφαλώς δεν παρέμεινε χωρίς επιθέσεις ή Παρθένος Μαρία. Και όταν ζούσε στον κόσμο εδώ, υπέστη την επίθεσι του πόνου. Αλλά και σήμερα δέχεται προσβολές και επιθέσεις. Οχι μία και δύο. Οχι μία ημέρα ή δύο. Κάθε ημέρα, κάθε ώρα, κάθε λεπτό χιλιάδες δυστυχώς άνθρωποι στήνουν τα πολυβόλα της ασεβείας τους και πυροβολούν με τα βόλια της βλασφημίας το τείχος της παρθενίας της. Μυριάδες βλασφημίες χυδαίες προσπαθούν να προσβάλουν την παρθενία της Θεοτόκου και να παρουσιάσουν την Αειπάρθετο Κόρη ως μία κοινή γυναίκα, διεφθαρμένη! Μυριάδες λεγόμενοι χριστιανοί, στην πραγματικότητα χυδαίες ψυχές, εκσφενδονίζουν με το στόμα τους λάσπη βρωμερή για να σπιλώσουν την Παναγία.

Αλλ' αλλοίμονο γι' αυτούς! Η Παρθένος παραμένει άθικτη. Αν μπορούν τα βέλη, πού νήπια εκτοξεύουν, να γκρεμίσουν τα σινικά τείχη, άλλο τόσο μπορούν οι βλασφημίες των μικρών και ευτελών ανθρώπων να πλήξουν το τείχος της παρθενίας, που ονομάζεται Παρθένος. Αν μπορούν τα φτυσίματα όλων των σχιζοφρενών να σβήσουν τον ήλιο, άλλο τόσο μπορούν τα φτυσίματα, οι ασεβείς φλυαρίες και οι χυδαίες βλασφημίες όλων των ασεβών να σβήσουν ή να μειώσουν τη λάμψη του άστρου της παρθενίας, που ονομάζεται Παναγία Θεοτόκος.

Προστατευτικό τείχος των παρθένων

Αλλ' ή Παναγία δέν είναι τείχος παρθενίας μόνο διότι η ίδια άντεξε στις επιθέσεις της αμαρτίας και παρέμεινε απυρόβλητος. Είναι και διότι προστατεύει την αρετή της παρθενίας. Είναι προστατευτικό τείχος όλων των παρθένων. Υπάρχει στο χώρο της Καινής Διαθήκης, στη ζωή της Εκκλησίας και η παράταξι των παρθένων, των ωραίων εκείνων και χαριτωμένων υπάρξεων, που διεφύλαξαν ισοβίως την παρθενία και την αγνότητα. Οι άγιοι Πατέρες εγκωμιάζουν νέους και νέες, που όταν ήδηγούντο στο μαρτύριο, είχαν σαν ιερό αγώνα και αγιωτάτη επιθυμία να επιτύχουν και τα δύο στεφάνια, και το στεφάνι του μαρτυρίου και το στεφάνι της παρθενίας.

Ο ιερός Χρυσόστομος, εγκωμιάζοντας την παρθένο και μάρτυρα Πελαγία, λέγει ότι έτρεχε με προθυμία πρὸς τό μαρτύριο. Ένα φόβο μόνο είχε, να μη χάση την παρθενία της, να μή την βιάσουν οι κτηνώδεις δήμιοι. «Η μακαρία Πελαγία μετά τοσαύτης επί το μαρτύριον ήδονής, ως μηδέ αναμείναι δημίωv χείρας, μηδέ εις δικαστήριον εισελθειν, αλλά τη της οικείας προθυμίας υπερβολή φθάσαι την εκείνων ώμότητα. Παρεσκεύαστο μὲν γάρ καί πρὸς βασάνους και κολαστήρια και άπαν τιμωριών είδος, αλλ' έδεδοίκει, μή τόν της παρθενίας απολέση στέφανον. Και ίνα μάθης ότι την των ασεβών ασέλγειαν εδεδοίκει,

προλαμβάνει και της άσχημονος ύβρεως έαυτήν προεξαρπάξει: ό ανθρώπων ουδείς ουδέποτε τοιούτον ουδέν επεχείρησεν... Ούκ ήθέλησεν εις το δικαστήριον απελθειν, ουδέ γενέσθαι θέατρον άκολάστοις οφθαλμοίς, ουδέ παρασχειν ασελγέσιν όμμασιν εντροφήσαι τη της οικείας όψεως θεωρία και το άγιον εκείνο καθυβρίσαι σώμα αλλ' από του θαλάμου και της γυναικωνίτιδας εφ' έτερον ήλθε θάλαμος, τον ουρανό» (Ε.Π.Ε. 37,82-84).

Η Παναγία θεωρείται προστάτης και βοηθός παρθένων, όπως η παραπάνω αγία. Προστατεύει τον εκλεκτό στρατό των παρθένων. Στην Αποκάλυψη του Ιωάννου παρουσιάζεται ένας αριθμός εκλεκτών αγίων, που ακολουθούν στεφανωμένοι το έσφαγμένο Αρνίο, τόν δοξασμένο Κύριο Ιησού Χριστό και ψάλλουν τριγύρω του γλυκύτατο τραγούδι, την «καινήν ωδήν». 144.000 είναι ο αριθμός (συμβολικός; πραγματικός;) του στρατού αυτού. Ρωτάει ο Ιωάννης και παίρνει την απάντηση: «Ουτοί εισιν οί μετά γυναικός ουκ εμολύνθησαν. Παρθένοι γάρ εισιν. Ουτοί εισιν οι ακολουθούντες το αρνίω όπου άν υπάγη» ('Αποκ. 14,4).

Παρθένοι! Υπάρχουν σήμερα παρθένοι και αγνοί άνθρωποι; Ο πολύς κόσμος χλευάζει όταν ακούη να γίνεται λόγος περί παρθενίας. Δεν μπορεί να πιστέψη, ότι και στις ημέρες μας υπάρχουν άνθρωποι, που διάγουν «εν παρθενία και σεμνή πολιτεία». Συμβαίνει ό,τι με το μύθο της αλεπούς. Επειδή εκείνη έκοψε την ουρά της, προπαγάνδιζε να κόψουν και οι άλλες αλεπούδες τη δική τους ουρά και ισχυριζόταν μάλιστα, ότι έτσι θα ήσαν πίο όμορφες! Και οι κοσμικοί άνθρωποι, επειδή εκείνοι απώλεσαν την αγνότητά τους και κυλίσθησαν σε πάθη βορβορώδη σαρκός, συνιστούν και προπαγανδίζουν υπέρ του ελευθέρου έρωτος. Προτρέπουν και τους άλλους, και μάλιστα τους νέους, σε άκόλαστη ζωή. Ισχυρίζονται μάλιστα, ότι αυτή η ζωή είναι η σωστή και φυσιολογική. Το βρώμικο το λένε καθαρό. Την εκτροπή την ονομάζουν φυσική κατάσταση! Πρόκειται για διαστροφή.

Δέν μπορεί ο ασεβής κόσμος να πιστέψη, ότι υπάρχουν και στις ημέρες μας άνθρωποι της παρθενίας. «Κρίνουν εξ ιδίων τα αλλότρια». Αλλά και δεν μπορούν να εκτιμήσουν την αξία της παρθενίας. Αν μπορούν οι χοίροι να εκτιμήσουν την αξία, την ευωδία και την ομορφιά των λουλουδιών, ενός π.χ. κρίνου, άλλο τόσο μπορούν άνθρωποι χοιρώδεις και βοσκηματώδεις να εκτιμήσουν το λουλούδι της παρθενίας.

Και αν σήμερα υπάρχουν τέτοια λουλούδια, είναι διότι έχουν την προστασία του ουρανού. Μέσα στα Σόδομα υπήρχε και ένα σπίτι καθαρό. Ηταν του Λώτ. Όπως λοιπόν, κατά την επίσκεψη των αγγέλων στην οικία του Λώτ, οι διεφθαρμένοι πολιορκούσαν, αλλά δεν μπορούσαν να την κατακτήσουν, έτσι και στις ημέρες μας ημέρες σαφώς σοδομιτικές. Υπάρχουν υπάρξεις, που τις έχει επισκεφθή ο άγγελος της παρθενίας. Ο κόσμος πολιορκεί και τις υπάρξεις αυτές, αλλά δέν μπορεί να τις κυριεύση, διότι τις προστατεύει ο Θεός. Έτσι λέγει ο ι. Χρυσόστομος: «Καθάπερ εν μέσοις τοις Σοδόμοις επολιορκείτο μεν ή του Λώτ οικία, ουδέν δε έπασχε δεινόν, αγγέλους γάρ είχεν ένδον, ούτω δή και αι παρθένοι μάρτυρες μεταξύ Σοδόμων και πάντων των πολεμίων ούσαι και πολιορκούμεναι πανταχόθεν, ουδέν έπασχον δεινόν τόν γάρ των αγγέλων Δεσπότην είχον εν ταις αυτών οικούντα ψυχαίς» (Ε.Π.Ε. 37,202).

Δέν νοείται παρθενική ζωή χωρίς την προστασία του Ούρανού. Ιδιαίτερα, θα μπορούσαμε να πούμε, έχει αναλάβει την προστασία των παρθένων ή Παναγία. Είδατε τι κάνουν στα μικρά δενδρύλλια, για να μη πέσουν; Τα υποβαστάζουν. Τοποθετούν μία βέργα

δίπλα τους, τα δένουν μαζί της και προστατεύονται έτσι από την πτώσι και το στράβωμα. Εύκολα μπορεί ένα παιδί να πέση, ένας νέος αγνός να γλιστρήση, μία κόρη παρθένας να φθαρή. Εύκολα μπορεί να στραβοπατήση ο αγνός νέος και να πέση. Χρειάζεται προστασία. Θέλει υποστήλωμα. Η Παναγία, λοιπόν, είναι εκείνη, που στηρίζει τούς άγνους και παρθένους νέους. Γι' αυτό λέγει ο 'Ακάθιστος "Ύμνος: «Χαίρε, ή στήλη της παρθενίας».

Τα οχυρά πέφτουν!

Υπάρχουν, λοιπόν, και σήμερα νέοι αγνοί. Σπάνια λουλούδια, άλλ' όχι εξαφανισμένα. Και η εποχή μας έχει να επιδείξη πιστούς, που ζουν αγγελική ζωή. «Ού υπερεπλεόνασεν ή αμαρτία, υπερεπερίσσευσεν ή χάρις» (Ρωμ. 5,20). Δέν θα έπρεπε να είναι σπάνια. Θα έπρεπε όλοι οι νέοι να είναι άγνοί πρό του γάμου, και όλοι οι έγγαμοι να είναι τίμιοι μέσα στο γάμο. Δυστυχώς η σαρκολατρία και η σεξομανία κυριαρχούν. Η παρθενία είναι ευάλωτος..

Γιατί; Διότι έπεσαν τα οχυρά, πού ήσαν άλλοτε τείχη προστασίας των παρθένων.

1. Το πρώτο οχυρο είναι το εσωτερικό, που υψώνει ο Θεός μέσα στον κάθε νέο, στην κάθε νέα, στον κάθε άνθρωπο. Είναι η αιδώς, ή ντροπή. Κάθε προσβολή ανήθικη, κάθε πρότασις αισχρή, κάθε πειρασμός σαρκικός, προσέκρουε άλλοτε πάνω στο τείχος της ευλογημένης, της αγίας ντροπής. Έπεσε δυστυχώς το οχυρό αυτό. Τό γκρέμισε ή αναισχυντία, ή ξετσιπωσιά, ο γυμνισμός. Κορίτσια, από τα πρώτα χρόνια της εφηβείας τους, μαθαίνουν να κυκλοφορούν προκλητικά ντυμένα. Δεν υπάρχει πλέον το κοκκίνισμα της ντροπής. Δέν υπάρχει σεβασμός της πιο ωραίας υποθέσεως, που λέγεται αρετή.

2. Δεύτερο οχυρό ήταν η πίστις στην παρθενία. Η παρθενία ήταν ιδανικό, και ως τέτοιο προεβάλλετο στους νέους. Το θαύμαζαν, αλλά και το επεδίωκαν. Μιλώντας ο ιερός Χρυσόστομος για τούς τάφους των παρθενομαρτύρων, λέγει, ότι τους επισκέπτονταν οι χριστιανοί, διότι πίστευαν, ότι εκεί μέσα ήσαν οι πολυτιμότεροι θησαυροί ο θησαυρός της πίστεως και ο θησαυρός της παρθενίας. «Και τούτου μάρτυρες ύμεις οι τάς θήκας των πλουσίων καίτοι χρυσά έχούσας ιμάτια, καθάπερ σπήλαια παρατρέχοντες, προς δε την αγίαν ταύτην μετά πολλής δραμόντες της προθυμίας, επειδή μαρτυρία και όμολογία και παρθενία, αντί ιματίων χρυσών έαυτήν άμφιάσασα, απήλθεν ή μάρτυς» (Ε.Π.Ε. 37,94).

3. Τρίτο οχυρό της παρθενίας ήταν το ωραίο οικογενειακό περιβάλλον. Προστάτευε η οικογένεια την αγνότητα των παιδιών τους. Ως κόρη οφθαλμού πρόσεχαν την αγνότητα. Μεγάλωνε το παιδί όμορφα, φυσιολογικά, αγνά. Και από τους γονείς μάθαινε την ιερότητα και όχι τη χυδαιότητα του σεξ. Το οχυρό της οικογενείας το έβαλε για τα καλά στο στόχο του ο Διάβολος.

Αντίστασις

Κάποτε ο εχθρός ήταν πρό των τειχών. Τώρα είναι μέσα στά τείχη. Μπήκε μέσα στα τείχη του σπιτιού. Έστησε το ηλεκτρονικό του πολυβόλο και βομβαρδίζει αλύπητα τις αισθήσεις μικρών και μεγάλων. Ποιά μητέρα ή ποιός πατέρας θα επέτρεπαν την είσοδο σ' ένα βασανιστή, που θα κρατούσε ένα μαστίγιο και θα μαστίγωνε το παιδί τους συνεχώς, και μάλιστα στά πίο ευαίσθητα σημεία του σώματός του; Κανέννας! Και όμως, το μαστίγωμα γίνεται. Αιώνες πολλούς πρίν ν' ανακαλυφθούν τα μαγευτικά μέσα, ο κινηματογράφος, ή

τηλεόρασις, το βίντεο, με τα οποία μαστιγώνονται οι αισθήσεις των παιδιών και των νέων και σκοτώνεται η αγνότητα, ο ιερός Χρυσόστομος είχε μιλήσει γι' αυτό το μαστίγωμα των αισθήσεων. Ο κόσμος το ονομάζει ηδονή, μά στην πραγματικότητα προκαλεί την οδύνη. Να τα λόγια του ιερού Πατρός:

«Αι ήδοναι δεινοί τινες του σώματος δήμιοι, μάλλον δε δημίων δεινότεροι. Κατατείνουσι γάρ αχειροποιήτοις δεσμούς. Ξέουσι την ψυχήν δι' όμμάτων. Προσφέρουσι δι' ακών τω της γνώμης ανενδότω φιληδονίας λαμπάδα. Μαστιγουσι δριμεία την διάνοιαν μάστιγι, άλλας επ' άλλας κυκώσι (διεγείρουν) καθ' ημών παρατάξεις» (Ε.Π.Ε. 37,284).

Πώς θα μπορέσουμε ν' αποφύγουμε αυτό το άγριο μαστίγωμα των αισθήσεων; Πώς θα μπορέσουμε να διαφυλάξουμε και τα νιάτα μας άθιχτα απ' αυτό; Η εποχή μας έχει ανοίξει διάπλατα τη λεωφόρο της διαφθοράς. Μεγάλοι και μικροί, γέροι και νέοι, συνεχώς πέφτουν θύματα της μαγείας της σαρκικής αμαρτίας. Αμαρτάνουν με το σώμα, αμαρτάνουν με τούς λογισμούς. Ανδρόγυνα χωρίζουν. Οικογένειες διαλύονται. Η βασική αιτία μία: η θεοποίησης του σεξ. Ιδίως κινδυνεύει η νεολαία μας. Με τον Ακάθιστο Ύμνο τιμούμε την Παρθένο και την παρθενία. Ας παρακαλέσουμε την Παναγία να υψώση μέσα στην ψυχή όλων των πιστών απόρθητα τα τείχη της παρθενίας, της καθαρότητας, της τιμότητας. Και να μας δώση δύναμι αντιστάσεως.

Η πιό ηρωική αντίστασης είναι αυτή της παρθενίας και τιμότητας. Μέσα σ' ένα κόσμο, που εύκολα παρασέρνονται ηθικές αρχές και αξίες, εμείς να παραμείνουμε αλύγιστοι. Η ωραιότητα της παρθενίας να ζωγραφίζεται και στα πρόσωπα συγχρόνων χριστιανών, αληθινά αγίων.

Σύλληψις και σύλησις

«Χαίρει, συ γάρ ανεγέννησας τους συλληφθέντας αισχρώς χαίρει, συ γάρ ένουθέτησας τους συληθέντας τον νούν»

(Από το γράμμα Τ του Ακαθίστου)

Η σύλληψις της Θεοτόκου

Ο Ακάθιστος Ύμνος είναι μία σύλληψις. Μία ποιητική σύλληψις άφθάστου μεγαλείου. Ελάχιστα είναι τα μνημεία του λόγου με την αξία του Ακαθίστου Ύμνου. Ελάχιστα ποιήματα άντεξαν στο πέρασμα των αιώνων, όπως το αριστούργημα, που ονομάζεται Ακάθιστος Ύμνος. Τραγουδιέται εδώ και 1350 περίπου χρόνια, χωρίς να προκαλή ανία και κούρασι. Πάντοτε επίκαιρο. Πάντοτε γλυκύτατο. Πάντοτε συγκινεί την ευλαβή ψυχή.

Ο ποιητής, ο ιερός ύμνογράφος του Ακαθίστου Ύμνου, φωτισμένος από το Πνεύμα το Άγιο, είχε μία μεγάλη σύλληψι. Η δε ποιητική σύλληψις του Ακαθίστου Ύμνου εξυμνεί μία άλλη σύλληψιν τη σύλληψη της Απειρογάμου. Όλος ο 'Ακάθιστος έχει ως αφετηρία τη σύλληψη της Παρθένου. Πρωτάκουστο το μήνυμα του αγγέλου στην Παρθένο: «Ϊδού συλήψη εν γαστρί και τέξη υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν» (Λουκ. 1,31). Πρωτάκουστο, διότι μιλούσε για σύλληψι έξω και πέρα από τους νόμους της φύσεως.

Η σύλληψις νέου ανθρώπου και η κυοφορία στη γαστέρα μιας γυναίκας προϋποθέτει δύο ανθρώπους έναν άνδρα και μία γυναίκα. Στην περίπτωση της συλήψεως της Ναζαρέτ υπάρχει μόνο ένας άνθρωπος, η γυναίκα, η Παρθένος Μαρία. Ο άνδρας λείπει. Γι' αυτό και η Παρθένος εγείρει φυσικώτατα την αντίρρηση: «Πώς έσται μοι τούτο, επεί άνδρα ου γινώσκω;» (Λουκ. 1,34). Η φυσική σύλληψις και η κυοφορία προϋποθέτει δύο πράγματα: αγρό και σπέρμα. Αγρός υπήρχε η Παρθένος. «Και την εύκαρπον ταύτην νηδύν ως αγρόν υπέδειξε...». Αλλά σπορά δεν υπήρχε στην υπερφυσική σύλληψη του Θεανθρώπου Ιησού.

Μυστήριο: Ασπορος ή σύλληψις

Πρόκειται για υπερφυσική σύλληψι. Πρόκειται για άσπορο σύλληψι. «Ασπόρου συλήψεως ο τόκος ανεμήμευτος Μητρός ανάνδρου...» Πρόκειται για μυστήριο.

Πρίν να γίνη ή σύλληψις μέσα στην Παρθένο, έγινε κάτι άλλο. Έγινε ή κένωσις του Θεού Λόγου. Πώς ο Θεός γίνεται άνθρωπος; Μυστήριο. Έτσι είναι μυστήριο και πώς γεννιέται από Παρθένο. Γι' αυτό το μυστήριο μιλάει και ο ιερός ύμνογράφος: «Ο τρόπος της κενώσεως άγνωστος, ο τρόπος της συλήψεως άφραστος».

Αφού έγινε το πρώτο, το μεγάλο, ή σάρκωσις του Θεού, δέν μπορούσε να γίνη το δεύτερο, που είναι ευκολώτερο, ή γέννησις του σαρκωθέντος Θεού από Παρθένο Κόρη; Ο Θεός, που έδωσε τον φυσικό τρόπο της συλήψεως και γεννήσεως κάθε ανθρώπου, δεν μπορούσε να δώση και τον υπερφυσικό τρόπο της συλήψεως και γεννήσεως του Θεανθρώπου; Αν εγείρονται στον άνθρωπο τα «Πώς;» της λογικής και θέλη να ερμηνεύση το ανεμήμευτο μυστήριο της συλήψεως της Παρθένου, μάταια θα ψάχνη να βρεί τη λύσι. Το θαύμα δεν είναι λύσεις των φυσικών νόμων και της ανθρωπίνης λογικής. Το θαύμα είναι υπέρβασης των ανθρωπίνων νόμων και επέμβασης του Θεού. Και στην περίπτωση της συλήψεως της Παρθένου δεν πρόκειται απλώς για μία θαυματουργική σύλληψι, όπως

ήταν η σύλληψις της Ελισάβετ, που συνέλαβε και γέννησε τον Πρόδρομο Ιωάννη. Πρόκειται για υπερφυσική σύλληψη και γέννησι.

Πρόκειται για παρθενική σύλληψη. Ρωτάς «πώς;» έγινε αυτή η σύλληψις; Και εγώ σε ερωτώ: Πώς φύτεψαν τα πρώτα άνθη κάτω στη γη; Χωρίς σπόρο. Σπόρος ήταν ο λόγος του Θεού. «Είπε και εγενήθησαν» (Ψαλμ. 32,9). Ο λόγος του: «Βλαστησάτω ή γή βοτάνην χόρτου...» (Γεν. 1,11). Προηγείται ο λόγος και έπεται ο σπόρος. «Ο σπόρος εστίν ο λόγος του Θεού» (Λουκ. 8,11). Έτσι και στην περίπτωση, που πρόκειται ο ίδιος ο Λόγος ν' ανθήσει μέσα στον παρθενικό κήπο της Παναγίας, δεν χρειάζεται φυσικός σπόρος. Αρκεί η δυναμική επέμβαση του Αγίου Πνεύματος. «Πνεύμα Αγιον επελεύσεται επί σέ και δύναμις υψίστου επισκιάσει σοι» (Λουκ. 1,35).

Ρωτάς ακόμη «πώς;». Και εγώ σε ερωτώ: Ο πρώτος άνθρωπος πώς γεννήθηκε; Από το σπόρο ή από το λόγο; Κατά φυσικό ή κατά θεϊκό τρόπο; Ασφαλώς κατά θεϊκό τρόπο. Αν, λοιπόν, ο παλαιός Αδάμ πλάσθηκε από τον Θεό «άνευ σποράς», ο νέος Αδάμ, ο Ιησούς Χριστός, δέν ήταν δυνατόν να πλασθή «άνευ σποράς»; Για τους πιστούς ο Κύριος, ο Θεάνθρωπος Ιησούς «συνελήφθη ασπόρως, εκυοφορήθη άκόπως, εγεννήθη ανωδίνως»

Αμαρτωλές συλλήψεις

Αν ρωτάς, γιατί διάλεξε ο Θεός τον τρόπο της ασπόρου συλλήψεως για να γεννηθή ως άνθρωπος, την απάντησι την δίνει ένα από τα πολλά «Χαίρε» του Ακαθίστου Ύμνου:

«Χαίρε, σύ γάρ ανεγέννησας τούς συλληφθέντας αισχρώς· χαίρε, σύ γάρ ένουθέτησας τούς συληθέντας τον νούν».

Η καθαρή και αγνή σύλληψις της Παρθένου έγινε για ν' απαλλαγούμε εμείς από το μόλυσμα της φυσικής συλλήψεως. Όλοι έχουμε γεννηθή κατά φυσικό τρόπο, από πατέρα και από μητέρα. Η σύλληψις όλων των ανθρώπων είναι προσβεβλημένη από το μικρόβιο διπλής κληρονομικότητας. Ό ψαλμωδός Δαβίδ, στον περίφημο 50ο ψαλμό, λέγει: «Ιδού γάρ εν ανομίαις συνελήφθην και εν αμαρτίαις εκίσσησέ με ή μήτηρ μου». Και αυτό ισχύει για κάθε άνθρωπο. Όχι διότι ο γάμος, που καρπός του είναι η σύλληψις, είναι αμαρτωλός. Ο γάμος είναι ιερός και η σύλληψις και η γέννησης νέων ανθρώπων είναι ένα από τα μεγαλύτερα θαύματα. Και αλλοίμονο στά ανδρόγυνα, που εμποδίζουν αυτό το θαύμα του Θεού! Όπως η Παρθένος υποτάχθηκε στο σχέδιο του Θεού, που ήταν η γέννησης του Υιού του Θεού και είπε «Ιδού η δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά το ρημά σου», έτσι και τα χριστιανικά ανδρόγυνα υποτάσσονται στο σχέδιο του Θεού, που είναι η γέννησις παιδιών. Λέγουν: «Γένοιτο ημίν κατά το ρημά σου».

Τότε, θα ρωτήσετε: Αφού είναι ευλογημένος ο γάμος, γιατί ο Ψαλμωδός λέγει: «Εν ανομίαις συνελήφθην» και γιατί ο "Ακάθιστος Ύμνος κάνει λόγο για «συλληφθέντας αισχρώς»; Μήπως πρόκειται για αμαρτωλές σχέσεις, που καταλήγουν σε αισχρές συλλήψεις; Μήπως πρόκειται για συλλήψεις σε στιγμές κραিপάλης και μέθης ή αισχρού και παρανόμου έρωτος; Υπάρχουν βεβαίως και τέτοιες συλλήψεις. Τό σεξ, πού είναι μία ιερή και ευλογημένη λειτουργία του ανθρώπου μέσα στο γάμο, κατάντησε αντικείμενο εκμεταλλεύσεως, έμπορική και ηδονιστική υπόθεσις. Παράνομοι δεσμοί και αμαρτωλές σχέσεις καταλήγουν πολλές φορές σε σύλληψη και ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη. Και τέτοιου είδους συλλήψεις ή γεννούν νόθα παιδιά ή, το χειρότερό, καταλήγουν στο έγκλημα των

εκτρώσεων. Υπάρχουν παιδιά νόθα, που φυσικά τα ίδια τίποτε δεν φταίνει και πρέπει να είναι εξ ίσου ευπρόσδεκτα και αγαπητά και άξια, όπως όλα τα παιδιά, τα οποία όμως πάνω τους έχουν τη σφραγίδα της μελαγχολίας, διότι μεγαλώνοντας καταλαβαίνουν ότι είναι καρποί κάποιου παρανόμου δεσμού, κάποιας αισχρής συλλήψεως.

Οι τρεις σφραγίδες

Αλλ' όταν ο Ψαλμωδός λέγει «Ἐν αμαρτίαις συνελήφθην», κάτι άλλο εννοεί, που ισχύει για όλα τα τέκνα, γνήσια και νόθα. Όλοι μας έχουμε δύο σφραγίδες πάνω μας. Σαν παιδιά των συγκεκριμένων γονέων μας έχουμε πάνω μας τη σφραγίδα της κληρονομικότητας. Κατά ένα μυστηριώδη τρόπο τα παιδιά μοιάζουν όχι μόνο φυσιολογικά, αλλά και πνευματικά στους γονείς τους. Έχουν την ευφυΐα τους ή τη χαμηλή στάθμη νοημοσύνης τους. Έχουν τα ελαττώματα ή τις αρετές τους. Έχουν τα χαρίσματα ή τις ελλείψεις τους. Να κάτι, πού δεν προσέχουν ώρισοί γονείς. Τί χρωστάνε τα παιδιά να σέρνουν πάνω τους βαρειές κληρονομικότητες, που απρόσεκτοι ή αλκοολικοί γονείς κληροδότησαν στα παιδιά τους;

Αλλά και όλοι μας, σαν παιδιά του Αδάμ και της Εύας, έχουμε πάνω μας και τη δεύτερη σφραγίδα. Είναι το προπατορικό αμάρτημα. Γεννιόμαστε αμαρτωλοί και γινόμαστε αμαρτωλότεροι. Οι ρίζες μας είναι διεφθαρμένες. Τό αίμα είναι μολυσμένο από το μικρόβιο της αμαρτίας. Αυτό δεν το λέγει σαν παράπονο ο Δαβίδ. Το λέγει για να ελκύση τη συμπάθεια του Θεού.

-Τι περιμένεις, Κύριε, από μένα; Αισχρή σπορά, αισχρούς καρπούς θα περιμένεις...

Αλλά, δόξα τω Θεώ! Κοντά στις δύο σφραγίδες της παλιάς κληρονομικότητας ήλθε και προστέθηκε μία τρίτη σφραγίδα. Είναι ή χάρις του Χριστού. Δεν είμαστε μόνο παιδιά των γονέων μας. Δεν είμεθα μόνο παιδιά του Αδάμ και της Εύας. Είμεθα και παιδιά του νέου Αδάμ και της νέας Εύας παιδιά του Χριστού και της Εκκλησίας, της οποίας τύπος είναι η Παναγία. Να γιατί λέγει: «Χαίρε, σύ γάρ ανεγέννησας τούς συλληφθέντας αισχρώς». Η Παναγία γέννησε ασπόρως Εκείνον, που μας αναγέννησε. Γέννησε Εκείνον, που μας απάλλαξε από το μολυσμό της πρώτης μας γεννήσεως, από το μολυσμό της αμαρτίας και του θανάτου.

Έχουμε, δηλαδή, δύο γεννήσεις. Η μία είναι η φυσική μας γέννησης από τη σαρκική μας μητέρα, που καταλήγει στο θάνατο. Η άλλη είναι η πνευματική μας γέννησις από την Εκκλησία ή αναγέννησις, που καταλήγει στην αιώνιο ζωή. Θυμάστε το νυκτερινό διάλογο του Ιησού μέ τον φαρισαίο Νικόδημο; Του μίλησε για τη νέα γέννησι: «Αμήν αμήν λέγω σοι, εάν μή τις γεννηθή άνωθεν, ου δύναται ιδείν την βασιλείαν του Θεού». Παραξενεύτηκε ο Νικόδημος και ρώτησε: Πώς είναι δυνατόν να ξαναγεννηθή ένας άνθρωπος που είναι γέρος; Πώς μπορεί να ξαναμπή στην κοιλιά της μητέρας του; Και ο Χριστός του εξήγησε, του αποκάλυψε, ότι πρόκειται για μία άλλη γέννησης για την πνευματική γέννησι, που γίνεται με το βάπτισμα και τη μετάνοια για την αναγέννησι, που χαρίζει την αιωνιότητα: «Τό γεγεννημένον εκ της σαρκός σάρξ έστι, και το γεγεννημένον εκ του Πνεύματος πνεύμα εστιν» (Ιωάν. 3,3-6).

Ιεροσουλία

Ο Χριστός ήλθε να μας ελευθερώσει από τη σύλληψη της αμαρτίας. Είδαμε την άσπορο σύλληψη της Θεοτόκου. Είδαμε τη φυσική σύλληψη με το προπατορικό αμάρτημα και την κληρονομικότητα. Υπάρχει και μία άλλη σύλληψις, πού κι απ' αυτήν μας σώζει ή άσπορος σύλληψις της Παρθένου, δηλαδή, ο Κύριος Ιησούς Χριστός. Είναι η σύλληψις, πού γίνεται στο μυαλό μας ή σύλληψις της αμαρτίας και η κήσις του κακού.

Όπως γεννιέται ένας άνθρωπος ύστερα από τη σπορά, έτσι γεννιέται και μία κακή πράξις, ένα έγκλημα προηγείται η σπορά του Διαβόλου. Η διαβολοσπορά προκαλεί την επιθυμία. Η επιθυμία γεννάει την αμαρτία. Και η αμαρτία προκαλεί το θάνατο. Αν καμμία φορά γεννηθή τέρας, προκαλείται φρίκη. Και όμως, καθημερινά μέσα μας γίνεται κάποια τερατογέννησις. Το λέγει ο αδελφόθεος Ιάκωβος: «Η επιθυμία συλλαβούσα τίκτει αμαρτίαν, ή δέ αμαρτία αποκύει θάνατον» (Ιακ. 1,45).

Όλα τα κακά συλλαμβάνονται και κυοφορούνται μέσα στο νου του ανθρώπου. Και αυτή τη σύλληψη του κακού ο ιερός ύμνογράφος ονομάζει «σύλληψη του νού». «Χαίρε, συ γάρ ενουθέτησας τούς συληθέντας τον νούν». Όλοι έχουμε ακούσει για τούς ιεροσούλους. Είναι εκείνοι, που μπαίνουν στις εκκλησίες και κλέβουν το ιερό χρήμα. Άλλοι μπαίνουν σε ναούς ιστορικούς και κλέβουν εικόνες μεγάλης αξίας. Κάτι άλλοι ιεροσούλοι είναι χειρότεροι αυτοί, που παραβιάζουν το άσυλο της ψυχής και μπαίνουν στον ιερό χώρο του ανθρωπίνου νου και κλέβουν τα διαμάντια του, την πίστη και την αρετή. Έτσι διαφθείρουν το νου, τη διάνοια του ανθρώπου. Ο απόστολος Παύλος κάνει λόγο για ανθρώπους, που είναι «κατεφθαρμένοι τόν νούν» (Α΄ Τιμ. 3,8).

Άλλά πώς φθάνει ο άνθρωπος στο σημείο αυτό; Πέφτει θύμα ιεροσούλων, που μπήκαν και σύλησαν το μυαλό. Κλέφτες και διαρρήκτες της ψυχής! Απατεώνες του πνεύματος, που κάνουν τη λεγομένη πλύση εγκεφάλου. "Άνθρωποι πονηροί, όργανα του Διαβόλου, του μεγάλου ιεροσούλου, με σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα, αφαιρούν το μυαλό, ξεμυαλίζουν τους νέους μας. Μολύνουν το άλλοτε καθαρό μυαλό των παιδιών μας. Φαντασθήτε μία όμορφη εκκλησία να μεταβάλλεται σε σταύλο. Αυτό γίνεται, και όμως δεν ανησυχούμε. Μπήκαν στα σπίτια μας οι βάρβαροι με τη μορφή της τηλεόρασης ή του βίντεο και μεταβάλλουν το ναό της ψυχής σε σταύλο. Ζαλίζουν το μυαλό με τη ζάλη λογισμών αμφιβόλων...

Ελλαμπόμενος νους

Άγαπητοί! Το μυαλό μας έγινε σκουπιδότοπος. Έχει καταντήσει κόπρος του Αυγείου. Χρειάζεται ο Ηρακλής. Εκείνος χρειάστηκε να στρέψη το ρεύμα του Πηνειού ποταμου, για να καθαρίσει την κόπρος του Αυγείου. Στην περίπτωση μας χρειάστηκε να έλθη όχι ο μυθικός ημίθεος Ηρακλής, αλλ' ο αληθινός Θεός Ιησούς Χριστός. Χρειάστηκε να στρέψη όλο το ρεύμα της αγάπης του, για να μας καθαρίσει. Ο Ιησούς Χριστός καθαρίζει το μυαλό μας από κάθε μίαισμα. Απαλλάσσει το νου μας από κάθε ιεροσουλία.

Μεταμόσχευση εγκεφάλου φαίνεται πώς είναι ακόμη δύσκολη για την ιατρική επιστήμη. Ο Χριστός όμως μπορεί και θέλει να μας κάνει μεταμόσχευση εγκεφάλου και διανοίας. Μεταμορφώνει το νου. Έτσι εξηγείται πως ο Παύλος παραγγέλλει «μή συσηματίζεσθαι τω αιώνι τούτω, αλλά μεταμορφούσθαι τη ανακαινώσει του νοός ύμών» (Ρωμ. 12,2). Ο

κόσμος, που δεν γνωρίζει, λέγει ότι η Εκκλησία αποβλακώνει τους ανθρώπους. Ο πιστός όμως, που έχει πείρα, βεβαιώνει ότι ο Χριστός λαμπρύνει και φωτίζει το νού. Πλατύνει τούς ορίζοντες της ζωής μας. Αυξάνει την ορατότητά μας. Και οδηγεί το νου του ανθρώπου, ελλαμπόμενος από τις ακτίνες του Αγίου Πνεύματος, σε συλλήψεις πνευματικές, υπέροχες. Ό ελλαμπόμενος νους συλλαμβάνει τα μηνύματα του Ουρανού. Ανεβάζει τον άνθρωπο στο διάστημα. Ό άνθρωπος κατακτά τους ουρανούς. Έγγίζει τα κράσπεδα της Θεότητος.

Εν τη Ερυθρά θαλάσση της απειρογάμου Νύμφης εικών διεγράφη ποτέ. Εκεί Μωυσής διαιρέτης του ύδατος, ενθάδε Γαβριήλ υπηρέτης του θαύματος τότε τον βυθόν επέζευσεν αβρόχως Ισραήλ, νύν δε τον Χριστόν εγέννησεν ασπόρως ή Παρθένος ή θάλασσα μετά την πάροδον του Ισραήλ, έμεινεν άβατος: η άμεμπος μετά την κύησιν του Εμμανουήλ έμεινεν άφθορος. Ο ών και προών και φανείς ως άνθρωπος. θεός, ελέησον ημάς.

(Και νύν στιχηρών έσπερ. Σαββάτου πλ. β).

Τύπος και ρύπος

«Χαίρε της κολυμβήθρας ζωγραφούσα τον τύπον· χείρε, της αμαρτίας αναιρούσα τον ρύπον».

(Από το γράμμα Φ του Ακαθίστου)

Τύπος - Νέα έκδοσις

Τύπος - Ρύπος! Ποιός είναι ο τύπος; Ποιός είναι ο ρύπος; Τύπος σήμερα ονομάζεται κάτι που αποτελεί δημοσίευμα, περιοδικό ή εφημερίδα. Ο τύπος θεωρείται η τετάρτη εξουσία. Έχει μεγάλη δύναμη. Μπορεί να ρίξει κυβέρνηση.

Πολύς λόγος στις ημέρες μας για τον τύπο. Και υπάρχουν πολλοί, που τον εξυψώνουν και διεκδικούν τα δικαιώματά του, τη λεγομένη ελευθεροτυπία, αλλ' υπάρχουν και πολλοί που θέλουν να δεσμεύσουν τον τύπο και χαλκεύουν δεσμά για να φιμώσουν τον τύπο. Ακόμη υπάρχουν άλλοι, που λένε ότι ο τύπος είναι ρύπος. Τι σημαίνει ρύπος; Βρωμιά. Ο τύπος -λένε- είναι ρύπος, διότι δημοσιεύει βρώμικα σκάνδαλα, χυδαίες φράσεις, αισχρές φωτογραφίες.

Αλλά γιατί αρχίσαμε μ' αυτές τις δύο λέξεις, με τον τύπο καί τον ρύπο; Διότι αυτές τις δύο λέξεις ακούμε στον Ακάθιστο Ύμνο, στο γράμμα Φ.

«Χαίρε, της κολυμβήθρας ζωγραφούσα τον τύπον· χείρε, της αμαρτίας αναιρούσα τον ρύπον». Τα λόγια αυτά λέγονται για ένα πρόσωπο, που είναι τύπος, αλλά δεν είναι ρύπος. Είναι τύπος, αλλά δεν έχει ρύπο. Και το πρόσωπο αυτό είναι η Παναγία, ή αειπάρθεος Κόρη της Ναζαρέτ.

Είναι τύπος ή Παναγία. Τί σημαίνει τύπος;

1. Ένα πράγμα, που πάνω του γράφονται και τυπώνονται λόγια. Η καρδιά της Παναγίας είναι η επιφάνεια εκείνη, όπου γράφτηκε όχι λόγος, αλλά ο Λόγος, με κεφαλαίο Λ. Τό σημειώνει ένα τροπάριο του κανόνος, που ακούμε στους Χαιρετισμούς: «Χαίρε, ο τόμος, εν ώ δακτύλω έγέγραπται Πατρός ο Λόγος, Αγνή». Είδατε τι συμβαίνει, όταν έχουμε κάποιο σπουδαίο γεγονός, μία συγκλονιστική είδησις Βγαίνει έκτακτος έκδοσης του τύπου, της εφημερίδος; Και η Παναγία είναι ή έκτακτος έκδοσις του τύπου, του ανθρώπου, που μετέφερε στον κόσμο τη μεγάλη είδηση, την πιο συγκλονιστική είδησι. Ηλθε στον κόσμο ο Θεός Λόγος. Σαρκωμένος αποτυπώθηκε πάνω στην παρθενική ύπαρξη της Θεοτόκου. Στο πρόσωπο της Παναγίας διαβάζεται ο Λόγος, ο σαρκωμένος Λόγος του Θεού. Μ' αυτή την έννοια κάθε πιστός, κατά τον απόστολο Παύλο, είναι «επιστολή Χριστού, γνωσκομένη και αναγνωσκομένη» (Β' Κορ. 3,2).

Υπογραμμός και προτύπωσις

2. Είναι τύπος ή Παναγία. Τι σημαίνει ακόμη τύπος; Σημαίνει πρότυπο, υπόδειγμα. «Αυτός -λέμε- είναι τύπος και υπογραμμός». Είναι τέλειος τύπος ή Παναγία, άγιος τύπος, που άφησε το άγιώτερο παράδειγμα στους ανθρώπους. Ή προσοχή και η προσευχή της προσείλκυσαν τη χάρι του Θεού, και κατέστη ή Παρθένος Μαρία τύπος ταπεινώσεως, τύπος αγνότητος, τύπος υπακοής, τύπος μητροπάρθενης δόξας.

Μπροστά μας προβάλλει ο τύπος, για να γίνουμε κι εμείς τύποι. Κάθε πιστός, αφού είναι αντίτυπο του αρχετύπου, που λέγεται Χριστός, είναι τύπος και υπογραμμός, κατά το λόγο του Παύλου: «Τύπος γίνου των πιστών εν λόγω, εν αναστροφή, εν πνεύματι, εν πίστει, εν αγνεία» (Α΄ Τιμ. 4,12).

3. Είναι τύπος ή Παναγία. Τι άλλο σημαίνει η λέξις τύπος; Κάτι που προτυπώνεται και προτυπώνει. Η Παναγία είναι το μεταίχμιο των δύο κόσμων, της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Για την Παλαιά Διαθήκη είναι προτυπωμένη, για την Καινή Διαθήκη είναι προτυπούσα. Αν προσέξετε τον Ακάθιστο Ύμνο και τον κανόνα του Ακαθίστου Ύμνου, θα διαπιστώσετε, ότι είναι γεμάτοι από τύπους της Παλαιάς Διαθήκης για την Παναγία από προτυπώσεις της Παναγίας στην Παλαιά Διαθήκη. Εκείνη ή βάτος ή άφλεκτος, που είδε ο Μωυσής ή βάτος ή φλεγόμενη και μή καιομένη, ήταν τύπος της Παναγίας. Προτύπωνε, συμβόλιζε, την Θεοτόκο, πού δέχθηκε τη φωτιά της Θεότητας και δεν κάηκε προτύπωνε τη Θεοτόκο, που συνέλαβε Υιό και όμως έμεινε άθικτη, άφλεκτη ή παρθενία της. Εκείνος ο πόκος του Γεδεών, το ποκάρι, το μαλλί που είδε ο Γεδεών, ήταν τύπος της Παναγίας. Όλος ο τόπος υγρός και το ποκάρι στεγνό. Κι ύστερα όλος ο τόπος στεγνός και το ποκάρι υγρό. Συμβολισμός της Παναγίας, που ήταν η μόνη καθαρή και άμωμος μέσα σ' έναν κόσμο ακάθαρτο και μολυσμένο: η μόνη ποτισμένη στη δρόσο της χάριτος μέσα σ' έναν κόσμο κατάξερο από χάρι.

Τύπος της κολυμβήθρας ή Παναγία

Αλλ' άν η Παναγία είναι τύπος, που προτυπώνεται στην Παλαιά Διαθήκη, για την Καινή Διαθήκη είναι τύπος που προτυπώνει. Τί προτυπώνει; Δύο πράγματα προτυπώνει και συμβολίζει η Παναγία, σύμφωνα με το «Χαίρε», που ερμηνεύουμε, αλλά και με το αμέσως επόμενο «Χαίρε»:

«Χαίρε, της κολυμβήθρας ζωγραφούσα τον τύπον· χαίρε, της αμαρτίας αναιρούσα τόν τύπον. Χαίρε, λουτήρ έκπλύνων συνείδησιν, χαίρε, κρατήρ κερνων αγαλλίασιν».

Συμβολίζει την κολυμβήθρα. Συμβολίζει την Εκκλησία. Ή κολυμβήθρα έχει σχέση με το ρύπο, με τη βρωμιά. Δέν είναι η ίδια βρώμικη, αλλά καθαρίζει τους βρώμικους ανθρώπους. Η κολυμβήθρα πρέπει να λάμπη, ν' αστράπτει, διότι μέσα εκεί γίνεται το βάπτισμα των χριστιανών. Και τι σημαίνει βάπτισμα; Σημαίνει ταφή και ανάστασις. Θάπτεται ο παλαιός άνθρωπος και ανασταίνεται νέος ο άνθρωπος. Μία ταφή και ανάστασις είναι και η κυοφορία και η γέννησης ενός παιδιού. Σάν θαμμένο σε σκοτεινό θάλαμο βρίσκεται το κυοφορούμενο. Και την ώρα της γεννήσεως σάν ν' ανασταίνεται σε μία νέα ζωή. Απ' αυτή την ταφή και την ανάστασι πέρασε και ο Χριστός, ο σαρκωμένος Θεός. Καταδέχθηκε να παραμείνη κλεισμένος στην κοιλιά της Παρθένου και ν' ανατείλη κατά την ημέρα της Γεννήσεως. Έτσι, μ' αυτή την έννοια, ή Παναγία υπήρξε η κολυμβήθρα, που πέρασε ο σαρκωμένος Θεός.

Αλλά και μ' άλλη έννοια είναι κολυμβήθρα ή Παναγία. Η κολυμβήθρα καθαρίζει τον άνθρωπο από τον ρύπο του προπατορικού αμαρτήματος και από τον ρύπο των προσωπικών αμαρτιών. Και η Παναγία ονομάζεται κολυμβήθρα, διότι γέννησε Εκείνον, που είναι ο μόνος που μας καθαρίζει από τον ρύπο της αμαρτίας. Γι' αυτό και συνεχίζει ο ιερός ύμνογράφος: «Χαίρε, της αμαρτίας αναιρούσα τόν ρύπον».

Πολύς λόγος γίνεται στις ημέρες μας για το ρύπο και τη ρύπανσι. Καθημερινά μετράμε τη ρύπανση του περιβάλλοντος. Υπάρχουν ειδικά ρυπόμετρα, που μετρούν τους ρύπους.

Ψυχορρύπανσις

Όταν ανεβούν οι ρύποι, εκφράζονται ανησυχίες και λαμβάνονται έκτακτα μέτρα για την αντιμετώπιση των ρυπογόνων ουσιών για την αντιμετώπιση του νέφους, που ρυπαίνει την ατμόσφαιρα για την κάθαρσι του μολυσμένου περιβάλλοντος. Αλλ' ενώ ανησυχούμε για τη ρύπανση του περιβάλλοντος, για την ατμοσφαιρική ρύπανσι, για τη θαλασσορρύπανσι, για την ηχορρύπανσι, δέν ανησυχούμε για τη χειρότερη ρύπανσι. Κι αυτή είναι η ψυχορρύπανσις.

Αν λερωθή το σώμα μας, δεν αντέχουμε. Αμέσως θέλουμε να το καθαρίσουμε. Όταν λερώνεται η ψυχή μας από το ρύπο, από τη βρωμιά της αμαρτίας, δέν αγωνιούμε. Δέν θλιβόμεθα. Θα μπορούσες να κρατήσης πάνω στο σώμα σου ένα ρούχο βρώμικο δύο και τρεις μήνες; Ούτε μία εβδομάδα!

Αλλάζουμε. Πετάμε τα βρώμικα, φοράμε καθαρά. Κι όμως, αφήνουμε βρώμικη, ρερυπωμένη τη στολή της ψυχής.

Φώναζε στον αρχαίο κόσμο ο προφήτης Ησαΐας: «Λούσασθε και καθαροί γίνεσθε» (Ησ. 1,16). Αλλά με το δίκιο του και άνθρωπος συναισθανόταν μέν τη βρωμιά του, έλεγε όμως με αγωνία:

-Νά καθαρισθούμε! Να βγάλουμε το ρύπο των αμαρτιών μας. Αλλά πώς; Πού είναι το απορρυπαντικό;...

Η ρύπανσις κορυφώθηκε. Κι όταν ο Θεός, με το ρυπόμετρό του, μέτρησε και είδε ότι ο ρύπος της αμαρτίας, ή ψυχορρύπανσις, έφθασε σε επικίνδυνα ύψη, τότε σήμανε συναγερμό. Έλαβε έκτακτο μέτρο. Έπενέβη δυναμικά. Και το έκτακτο μέτρο είναι ή σάρκωσις του Υιού του. Αυτός είναι ο Καθαρός και Αμωμος. Ο Χριστός δεν είχε ρύπο. Όπως οι ρύποι της γης δέν μολύνουν τον ήλιο, έτσι ή βρώμικη αμαρτία δεν μπορούσε να μολύνη τον έναν της Τρισηλίου Θεότητας. Και όπως οι ακτίνες του ήλιου, όσο κι αν ακουμπούν κοπριές και ακαθαρσίες, βούρκο και υπόνομο, δέν μολύνονται, έτσι ήταν αδύνατον να μολυνθη ο Χριστός, που με την ενανθρώπησί του άγγιξε τη γη και με τις ακτίνες των ποικίλων ενεργειών και ευεργεσιών του ερχόταν σε επαφή με τη βρωμιά των ανθρώπων.

Σπουδαίο πράγμα: Μέσα στο γενικό ρύπο ένας τύπος χωρίς ρύπο, ο Ιησούς Χριστός. Μέσα στην ποικίλη αμαρτωλότητα ένας άνθρωπος αναμάρτητος, ο Θεάνθρωπος. Αν αυτό είναι μία φορά σπουδαίο, χίλιες φορές σπουδαιότερο είναι το άλλο: Ο Χριστός δεν είναι απλώς ο Καθαρός είναι και ο καθαρίζων. Είναι Εκείνος, που μας χάρισε το μοναδικό απορρυπαντικό αυτό, που καθαρίζει κάθε ρύπο, κάθε μολυσμό, κάθε αμαρτία.

Έχει ο άνθρωπος ψυχορρύπανσι. Απαίσιες βρωμιές οι αμαρτίες του. Αλλά, μόλις μπαίνει μέσα στην κολυμβήθρα, βαπτίζεται και καθαρίζεται. Έκπληρώνεται ο λόγος πάλι του Ησαΐα: «Δεύτε και διαλεχθώμεν, λέγει Κύριος και εάν ώσιν αι αμαρτίαι ύμών ως φοινικούν, ως χιόνα λευκανώ, εάν δε ώσιν ως κόκκινον, ως έριον λευκανώ» (Ησ. 1,18).

Μοναδικό απορρυπαντικό

Νά, λοιπόν, γιατί η Παναγία παρομοιάζεται με κολυμβήθρα. Να γιατί λέγει ο ύμνογράφος: «Χαίρε, της αμαρτίας αναιρούσα τόν ρύπον». Φεύγει ό ρύπος. Φεύγει με το βάπτισμα. Πώς; Είδετε τι συμβαίνει με τη ρύπανσι από το νέφος; Όταν φυσήξη ισχυρός άνεμος, εξαφανίζεται. Η ατμόσφαιρα καθαρίζει. Μόλις γίνη άπνοια, ξανάρχεται ό ρύπος. Το ίδιο συμβαίνει και με τις αμαρτίες μας. Φύσηξε δυνατός ο άνεμος του Αγίου Πνεύματος κατά το βάπτισμα. Έφυγαν οι αμαρτίες. Αλλά δυστυχώς, να, και πάλι, και μετά το βάπτισμα, άμαρτάνουμε. Δυστυχώς εξακολουθούμε ν' αμαρτάνουμε. Πολλές οι αμαρτίες μας. Και η ψυχή μας γίνεται άσχημη, «δυσείμων», βρώμικη, ελεεινή. Δέν τό αισθανόμεθα; Μήπως χάσαμε το πνευματικό αισθητήριο; Μήπως προσαρμοσθήκαμε με το βρώμικο περιβάλλον;

Όσοι πιστοί αισθάνονται και συναισθάνονται τη βρωμερότητά τους. Μόνο ας προσέξουν και αυτοί. Διότι κινδυνεύουν από ένα άλλο κίνδυνο, χειρότερο από τον προηγούμενο. Είναι η απόγνωσις. Ο Διάβολος τούς βάζει να σκέπτονται:

-Πώ, πώ! Τέτοιος που είμαι εγώ, δέν σώζομαι. Εμένα δέν με ξεπλένει ούτε ο Πηνειός ούτε ο Αλιάκμων..

Λάθος, αδελφέ μου. Σκέψου, πόσοι μεγάλοι αμαρτωλοί σώθηκαν, και μήν απελίζεσαι και συ για τη δική σου σωτηρία. Λέγει χαρακτηριστικά ο ιερός Χρυσόστομος: «Παυλος διώκτης ών και βλάσφημος και υβριστής, και ουχί τόν σταυρωθέντα μόνον, αλλά και πάντας τους εκείνου διώκων, μετανοήσας, απόστολος γέγονε. Μόνον γάρ πρόφασιν ο Θεός βραχείαν επιζητεί παρ' ημών, και πολλών ήμών αμαρτημάτων χαρίζεται άφεσιν... Λέγω ταύτα, ίνα μάθητε, ότι και των μετά το βάπτισμα άμαρτημάτων εστίν άφεσις, εάν προσέχωμεν λέγω δε ουχ να εις ραθυμίαν εμβάλω, αλλ' ίνα από απογνώσεως απαγάγω και γάρ χειρόνα ραθυμίας ήμάς ή απόγνωσις εργάζεται κακά» (Ε.Π.Ε. 30, 104).

Ναι, Πηνειός και Αλιάκμων δεν μπορεί να μας καθαρίση.

Υπάρχει όμως μία βρύση, που μας καθαρίζει τη βρώμικη συνείδησι. Είναι το έλεος του Θεού. Η βρύση αυτή τρέχει ακατάπαυστα μέσα στην Εκκλησία. Γι' αυτή τη βρύση, γι' αυτό το λουτήρα, μιλάει στη συνέχεια ο Ακάθιστος Ύμνος: «Χαίρε, λουτήρ έκπλύνων συνείδησιν».

Έξω από το Ναό της Αγία Σοφίας στην Κωνσταντινούπολι υπήρχε η κρήνη με τη γνωστή επιγραφή: «Νίψον ανομήματα, μή μόναν όψιν». Πλύνε τα αμαρτήματά σου, όχι μόνο το πρόσωπό σου. Έξω πλένεις το πρόσωπό σου. Μπές μέσα, προχώρησε στο βάθος της Εκκλησίας, την οποία συμβολίζει ή Παναγία. Εκεί ή βρώμικη συνείδησίς σου θα καθαρισθή.

Το λουτρό της συνειδήσεως

Προχώρα! Και πώς προχωρεί κανείς προς το έλεος του Θεού; Με σταθερά τα βήματα της μετανοίας. Αμαρτήσαμε, ναι! Πολύ αμαρτήσαμε. Αλλά παίρνουμε την απόφαση, να μή παραμείνουμε στην αμαρτία. «Τό αμαρτάνειν ανθρώπινον το εμμένειν εν τη αμαρτία σατανικόν». Λέγει ο ιερός Χρυσόστομος σχετικά: «Μή τοίνυν μηδ' αυτός επί τοις άμαρτήμασι καταπέσης: το γάρ χαλεπώτερον της αμαρτίας, το μένειν εν τη αμαρτία, και το δεινότερον του πτώματος, το κείσθαι εν τω πτώματι» (Ε.Π.Ε. 30,192).

Αμαρτήσαμε, ναι! Πολύ αμαρτήσαμε. Αλλ' ας μη λησμονούμε, ότι υπάρχει Εκείνος που πληρώνει τα δικά μας τα σπασμένα. Εκείνος θυσιάσθηκε για τις δικές μας βρωμερότητες. Από μας τι ζητάει; Ούτε λεφτά ούτε σοφία ούτε κόπους μεγάλους ούτε ταξίδια και οδοιπορίες. Ένα ζητάει. Πένθος. Να λυπηθούμε για τις αμαρτίες μας. Αντί να γελάμε και να καυχώμεθα, να πενθούμε και να κλαίμε για τις αμαρτίες μας. Ας ακούσουμε όλοι οι αμαρτωλοί τόν άγιο Ιωάννη το Χρυσόστομο: «Ήμαρτες; Πένθησον, και λύεις την αμαρτίαν. Ποίος κάματος ούτος; Ουδέν σε πλέον απαιτεί, ή το πενήθει την αμαρτίαν ου λέγω σοι πελάγη τεμείν, ούτε εις λιμένας καταγαγείν, ούτε οδοιπορήσαι, ούτε όδόν άπειρον απελθείν, ούτε χρημάτων καταβολήν, ούτε κυμάτων αγρίων ποιήσασθαι δίοδον, αλλά τί: Πένθησον επί τη αμαρτία» (Ε.Π.Ε. 30,120).

Αμαρτήσαμε, ναι! Πολύ αμαρτήσαμε. Αλλά και πολύ το έλεος του Χριστού. Εκείνος προσφέρει ποταμό ολόκληρο ελέους. Από μας ζητάει μία σταγόνα μόνο. Μία σταγόνα δακρύων. Έκλαψε ο Πέτρος για το μεγάλο αμάρτημα της αρνήσεως και συγχωρήθηκε. Ας κλάψουμε εμείς μπροστά στον πνευματικό και όλα θα καθαρισθούν. «Ο Πέτρος αισθανόμενος ήρξατο κλαίειν, άλλ' ουχ απλώς έκλαυσεν, αλλά πικρώς, δεύτερον βάπτισμα διά των δακρύων εκ των οφθαλμών ποιήσας...» (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 30, 156).

Χωνευτήριο των αμαρτιών

Αγαπητοί! Δεν αρκεί να υπάρχει μία βρύση. Χρειάζονται και τρία ακόμη πράγματα.

Πρώτον, ή βρύση να είναι συνδεδεμένη με την πηγή. Ή Εκκλησία είναι συνδεδεμένη με το έλεος του Θεού, την ανεξάντλητη αυτή πηγή.

Δεύτερον, κάποιος πρέπει ν' ανοίξη τη βρύση. Η Παναγία ανοίγει τη βρύση του ελέους. Με τις πρεσβείες της μας χαρίζει το έλεος: «Χαίρε, λουτήρ έκπλύνων συνείδησιν».

Τρίτον, να προσέλθη ο βρώμικος στη βρύση για να πλυθή.

Η Μεγ. Τεσσαρακοστή, που διανύουμε, σαλπίζει. Μας καλεί. Είναι μία ευκαιρία. Ας την εκμεταλλευθούμε. Ας λουσθούμε. Ας εξομολογηθούμε. Ξέρετε τι είναι η μετάνοια; Ή κολυμβήθρα μετά το βάπτισμα αδειάζεται μέσα στό χωνευτήρι. Έτσι και η μετάνοια είναι το χωνευτήρι, όπου πέφτουν και χάνονται οι αμαρτίες μας. Λέγει ο Χρυσόστομος: «Χωνευτήριόν εστι της αμαρτίας ή μετάνοια» (Ε.Π.Ε. 30,240). Ας δώσουμε το ρύπο μας στον Χριστό, για να μας κάνη τύπο τύπο και υπογραμμό, αντίτυπο της δικής του θεανθρωπίνης ζωής.

Ευωδία και ευωχία

«Χαίρε, οσμή της Χριστού ευωδίας· χαίρε, ζωή μυστικής ευωχίας»

(Από το γράμμα Φ του Ακαθίστου)

Πνευματικό κέρασμα

Ένα πνευματικό κέρασμα είναι ο Ακάθιστος Ύμνος. Τη Μεγάλη Σαρακοστή οι σωματικές μας αισθήσεις νηστεύουν, στερούνται ώρισμένων υλικών αγαθών, αλλ' οι πνευματικές μας ευφραίνονται και τροφοδοτούνται πλούσια. Τό τραπέζι των σωματικών αισθήσεων είναι φτωχό κατά την περίοδο της νηστείας. Η νηστεία είναι άσκησις. Στερεί τις σωματικές αισθήσεις από ήδονες. Δέν τις αφήνει ν' απολαύσουν τα εδέσματα της αμαρτίας. Τα μάτια δέν βλέπουν αισχρά θεάματα. Τα αυτιά δέν ακούνε λόγια πονηρά και μάταια. Η γλώσσα καθαρεύει από λόγια απρεπή. Τα χείλη παραμένουν άγνά. Τα χέρια δέν κάνουν φαύλα πράγματα. Όλα τα μέλη και όλες οι αισθήσεις κατασφαλίζονται από τη φρουρό χάρι του Θεού.

Θα ρωτήσετε: Μά, αλήθεια, έτσι συμβαίνει με τις σωματικές μας αισθήσεις κατά την περίοδο της νηστείας; Έτσι θα πρέπει νά συμβαίνει, να νεκρώνονται τα πάθη και να μην αμαρτάνουν οι αισθήσεις μας. Αυτό τουλάχιστον ζητάμε σε μία ευχή της Λειτουργίας των Προηγιασμένων Δώρων, που τελείται την περίοδο της Μεγ. Σαρακοστής: «Σύ πάσας ήμών τάς αισθήσεις της εμπαθούς νεκρώσεως ελευθέρωσον... Και οφθαλμός μέν απέστω παντός πονηρού βλέμματος, ακοή δε λόγοις άργοίς ανεπίβατος, ή δε γλώττα καθαρευέτω ρημάτων απρεπών. Αγνισον ήμών τα χείλη τα αίνουντά σε, Κύριε· τάς χείρας ήμών ποιήσον, των μέν φαύλων απέχεσθαι πράξεων, ενεργείν δε μόνα τα σά ευάρεστα. Πάντα ήμών τα μέλη και την διάνοιαν τη ση κατασφαλιζόμενος χάριτι».

Αλλ' άν οι σωματικές μας αισθήσεις καλούνται σε νηστεία και στέρησι, οι πνευματικές μας καλούνται σε γεύσι, τέρψι και απόλαυσι. Ηλθε καιρός να χορτάσουμε πνευματικά. Να ευφρανθή ή ψυχή μας. Αρκετά μάς πίκρανε η αμαρτία. «Εύφρανθήναι δέ καί χαρήναι δει» (Λουκ. 15,32).

Ο Ακάθιστος Ύμνος, που με τόσο ευχαρίστησι ο Όρθόδοξος λαός ακούει τις Παρασκευές της Μεγ. Σαρακοστής, είναι ένα πνευματικό κέρασμα. Η Παναγία μας κέρασε το ωραιότερο γλύκισμα και εξακολουθεί να μας κερνάη. Ας φαντασθούμε δύο γυναίκες. Η μία κρατάει μία κανάτα και μας κερνάει φαρμάκι. Η άλλη κρατάει μία κανάτα και μας κερνάει γλυκύτατο κρασί. Η πρώτη γυναίκα είναι η αμαρτία. Κερνάει το φαρμάκι του κακού. Οι περισσότεροι απλώνουν τα ποτήρια τους και παίρνουν και ρουφούν. Στην αρχή νιώθουν κάποια γλύκα, αλλ' ύστερα έρχεται η πίκρα, ο πόνος, ο θάνατος. Η δεύτερη γυναίκα είναι η Παναγία. Μας κερνάει το γλυκύτερο κρασί του κόσμου το κρασί, πού χαρίζει ζωή. Τό λέγει ο Ακάθιστος: «Χαίρε, κρατήρ, κερνών αγαλλίασιν».

Όλες οι αισθήσεις μας ευφραίνονται με την Παναγία. Τα μάτια μας ευφραίνονται βλέποντας το μεγάλο μυστήριο, τη συνάντηση του αγγέλου Γαβριήλ με τη Μαρία, τη νέα Εύα. Τή συνάντηση αυτή, όπως είναι γνωστόν, εξυμνεί κυρίως ο Ακάθιστος Ύμνος. Πρόκειται για συνάντηση της γης με τον ουρανός συνάντηση, που ήλθε ν' ανατρέψη το τραγικό αποτέλεσμα της άλλης εκείνης συναντήσεως. Τότε συναντήθηκε η παλαιά Εύα μέ

τόν Διάβολο και βγήκε από το διάλογό τους το φάρμακι. Τώρα συνατάται η νέα Εύα μέ τόν άγγελο Γαβριήλ και βγαίνει από το διάλογό τους το φάρμακο της σωτηρίας μας, ο Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός. Τα αυτιά μας ευφραίνονται από το άκουσμα του τραγουδιού, που ονομάζεται Ακάθιστος Ύμνος και εξυμνεί το μυστήριο της εν Χριστώ Ιησού σωτηρίας. Είναι η ανάλυσις του «Χαίρε» του αγγέλου. Το ένα «Χαίρε» ο καλλιτεχνικός πλούτος του ιερού ύμνογράφου το παρουσιάζει με 144 «Χαίρε».

Αλάβαστρο ευωδίας ή Παναγία

Ένα από τα πολλά «Χαίρε» θ' απολαύσουμε. Είναι το «Χαίρε», που μιλάει για απόλαυσι, για πνευματική φυσικά απόλαυσι. Είναι το «Χαίρε», που ευφραίνονται δύο ακόμη από τις πνευματικές μας αισθήσεις: η όσφρησης και η γεύσις.

«Χαίρε, οσμή της Χριστού ευωδίας· χαίρε, ζωή μυστικής ευωχίας».

Μοσχοβολάει η Εκκλησία κατά την ακολουθία των Χαιρετισμών, αλλά και κάθε φορά, πού μέ πίστι προσερχόμεθα στη λατρεία του. Μοσχοβολάει από την «οσμήν της Χριστού ευωδίας». Αρωμα υπέροχο, ουράνιο. Ποιό το άρωμα αυτό, που προκαλεί οσμή ευωδίας; Προέρχεται από τρία πρόσωπα. Κάθε πρόσωπο μας χαρίζει την ευωδία του με τις δικές του χαριτωμένες πράξεις και ενέργειες. Ο ευαγγελιστής Λουκάς μας διασώζει το περιστατικό με την αμαρτωλή γυναίκα και με το μύρο. Οπως καθόταν ο Κύριος στό σπίτι κάποιου φαρισαίου, αισθάνθηκε μία γυναίκα από πίσω του. Ηταν αμαρτωλή, πόρνη, διεφθαρμένη. Στα χέρια της κρατούσε αλάβαστρο, πολύτιμο δοχείο. Ηταν γεμάτο πανάκριβο μύρο, που μοσχοβολούσε. Σε κάποια στιγμή έσπασε το αλάβαστρο και ξεχύθηκε το μύρο στα πόδια του Χριστού. Αλλά μαζί μ' αυτό το μύρο ξεχύθηκε στα πόδια του Χριστού και άλλο, ανώτερο, ευωδέστερο, μύρο. Ησαν τα δάκρυά της: δάκρυα είλικρινούς μετανοίας για τις βρωμερές της πράξεις (Λουκ. 7,36-38).

Σ' αυτό το επεισόδιο βλέπουμε τα τρία πρόσωπα, που αποτελούν «οσμήν ευωδίας», ευωδιάζουν, μοσχοβολούν.

1. Το ένα είναι η Παναγία. Αυτή είναι το μυστικό αλάβαστρο. Αν ο Χριστός είναι το «νοητόν μύρον» (στίχος Μεγ. Τετάρτης), η Παναγία είναι το αλάβαστρο της χάριτος, που περιείχε αυτό το ουράνιο μύρο. Μυροδοχείο ή ύπαρξις της θεοτόκου. Αν όλοι οι άνθρωποι είχαν γίνει λασποδοχεία της αμαρτίας, η Παναγία έγινε μυροδοχείο της αγιότητας. Ηταν «κεχαριτωμένη» και προτού να συλλάβη τον ένανθρωπήσαντα Υιό και Λόγο του Θεού, πρό του Ευαγγελισμού. Ηταν «κεχαριτωμένη», ευωδιαστή ύπαρξις, ακριβώς διότι θα γινόταν Μητέρα του Θεού. Το δοχείο, που θα γινόταν «δοχείον του Θεού και Λόγου», το διατηρούσε ή χάρις του Θεού καθαρό, ανέγγιχτο από την ακαθαρσία της αμαρτίας, έτσι, ώστε κατά την κατάλληλη στιγμή να γίνη μυροδοχείο της σαρκωμένης Θεότητας.

Αν πάνω στην κοπριά φυτρώνουν ωραιότατα λουλούδια, πού μοσχοβολούν, το ωραιότερο λουλούδι της ανθρωπότητας, η Παρθένος Μαρία, βλάστησε πάνω στην κοπριά, στην εποχή, όπου είχε πλεονάσει ή αμαρτία και ο κόσμος είχε βρωμήσει και σαπίσει πέρα για πέρα. Αν η Παναγία πρό του Ευαγγελισμού με την αγία ζωή της ευωδιάζε δέκα βαθμούς, μετά τον Ευαγγελισμό μοσχοβόλησε χίλιους, θα λέγαμε, βαθμούς! Έγινε το αλάβαστρο, που γέμισε με το «μύρον το ακένωτον». Όλο το ακένωτο μύρο κενώθηκε στην Παναγία με τη θεία κένωσι. Ηλθε δε η στιγμή, όπου έσπασε το αλάβαστρο με τη θεία γέννησι. Ή

βρώμικη σπηλιά ή γεμάτη κοπριές, γέμισε από την ουράνια ευωδία, που είναι ο Ιησούς Χριστός, ο σαρκωμένος Θεός. Πόσο συμβολικό αυτό! Στη βρωμιά του κόσμου ήλθε το μύρο του ουρανού. Και προήλθε από την Παρθένο. «Χαίρε, οσμή της Χριστού ευωδίας».

Το άλλο, λοιπόν, πρόσωπο, που είναι η ευωδία, είναι ο Χριστός. Αλλά προτού να δούμε τον Κύριο Ιησού Χριστό ως οσμή ευωδίας, άς τονισθή, ότι, όπως η Παναγία κυοφορούσα ήταν αλάβαστρο του μύρου της ζωής, έτσι και κάθε μητέρα που κυοφορεί είναι αλάβαστρο του μύρου που ονομάζεται παιδική ζωή. Αλλοίμονο όμως! Πολλές γυναίκες σπάνε το αλάβαστρο πρίν από την ώρα του και χύνουν το μύρο της ζωής στον υπόνομο. Με την έκτρωσι, που είναι η βρωμερότερη πράξις, εμποδίζουν το μύρο της παιδικής υπάρξεως να έλθη στον κόσμο, να χαρίση την ευωδία του. Μητέρες! Αφήστε τα αλάβαστρα της μητρότητος να σπάνε στην ώρα τους και να ξεχύνεται στην οικογένεια το μύρο της ευλογημένης τεκνοποιΐας.

Μύρον ο Ιησούς Χριστός

2. Η Παναγία έφερε στον κόσμο Εκείνον, που είναι η τελειότερη και ωραιότερη «οσμή ευωδίας». Είναι ο Ιησούς Χριστός. Αυτός είναι θεϊκή ευωδία. Αν η Παναγία είναι μύρο ευωδιαστό με την υπακοή και την ταπείνωσί της, ο Ιησούς Χριστός είναι το μύρο της αναμαρτησίας και της θυσίας. Ευωδιάζει η ζωή του Χριστού. Είναι ο άναμάρτητος, ο φύσει αναμάρτητος, και τελείως αναμάρτητος. Η θεία φύσις αποτελούσε το μεγάλο, το ανυπέρβλητο εμπόδιο, για νά πλησιάση η βρωμιά της αμαρτίας τη ζωή του Χριστού. Ποτέ δέν μοσχοβόλησε ο κόσμος τόσο, όσο με την παρουσία του Χριστού. Μόνο όποιος έχει κατεστραμμένο το αισθητήριο της όσφρήσεως, μόνο αυτός δεν μπορεί να καταλάβη πόσο ευωδιάζει η ζωή του Χριστού. Ακηλίδωτη ή ζωή του.

Αλλά την ευωδία της αγάπης του την αισθάνθηκαν περισσότερο οι άνθρωποι με τη θυσία του. Αν οι θυσίες της Παλαιάς Διαθήκης ανέδιδαν την κνίσσα από τα καιόμενα κρέατα, ή θυσία του Θεανθρώπου Χριστού αναδίδει ουράνιο άρωμα. Καθαρή η θυσία του «ασπίλου και αμώμου Χριστού» (Α' Πέτρ. 1,19). Θυσία, που προσφέρθηκε για να ευωδιάση και κόσμος. Τό λέγει ο απόστολος Παύλος: «Παρέδωκεν έαυτόν υπέρ ημών προσφοράς και θυσίαν τώ Θεώ εις οσμήν ευωδίας» (Εφεσ. 5,2). Το αίμα του Ιησού Χριστού είναι το καλύτερο αποσμητικό από πλευράς θεϊκής προσφοράς για την εξουδετέρωση της βρωμιάς της αμαρτίας.

Φαντασθήτε ένα βούρκο να μεταβάλλεται αυτομάτως σε ευωδιαστό ανθόκηπο μόνο και μόνο επειδή έρριξε κάποιος μερικές σταγόνες μύρου... Βούρκος, αγαπητοί, ο κόσμος.

Μέσα στο βούρκο της ανθρωπίνης αμαρτίας έρριξε ο Ιησούς Χριστός σταγόνες από το πανάγιο Αίμα του. Το αποτέλεσμα: Αμέσως ο κόσμος μοσχοβόλησε. Για όσους φυσικά πιστεύουν στό Αίμα, στη λυτρωτική θυσία του Χριστού. Γι' αυτό ένα άλλο «Χαίρε» λέγει: «Χαίρε, ή του βορβόρου ρυομένη των έργων».

Αποσμητικό τα δάκρυα

3. Η οσμή ευωδίας του Χριστού μεταδίδεται. Το άρωμα του Χριστού είναι για τό μυροδοχείο, που ονομάζεται ανθρωπίνη ψυχή. Ο άνθρωπος είναι το βρωμερότερο όν. Μόλυνε τη φύσι, ρύπανε το περιβάλλον. Βρώμισε και την ψυχή του. Σταύλος κοπριάς και

δυσσομίας ή ψυχή του αμαρτωλού. Οι άνθρωποι αισθάνονται τη σωματική βρωμιά και γι' αυτό χρησιμοποιούν πολλά αποσμητικά και πολλών ειδών αρώματα. Μεγάλη κατανάλωσι έχουν τα καλλυντικά. Αλλ' όσα αποσμητικά και αρώματα και αν χρησιμοποιήσης, η βρωμιά της ψυχής παραμένει. Προκαλούμε τη δυσφορία των άλλων ανθρώπων, και μάλιστα των αγγέλων, με την ακαθαρσία μας. Σάπισε ο κόσμος. Βρώμα από βούρκο και ανοικτό υπόνομο. Πτώματα σεσηπότα οι άνθρωποι. Τι θα γίνει; Έτσι θα παραμείνουμε;

Όχι! Γι' αυτό σταυρώθηκε ο Ιησούς Χριστός, για νά γίνουμε από δυσωδία ευωδία: από δυσσομία άρωμα. Πώς; Ό Θεός προσφέρει το δικό του αποσμητικό. Είναι το Αίμα του Υιού του. Αλλά δεν αρκεί αυτό. Μέσα στο χημείο της Εκκλησίας είναι ανάγκη το αποσμητικό του Θεού να σμίξη με το αποσμητικό του ανθρώπου. Και το αποσμητικό του ανθρώπου είναι τα δάκρυα της μετανοίας. Τα δάκρυα της αμαρτωλής γυναίκας, που είδαμε στο περιστατικό του ευαγγελιστού Λουκά, μοσχοβολούσαν περισσότερο από το μύρο. Ώ, να γινόταν, νάσπαγε και το αλάβαστρο της καρδιάς μας και να ξεχυνόταν το μύρο των δακρύων μας για τα πολλά μας αμαρτήματα! Θα μοσχοβολούσε όλος ο τόπος, περισσότερο από ό,τι μοσχοβολούν ώρισμένα άγια λείψανα. Τα δάκρυα της μετανοίας μας θα ήσαν ή καλύτερη θυσία στον Θεό. Θά προσφέραμε «οσμὴν ευωδίας, θυσίαν δεκτὴν, ευάρεστον τῷ Θεῷ» (Φιλιπ. 4,18).

Ευωχία στο τραπέζι του Θεού

Και τότε, ευωδιασμένοι και καθαροί θ' απολαμβάνουμε την θεία ευφροσύνη μέσα στην Εκκλησία. Ο Χριστός δεν είναι μόνο ευωδία είναι και ευωχία. «Χαίρε, ζωή μυστικής ευωχίας». Ευωχία είναι το πλούσιο, το ευφρόσυνο συμπόσιο. Η Παναγία μας σερβίρει το ωραιότερο, το γλυκύτερο, έδεσμα. Η ίδια τροφοδοτήθηκε από τη μυστική ευωχία, που είναι ο Ιησούς Χριστός. Μας γλύκανε η Παναγία. Αν η πρώτη Εύα μάς πίκρανε με τη γεύση του απαγορευμένου καρπού, ή νέα Εύα, η Παναγία, μας γλύκανε με το να μας προσφέρει τη γλυκυτάτη τροφή, το γλυκύτατο μάννα. «Χαίρε, τροφή του μάννα διάδοχε· χαίρε, τρυφης αγίας διάκονε».

Ο Χριστός είναι η τροφή και η τρυφή μας. Αν γευσις μας έβγαλε από τον παράδεισο και μας έρριξε στο θάνατο, γεύσεις μας ξαναβάζει στον παράδεισο και μας οδηγεί στη ζωή. Και η γεύσις αυτή γίνεται μυστικά με τη μέθεξι των αγαθών του Θεού, με την κοινωνία του Θεανθρώπου Ιησού. Αρχίζει δε η μυστική γεύσεις και ευωχία με την πίστι, που ανοίγει την όρεξη, για ν' απολαύση κανείς τόν Χριστό.

Ο Χριστός είναι η αληθινή βρώσις και η αληθινή πόσις στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. «Τό γάρ σωμα μου αληθώς έστι βρώσις και το αίμα μου αληθώς έστι πόσις» (Ιωάν. 6,55). Όποιος με πίστη και καθαρή ψυχή πλησιάζει στο τραπέζι του Θεού, αυτός αισθάνεται τη γλυκύτητα της μυστικής ευωχίας. Δέν συγκρίνονται οι ευωχίες του κόσμου μ' αυτή την ευωχία. Η στιγμή του Μυστικού Δείπνου, ή στιγμή που μας παίρνει ο Κύριος συνδαιτημόνες του, ή στιγμή που κοινωνούμε το Σώμα και το Αίμα του Θεανθρώπου Ιησου, αυτή η στιγμή είναι η γλυκύτερη από κάθε άλλη. Ό πιστός αισθάνεται μυστικά τη θεία ευφροσύνη και λέγει: «Έθελξας πόθω με, Χριστέ, και ήλλοίωσας το θείω σου έρωτι» (Ακολουθία της Θ. Μεταλήψεως). Απευθύνεται ο πιστός με τρυφερότητα στον Ιησού και του λέγει: «Κυρίέ μου, Κύριε μου, γλυκύτατέ μοι Ιησού».

Η ευωχία της βασιλείας των ουρανών

Τη ζωή της μυστικής ευωχίας την ζή ο χριστιανός πάντοτε. Μαζί με τον Χριστό αισθάνεται θεία ευφροσύνη, ουράνια αγαλλίασι. Κουβεντιάζει με τον Χριστό και γλυκαίνεται. Μελετάει τα λόγια του Χριστού και πλημμυρίζει από χαρά. Φεύγει ο κόσμος, που τόσο πολύ πικραίνει, και μένει ο Χριστός.

Οι τρεις Μαθητές πάνω στο Θαβώρ λησμόνησαν τον κόσμο, υπερνίκησαν σωματικές ανάγκες, ξέχασαν πώς ήσαν σε έρημο και άνυδρο τοπίο. Η μυστική ευωχία από τη θέα του μεταμορφωθέντος Κυρίου τούς γέμιζε τόσο πολύ, ώστε ο Πέτρος να λέγη: «Καλόν εστιν ημάς ώδε είναι» (Ματθ. 17,4). Πόσο ωραία είναι κοντά σου, Κύριε! Και αν είναι υπέροχη ή ζωή της μυστικής ευωχίας, η μυστική πνευματική ζωή, στόν κόσμο τούτο, πόσο απερίγραπτα ωραία θα είναι η γλυκύτητα της μυστικής ευωχίας στη βασιλεία των ουρανών, όπου θα ζούμε για πάντα ενωμένοι με τον Θεό! Λέγει σχετικά ο ιερός Χρυσόστομος: «Εί δε εκείνος (ο Πέτρος) αμυδράν τινα των μελλόντων εικόνα ιδών πάντα εξαίφνης έρριψεν από της ψυχής διά της από της όψεως εκείνης ήδονήν αυτού εντειθέναι τη ψυχή, τι άν τις είποι όταν αυτή των πραγμάτων ή αλήθεια παραγένηται, όταν, των βασιλείων ανοιγέντων, κατοπτεύειν εξήν τόν βασιλέα αυτόν, μηκέτι εν αινίγματι, μηδέ δι' εσόπτρου, αλλά πρόσωπον πρός πρόσωπον, μηκέτι διά πίστεως, αλλά διά είδους;» (Ε.Π.Ε. 26,800).

Αγαπητοί! Αρκετά δοκιμάσαμε την πικρία της αμαρτίας. Είναι καιρός να δοκιμάσουμε τη γλυκύτητα της πνευματικής ζωής. Ο κόσμος ζητάει τη χαρά στην ευωχία των κοσμικών κέντρων. Είναι γεμάτα, αλλά γεμάτη και η ψυχή από απελπισία και μελαγχολία. Ας κάνουμε το πλησίασμα. Ας δοκιμάσουμε τη χαρά της θείας ευφροσύνης στο τραπέζι του Θεού, στο τραπέζι της Εκκλησίας. «Γεύσασθε και ίδετε, ότι χρηστός ο Κύριος» (Ψαλμ. 3,9. Ιδέ καί Α' Πέτρ. 2,3).

Και όταν δοκιμάσουμε πόσο γλυκεία είναι η ζωή κοντά στόν Χριστό, δέν θά την ανταλλάσσουμε με τη ζωή της αμαρτίας. Είναι αδύνατον «τούς άπαξ γευσαμένους της δωρεάς της επουρανίου... και καλόν γευσαμένους Θεού ρήμα», να παραπέσουν. Θα τους συγκρατη ο πόθος της κοινωνίας του Θεού, ή τροφή και η τρυφή του Θεού (Έβρ. 6,4-5).

Κιβωτός σωτηρίας

«Χαίρε, Κιβωτέ, χρυσωθείσα τω Πνεύματι χαίρε, θησαυρέ της ζωής αδαπάνητε»

(Από το γράμμα Ψ του Ακαθίστου)

Τραγούδι αγάπης και προσευχής

Τα ωραιότερα τραγούδια είναι τα τραγούδια της Υψί αγάπης. Σ' αυτά ξεχύνεται ποιητικά και μουσικά 2, το άρωμα της καρδιάς. Στα τραγούδια της προσευχής ξεχύνεται το δάκρυ του πόνου της καρδιάς. Πές μου, τι τραγούδια ακούς και τα τραγούδια τραγουδάς, για να σου πω ποιά είναι η αγάπη σου, ποιός είναι ο πόνος σου.

Ξεπεσμένα πολλά από τα τραγούδια, που πολυτραγουδιούνται στις ημέρες μας. Έξυμνούν γήινους έρωτες και βρώμικες αγάπες. Κατεβασμένα πολύ χαμηλά. Η ποιητική και μουσική τέχνη στην υπηρεσία της λάσπης, της αμαρτίας, της λαγνείας, του εκκεντρισμού.

Δέν είναι τέτοιο το τραγούδι, που λέγεται Ακάθιστος Ύμνος. Είναι τραγούδι υψηλής ποιότητας τραγούδι καταξιωμένο τραγούδι, που για την ομορφιά του και το κάλλος του έχει ξεπεράσει το φράγμα του χρόνου κι έχει γίνει αιώνιο τραγούδι.

Είναι τραγούδι αγάπης και προσευχής. Αγάπης στην πιό ωραία γυναίκα του κόσμου, την ουράνια Κόρη της Ναζαρέτ, την κεχαριτωμένη Μαρία. Υπάρχει άλλη γυναίκα στον κόσμο όλων των αιώνων ωραιότερη και καλύτερη από την Παναγία; Όχι. Γι' αυτό και το τραγούδι της ξεπέρασε και ξεπερνά σε δημοτικότητα οποιοδήποτε άλλο τραγούδι, φτιαγμένο για γυναικεία ύπαρξι. Πολλοί στίχοι και πολλά τραγούδια έχουν γίνει πάνω στο ερωτικό πάθος, για να εξυμνήσουν γυναίκες του κόσμου. Όλα λησμονήθηκαν και τα σημερινά θα λησμονηθούν. Τό τραγούδι της Παναγίας παραμένει. Διότι η αγάπη για την Παναγία είναι αγάπη, που διατηρείται στους αιώνες. Κι αυτό, διότι πηγάζει από το θαυμασμό του ουρανίου κάλλους της.

Είναι και τραγούδι προσευχής ο Ακάθιστος. Σ' αυτόν και κουρασμένος από τον πόνο της αμαρτίας άνθρωπος ικετεύει την Παναγία. Αλλωστε το τελευταίο από τα γράμματα του Ακαθίστου ξεσπά σε θερμή ικεσία: «Ω Πανύμνητε Μήτηρ!... Από πάσης ρύσαι συμφοράς άπαντας».

Απαράμιλλο σε λογοτεχνική αξία και ομορφιά το τραγούδι του Ακαθίστου. Γνώριζε ο ιερός ύμνογράφος καλά τούς δύο κόσμους, τον κόσμο της φύσεως και τον κόσμο της Γραφής. Είναι θαυμαστός ο τρόπος, που παρουσιάζει τις προτυπώσεις της Παναγίας αυτές, που βρίσκονται στην Παλαιά Διαθήκη. Πολλά πράγματα, πρόσωπα και θαυμαστά γεγονότα της Παλαιάς Διαθήκης προτυπώνουν την Υπεραγία Θεοτόκο.

Κιβωτός του κατακλυσμού

Μία από τις προτυπώσεις αυτές παρουσιάζει το «Χαίρε», που ερμηνεύουμε στο παρόν. Είναι ένα από τα πολλά «Χαίρε» του Ακαθίστου Ύμνου. Βρίσκεται στο προτελευταίο γράμμα, στο Ψ.

«Χαίρε, Κιβωτέ, χρυσωθείσα τω Πνεύματι· χαίρε, θησαυρέ, της ζωής αδαπάνητε».

Ποιός δεν έχει ακούσει για την Κιβωτό; Πόσοι όμως γνωρίζουμε, ότι στην Παλαιά Διαθήκη έχουμε δύο κιβωτούς; Ή μία είναι ξύλινη, ή άλλη χρυσή. Και οι δύο προτυπώνουν την Παναγία. Και τις δύο αναφέρει η ακολουθία των Χαιρετισμών. Η μία είναι η κιβωτός του Νώε. Η άλλη ή κιβωτός της Διαθήκης.

Η πρώτη κιβωτός υπήρξε κιβωτός σωτηρίας για τον άνθρωπο του Θεού, για τον Νώε και την οικογένειά του. Σώθηκε ολόκληρη εκείνη η οικογένεια από τον καταστρεπτικό κατακλυσμό. Αλλ' υπάρχει από τον κατακλυσμό εκείνον άλλος χειρότερος. Είναι ο κατακλυσμός της αμαρτίας. Ή αμαρτία στις ημέρες μας δεν είναι απλώς ρυάκι, δέν είναι απλώς ποταμός, δέν είναι απλώς ρεύμα, δέν είναι απλώς χείμαρρος, δεν είναι απλώς καταρράκτης. Είναι κατακλυσμός. Έχει κατακλύσει όλο τον κόσμο. Ποιός δεν αισθάνεται να μας έχουν κατακλύσει τα αισχρά έντυπα, οι βρωμερές ταινίες, οι πρόστυχες εκπομπές, τα ελεεινά τραγούδια, τα ανήθικα κέντρα, ή έκφυλη ατμόσφαιρα;

Στον αρχαίο κατακλυσμό σώθηκαν μόνο όσοι πρόλαβαν και μπήκαν στην κιβωτό. Και σήμερα από τον κατακλυσμό της αμαρτίας σώζονται μόνο εκείνοι, που βρίσκονται μέσα στην κιβωτό της σωτηρίας. Και κιβωτός της σωτηρίας είναι η Εκκλησία. Μέσα στην Εκκλησία βρίσκει ο πιστός καταφύγιο, άφεσι και λύτρωσι.

Εικόνα της Εκκλησίας είναι η Παναγία. Όπως ή Έκκλησία έχει μέσα της τον Χριστό και γι' αυτό είναι κιβωτός σωτηρίας, έτσι και η Παναγία αξιώθηκε να φέρη μέσα της σαρκωμένον τον Χριστό και ονομάζεται κιβωτός σωτηρίας. Ως κιβωτό την παρουσιάζει ένα τροπάριο του κανόνος, πού ψάλλεται στον Ακάθιστο: «Οδόν ή κυήσασα ζωής, χαίρε Πανάμωμε, ή κατακλυσμού της αμαρτίας σώσασα κόσμον...».

Σκηνή του μαρτυρίου

Και με την πρώτη, λοιπόν, κιβωτό μοιάζει η Παναγία, δηλαδή, με την κιβωτό του Νώε. Αλλά στό «Χαίρε», που εξετάζουμε, μοιάζει με τη δεύτερη κιβωτό, με την Κιβωτό της Διαθήκης. Τί ήταν η Κιβωτός της Διαθήκης; Κάτι που είχε σχέση με τη Σκηνή του Μαρτυρίου και το Ναό των Ιεροσολύμων. Οι Ισραηλίτες, πριν ακόμη αποκτήσουν τον Ναό του Σολομώντος, είχαν τη Σκηνή του Μαρτυρίου για τόπο λατρείας του Θεού.

Η Σκηνή του Μαρτυρίου χωριζόταν σε δύο. Το πρώτο μέρος λεγόταν Άγια απλώς. Κι εκεί βρίσκονταν ή τράπεζα των άρτων και η επτάφωτος λυχνία. Ύστερα από τα Άγια ήσαν τα Άγια των Αγίων, όπου κανένας δεν μπορούσε να εισέλθη, παρά μόνο μία φορά το έτος ο Αρχιερεύς. Μέσα στα Άγια των Αγίων ήσαν το χρυσούν θυμιατήριον και η Κιβωτός της Διαθήκης. Η Κιβωτός της Διαθήκης ήταν ένα ολόχρυσο κιβώτιο. Και μέσα σ' αυτό φυλάσσονταν οι πλάκες του Νόμου, που έδωσε ο Θεός στον Μωυσή, ή χρυσή στάμνα με το μάννα, και ή ράβδος του Ααρών, πού βλάστησε θαυματουργικά.

Όλα αυτά χρησιμοποιούνται από τον ιερό ύμνογράφο γιά την εξύμνησι της Παναγίας. Η Παναγία είναι η τράπεζα του Αρτου.. «Χαίρε, έμψυχε τράπεζα...». Ο Χριστός είναι ο Αρτος της ζωής...

Η Παναγία είναι η λυχνία και η στάμνα. «Χαίρε, λυχνία και στάμνε, μάννα φέρουσα». Ο Χριστός είναι το φώς, πού φάνηκε στον κόσμο με τη λυχνία της Θεοτόκου. Ο Χριστός είναι το Μάννα του ουρανού, ή τροφή της ψυχής, που προσφέρεται στη Θεία Κοινωνία.

Η Παναγία είναι η ράβδος του Ααρών. «Η ράβδος ή μυστική, άνθος το αμάραντον ή εξανθίσασα». Κατάξερο ραβδί, ολότελα παρθένος, αδύνατον, ανθρώπινα, να βλαστήσει. Και όμως θαυματουργικά βλάστησε το άνθος της παρθενίας. Ο Χριστός είναι το Άνθος, το λουλούδι το ευωδιαστό και αμάραντο. Είναι η ευωδία του κόσμου. Αν βρώμισε ή κοινωνία, τούτο κυρίως οφείλεται στο ότι αρνήθηκε, στη μεγάλη της πλειονοψηφία, τον Ιησού Χριστό.

Κιβωτός της Διαθήκης

Από όλα τα ιερά αντικείμενα του ναού του Σολομώντος ή της Σκηνής του Μαρτυρίου εκείνο που μοιάζει περισσότερο στην Παναγία είναι η Κιβωτός της Διαθήκης. «Χαίρε, Κιβωτέ, χρυσωθείσα τω Πνεύματι χαίρε, θησαυρέ της ζωής αδαπάνητε».

Τίς πλάκες του Νόμου έκλεινε μέσα της ή κιβωτός. Πολύτιμος θησαυρός για τούς Ισραηλίτες. Ο Θεός δίνει στον Μωυσή, και στους ανθρώπους γενικά, τις θεοχάρακτες πλάκες του Νόμου. Αρκούν οι Δέκα εντολές του Μωσαϊκού Νόμου, γιά νά γίνη ή ζωή των ανθρώπων ανθρωπινώτερη.

Χιλιάδες νόμους έχουν συντάξει και συντάσσουν οι άνθρωποι. Και όμως, ο κόσμος τείνει να μεταβληθή σε ζούγκλα. Πολλές δέ φορές οι ανθρώπινοι νόμοι είναι νόμοι άνομοι και παράνομοι. Φαντασθήτε, αν όλοι οι άνθρωποι εφάρμοζαν τις Δέκα εντολές του Νομοθέτη Θεού. Ούτε ασέβεια, ούτε βλασφημία, ούτε κλοπή, ούτε απάτη, ούτε κατεργαριά, ούτε μοιχεία, ούτε ανταρσία, ούτε εγκληματικότητα θα υπήρχαν. Και όμως έχουμε φθάσει σε χρόνια, που κι αυτές τις τόσο βασικές εντολές του Δεκαλόγου υπάρχουν άνθρωποι, που όχι απλώς τις παραβαίνουν, αλλά και τις αρνούνται και τις πολεμούν. Έτσι στον τόπο μας ψηφίσθηκαν πρόσφατα νόμοι, που αντινομοθετούν στο Νόμο του Δεκαλόγου, όπως ο νόμος για την αποποινικοποίηση της μοιχείας, ο νόμος υπέρ των εκτρώσεων, ο νόμος του αυτομάτου και του συναινετικού διαζυγίου κ. ά.

Αλλ' άν μία φορά σπουδαίες είναι οι Δέκα εντολές της Παλαιάς Διαθήκης, χίλιες φορές σπουδαίες είναι οι εντολές του Ευαγγελικού Νόμου, οι εντολές της Καινής Διαθήκης, που αποκάλυψε στους ανθρώπους και ενανθρωπήσας Υιός και Λόγος του Θεού. Να γιατί η Παναγία είναι Κιβωτός ανώτερη από την παλαιά κιβωτό. Εκείνη περιείχε τις πλάκες του Νόμου. Η Παναγία περιέκρυβε μέσα της τον ίδιο τόν Νομοθέτη. Αξιώθηκε να φιλοξενήσει στην παρθενική της ύπαρξι τον σαρκωθέντα Θεό.

Όλόχρυση

Πόσο πολύτιμη κιβωτός ή Παναγία! Η κιβωτός της Παλαιάς Διαθήκης ήταν ολόχρυση. Τέτοιο πολύτιμο περιεχόμενο απαιτούσε ολόχρυσο κιβώτιο, ολόχρυσο περίβλημα. Αλλά και η Παναγία ήταν ολόχρυση κιβωτός. Ύλικό χρυσάφι δεν είχε η Παναγία. Ηταν πτωχή, πάμπτωχη. Σπάνια γυναίκα γέννησε τόσο ταπεινά και φτωχικά, όπως η Παναγία, που γέννησε μέσα σε μία σπηλιά, σ' ένα βρώμικο παχνί.

Πτωχή υλικά, αλλά πλούσια πνευματικά. Οι πλούσιοι σε υλικά αγαθά είναι συνήθως φτωχοί πνευματικά.

Χρυσάφικα δεν φορούσε η Παναγία, όπως πολλές ματαιόδοξες και κενόδοξες γυναίκες. Προσέρχονται να προσκυνήσουν την εικόνα της Παναγίας, και δεν παραδειγματίζονται από

την απλότητα και σεμνότητά της. Ποιά σχέσι μπορεί να έχη μία γυναίκα με πολυτελή ενδύματα, με χρυσαφικά και κοσμήματα, με βαψίματα και καλλωπισμούς, ποιιά σχέσι μπορεί να έχη με την απλή και απέριτη Κόρη της Ναζαρέτ; Οι γυναίκες, που νομίζουν ότι αποκτούν αξία μέ χρυσαφικά και κοσμήματα, είναι ρηχές και ανόητες. Και αποτελούν πρόκληση για τη σύγχρονη κοινωνία. Είναι απαράδεκτο σ' έναν κόσμο, όπου εκατομμύρια άνθρωποι λιμοκτονούν, όπου κάθε ημέρα -ναι, κάθε ημέρα- 40.000 παιδάκια πεθαίνουν από την πείνα, να υπάρχουν γυναίκες, οι οποίες σπαταλούν αμύθητα ποσά για λούσα και πολυτελή ζωή. Είναι δε ανοησία να μή ποθούμε τα άξια και να ποθούμε τα ανάξια. Λέγει σχετικά ο ι. Χρυσόστομος: «Έπιλαβώμεθα πραγμάτων, ένθα ούκ έστι ματαιότης, ένθα αλήθεια, ένθα πάντα πάγια και βέβαια, ένθα πάντα ανθεί, ένθα πάντα ακμάζει, ένθα παλαιούμενον ούδέν, ούδε γηράσκον, ουδέ εγγύς αφανισμού. Ποθήσωμεν, παρακαλώ, γνησίως τον Θεόν» (Ε.Π.Ε. 23,398).

Είχε υλικά πλούτη και χρυσαφικά ή Παναγία; Ασφαλώς όχι! Και όμως ήταν χρυσωμένη. Ποιός την είχε χρυσώσει; Το τονίζει ο Ακάθιστος Ύμνος. Την είχε χρυσώσει το Πνεύμα το Αγιον: «Χαίρε, Κιβωτέ, χρυσωθείσα τω Πνεύματι». Χρυσάφι, πού άστραφτε και ακτινοβολούσε πάνω στην Υπεραγία Θεοτόκο, ήταν η αγιότητα. Αληθινά Παναγία.

Θέλετε πλούτη και χαρίσματα; Είναι η αρετή. Είναι η αγιότητα. Για έναν νέο και μία νέα είναι η αγνότητα. Για έναν οικογενειάρχη είναι η τιμιότητα. Για όλους τους ανθρώπους είναι η ψυχική ομορφιά.

Κάθε πιστός κιβωτός

Αγαπητοί! Σας έδειξα την Παναγία σαν κιβωτό. Κάθε πιστός μπορεί να γίνη κιβωτός. Να γίνη σκηνή του Θεού και Λόγου.

Αρκετά φιλοξενήσαμε στο σαλόνι της ψυχής μας τα είδωλα του κόσμου, μικρά και ευτελή πράγματα, πρόσωπα μικρής αξίας. Καιρός, ή ψυχή μας να γίνη σαλόνι του Ιησού Χριστού.

Αλλά για νά γίνη σαλόνι του Χριστού, πρέπει να την χρυσώσουμε. Υπάρχει ψεύτικος χρυσός και αληθινός χρυσός. Ο,τι λάμπει δέν είναι απαραίτητα χρυσός. Υπάρχουν μπρούτζινα πράγματα, που είναι επιχρυσωμένα. Η ψυχή μας να μην είναι επιχρυσωμένος μπρούτζος, αλλά να είναι πραγματικό χρυσάφι. Πώς δε θα γίνη χρυσαφένια ή ψυχή μας; Στο χρυσωρυχείο της χάριτος. Στο μυστήριο της Εξομολογήσεως και η πλέον βρώμικη και η πλέον σκουριασμένη ψυχή καθαρίζεται και λαμπρύνεται. Και γίνεται κιβωτός του σαρκωθέντος Θεού και Λόγου.

Προσφορά, όχι συμφορά

«Δεξαμένη την νύν προσφοράς, από πάσης ρύσαι συμφοράς άπαντας»

(Από το γράμμα Ω του Ακαθίστου)

Πρόσφορο και προσφορά

Ποιά είναι η καλύτερη προσφορά; Ποιά είναι η μεγαλύτερη συμφορά; Αυτά τα δύο βλέπουμε στό τέλος του Ακαθίστου, πού και τα 24 γράμματα του ψάλλονται την Παρασκευή της Ε' Κυριακής των Νηστειών. Ο Ακάθιστος Ύμνος είναι μία προσφορά των πιστών πρós την Παναγία. Όπως η προσφορά, το πρόσφορο, πού ή ευλάβεια των πιστών προσφέρει για τη θεία Λειτουργία, είναι καλοζυμωμένο και καθαρό, έτσι και η προσφορά που ονομάζεται Ακάθιστος Ύμνος, είναι καλοζυμωμένο πρόσφορο του λόγου, φτιαγμένο από την ποιητική καλλιτεχνία του ιερού ύμνογράφου. Και προσφέρεται στη λειτουργία της αγάπης σ' Εκείνην, την Παναγία, που λειτούργησε το μυστήριο της ενανθρωπήσεως του Θεού, της σαρκώσεως του Λόγου.

Ο Ακάθιστος είναι ένας ύμνος προσφοράς πρós την Παναγία. Είναι ύμνος της Παρθένου και της παρθενίας. Σε εποχή, σαν την δική μας, όπου τα τραγούδια του κόσμου υμνούν τη σαρκολατρία, τον αισθησιακό ερωτισμό και την ακολασία, οι πιστοί προσφέρουν στην Παρθένο τον ύμνο της παρθενίας. Προσοχή όμως! Όχι από το ένα μέρος να ψάλλουμε τον Ακάθιστο Ύμνο, που είναι ύμνος της παρθενίας, και από το άλλο μέρος να τραγουδούμε τα αισχρά τραγούδια του κόσμου.

Είναι ένας ύμνος προσφοράς πρós την Παναγία ένας ύμνος, που επιδιώκει να εκπληρώσει το χρέος μας πρós τή μεγάλη Μητέρα του κόσμου. Ποιό είναι αυτό το χρέος μας; Είναι η ευχαριστία μας για τη δική της μεγάλη προσφορά. Αλλά και κάτι άλλο: Η εξιλέωσις για τις βλασφημίες, που δυστυχώς στον τόπο μας χιλιάδες στόματα εκστομίζουν ανά πάσαν στιγμήν για την Παναγία. Κάθε βλασφημία είναι ένα στίγμα του πολιτισμού μας. Κάθε βλασφημία είναι κι ένα χρέος της γής πρós τον ουρανό. Κάθε βλασφημία είναι και μία πρόκλησις. Δέν βλασφημούμε εμείς, θά πητε. Άλλοι βλασφημούν! Ίσως να είναι έτσι. Αλλά και πάλι εμείς καλούμεθα να εξοφλήσουμε τα χρέη των άλλων, όπως ο Χριστός εξώφλησε τα δικά μας χρέη. Όσο περισσότερο οι ασεβείς βλασφημούν την Θεοτόκο, τόσο θερμότερα οφείλουμε εμείς να την υμνούμε.

Η προσφορά του Υιού του Θεού

Προσφορά ο Ακάθιστος Ύμνος. Προσφορά σ' Εκείνην, πού είναι η ίδια ζωντανή προσφορά και έδωσε στον κόσμο τη μεγαλύτερη προσφορά. Ποιά είναι η μεγαλύτερη προσφορά; Κάνουν οι άνθρωποι προσφορές και δωρεές. Κάνει και ο Θεός προσφορές στους ανθρώπους. Ή μάλλον ο Θεός μόνο προσφορές κάνει. «Αυτός εστιν ο διδούς τοις πάσι και ζωήν και πνοήν και τα πάντα» (Πράξ. 17,25).

Αλλά ποιά είναι η μεγαλύτερη προσφορά του Θεού στόν άνθρωπο; Είναι ο Υιός του Θεού; Όχι! Αν ο Χριστός έμενε μόνο Υιός του Θεού, δέν θά έλεγε τίποτε για τόν αμαρτωλό άνθρωπο. Ό Υιός του ανθρώπου, αυτός είναι η μεγάλη προσφορά. «Ό Υιός του Θεού Υιός της Παρθένου γίνεται».

Όταν ζυμώνεται ένα πρόσφορο, απαιτούνται τρία πράγματα: Τέχνη, κατάλληλα υλικά και η μαγιά ή προζύμι. Και ο Θεός κάποτε αποφάσισε να ζυμώσει, να πλάσει, τον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, που είναι το καλύτερο πρόσφορο της αγάπης του. Τα υλικά, που χρησιμοποίησε, είναι δύο: Η Θεότητα και η ανθρωπότητα. Η τέχνη είναι η σοφία του σε συνεργασία με την αγάπη του. Και η μαγιά, το προζύμι; Είναι το προαιώνιο σχέδιό του για τη σωτηρία του κόσμου.

Ο Ιησούς Χριστός είναι η προσφορά του Θεού Πατέρα. Αλλά είναι αυτοπροσφορά. Ο ίδιος εκούσια προσφέρεται «υπέρ της του κόσμου ζωής και σωτηρίας». Όπως λέγει ο απόστολος Παύλος, «εαυτόν προσήνεγκεν άμωμον τω Θεώ» (Εβρ. 9,14). Ο Αβραάμ καλείται να προσφέρει το μονάκριβο γυιό του, τον Ισαάκ, αλλά τελικά δεν τον αφήνει ο Θεός. Την ώρα ακριβώς, που ετοιμάζεται να θυσιάσει το παιδί του, στέλνει ο Θεός τον άγγελό του και εμποδίζει, λέγοντας: «Μή επιβάλης την χεϊρά σου επί το παιδάριον μηδέ ποιήσης αυτώ μηδέν νυν γάρ έγνων, ότι φοβή σύ τόν Θεόν καί ουκ εφείσω του υιού σου του αγαπητού δι' εμέ» (Γεν. 22,12). Εκείνο που δεν άφησε να κάνει ο Αβραάμ για το γυιό του, το κάνει ο ίδιος για τον δικό του Μονογενή Υιό. Κι εκείνο που ακούσια δεν έκανε ο Ισαάκ, εκούσια το κάνει ο Ιησούς Χριστός, ο Υιός του Θεού.

Ο Χριστός προσφέρει τον εαυτό του θυσία στο Σταυρό. Τόν προσφέρει μία φορά, αλλά ή θυσία του ισχύει για όλες τις εποχές, για όλους τους ανθρώπους. Προσφέρεται «είς το διηνεκές», όπως χαρακτηριστικά και επανειλημμένα τονίζει ή πρός Εβραίους Επιστολή. «Αυτός δε μίαν υπέρ αμαρτιών προσενέγκας θυσίαν εις το διηνεκές εκάθισεν εν δεξιά του Θεού» (Εβρ. 10,12. 14). Όπως μία φορά έθεσε σε κίνηση ο Θεός την γή, αλλά έκτοτε συνέχεια κινείται, έτσι μία φορά προσέφερε τον εαυτό του, αλλά συνέχεια προσφέρεται. «Ό δι' ημάς καθ' ημάς γάρ πάλαι γενόμενος, άπαξ εαυτόν τε προσάξας εις προσφοράν Πατρί τω ιδίω αεί σφαγιάζεται, αγιάζων τους μετέχοντας» (Ακολουθία της Θείας Μεταλήψεως).

Η προσφορά της Θεοτόκου

Ο Ιησούς Χριστός είναι η μεγάλη προσφορά. Και αυτή η προσφορά έχει σχέση με την Υπεραγία Θεοτόκο. Το πρόσφορο, όταν το ζυμώσει και το ετοιμάσει ή ευλαβής χριστιανή και είναι ωραίο, καλοζυμωμένο, πώς το φέρνει στο Ναό, προκειμένου να προσφερθή για την αναίμακτο θυσία; Τό έχει εκτεθειμένο στη βρωμιά και τη σκόνη; Τό έχει τυλιγμένο σε εφημερίδα ή σε κανένα παλιόχαρτο; Ασφαλώς όχι. Τυλίγει το πρόσφορο σε πεντακάθαρη λευκή πετσέτα... Η Παναγία είναι η πεντακάθαρη, ή πάλλευκη ύπαρξις, που στα σπλάχνα της περιτύλιξε ο Θεός το πρόσφορο της αγάπης του, τόν σαρκωμένο Υιό του, για να τον προσφέρει στη μεγάλη, την πανανθρώπινη θυσία. Και όπως την καθαρή πετσέτα, όπου τυλίχθηκε το καλοζυμωμένο πρόσφορο, δεν την χρησιμοποιούμε μετά για κοινή χρήση, ή, πολύ περισσότερο, για «πατσαβούρα», έτσι, μπορούμε να πούμε και για την Παναγία, που περιτύλιξε μέσα της τον ενανθρωπήσαντα Θεό. Δεν χρησιμοποιήθηκε ύστερα για τη γέννησι άλλων παιδιών. Έμεινε αειπάρθεος. Ούτε μπόρεσε ο Διάβολος να την χρησιμοποιήσει για σφουγγαρόπανο της αμαρτίας, όπως δυστυχώς χρησιμοποιεί όλους εμάς. Παρέμεινε Αγνή. Απέκτησε την κατά χάριν αναμαρτησία.

Η Παναγία έφερε στον κόσμο τη μεγάλη προσφορά του Θεού, αλλά και η ίδια προσέφερε τον εαυτό της προσφορά. Δόθηκε και παραδόθηκε ολόκληρη στον Θεό. Στην πρόσκλησί του να διακονήσει το μυστήριο της σωτηρίας των ανθρώπων απάντησε: «Ιδού η δούλη Κυρίου

γένειτό μοι κατά το ρημά σου» (Λουκ. 1,38). Έθαψε το «εγώ», το αμαρτωλό θέλημα, και δόθηκε ολοκληρωτικά στο θέλημα του Θεού. Έγινε ο «καθαρώτατος Ναός του Σωτήρος».

Γι' αυτό και της προσφέρουμε την προσφορά του Ακαθίστου Ύμνου: για τόν τόκο της· διότι γέννησε τον Σωτήρα και Λυτρωτή του κόσμου· διότι έγινε «έμψυχος Ναός». Στο προτελευταίο γράμμα του Ακαθίστου, στό Ψ, λέγουμε: «Ψάλλοντές σου τον τόκον, ανυμνούμεν σε πάντες ως έμψυχον ναόν, Θεοτόκε».

Αξίζει κάθε προσφορά μας προς την Παναγία όχι μόνο για την προσφορά της κατά το παρελθόν, αλλά και για την προσφορά της κατά το παρόν και το μέλλον. Ποιά είναι η προσφορά της Παναγίας σήμερα; Είναι η πρεσβεία και η προστασία της. Μάς σώζει από κάθε λογής συμφορές.

Ατομικές και γενικές συμφορές

Να γιατί είπα στην αρχή, ότι η προσφορά έχει σχέση με τη συμφορά. Αυτό τονίζει στη συνέχεια το γράμμα Ω: «Δεξαμένη την νύν προσφοράς, από πάσης ρύσαι συμφοράς άπαντας». Σου δώσαμε ολόθερμα το πρόσφορο, που λέγεται Ακάθιστος Ύμνος. Τώρα περιμένουμε αντίδωρο να μας δώσης. Και το αντίδωρο είναι να μας λυτρώσης από κάθε συμφορά.

Υπάρχουν πολλές συμφορές στη ζωή μας. Η ζωή δεν είναι πάντοτε ξαστεριά είναι και συννεφιά. Είναι περισσότερο συννεφιά. Εκεί που βλέπεις ξάστερο τον ουρανό και τον ήλιο να χαμογελά, εκεί χαλάει απότομα ο καιρός και ξεσπάει καταιγίδα. Ας μην απατώμεθα. Εκεί που είναι ρόδινα τα πράγματα και ευχάριστα για τη ζωή μας, εκεί ξεσπάει μία δοκιμασία και συμφορά. Και αναστενάζεις τότε και αγωνιάς:

-Πώ, πώ, συμφορά που με βρήκε!

Συμφορά το να πέσης έξω οικονομικά.

Συμφορά το να πιάση φωτιά το σπίτι σου ή το μαγαζί σου.

Συμφορά το να σε απολύσουν από τη δουλειά σου. Συμφορά το να κλονισθή ή υγεία σου. Συμφορά το ν' αρρωστήση το παιδί σου.

Συμφορά το να πεθάνη ο πατέρας, ο προστάτης του σπιτιού.

Συμφορά το να χάσης την ευκαιρία μέσα από τα χέρια σου.

Συμφορά... Πολλές οι ατομικές και οι οικογενειακές συμφορές.

Υπάρχουν και γενικότερες συμφορές. Είναι οι λεγόμενες θεομηνίες, που πλήττουν όλη την κοινωνία. Συμφορά ο σεισμός, συμφορά ή πλημμύρα, συμφορά το ναυάγιο. Και υπάρχουν πολλές καθολικές συμφορές. Αν για το αμπέλι συμφορά είναι οι ακρίδες, που κατά σμήνη πέφτουν και το ρημάζουν, για το αμπέλι που λέγεται Ελλάδα συμφορά είναι οι ακρίδες των αθέων και απίστων, που με μανία ρημάζουν τις ρόγες της Ελλάδος, τη νέα γενιά. Συμφορά ή άθεος Παιδεία, όπου σερβίρεται στα σχολεία μας ή αντιχριστιανική προπαγάνδα. Συμφορά για τα σπίτια και για τον τόπο μας ή τηλεόρασις, που στα περισσότερα προγράμματά της προσφέρει βλαβερά έργα, εξυπηρετώντας έτσι σατανικά σχέδια. Συμφορά οι κακοί άρχοντες. Συμφορά οι ανάξιοι ποιμένες στην Εκκλησία. Συμφορά

ή επιδημία των αιρετικών, που ανενόχλητα και ασύδοτα λυμαινόνται τη μάνδρα της Ορθοδοξίας.

Από όλες αυτές, και άλλες ακόμη, ζητάμε από την Παναγία να μας σώση: «Από πάσης ρύσαι συμφοράς άπαντας».

Η συμφορά της αμαρτίας

Ανέφερα αρκετές συμφορές. Δέν είπα όμως τη σπουδαιότερη και φρικτότερη συμφορά. Η χειρότερη συμφορά είναι εκείνη, που πλήττει την ψυχή την αθάνατη και αιώνια ψυχή. Και αυτή είναι η αμαρτία. Φοβάσθε τον καρκίνο; Ποιός δέν τόν φοβάται; Ξέρετε γιατί τόν φοβόμεθα; Διότι δεν υπάρχει ακόμη το φάρμακο για την αντιμετώπισή του. Την αμαρτία την φοβάσθε; Αυτή είναι ο καρκίνος της ψυχής. Είναι φοβερή ή αμαρτία, όχι διότι αμαρτάνουμε, αλλά διότι δεν μετανοούμε. Για εκείνον που αμαρτάνει και δεν μετανοεί, ή αμαρτία είναι καρκίνος αθεράπευτος. Για εκείνον, που ως άνθρωπος αμαρτάνει, αλλά μετανοεί και συντρίβεται, ή αμαρτία δέν είναι κακοήθης όγκος, ανίατος είναι καλοήθης όγκος, που θεραπεύεται. Τό φάρμακο της αμαρτίας βρέθηκε. Βρέθηκε; Λάθος! Δεν βρέθηκε, αλλά δόθηκε. Και όχι μία μόνο φορά. Εξακολουθεί να δίνεται δωρεάν σε όλους τους ανθρώπους, που επιθυμούν να το προμηθευθούν. Και το φάρμακο για τον καρκίνο της αμαρτίας είναι το Αίμα του Ιησού Χριστού.

Πιστεύεις στο Αίμα του Χριστού; Μην απελπίζεσαι.

Όποια αμαρτία και αν έκανες, συγχωρείται. Πιστεύεις στο Αίμα του Ιησού; Μή αμαρτάνης. Στοιχίζει πολύ η αμαρτία. Η αμαρτία για εκείνον που πιστεύει, στοιχισε την ποινή του θανάτου στόν... Θεό! Θανατώθηκε ο Θεός, που έγινε άνθρωπος, προκειμένου να μας σώση από την αμαρτία και το θάνατο. Θανατώθηκε ο άνθρωπος Ιησούς, που όμως ήταν ενωμένος με τον Θεό Ιησού και γι' αυτό ο θάνατός του έχει λυτρωτική σημασία για μας. Η αμαρτία για εκείνον που δεν πιστεύει, αλλά και για όποιον παίζει με την αμαρτία, στοιχίζει την ποινή του αιωνίου θανάτου για τον εαυτό του την ποινή της κολάσεως.

Νά ή τρομακτικότερη συμφορά, ή αιώνιος κόλασις. Απ' αυτή ζητάμε στο τέλος του Ακαθίστου να λυτρωθούμε: «Και της μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως». Όποιαδήποτε συμφορά κι αν μας βρή, πίσω της κρύβεται μία γλυκειά λέξις ή λέξις ελπίδα. Υπάρχει ελπίδα να ξεπεράσης τον κίνδυνο, να βγής και από τη χειρότερη συμφορά. Ακόμη και στη χειρότερη αμαρτία να πέσης, υπάρχει ελπίδα, αφού ακόμη ζής σε τούτη τη ζωή, να μετανοήσης και να σωθής. Σε μία συμφορά ψάχνω να βρω τη λέξι ελπίδα και δεν την βρίσκω. Είναι η συμφορά της αιωνίου κολάσεως. Καμμία εκεί ελπίδα, κανένα φώς, καμμία ηλιακίδα.

Αντιπαροχή

Αγαητοι! Τό φόβο της αιωνίου κολάσεως δέν πρέπει να τον απομακρύνουμε από το μυαλό μας. Αν την σκεπτόμεθα συνέχεια, θα την αποφύγουμε τελικά με το έλεος του Θεού. Λέγει χαρακτηριστικά ο ιερός Χρυσόστομος: «Ει γάρ νεκρός ορώμενος μόνον ούτως ημών συστέλλει την διάνοιαν, πόσω μάλλον ή γέεννα και το πυρ το άσβεστον; Πόσω μάλλον ό σκώληξ ό ατελεύτητος; Αν την γέενναν αεί αναλογιζώμεθα, ου ταχέως εις αυτήν εμπεσούμεθα» (Ε.Π.Ε. 23,34).

Μερικοί αποφεύγουν να μιλάνε για το θάνατο και για την κόλασι. Δηλαδή, αποφεύγουν να μιλάνε για το πιο βέβαιο γεγονός και για τη μεγαλύτερη ενδεχομένη τραγωδία που μπορεί να μας βρή. Κατά τον ιερό Χρυσόστομο, όποιος ποτέ δεν μελετάει τον θάνατο και την κόλασι, αυτός τελικά πέφτει στη φωτιά της αιωνίου κολάσεως. Αντίθετα, αν θέλουμε να γλυτώσουμε από την ανεπανόρθωτη συμφορά της κολάσεως, άς την μελετάμε: «Μή δὴ φεύγωμεν τούς περί γέννης λόγους, ἵνα φύγωμεν τὴν γένναν. Μὴ φεύγωμεν τὴν τῆς κολάσεως μνήμην, ἵνα μὴ κολασθώμεν. Εἰ ὁ πλούσιος ἐκεῖνος τὸ πυρ ἐενόει ἐκεῖνο, οὐκ ἂν ἤμαρτεν. Ἐπειδὴ δὲ οὐδέποτε αὐτοῦ ἐμνήσθη, διὰ τοῦτο αὐτὸ περιέπεσεν» (Ε.Π.Ε. 23,42).

Υπάρχει η κόλασις, ή τρομακτική συμφορά. Αλλά δεν πρέπει να μας πανικοβάλλη. Γι' αυτή τη συμφορά υπάρχει η προσφορά του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού. Αυτή όμως ή προσφορά για τη σωτηρία από τη συμφορά της κολάσεως δίδεται ως αντιπροσφορά στους πιστούς χριστιανούς. Αν πιστέψουμε στην προσφορά της σαρκώσεως και της σταυρώσεως, θα σωθούμε από τη συμφορά της αιωνίου απωλείας. Αν του προσφερόμεθα, θα μας προσφέρεται. Αν του προσφέρουμε την πίστι, θα μας προσφέρει τη βασιλεία του. Αν του προσφέρουμε τη μετάνοιά μας, θα μας προσφέρει τόν παράδεισο. Η ζωή μας ή επίγειος έτσι κι αλλιώς θα «καταλυθή», κατά τον Παύλο (Β' Κορ. 5,1). Θα γκρεμισθῆ ή οικία της επιγείου ζωής μας. Αν όσο ζούμε, προσφέρουμε αυτή την οικία αντιπαροχή στον Θεό, τότε θα μας χαρίση «οἰκίαν ἀχειροποίητον» στον ουρανό.

Κι εκεί, στον ουρανό, σωσμένοι από τις συμφορές του βίου, και πρό παντός από τη φρικτή συμφορά της αιωνίου κολάσεως, μαζί με την Παναγία θα ψάλλουμε αενάως το «Αλληλούϊα».

Ρόδον το αμάραντον

«Ρόδον το αμάραντον, χαίρε, η μόνη βλαστήσασα το μήλον το εύοσμον, χαίρε ή τέξασα, το όσφράδιον του πάντων Βασιλέως»

(Από την α' ωδή του κανόνος του Ακαθίστου)

Δύο ανθοδέσμες

Δύο ανθοδέσμες, αγαπητοί μου αδελφοί, δύο άνθοδέσμες προσφέρουμε απόψε στη Βασίλισσα μας. Η Παναγία είναι η βασίλισσα του κόσμου, η παντάνασσα είναι εκείνη, που την είδε προφητικά ο Δαβίδ και είπε: «Παρέστη ή βασίλισσα εκ δεξιών σου» (Ψαλμ. 44,9). Αν ο νυμφίος υποδέχεται τη νύμφη προσφέροντας μία ανθοδέσμη, εμείς υποδεχόμεθα με δύο ανθοδέσμες εκείνης, που την προσφωνούμε με το «Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε».

Ή μία ανθοδέσμη είναι ο Ακάθιστος Ύμνος, που αποτελείται από 24 οίκους, από 24 γράμματα. Η άλλη ανθοδέσμη είναι ο Κανόνας του Ακαθίστου Ύμνου, που αποτελείται από εννέα ωδές και αρχίζει με το «Ανοίξω το στόμα μου...».

Και οι δύο είναι υπέροχες μοσχοβολούν. Διότι είναι φτιαγμένες από τα ωραιότερα και ευωδέστερα λουλούδια. Οι ιεροί ύμνογράφοι ερεύνησαν όλον τον κόσμο: ανέβηκαν στον ουρανό και πήραν τις ωραιότερες εικόνες, τον ήλιο, τη σελήνη, το ουράνιο τόξο κατέβηκαν στα βάθη της θάλασσας και βρήκαν τα πολυτιμότερα κοχύλια μπήκαν στα βάθη της γης και ανακάλυψαν τα πολυτιμότερα μέταλλα επισκέφθηκαν ανθόκηπους και έκοψαν τα πιο χαριτωμένα λουλούδια είδαν τούς αγρούς και τα χωράφια και διάλεξαν τα καλύτερα φυτά και δένδρα περιώδευσαν όλη τη γη και φωτογράφισαν τα ωραιότερα τοπία..., και όλα αυτά τα χρησιμοποίησαν σαν λογοτεχνικές εικόνες, για να εξυμνήσουν τη Θεοτόκο Μαρία καί τόν εξ αυτής σαρκωθέντα.

Τραγουδώντας κανείς τα δύο ύμνολογικά αριστουργήματα, θαυμάζει και την ομορφιά της φύσεως, που δημιούργησε ο Θεός. Ο ιερός Χρυσόστομος, κάνοντας με το λόγο του μία περιοδεία στα ωραία της γης και του ουρανού, θαυμάζει το Δημιουργό Θεό και λέγει: «Έπελθέ μοι τούς λειμώνας το λόγω, τούς παραδείσους, τα γένη των ανθών, τας βοτάνας απάσας, τας χρείας αυτών, την ευωδιάν, τα σχήματα, την θέσιν, τα ονόματα μόνον, τα δένδρα, τα έγκαρπα, τα άκαρπα, των μετάλλων τήν φύσιν, των ζώων των έν θαλάσση, των εν τη γή, των νηκτών, των αεροπόρων, τα όρη, τας νάπας, τούς δρυμούς, τον κάτω λειμώνα, τον άνω λειμώνα (και γάρ εν τη γή λειμών και εν το ουρανώ λειμών), τα ποικίλα των άστρων άνθη, κάτω ρόδα, άνω ίρις» (Ε.Π.Ε. 32,280).

Ο Χριστός το ρόδον

Έναν ύμνο από τον κανόνα του Ακαθίστου Ύμνου θ' αναλύσουμε. Ο ύμνος αυτός χρησιμοποιεί σαν εικόνες ένα λουλούδι και ένα δένδρο το λουλούδι με το ωραιότερο άρωμα, και το δένδρο με το γλυκύτερο καρπό. Το λουλούδι είναι το ρόδον, ή τριανταφυλλιά. Ο καρπός είναι το μήλον.

Με ρόδον και με μήλον ο ιερός ύμνογράφος παρουσιάζει και τον Υιό και τη Μητέρα, και τον Ιησού Χριστό και την Παναγία Παρθένο. Η Μητέρα τιμάται, διότι υπάρχει ο Υιός. Αλλοίμονο, άν τιμάτε περισσότερο την Παναγία από όσο τιμάμε και λατρεύουμε τον

Χριστό! Στην Ορθόδοξο Παράδοση ή Παρθένος τιμάται, διότι είναι η Θεοτόκος, διότι εγέννησε τόν Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό.

Οι ύμνοι των Χαιρετισμών φαίνεται πώς τιμούν την Παναγία. Κατ' ουσίαν τιμάται ό Σωτήρας και Λυτρωτής και Κύριός μας, ο Ιησούς Χριστός. Γι' αυτό το «ρόδον το αμάραντον» και «τό μήλον το εύοσμον» είναι κατ' αρχάς ο Χριστός. Τί λέγει άλλωστε ο ύμνος; «Χαίρε ή βλαστήσασα ρόδον το αμάραντον» – «Χαίρε ή τέξασα το μήλον το εύοσμον». Στη συνέχεια σε δεύτερο, πλάνο μπορούμε να πούμε, ότι και η Παναγία είναι «ρόδον το αμάραντον» και «μήλον το εύοσμον».

Υπάρχει τριαντάφυλλο χωρίς τριανταφυλλιά; Υπάρχει μήλο χωρίς μηλιά; Η Παναγία είναι ή Τριανταφυλλιά, απ' όπου βλάστησε το τριαντάφυλλο που λέγεται Χριστός. Είναι ή μηλιά, απ' όπου προήλθε το μήλο, ή γλυκύτατη τροφή, που λέγεται Χριστός.

Η τραγωδία και η λύτρωση

Η τραγωδία του ανθρώπου, που λέγεται αμαρτία, έχει άμεση σχέση με το φυτικό βασίλειο, με τα δένδρα και τα λουλούδια του παραδείσου. Η εντολή του Θεού ήταν ρητή: «Από παντός ξύλου του εν τω παραδείσω βρώσει φαγή, από δε του ξύλου του γινώσκειν καλόν και πονηρόν, ου φάγεσθε απ' αυτού» (Γεν. 2,15). Ο άνθρωπος δυστυχώς παρήκουσε, νικήθηκε από τη λαίμαργο περιέργεια, παρέβηκε την εντολή της νηστείας, και έφαγε από το απαγορευμένο δένδρο.

Ο καρπός της παρακοής υπήρξε στυφός και πικρός. Μέσα του έκρυβε το σκουλήκι του θανάτου. Η ζωή του ανθρώπου έγινε πικρή.

Μόνο πικρή; Εγινε και οδυνηρή. Ησαν άγνωστα τ' αγκάθια μέσα στον παράδεισο. Μόνο άνθη ευωδιαστά στόλιζαν τον κήπο της Εδέμ. Μία παράδοσις λέγει, ότι τη στιγμή που κυλούσε το πρώτο δάκρυ από τα μάτια των πρωτοπλάστων κάτω στη γη, φύτευσε το πρώτο αγκάθι. Και γέμισε ή γή από αγκάθια, πόνους που αγκυλώνουν την καρδιά του ανθρώπου και την ματώνουν. Η ζωή πλέον είναι πικρή και οδυνηρή.

Και κάτι ακόμη: Η ζωή είναι άσχημη και βρώμικη από τη δυσοσμία της αμαρτίας.

Ποιός θα έσωζε τον άνθρωπο από τις τραγικές συνέπειες της βρώσεως του ξύλου του Αδάμ; Άνθρωπος; Αδύνατον.

Μόνο ο Θεός μπορούσε να τον σώσει. Και ο Θεός γίνεται άνθρωπος. Γίνεται θεάνθρωπος, γιατί είναι φιλόανθρωπος. Κι έτσι σώζεται ο άνθρωπος.

Πώς; Διά ξύλου. Φυτό έβγαλε τον άνθρωπο από τον παράδεισο. Φυτό ξαναβάζει τον άνθρωπο στον παράδεισο. Ποιό το φυτό; Ο Σταυρός του Χριστού. «Διά ξύλου ο Αδάμ παραδείσου γέγονεν άποικος διά ξύλου δε Σταυρού ο ληστής παράδεισον ώκησε».

Ποιό το φυτό; Ο ίδιος ο Χριστός. Ο Χριστός είναι το «μήλον το εύοσμον». Όποιος γεύεται το μήλο αυτό, όποιος απολαμβάνει τη γεύση του Χριστού, αυτός παίρνει το αντίδοτο του θανάτου, το φάρμακο της ζωής και της αθανασίας.

Ο Χριστός είναι «το ρόδον το αμάραντον». Όποιος πλησιάζει το Χριστό αισθάνεται μία ουράνια ευωδία. Το λέγει ο απόστολος Παύλος: «Χριστού ευωδία εσμέν τω Θεώ εν τοίς σωζόμενοις» (Β' Κορ. 2,15).

Έχεις αγκάθια στην ψυχή; Μόνο ο Χριστός μπορεί να στα βγάλη και να παύσης να πονάς. Έχεις δυσοσμία από τη βρωμιά της αμαρτίας; Ο Χριστός είναι το μοναδικό αποσμητικό, που μπορεί να κάνη τη ζωή σου να ευωδιάζη. Αυτά όχι σαν θεωρία, αλλά σαν πράξι. «Γεύσασθε και ίδετε...».

Εκ Παρθένου εβλάστησεν

Αλλ' άν ο Χριστός είναι το ρόδον και το μήλον της ζωής, τιμή ανήκει στη γη, πού βλάστησε τα δύο αυτά φυτά. Και η γή είναι η Παρθένος Μαρία. Κάποτε ήταν στείρα ή γή. Κι ακούστηκε το μεγαλειώδες πρόσταγμα: «Βλαστησάτω ή γή βοτάνην χόρτου σπείρον σπέρμα κατά γένος και καθ' ομοιότητα» (Γεν. 1,11). Και το θαύμα έγινε. Ανθισε ο παράδεισος.

Ένα άλλο θαύμα, απείρως μεγαλύτερο, συνέβηκε με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου. Στείρα ήταν η ανθρωπότητα, από τη σωτηριώδη χάρι. Ανύπαρκτο το άνθος της σωτηρίας.

Και ξαφνικά ακούστηκε μεγαλειώδες το πρόσταγμα και ο χαιρετισμός του αγγέλου: «Χαίρε, Κεχαριτωμένη, ο Κύριος μετά σου... Και ιδού συλληψη εν γαστρί και τέξη υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν».

Ιησούς! Το ρόδον της σωτηρίας. Βλάστησε στη στείρα γή. Το θαύμα είναι απείρως μεγαλύτερο από το θαύμα της πρώτης βλαστήσεως στον παράδεισο. Ο Χριστός είναι ρόδον, τριαντάφυλλον, εκ Παρθένου. Τί σημαίνει αυτό; Είδατε τι συνέβηκε προχθές στη Θεσσαλονίκη: Μετά τη μεγάλη πυρκαγιά στις αποθήκες πετρελαίου, μολύνθηκε το περιβάλλον. Μολύνθηκε ο αέρας. Μολύνθηκαν και τα φυτά και τα λαχανικά και τα φρούτα. Και διατάχθηκε η καταστροφή τους... Και τα ωραιότερα λουλούδια της γής είναι μολυσμένα από το μόλυσμα της αμαρτίας. Ένα λουλούδι είναι απόλυτα αμόλυντο:

Ο Ιησούς Χριστός. Και αυτό γιατί γεννήθηκε από Παρθένο, χωρίς το κληρονομικό μόλυσμα του προπατορικού αμαρτήματος.

Η Παναγία το ρόδον

Αρα και η Παρθένος Μητέρα είναι «ρόδον το αμάραντον» και «τό μήλον το εύοσμον». Δύο έννοιες, δύο αλήθειες για την Παρθένο κρύβουν οι δύο αυτές εικόνες.

Η μία: Τό αμόλυντον και καθαρόν της Παρθένου. Φαντασθήτε έναν άνθρωπο με ευαίσθητη όσφρησι. Ψάχνει να βρή τρόπο που να μοσχοβολά. Μά παντου δυσοσμία συναντά. Σάν από ανοιγμένους βόθρους αναδύεται συνεχώς βρωμιά. Αποστρέφει το πρόσωπό του. Ξαφνικά κάπου σταματά. Ή όσφρησίς του ευφραίνεται. Ένα λουλούδι, ένα και μοναδικό σ' όλο τον τόπο, βρίσκει. Κι αυτό φυτρωμένο πάνω σ' ένα βράχο. Σταματά κι ευχαριστεείται...

Αδελφοί μου, καταλάβετε; Την πιο ευαίσθητη όσφρησι την έχει ο Θεός. Έψαχνε να βρή ευωδία στον κόσμο, μα πουθενά. Παντού η δυσοσμία της αμαρτίας. Αποστρέφει το πρόσωπόν του. Και ξαφνικά, να, βρίσκει ένα λουλούδι. Είναι μοναδικό. Μοσχοβολά. Ήταν

η Μαρία η Παρθένος. Μοναδικός άνθρωπος στον κόσμο χωρίς μολυσμό, καθαρή, πεντακάθαρη, Παναγία. Ρόδον, τριαντάφυλλον, φυτρωμένο στο βράχο, από τη στείρα Άννα.

Ως φυτό την είδε ο Μωυσής. Είναι η «άφλεκτος βάτος». Ως φυτό, που βλάστησε θαυματουργικά, την είδε ο 'Ααρών. Ως λουλούδι, ως ρόδον, την είδε η Σοφία του Θεού: «Ως άνθος ρόδων εν ημέραις νέων, ως κρίνα επ' εξόδω ύδατος, ως ελαία αναθάλλουσα καρπούς, και ως κυπάρισσος ύψουμένη εν νεφέλαις» (Σοφ. Σειρ. 50, 8-10). Την είδε ο Θεός και ώσφράνθηκε το άρωμα της αρετής της. Γι' αυτό λέγεται «τό όσφράδιον του πάντων Βασιλέως».

Ή άλλη: Το αμάραντον της Παρθένου. Όλα τα λουλούδια κάποτε μαραίνονται. Και μάλιστα γρήγορα. Και η ζωή του ανθρώπου ένα λουλούδι είναι που μαραίνεται. Και η επίγεια δόξα ένα άνθος είναι, πού μαραίνεται (Ιακ. 1,10. Α' Πέτρ. 1,24). Και το κάλλος του σώματος και αυτό μαραίνεται. Και ψάλλουμε στη νεκρώσιμη ακολουθία: «Ως άνθος μαραίνεται και ως όναρ παρέρχεται και διαλύεται πάς άνθρωπος». Ένα λουλούδι δύο χιλιάδες τώρα χρόνια παραμένει αμάραντο και θα παραμένη στους αιώνες: η αιειάρθενος Παναγία. Ούτε ο χρόνος μπορεί να την μαράνη. Ούτε οι βλασφημίες των ασεβών μπορούν να την μολύνουν.

Το ροδόμηλον της Εκκλησίας

Αδελφοί μου! Το ρόδον το αμάραντον και το μήλον το εύοσμον ήρθαμε να τιμήσουμε: τον Κύριο Ιησού Χριστό και την Παρθένο Μητέρα του. Αλλά με τη χάρη του Χριστού και τις πρεσβείες της Παναγίας μπορούμε ο καθένας μας να γίνη ρόδον και μήλον. Η περίοδος της αγίας Σαρακοστής αποβλέπει στο να ευωδιάσουμε. Αρκετή δυσσομία αποκτήσαμε με την αμαρτία. Καιρός να ευωδιάσουμε. Πώς; Με τη μετάνοια και τη νηστεία. Ο ιερός Χρυσόστομος ονομάζει μύρον τη νηστεία: «Στήθι εγγύς του νηστεύοντος και μετέλαβες αυτού ευθέως της ευωδίας: μύρον γάρ έστιν ό νηστεύων πνευματικόν, και διά των οφθαλμών, και διά της γλώττης, και διά πάντων εμφανίων τήν της ψυχής ευταξίαν» (Ε.Π.Ε. 32, 270).

Ρόδο και μήλο μαζί μας κάνουν το ροδόμηλον. Και υπάρχει τέτοιο δένδρο. Η Εκκλησία είναι μία ροδομηλιά. Μας προσφέρει το μήλο για νά τρεφώμεθα, το ρόδον για να ευφραινώμεθα. Ρόδον οι εντολές του Θεού, το Ευαγγέλιον. Όποιος διαβάζει Αγία Γραφή, ευφραίνεται με θεία ευφροσύνη. «Τρυφήσωμεν παγκαρπίαν των θείων εντολών». Μήλον, τροφή γλυκύτατη, μάννα ουράνιο, ή θεία Κοινωνία. «Γεύσασθε...».

Ας απολαύσουμε τα ρόδα και τα μήλα της χάριτος της Παρθένου Παναγίας, του Θεανθρώπου γλυκυτάτου Ιησού και της γλυκειάς ζωής της Εκκλησίας. Για να φθάσουμε στο γλυκύ παράδεισο. Αμήν.

Τράπεζα και πηγή

«Στάχυν ή βλαστήσασα τον θείον, ως χώρα ανήροτος σαφώς, χαίρε, έμψυχε τράπεζα, άρτον ζωής χωρήσασα χαίρε, του ζώντος ύδατος πηγή ακένωτος, Δέσποινα».

(Από την γ' ώδή του κανόνος)

Εστιατόριο πνευματικό

Ένα εστιατόριο πνευματικό είναι η Εκκλησία. Και όπως ένα εστιατόριο μπορεί να είναι πάντοτε καλό, αλλά κάποια εποχή, κάποια «σαιζόν», γίνεται εκλεκτότερο και διαθέτει πλουσιώτερα εδέσματα, έτσι και η Εκκλησία. Πάντοτε στρώνει το τραπέζι της αγάπης και καλεί τα παιδιά της. Αλλ' υπάρχουν περίοδοι, πού το εστιατόριό της γίνεται εκλεκτότερο και πλουσιώτερο.

Μία τέτοια περίοδος με έκτακτα πνευματικά εδέσματα, γλυκίσματα και ποτά, στο εστιατόριο της Εκκλησίας μας, είναι η Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Παράξενο! Αφού τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή το τραπέζι μας γίνεται λιτώτερο, τα φαγητά περιορίζονται στα νησισίμα, πως ισχυριζόμεθα ότι το εστιατόριο της Εκκλησίας είναι πλουσιώτερο και σερβίρει σπάνια σε γεύση και οσμή φαγητά και ποτά; Προσοχή! Δεν μιλάμε για το εστιατόριο της κοιλίας. Μιλάμε για το εστιατόριο της Εκκλησίας. Το πρώτο κατά τη Μεγ. Τεσσαρακοστή γίνεται φτωχότερο, συρρικνώνεται σε ελάχιστα φαγητά ή ευλογημένη νηστεία περιορίζει τη γαστρονομική ικανοποίηση. Το δεύτερο όμως εστιατόριο γίνεται πλουσιώτερο.

Κατά τη Μεγ. Τεσσαρακοστή έχουμε την αποκατάσταση μιας αδικίας. Δύο επισκέπτες φιλοξενούμε κατά την περίοδο της επιγείου ζωής μας. Τόν ένα τόν περιποιούμεθα υπερβολικά, ενδιαφερόμεθα με ζήλο γι' αυτόν, του αγοράζουμε τα καλύτερα φαγητά και τα ακριβότερα ρούχα, εξοδεύουμε πολλά γιά νά τόν πηγαίνουμε σε γιατρούς και να του παίρνουμε φάρμακα, τον κοιτάμε στα μάτια. Τόν άλλον τον περιφρονούμε. Πεινάει, ζητάει φαγητό, μας το λέγει: κάνουμε ότι δεν ακούμε. Διψάει τον αφήνουμε διψασμένο. Πονάει τον εγκαταλείπουμε χωρίς γιατρό και χωρίς φάρμακα. Αδικία μεγάλη. Αλλά ποιοί είναι οι δύο αυτοί επισκέπτες, που κάθε άνθρωπος είναι υποχρεωμένος να φιλοξενήσει; Ασφαλώς θα καταλάβετε. Πρόκειται για το σώμα και την ψυχή. Όλα για το σώμα. Τήν ψυχή την αφήνουμε περιφρονημένη. Κι όμως και η ψυχή πεινάει, διψάει, πονάει...

Έρχεται, λοιπόν, η Μεγ. Τεσσαρακοστή και αποκαθίσταται η δικαιοσύνη. Περιορίζει το εστιατόριο του σώματος, ή μάλλον της κοιλίας, και πλουτίζει το εστιατόριο της ψυχής. Οσοι πιστοί, νηστεύουν μέν σωματικά, αλλά τρέφονται πνευματικά. Όλες οι ωραίες ακολουθίες της Μεγ. Τεσσαρακοστής αποτελούν το πνευματικό «μενού» γιά τήν ψυχή μας.

Τράπεζα, λοιπόν, πνευματική σερβίρει η Εκκλησία και πηγή πνευματική ανοίγει, γιά νά ποτίσει και να χορτάσει τις ψυχές μας τις ημέρες αυτές. Και η ακολουθία των Χαιρετισμών είναι μία τράπεζα και μία πηγή. Τόσο ο Ακάθιστος Ύμνος, όσο και ο Κανών του Ακαθίστου Ύμνου, που ψάλλονται κάθε Παρασκευή της Μεγ. Τεσσαρακοστής, είναι γλυκυτάτη πνευματική τροφή. Το δε θαυμαστό είναι, ότι, ενώ αυτή η τροφή, η ίδια, σερβίρεται από την Εκκλησία εδώ και 1350 περίπου χρόνια, εν τούτοις διατηρείται... φρέσκια! "Ό,τι σερβίρει η Εκκλησία, δεν είναι ποτέ μπαγιατίτικο, ποτέ κατεψυγμένο είναι πάντοτε φρέσκο!

Αγεώργητος χώρα

Παράξενος ίσως φανή ο τρόπος που αρχίσαμε. Αλλά πολλές φορές στον Ακάθιστο Ύμνο και τα τροπάρια του Κανόνος χρησιμοποιούνται συμβολικά οι εικόνες της τροφής, του ψωμιού, του νερού, της πηγής, του ποτού, της τράπεζας. Σ' ένα από τα τροπάρια της γ' ωδής του Κανόνος παρουσιάζεται η Παναγία ως χωράφι, ο Χριστός ως στάχης: η Παναγία ως τράπεζα, ο Χριστός ως άρτος γλυκύτατος ή Παναγία ως πηγή, ο Χριστός ως ζωντανό κρυστάλλινο νερό.

«Στάχυν ή βλαστήσασα τον θείον, ως χώρα ανήροτος σαφώς, χαίρε, έμψυχε τράπεζα, άρτον ζωής χωρήσασα χαίρε, του ζώντος ύδατος πηγή ακένωτος, Δέσποινα».

Υπάρχει χωράφι, όπου φυτρώνει εκλεκτό σιτάρι και αποδει ωραίους καρπούς, χωρίς να προηγηθή όργωμα και σπορά; Ασφαλώς όχι. Το αλέτρι άλλοτε, το τρακτέρ σήμερα, σκάβει τη γή. Βογγάει ή γή, σάν να κοιλοπονάη, για να γεννήση τούς καρπούς... Και όμως, στον παραπάνω ύμνο ο ιερός ύμνογράφος μιλάει για «χώρα ανήροτο», για χωράφι χωρίς όργωμα, για αγεώργητο γή. Δύο φορές θαυματουργικά βλάστησε και κάρπισε αγεώργητο χωράφι, χωρίς όργωμα, χωρίς σπορά.

Η μία όταν έγινε η πρώτη δημιουργία. Πώς πρωτοβλάστησε ή γή; Όπως όλα έγιναν από το μηδέν, με μόνο το πρόσταγμα του Θεού, έτσι και η βλάστησις της γης έγινε από το μηδέν. Ακούσθηκε το μεγαλειώδες πρόσταγμα του Θεού: «Βλαστησάτω ή γή βοτάνην χόρτου σπείρον σπέρμα κατά γένος και καθ' ομοιότητα» (Γεν. 1,11-12). Και το θαύμα έγινε. Ο λόγος του Θεού είναι ο σπόρος.

Επαναλήφθηκε το θαύμα, όταν ήλθε η ώρα να γίνη η νέα δημιουργία. Με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου έχουμε την αρχή της αναδημιουργίας, της αναπλάσεως του κόσμου, της αναπαλαιώσεως της κτίσεως, της ανακαινίσεως του ανθρώπου. Πώς βλάστησε ο στάχης, που λέγεται Ιησούς Χριστός μέσα στην παρθενική μήτρα της Θεοτόκου; Ή Παρθένος ήταν αγεώργητος, «χώρα ανήροτος», και όμως βλάστησε. Πώς; Όπως άνθισε το κατάξερο ραβδί τού Ααρών «και έβλάστησε κάρυα» (Αριθμ. 17,23), χωρίς να μεσολαβήσουν και να λειτουργήσουν οι φυσικοί νόμοι. Πώς; Πάνω από τους φυσικούς νόμους είναι ο Νομοδότης, ό παντοδύναμος Θεός. Με την επίσκεψη του Αγίου Πνεύματος ή παρθένος γη της Μαρίας συλλαμβάνει και βλαστάνει και κυοφορεί εκείνον, που είναι το άνθος, το ρόδον το αμάραντον: εκείνον, πού είναι το θείον φυτόν εκείνον, που είναι ο θείος στάχης.

Στάχης ο Χριστός. Και όπως τόν στάχυν τον θερίζουν όταν ώριμάση, έτσι όταν ωρίμασε το έργο του Σωτήρος Χριστού στη γη, όταν «έτελείωσεν αυτού το έργον» (Ιωάν. 17,4), ήλθε η ώρα του θερισμού. Τό δρεπάνι του σταυρικού θανάτου φάνηκε να θερίζη την ανθρωπίνη ζωή του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού. Ό στάχης πού θερίζεται δέν χάνεται: γίνεται ψωμί. Και ο Ιησούς Χριστός είναι ο στάχης, που γίνεται ψωμί, άρτος ζωής, «δι' ου τρέφονται ψυχαί Θεόν πεινώσαι»

Οι χριστιανοί, που παρακολουθούν με ευλάβεια τις ιερές ακολουθίες, βλέπουν στο θαύμα του Ευαγγελισμού να βλαστάνη ό στάχης Χριστός μέσα στο παρθενικό χωράφι της Θεοτόκου. Και κρατώντας το δρεπάνι της πίστεως θερίζουν τη σωτηρία, το ύψιστο αυτό αγαθό. Έτσι λέγει ο Ακάθιστος Ύμνος: «Και την εύκαρπον ταύτης νηδύν ως αγρόν υπέδειξεν

ήδύν άπασι τοις θέλουσι θερίζειν σωτηρίαν εν τω ψάλλειν ούτως Αλληλούϊα» (γράμμα Δ του Ακαθίστου).

Τράπεζα άρτου

Ό στάχυς γίνετα ψωμί. Και το ψωμί σερβίρεται πάνω στο τραπέζι. Πρόκειται για τη δεύτερη αντίστοιχη εικόνα στό τροπάριο που ερμηνεύουμε: «Χαίρε, έμψυχε τράπεζα, άρτον ζωής χωρήσασα». Ο Μωυσής, κατ' εντολήν του Θεού, μέσα στή Σκηνή του Μαρτυρίου, που χρησίμευε ως πρώτος ναός για τούς Ισραηλίτες, είχε κατασκευάσει μία χρυσή τράπεζα, και πάνω σ' αυτήν έβαζαν τούς άρτους της προθέσεως (Εξόδ. 25,29).

Η Εκκλησία είναι ή Σκηνή του Μαρτυρίου. Μέσα δε στην Εκκλησία έχουμε δύο άγιες τράπεζες, τη μία νοητή και την άλλη ορατή. Η Παναγία είναι η νοητή αγία τράπεζα είναι ή αγία τράπεζα, όπου για πρώτη φορά κάθησε και αναπαύθηκε ο σαρκωμένος Θεός, ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός. Αλλ' ο Χριστός δεν ήλθε στον κόσμο για να καθήση και ν' αναπαυθη. Ήλθε για να θυσιασθή και να προσφερθή στόν κόσμο. Είναι ο Άρτος της ζωής. Τό διεκήρυξε ο ίδιος: «Εγώ είμι ο άρτος της ζωής: ο ερχόμενος πρός με ου μή πεινάση» (Ιωάν. 6,35).

Για να γίνη το ψωμί, χρειάζεται το προζύμι, το ζύμωμα και ο φούρνος. Ποιό το προζύμι, πού ζυμώθηκε ο Ιησούς Χριστός; Είναι η θεία φύσις. Στα μάτια των ανθρώπων φαίνεται άνθρωπος ο Χριστός. Αλλ' αυτός, ο άνθρωπος Ιησούς Χριστός, δέν πλάσθηκε όπως οι άλλοι άνθρωποι. Πλάσθηκε με το προζύμι της Θεότητας. Και αν «μικρά ζύμη όλον το φύραμα ζυμοί» (Α' Κορ. 5,6), φαντασθήτε πώς ζυμώθηκε όλη η ανθρωπότητα, όταν η ζύμη, το προζύμι, δεν ήταν λίγο, αλλ' ήταν ολόκληρη ή Θεότητα.

Το ζύμωμα του Άρτου που λέγεται Ιησούς Χριστός έγινε από το Πνεύμα το Άγιον.

Και ο φούρνος, όπου ψήθηκε ό ουράνιος Άρτος, ό Θεάνθρωπος Κύριος, είναι η παρθενική ύπαρξις της Θεοτόκου Μαρίας. Αλλωστε ή Παρθένος στην Παλαιά Διαθήκη προτυπώνεται ως πυρπολούμενη βάτος και ως πύρινος θρόνος (Δαν. 7,9).

Ο Άρτος πρέπει να προσφερθή. Γι' αυτό στήνεται η άλλη αγία τράπεζα. Αψυχος αυτή η αγία τράπεζα, αλλά καθαγιασθηκε, διότι πάνω σ' αυτήν καρφώθηκε το Σώμα του Χριστου. Είναι ο Σταυρός του Κυρίου. Εξακολουθεί δε να προσφέρεται ο Άρτος της ζωής πάνω σε κάθε αγία τράπεζα όρθοδόξου Ναού. Η αγία Τράπεζα, όπου τελείται η αναίμακτος λατρεία, συμβολίζει τον Γολγοθά.

Δύο πράγματα είναι τα βασικά και πρέπει απαραίτητα να βρίσκονται πάνω στην αγία Τράπεζα. Χωρίς αυτά δεν μπορεί να τελεσθή θεία Λειτουργία. Είναι το Ευαγγέλιο και το άγιο Ποτήριο. Και η λειτουργία της ζωής μας τελείται μ' αυτά τα δύο, με την αγία Γραφή και τη θεία Κοινωνία. Δεν μπορούμε να ζήσουμε πνευματικά χωρίς καθημερινή μελέτη του λόγου του Θεού και χωρίς συχνή θεία Κοινωνία. Όλα τα «καλά» πράγματα να κάνουμε και σ' όλες τις ακολουθίες να ερχώμεθα, άν δέν διαβάζουμε Γραφή και δεν μεταλαμβάνουμε των Αχράντων Μυστηρίων, καταδικάζουμε τον εαυτό μας σε λιμοκτονία. Ξέρεις τι είναι να πεθαίνης από την πείνα έξω από το φούρνο, όπου σου προσφέρεται δωρεάν καλοζυμωμένο ψωμί; Ξέρεις τι είναι να πεθαίνης από τη δίψα λίγα μέτρα πιο πέρα από την πηγή, όπου τρέχει γάργαρα νερό;

Πηγή - Νερομάνα

Μιλάει και για την πηγή ο ύμνος που ερμηνεύουμε. Πρόκειται για την τρίτη εικόνα: «Χαίρε, του ζώντος ύδατος πηγή ακένωτος, Δέσποινα». Βασική ανάγκη του ανθρώπου είναι το νερό. Ό δέ Χριστός, που ικανοποιεί όλες τις ανάγκες, ικανοποιεί και τη δίψα μας. Όπου Χριστός, εκεί καμμία ανάγκη. Ο ίδιος ο Χριστός μίλησε στη Σαμαρείτιδα για το νερό που προσφέρει και ξεδιψάει η ψυχή: «Ός δ' άν πίη εκ του ύδατος, ού εγώ δώσω αυτώ, ου μή διψήση εις τον αιώνα, αλλά το ύδωρ ό δώσω αυτώ γενήσεται εν αυτώ πηγή ύδατος άλλομένου εις ζωήν αιώνιον» (Ιωάν. 4,14). Αφού ο Χριστός είναι ο αληθινός Θεός, είναι αστείρευτος πηγή, ή πηγή της ζωής, η πηγή της χαράς, ή πηγή της σωτηρίας.

Αλλά πηγή ονομάζεται και η Παναγία: «Χαίρε, του ζώντος ύδατος πηγή ακένωτος, Δέσποινα». Πώς; Κάθε πηγή, πού βλέπουμε να τρέχη, από κάπου ξεκινάει απ' εκεί όπου υπάρχει η μυστική νερομάνα. Κρυμμένη στα σπλάχνα της γης είναι η νερομάνα ή πηγή μόνο φαίνεται. Νερομάνα είναι η Παναγία. Στη ζωή του Ιησού Χριστού, όπως υπάρχει στα Ευαγγέλια, δέν φαίνεται πολύ ή Παναγία. Κρυμμένη ή νερομάνα. Τό ρόλο της τον έπαιξε απ' αυτήν αναπήδησε το νερό το ζωντανό, ο Χριστός. Ο Χριστός μας ενδιαφέρει κυρίως, γιατί αυτός μας ξεδιψάει. Αλλ' ή Εκκλησία τιμάει και τη Νερομάνα, την αειπάρθενο Μητέρα της ζωής.

Πηγή είναι και κάθε άνθρωπος, κάθε χριστιανός. Από αυτόν εξαρτάται ν' απολαμβάνη τα αγαθά του Θεού ή όχι. Ο Θεός δίνει όλα τα αγαθά του, και πρό παντός τη σωτηρία. Αλλά πολλοί άνθρωποι δεν απολαμβάνουν τα αγαθά, δέν πιστεύουν στη σωτηρία. Ας παρουσιάσουμε την πραγματικότητα αυτή μ' ένα παράδειγμα. Υπάρχει μία πηγή που τρέχει. Κάποιος άνθρωπος πηγαίνει και βάζει το χέρι του και στομώνει την πηγή. Φαίνεται, ότι σταματά η ροή του νερού. Αλλά το νερό είναι τόσο ορμητικό, ώστε βρίσκει τρόπο και εκφεύγει.

Ουρανός, γη, θάλασσα

«Ουρανών υψηλότερα, χαίρε γης το θεμέλιον εν τη ση νηδύϊ, Αχραντε, ακόπως βαστάσασα χαίρε, κογχύλη, πορφύραν θείαν βάψασα εξ αιμάτων σου το Βασιλέα των δυνάμεων»

(Από την γ' ωδή του Κανόνος)

Πώς ταξιδεύετε;

Μέ ποιο μέσο σας αρέσει να ταξιδεύετε; Υπάρχουν άνθρωποι, που θεωρούν σίγουρο μέσο ένα από τα επίγεια μέσα, το σιδηρόδρομο ή το αυτοκίνητο.

Αλλά πόσα ατυχήματα συμβαίνουν και στα μέσα αυτά; Οι ράγες των σιδηροδρόμων και η ασφαλτος είναι βαμμένες με πολύ ανθρώπινο αίμα. Άλλοι θεωρούν πιο σίγουρο το πλοίο. Αρέσκονται να ταξιδεύουν θαλάσσια. Πανάρχαιο μέσο το πλοίο: πόσα ναυάγια κρύβει στα σπλάχνα της ή θάλασσα! Και άλλοι προτιμούν να ταξιδεύουν στον αέρα, «επί πτερύγων ανέμων», με το αεροπλάνο. Ταχύτατο μέσο, αλλά καθημερινά ακούμε και διαβάζουμε για αεροπορικές τραγωδίες.

Λοιπόν, ποιο είναι το ασφαλέστερο μέσο για να ταξιδεύουμε; Στην ακολουθία των Χαιρετισμών έρχομεθα, γιά νά χρησιμοποιήσουμε το καλύτερο και ασφαλέστερο μέσο στο ταξίδι μας, προκειμένου να πετύχουμε του σκοπού μας. Σκοπός της ζωής μας είναι ο Ιησούς Χριστός. Πρός τόν Χριστό τείνουμε. Και το ασφαλέστερο μέσο, το όχημα, που μας οδηγεί στον Ιησού Χριστό, είναι η Παναγία. Ο υμνογράφος του Κανόνος του Ακαθίστου Ύμνου έτσι την ονομάζει: «Πύριμορφον όχημα του Λόγου, χαίρε, Δέσποινα». Αν το πυρφόρο άρμα ανέβασε τον Ηλία από τη γη στον ουρανό, η Παναγία κατέβασε τον Θεό Λόγο από τον ουρανό στη γη. Και αν το διαστημόπλοιο, ανεβάζη αστροναύτες στο διάστημα και ύστερα τους κατεβάζη στη γή, η Παναγία είναι το διαστημόπλοιο, που κατεβάζει μέν τόν Θεάνθρωπο στη γή, ανεβάζει δέ τον άνθρωπο στον ουρανό. Μπορούμε να ειπούμε, ότι η Παναγία και ως σύμβολο της Εκκλησίας και ως Μητέρα του Χριστού και μεσίτρια του κόσμου, είναι όχημα και για τούς ιπταμένους, για εκείνους που αγαπούν τα ύψη καί για τούς οδοιπορούντας, για εκείνους, που προτιμούν τη γή και για τούς πλέοντας, για εκείνους που αγαπούν τη θάλασσα.

Ουρανός, γη, θάλασσα! Τρεις λέξεις, που κρύβουν αμυθήτους θησαυρούς. Είναι χαρακτηριστικό, ότι και ο ύμνογράφος του Ακαθίστου Ύμνου και ο ύμνογράφος του Κανόνος του Ακαθίστου Ύμνου χρησιμοποιούν όλους τούς ενάλιους, τούς επίγειους, τους ουράνιους θησαυρούς ως εικόνες λογοτεχνικές, γιά νά έξυμνήσουν την Παναγία Θεοτόκο. Εδώ θ' αναλύσουμε έναν ύμνο από τον Κανόνα, όπου φαίνεται η Παναγία νά έχη σχέση και με τον ουρανό και με τη θάλασσα και με τη γη: «Ουρανών υψηλότερα, χαίρε, γης το θεμέλιον έν τη ση νηδύϊ, Αχραντε, ακόπως βαστάσασα χαίρε, κογχύλη, πορφύραν θείαν βάψασα εξ αίμάτων σου τώ Βασιλεί των Δυνάμεων».

Ουράνιο φυτό

Ο άνθρωπος είναι πλασμένος για τον Ουρανό. «Ουράνιον φυτόν ο άνθρωπος» Το είπε ο αρχαίος Πλάτων. Τό αναπτύσσει και ο Μέγας Βασίλειος στην ερμηνεία του «Εις την

Ἐξαήμερον» (Ε.Π.Ε. 4,344). Τα ζώα είναι γήινα και βλέπουν προς τη γή. Τό ουράνιο φυτό, ο άνθρωπος, υπερέχει από τα ζώα ως προς τήν ψυχή, όπως άλλωστε φαίνεται και από την όλη του σωματική διάπλασι. Πώς είναι τα ζώα; Τό κεφάλι τους είναι γερμένο προς τη γη βλέπει την κοιλιά και επιδιώκει να την ικανοποιήση. Το δικό μας κεφάλι είναι ύψωμένο προς τον ουρανό τα μάτια βλέπουν προς τα πάνω. Αλλο, ότι πολλοί άνθρωποι ζήλεψαν τα ζώα, έχουν γίνει δούλοι της κοιλιάς και της ύλης και έχουν πάρει την κατιούσα, τον κατήφορο προς την αποκτήνωσι (Ψαλμ. 48,13).

Ο αληθινός άνθρωπος «τα άνω ζητεί, τα άνω φρονεΐ» (Κολασ. 3,1), διότι το πολίτευμά του «εν ουρανοίς υπάρχει» (Φιλip. 3,11). Λέγει σχετικά ο Μέγας Βασίλειος: «Τα κτήνη γήινα καί προς γην νενευκότα, αλλά το ουράνιον φυτόν, ο άνθρωπος, όσον τω σχήματι της σωματικής διαπλάσεως, τοσούτον και τα αξιώματι της ψυχής διενήνοχε. Των τετραπόδων το σχήμα ποταπόν; Ἡ κεφαλή αυτών γην προσένευκεν, επί γαστέρα βλέπει, και το ταύτης ήδύ εκ παντός τρόπου διώκει. Ἡ σή κεφαλή προς ουρανόν διανέστηκεν οί οφθαλμοί σου τα άνω βλέπουσιν, ως εάν ποτε και συ τοις πάθεσι της σαρκός εαυτόν ατιμάσης... Αλλη σοι μέριμνα πρέπουσα, τα άνω ζητεΐν, ών ο Χριστός έστιν, υπέρ τα γήινα είναι τη διανοΐα. Ώς διεσχηματίσθης, ούτω διάθοι σεαυτόν καί τόν βίον. Τό πολίτευμα έχειν έν ούρανοίς. Αληθινή σοι πατρίς ή άνω Ιερουσαλήμ, πολίται και συμφυλέται οι πρωτότοκοι, οι απογεγραμμένοι εν ουρανοίς» (Ε.Π.Ε. 4,344-346).

Για τον ουρανό είναι πλασμένος ο άνθρωπος. Και θέλησε κάποτε ν' ανεβή μόνος του στον ουρανό. Φαντασθήτε κάποιον απατεώνα ν' ανοίγη ταξιδιωτικό γραφείο και να λέγη: «Προσφέρω δωρεάν αεροπορικά και διαστημικά εισιτήρια». Θα τον εμπιστευθή κανείς; Και όμως, κάποτε ο άνθρωπος έδωσε πίστι σε κάποιον απατεώνα, που του υποσχέθηκε πως θα του έδινε εισιτήριο για τον ουρανό, για θεϊκή δόξα. Είναι ο Διάβολος. Τί σφύριξε στ' αυτί της πρώτης γυναίκας (πάντοτε μεγαλομανής ή γυναίκα!); «Έσεσθε θεοί» (Γεν. 3,4).

Και ποιός υποσχέθηκε στον άνθρωπο, ότι θ' ανεβή υπεράνω των ουραनों; Εκείνος, που πρωτοσκέφθηκε για τον εαυτό του ότι θ' ανέβαινε πάνω από τους ουρανούς και θα έστηνε το θρόνο του πάνω από το θρόνο του Θεού. «Έπάνω των αστέρων θήσω τον θρόνον μου... Αναβήσομαι επάνω των νεφών, έσομαι όμοιος τω Υψίστω» (Ησ. 14,13-14). Θέλησε ν' ανεβή, αλλά τσακίσθηκε κι έπεσε. Όταν δε επισκέφθηκε τον άνθρωπο στον παράδεισο, έκανε εκείνο που κάνει η αλεπού του μύθου. Επειδή εκείνη είχε κόψει την ουρά της, προέτεινε και στις άλλες αλεπούδες να κόψουν την ουρά τους... Επειδή ο Σατανάς έπεσε, θέλησε να ρίξη και τον άνθρωπο και τα κατάφερε...

Και άλλη φορά ο άνθρωπος θέλησε ν' ανεβή μόνος του στον ουρανό. «Δεύτε οικοδομήσωμεν εαυτοίς πύργον, ου έσται η κεφαλή έως του ουρανού» (Γεν. 11,4). 'Αλλ' ο πύργος της Βαβέλ, που φτιάξανε, γκρεμίσθηκε, προκαλώντας σύγχυσι στον κόσμο.

Τί σημαίνουν όλα αυτά; Οτι μπορεί προς στιγμήν το αεροπλάνο, που λέγεται υπερηφάνεια, να μας ανεβάζη κάποτε σε ύψη, αλλά στη συνέχεια πέφτουμε και συντριβόμεθα. Θυμάσθε ασφαλώς τι έγινε σε αεροπλάνο, που ερχόταν από τη Ρώμη προς τήν Αθήνα. Ενώ ήταν ανεβασμένο στα ύψη, μέσα στα σπλάχνα του έκρυβε βόμβα. Εξερράγη ή βόμβα και αρκετοί επιβάτες, αξιοθρήνητα θύματα, έπεσαν στη γη... Βόμβα κρύβει ή ανάβασις της υπερηφανείας. Ἡ, σύμφωνα με άλλη εικόνα, ή υπερηφάνεια είναι

ένα μπαλόνι, που το φουσκώνει ο Διάβολος, αλλά συγχρόνως κρατάει και μία καρφίτσα, με την οποία ξεφουσκώνει το μπαλόνι. Ο υπερήφανος άνθρωπος πέφτει και τσακίζεται.

Τα φτερά της ταπεινώσεως

Τα φτερά της υπερηφανείας είναι κέρια, σαν τα φτερά του Ικάρου και του Δαιδάλου, και ο ήλιος τα λειώνει. Υπάρχουν όμως φτερά, με τα οποία μπορεί ο άνθρωπος ν' ανεβή ψηλά. Τα φτερά αυτά χρησιμοποίησε η Παναγία και έγινε «ουρανών υψηλότερα». Είναι τα φτερά της ταπεινώσεως.

Ο Θεός «επέβλεψεν επί την ταπείνωσιν της δούλης αυτού» (Λουκ. 1,48).

Κανένας άνθρωπος δεν ανέβηκε στα ύψη της ταπεινώσεως, που ανέβηκε η Υπεραγία Θεοτόκος. Γι' αυτό ονομάζεται «υψηλότερα των ουρανών». Και όταν ακούς «ουρανούς», να φαντάζεσαι και τους φυσικούς ουρανούς και τούς νοητούς ουρανούς. Ουρανοί είναι τα άπειρα ύψη. Ουρανοί είναι οι άγγελοι. Η Παναγία είναι υψηλότερα και από τους αγγέλους. Κάποτε τα αεροπλάνα πετούσαν υψηλότερα από ό,τιδήποτε άλλο στον κόσμο. Από τότε όμως, που κατασκευάσθηκε το διαστημόπλοιο, το ύψος του αεροπλάνου είναι πολύ χαμηλό. Τα αεροπλάνα βλέπουν με θαυμασμό ν' ανεβαίνουν τα διαστημόπλοια σε ανώτερα ύψη. Και οι άγγελοι κάποτε κατείχαν το ρεκόρ του ύψους. Μέχρι που εμφανίσθηκε στο πνευματικό στερέωμα ένας άνθρωπος, που ξεπέρασε και τούς αγγέλους. Είναι η Παναγία. Η Παναγία κατέχει το ρεκόρ του ύψους. Γι' αυτό την ύμνούμε: «Τήν τιμιωτέραν των χερουβίμ και ένδοξοτέραν ασυγκρίτως των σεραφείμ» – «Τήν υψηλότεραν των ουρανών και καθρωτέρα λαμπηδόνων ηλιακών»

Θεμέλιο ο Ιησούς Χριστός

Όταν μόνος του ο άνθρωπος θέλησε ν' ανεβή ψηλά και να γίνη θεός, έπεσε. Ηλθε όμως στιγμή, που θέλησε, ευδόκησε ο Θεός, όχι απλώς να προσφέρει στον άνθρωπο το θρόνο της θεώσεως, αλλά και να μεταβάλλη έναν άνθρωπο σε θρόνο δικό του. Και ο άνθρωπος αυτός είναι η Παναγία. Τότε ανεβαίνει ο άνθρωπος στον ουρανό, όταν ο Θεός κατεβαίνει στη γη.

Ο Χριστός στη γη! Ο Χριστός είναι το θεμέλιο της γης. Έτσι λέγεται στον ύμνο: «Χαίρε, γης το θεμέλιον». Θεμέλιο είναι το στήριγμα.

Που στηρίζεται η γη; Που στηρίζεται ολόκληρο το σύμπαν; Πώς στέκουν τόσους αιώνες; Το θεμέλιο της δημιουργίας δεν είναι η τύχη, όπως διακηρύσσουν οι άθεοι. Είναι ο λόγος του Λόγου. Έτσι αναφέρει ο ψαλμωδός Δαβίδ και επαναλαμβάνει ο απόστολος Παύλος: «Και σύ, Κύριε, κατ' αρχάς, την γήν έθεμελιώσας και έργα των χειρών σου είσιν οι ουρανοί» (Ψαλμ. 102,26. Έβρ. 2,10).

Που στηρίζεται η νέα οικοδομή, που ονομάζεται Έκκλησία; Στο θεμέλιο, που ονομάζεται Ιησούς Χριστός. Όλοι οι δυναμίτες του κόσμου δεν μπορούν να γκρεμίσουν την Εκκλησία, πού θεμελιώθηκε πάνω στην ομολογία του Πέτρου, στη θεότητα δηλαδή του Χριστού: «Σύ εί Πέτρος, και επί ταύτη τη πέτρα οικοδομήσω μου την εκκλησίαν, και πύλαι άδου ού κατισχύσουσιν αυτής» (Ματθ. 16,18). Τον τελευταίο καιρό διαβάζουμε κι ακούμε για επιθέσεις και ληστείες σε τράπεζες, ότι αναρχικοί καίνε τράπεζες κ.λπ. Μία τράπεζα δεν μπορούν να πειράξουν όλες οι δυνάμεις του Αντιχρίστου, διότι στην τράπεζα αυτή ο παντοδύναμος Θεός έχει καταθέσει το Σώμα και το Αίμα του Υιού του. Είναι η τράπεζα της

Εκκλησίας. Ας πολεμούν με λύσσα όσο θέλουν την Εκκλησία. «Η Εκκλησία πολεμουμένη νικά» (Χρυσόστομος).

Ο Ιησούς Χριστός είναι θεμέλιο της γης, της υλικής κτίσεως: θεμέλιο και της πνευματικής κτίσεως, της Εκκλησίας. Πρέπει να είναι θεμέλιο και της ζωής μας. Ζωή χωρίς Χριστό είναι το σπίτι, που παραβολικά περιέγραψε ο Κύριος. Αρχισε κάποιος να χτίζει σπίτι «χωρίς θεμελίου». Ωραία σχέδια, ωραία υλικά, ζωγραφιστή στέγη, κρεμασμένοι πίνακες στους τοίχους. Θαυμάσιο σπίτι, που όμως του λείπει το σπουδαιότερο: το θεμέλιο. Και έρχεται κάποτε η βροχή, και πέφτουν οι ποταμοί και φυσάει δυνατός άνεμος, και το ωραίο σπίτι σωριάζεται ερείπια (Λουκ. 6,49). Το ίδιο συμβαίνει με τη ζωή μας. Φροντίζουμε να τα έχη όλα, υλικά αγαθά, ανέσεις, μόρφωσι, χαρές και διασκεδάσεις, αλλά λείπει το θεμέλιο. Και είναι και μοναδικό το ασάλευτο θεμέλιο: ο Ιησούς Χριστός. Έρχεται, όπου νάναι, ή κατεβασιά της ζωής, κάποια θλίψις, κάποια αρρώστια, κάποιο ατύχημα. Χωρίς θεμέλιο τον Χριστό, θα ρημάξη η ζωή μας.

Ο Χριστός πρέπει να είναι και το θεμέλιο της οικογενείας. Ήταν άλλοτε. Σήμερα η οικογένεια ως θεσμός σείεται. Και, το χειρότερο, με κρατικούς νόμους επιδιώκεται το ξεθεμελίωμά της. Βόμβες στα θεμέλια της οικογενείας είναι οι αντιχριστιανικοί νόμοι: Ο νόμος για το αυτόματο διαζύγιο, ο νόμος για την αποποινικοποίηση της μοιχείας, ο νόμος υπέρ των αμβλώσεων. Ο τελευταίος νόμος καταστρέφει την αγία τράπεζα της λειτουργίας της ζωής, την τράπεζα της μητρότητας.

Σηκώνει βάρος, δέν είναι βάρος Πότε θα γίνη ο Χριστός θεμέλιο της ζωής μας, της οικογενείας μας, της πατρίδος μας; Όταν τον αποδεχθούμε μέσα μας. Ο Χριστός είναι το ισχυρότερο και δυνατότερο θεμέλιο. Λέγει ή μυθολογία, ότι υπήρχε κάποιος ήρωας, πού ώνομαζόταν Ατλας. Αυτός σήκωνε στους ώμους του το βάρος της γης. Εμείς πιστεύουμε, ότι όχι μυθικός ήρωας και ημίθεος, αλλ' ο αληθινός Θεός ήλθε στον κόσμο, για νά σηκώση στους ώμους του το βάρος όλου του κόσμου, το βαρύτερο φορτίο, τις αμαρτίες μας. Ο Ιησούς Χριστός είναι «ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου» (Ιωάν. 1,29).

Φαντασθήτε κάποιο πρόσωπο να σηκώνη τόν Ατλαντα, που σήκωνε όλη τη γη! Αυτό το πρόσωπο για μας δεν είναι φανταστικό. Η Παναγία σήκωσε μέσα της Εκείνον, πού σηκώνει όλα τα βάρη του κόσμου. Απευθυνόμενος ο ιερός ύμνογράφος προς την Παναγία, της λέγει: «Χαίρε, γής το θεμέλιον έν τη ση νηδυί, Αχραντε ακόπως βαστάσασα...».

Έχει σπουδαία θεολογική και ηθική σημασία το «ακόπως». Όλες οι εγκυμονούσες μητέρες κουράζονται από το βάρος της κυοφορίας. Μία μητέρα κράτησε χωρίς κανένα κόπο το κυοφορούμενο. Όλες οι γυναίκες γεννούν μέσα σε μεγάλους πόνους. Μία μητέρα γέννησε χωρίς τον παραμικρό πόνο, η Παναγία. Αυτή κυοφόρησε ακόπως και γέννησε απόνως. Κατά τη δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας μας, ο Ιησούς Χριστός «συνελήφθη ασπόρως, εκκυοφορήθη ακόπως, εγεννήθη».

Ο Χριστός βαστάχθηκε ακόπως. Όλα τα παιδιά κουράζουν τις μητέρες. Μόνο ο Ιησούς Χριστός δέν κούρασε τη Μητέρα του. Ο Χριστός δεν είναι κόπος. Δέν κουράζει ξεκουράζει. Σηκώνει το βάρος δέν είναι βάρος. Όλα στη ζωή μας κουράζουν, και ιδίως ή αμαρτία μας. Ένας μας ξεκουράζει, ό Κύριός μας. Μας καλεί: «Δεύτε προς με πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι, καγώ αναπαύσω υμάς» (Ματθ. 11,28). Ελάτε κοντά μου! Ελάτε στην εξομολόγηση και αποθέσατε εκεί όλο το βάρος των αμαρτιών σας!

Ο Ιησούς Χριστός μας ξεκουράζει. Ο Ιησούς Χριστός μας παίρνει από το βάθος της αμαρτίας και μας ανεβάζει σε ύψη αγιότητας.

Υποδοχή ή σφαγή;

«Νηδυΐ τον Λόγον υπεδέξω, τόν πάντα βαστάζοντα εβάστασας, γάλακτι εξέθρεψας
νεύματι τον τρέφοντα την οικουμένην άπασαν...»

(Από την η' ωδή του Κανόνος του Ακαθίστου)

Ετοιμασία και υποδοχή

Μία υποδοχή βλέπουμε στον Ακάθιστο Ύμνο. Η γη υποδέχεται τον ουρανό. Οι άνθρωποι υποδέχονται τον άγγελο Γαβριήλ. Η Παρθένος υποδέχεται το σαρκωμένο Θεό. Οι άγγελοι βλέποντας έκτακτη κίνησι σαν να ρωτούν τον άγγελο Γαβριήλ:

-Πού πηγαίνεις; Κι εκείνος απαντά: «Πορεύομαι ετοιμάσαι τόπον» (Ιωάν. 14,2).

Στίς επίσημες επισκέψεις αρχηγών κρατών προηγείται απεσταλμένος του υψηλού επισκέπτου. Προπορεύεται, για να ετοιμάση τα της υποδοχής. Ή δε χώρα, που θα φιλοξενήση τον μεγάλο επισκέπτη κάνει το παν για μία καλή υποδοχή. Εδώ όχι ηγέτης της γης, αλλ' ο Βασιλιάς του ουρανού, ό Κύριος και Δημιουργός του κόσμου, ο Υιός και Λόγος του Θεού, αποφασίζει να επισκεφθή τη γή. Η επίσκεψής του όχι εθιμοτυπικής είναι ουσιαστική. «Επεσκέψατο ήμάς εξ ύψους ό Σωτήρ ημών». Ηλθε για να υπογράψη τη συμφωνία της ειρήνης ανάμεσα στον άνθρωπο και το Θεό. Κι αυτή τη συμφωνία, την Καινή του Διαθήκη, την υπέγραψε μέ τό Πανάγιο Αίμα του.

Ό άγγελος Γαβριήλ έρχεται πρίν απ' τον ύψιστο επισκέπτη και ετοιμάζει τα της υποδοχής. «Χαίρε, Κεχαριτωμένη, ό Κύριος μετά σου». Ο τόπος είναι κατάλληλος για να κατεβή ο Θεός. Όταν πρόκειται να προσγειωθή αεροπλάνο που μεταφέρει ηγέτη μεγάλου κράτους, γίνεται εξονυχιστική έρευνα στο αεροδρόμιο, μήπως υπάρχη κάπου βόμβα. Και τώρα που πρόκειται να προσγειωθή με το διαστημόπλοιο της αγάπης του ο σαρκωμένος Θεός, άγγελος Κυρίου ελέγχει τον τόπο. Θα προσγειωθή στη μήτρα της Παρθένου. Και είναι καθαρός ο τόπος. Η Παρθένος είναι ο μόνος τόπος, που δέν ναρκοθετήθηκε από το Διάβολο.

Η Παναγία υποδέχεται το Χριστό, διότι δεν θέλησε να υποδεχθή κανένα λογισμό αμαρτίας. Όποιος υποδέχεται με χαρά την αμαρτία, αυτός με λύπη υποδέχεται το Χριστό. «Διά τούτο ου μόνον Θεός εν ανθρώποις, αλλά και εκ Παρθένου άγίας και μεμολυσμένων λογισμών ανωτέρας Παρθένου, ής την σύλληψιν Αγίου Πνεύματος επέλευσις, ου σαρκός επήνεγκεν όρεξις, ευαγγελισμός και πίστις Θεού ενδημίας, άλλ' ου συγκατάθεσις και πείρα έμπαθούς επιθυμίας προείληψε...» (Γρηγόριος Παλαμας. Ε.Π.Ε. 9, 428).

Καί ή διαδικασία της υποδοχής κατά τον Ευαγγελισμό τελειώνει με τη συγκατάθεση της ταπεινής Παρθένου: «Ιδού η δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά το ρημά σου» (Λουκ. 1, 38).

Χαρά για την υποδοχή του Χριστού

Την υποδοχή του Χριστού στην μήτρα της Παρθένου εξυμνεί ένας από τους ύμνους του Κανόνος του Ακαθίστου Ύμνου: «Νηδυΐ τον Λόγον υπεδέξω, τόν πάντα βαστάζοντα εβάστασας». Φανάζεσθε την Παναγία να κλείνη την πόρτα στον άγγελο και ν' αρνήται την ύψιστη ευλογία του Θεού: Ασφαλώς όχι. Έτσι δεν πρέπει κι εμείς ν' αρνούμεθα την

υποδοχή κάθε ευλογίας του Θεού. Ύψιστη ευλογία για κάθε πιστό είναι να υποδέχεται μέσα του τον Κύριο που προσφέρεται στη Θεία Κοινωνία

Ύψιστη ευλογία για ένα ανδρόγυνο είναι να υποδέχεται τα παιδιά που στέλνει ο Θεός ως καρπό της νόμιμης συζυγίας. Ο γάμος δεν είναι τίποτε άλλο, παρά προετοιμασία παιδιών. Η οικογένεια δεν είναι τίποτε άλλο, παρά σαλόνι υποδοχής των παιδιών. Δυστυχώς τα σημερινά σπίτια φτιάχνουν σαλόνια για να υποδέχονται τους ξένους. Δεν θέλουν να έχουν σαλόνι για να υποδέχονται τα παιδιά τους.

Όταν ο Ζακχαΐος, ανεβασμένος στη συκομορφή, άκουσε την απόφαση του Χριστού να επισκεφθή το σπίτι του, με χαρά υποδέχθηκε τον Ιησού Χριστό. «Και υπεδέξατο αυτόν χαίρων» (Λουκ. 19,6). Ο Χριστός μπαίνει στο σπίτι με τη μορφή των μικρών παιδιών. Όποιος υποδέχεται με χαρά το παιδί στο σπίτι, αυτός υποδέχεται το Χριστό. Όποιο ανδρόγυνο ανοίγει με χαρά το δρόμο, για να έλθει ένα καινούργιο παιδί στον κόσμο, ανοίγει το δρόμο στο Χριστό. Όποια μητέρα δέχεται το σκίρτημα της νέας ζωής στα σπλάγχνα της, είναι σαν να υποδέχεται το Χριστό.

Όπως η Ελισάβετ υποδέχτηκε τη Μητέρα του Κυρίου με τὰ σκιρτήματα του βρέφους, του Ιωάννου, στην κοιλία της, έτσι κάθε μητέρα που με χαρά και δοξολογία ακούει τα σκιρτήματα του νέου παιδιού, υποδέχεται τη Μητέρα του Χριστού, την Παναγία. Υποδέχεται τον ίδιο το Χριστό. Το βεβαίωσε ο ίδιος: «Ός εάν δέξηται ένα παιδίον τοιούτο επί τω ονόματί μου, εμέ δέχεται» (Ματθ. 18.5).

Φαντάζεσθε να κλείσουν τα σύνορα για το Χριστό; Να υπάρξει συνοριακή πινακίδα, που να λέγη: «Απαγορεύεται η είσοδος στον Ιησού Χριστό»; Αυτό συμβαίνει μόνο σε άθεα ολοκληρωτικά καθεστώτα, όπως της γειτονικής Αλβανίας. Αλλά δυστυχώς αυτό συμβαίνει και στα περισσότερα ελληνικά σπίτια:

-Χριστέ! Σου απαγορεύουμε να μπής μέσα!...

Πώς; Αφού στα περισσότερα σπίτια βλέπουμε κάποια εικόνα του Χριστού. Ναι, ή άψυχη εικόνα του Χριστού μπαίνει στο σπίτι. Ή έμψυχη εικόνα του Χριστού, που είναι το παιδί, δεν έχει δικαίωμα να μπει στο σπίτι. Ο Διάβολος απαγορεύει την υποδοχή άλλων παιδιών. Απαγορεύει την παιδοποιΐα. Έπεισε τους γονείς να υποδεχθούν δύο μόνο παιδιά, τα άλλα να τα αποκλείσουν!

Ανεπιθύμητος ο Χριστός

Και μόνο αυτό; Αν τολμήσει κάποιο παιδί και έλθει στη ζωή, αν κάποιο παιδί συλληφθή στη μήτρα της γυναίκας, τότε κινούνται όλες οι δυνάμεις για να το αποκλείσουν από τη ζωή. Η μητέρα, αντί να χαρή, προσφέρει το παιδί στο σφαγείο, κι εκεί ο χασάπης γιατρός, με τα κοφτερά εργαλεία το σφάζει, κάνοντας έκτρωσι.

Το θεωρείτε μικρό αυτό; Αλλ' ακούστε τί λέγει ο Χριστός: «Ός αν σκανδαλίση ένα των μικρών τούτων, συμφέρει αυτά ίνα κρεμασθή μύλος ονικός εις τον τράχηλον αυτού και καταποντισθή εν τω πελάγει της θαλάσσης» (Ματθ. 18, 6). Αλλά στην προκειμένη περίπτωση δέν σκανδαλίζουν απλώς ένα παιδί σκοτώνουν παιδί. Και δεν σκοτώνουν ένα σκοτώνουν 300.000 παιδιά, έλληνόπουλα, κάθε χρόνο. Μέχρι τώρα τα σκότωναν στα κρυφά. Οι εγκληματίες κάνανε το έγκλημα της εκτρώσεως στη «ζούλα», στο σκοτάδι, γιατί

τρέμανε τις συνέπειες του νόμου. Τώρα έρχεται το Κράτος με το νόμο της «νομιμοποίησης των αμβλώσεων» και λέγει:

-Βγήτε στο φώς! Σκοτώνετε ελεύθερα παιδιά! Η άμβλωσις είναι ελεύθερη! Ακονίστε, γιατροί, τα μαχαίρια σας και σφάζετε παιδιά. Στήστε σταυρούς και σταυρώνετε τα αθώα βρέφη!...

Για τους βουλευτές, που θα ψηφίσουν τέτοιο έγκληματικό νόμο, ισχύει ο λόγος του Κυρίου. Προτιμότερο να δέσουν βαρεία πέτρα στο λαιμό τους και να φουντάρουν στη θάλασσα!...

Βάρος, άλλ' όχι ασήκωτο!

-Μά! –λένε τα ανδρόγυνα που σφάζουν τα παιδιά τους με τις εκτρώσεις- είναι βάρος τα παιδιά. Δέν μπορούμε να σηκώνουμε το βάρος της τεκνογονίας, της πολυτεκνίας.

Κανένας δεν αμφιβάλλει ότι είναι βάρος τα παιδιά. Αλλά γι' αυτό παντρεύθηκαν, γιά να σηκώσουν αυτό το βάρος. Λέγει ο ιερός Χρυσόστομος: «Κέχρησο γάμων, έχει παίδας. Και Παύλος τοιούτοις επέταττε, τοιούτοις έγγραφε. Μέγας εκείνος ο αγών, και υψηλός ο σκόπελος, και εγγύς του ουρανού ή κορυφή» (Ε.Π.Ε. 21,48).

Το βάρος δέν το σηκώνει μόνο του το χριστιανικό ανδρόγυνο. Άλλος σηκώνει το μεγαλύτερο μέρος του βάρους Εκείνος, που σηκώνει όλα τα βάρη του κόσμου. Η Παναγία υποδέχθηκε «τόν πάντα βαστάζοντα»: Εκείνον, πού σηκώνει όλο τον κόσμο. Κουράσθηκε η Παναγία; Ασφαλώς όχι. Το παιδίον Ιησούς «έκυοφορήθη ακόπως». Είναι το Παιδίον που δεν κουράζει, αλλά ξεκουράζει. Το παιδί, κάθε παιδί, τελικά ξεκουράζει τους γονείς. Και κυρίως ή υποδοχή κάθε νέου παιδιού ξεκουράζει τη μητέρα από το μεγαλύτερο βάρος. Ποιό είναι το μεγαλύτερο βάρος; Ή βαρεία συνειδήσις. Πέτρα ασήκωτη ή τύψις της συνειδήσεως, θα πλακώνη για πάντα τα στήθη της μάνας, που σκότωσε παιδί, πού εμπόδισε παιδιά να έλθουν στον κόσμο.

Το βάρος της παιδοποιΐας είναι ευλογημένο βάρος. Είναι ένας σταυρός! Αλλά πρώτος Εκείνος σήκωσε σταυρό. Και πάνω στο σταυρό του είναι όλα τα βάρη, όλες οι αμαρτίες, όλοι οι πόνοι μας. Αυτός πού μέ τό δακτυλάκι του σηκώνει τις σφαίρες του ουρανού, δέν μπορεί να σε βοηθήσει να σηκώσης το βάρος ενός ή πολλών παιδιών; Τόσο λοιπόν ολιγόπιστος είσαι; Τόσο έχει ξεθωριάσει μέσα σου ή πίστις;...

Κι αν έλθη στιγμή, που οι γονείς, και μάλιστα η μητέρα, πονέση από το παιδί, έχει μπροστά της τη μεγάλη Μητέρα, που πόνεσε περισσότερο από κάθε άλλη μητέρα, σάν είδε τον αναμάρτητο Υιό της καρφωμένο στο Σταυρό.

Ποιός τρέφει;

-Και πώς θα θρέψουμε τόσα παιδιά;

Νά δεύτερο «πώς;», που απάντηση δίνει ο ύμνος που ερμηνεύουμε. «Γάλακτι εξέθρεψας νεύματι τόν τρέφοντα την οικουμένην άπασαν». Η Παναγία έθρεψε με το γάλα της Εκείνον, που είναι ο Τροφέας της κτίσεως. Εκείνος που τρέφει τα κοράκια του ουρανού, δέν θά θρέψη το δικό σου χελιδονάκι; Εκείνος που τρέφει τα αγριολούλουδα, δέν θά θρέψη το

δικό σου λουλουδάκι; Αρκεί ένα νεύμα του Χριστού, και οι αποθήκες της αγάπης του ανοίγονται.

Το θαύμα είναι ζωντανό. Το μητρικό γάλα δέν είναι ένα θαύμα; Πώς γίνεται αυτό το γάλα; Και πώς το γάλα που ρουφάει το παιδί γίνεται αίμα; Θέλεις να σκοτώσεις το παιδί που είναι 12 εβδομάδων μέσα στη μήτρα; Αλλά σε ερωτώ: Ποιός το έθρεψε όλες αυτές τις εβδομάδες; Ό ίδιος θα το τρέφει σ' όλη του τη ζωή, άν βέβαια πιστεύεις...

Αγαπητοί! Προκειμένου να συνειδητοποιήσουμε πόσο εγκληματικός είναι ο νόμος των εκτρώσεων που ετοιμάζεται, επιτρέψτε μου μία υπόθεση. Ας υποθέσουμε, ότι πέντε τρομοκράτες καταλαμβάνουν το Νοσοκομείο Παίδων, στήνουν τα πολυβόλα τους σε παιδικούς θαλάμους και είναι έτοιμοι να θερίσουν τα παιδιά που βρίσκονται στις κούνιες. Κάποιος έντρομος πετιέται, και φωνάζει:

- Έ, τί πάτε να κάνετε; Τό σκεφθήκατε;... Αλλ' οι τρομοκράτες βγάζουν από την τσέπη τους ένα χαρτί. Είναι η επίσημη άδεια του κράτους, για να θερίσουν και εξαφανίσουν τα παιδιά!

Αυτό ετοιμάζεται με το νέο νόμο. Με άδεια του κράτους πλέον θα θερίζονται ελεύθερα τα παιδιά που βρίσκονται στην πρώτη και θαυμασιώτερη κούνια, στη μήτρα της μητέρας!

Ας υψώσουμε τη φωνή μας, για νά μή ψηφισθή ό παρανοϊκός αυτός νόμος! Μόνο αν έχουν παραφρονήσει οι βουλευτές μας, θα ψηφίσουν τέτοιο νόμο.

Οχι! Τα παιδιά δεν είναι για σφαγή. Είναι για υποδοχή Ανοιξε, μητέρα, την αγκαλιά σου, για να θρέψης τα παιδιά σου με το άδολο γάλα της Πίστεως. Ανοιξε, μητέρα Ελλάδα, την αγκαλιά σου, για να υποδεχθής τα παιδιά σου. Είναι το μέλλον σου. Μεριάστε όλα τα εμπόδια. Περνούν τα παιδιά, τα έλληνόπουλα, τα χριστιανόπουλα. Όλα για τη νέα γενιά! Όλα για το παιδί!